

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

HỒ CHÍ MINH

HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN

NGUYỄN THÀNH VINH

NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA
ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM
HIỆN NAY

LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH: XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ CHÍNH QUYỀN NHÀ NƯỚC

HÀ NỘI - 2024

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO HỌC VIỆN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

HỒ CHÍ MINH

HỌC VIỆN BÁO CHÍ VÀ TUYÊN TRUYỀN

NGUYỄN THÀNH VINH

NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA
ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM
HIỆN NAY

LUẬN ÁN TIẾN SĨ
NGÀNH: XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ CHÍNH QUYỀN NHÀ NƯỚC
Mã số: 9310202

Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS, TS. MAI ĐỨC NGỌC
2. TS. LÊ VĂN HỘI

HÀ NỘI – 2024

XÁC NHẬN
CỦA CHỦ TỊCH HỘI ĐỒNG CHẤM LUẬN AN CẤP HỌC VIỆN

PGS,TS. Trần Thanh Giang
(Theo quyết định số 3780-QĐ/HVBCTT-ĐY ngày 25/6/2024
của Giám đốc Học viện Báo chí và Tuyên truyền)

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của cá nhân tôi. Các số liệu, kết quả được trình bày trong luận án này là trung thực và chưa được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

TÁC GIẢ LUẬN ÁN

Nguyễn Thành Vinh

MỤC LỤC

TRANG PHỤ BÌA	Trang
LỜI CAM ĐOAN	
MỤC LỤC	
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	
MỞ ĐẦU	1
Chương 1 TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	8
1.1. Những công trình nghiên cứu ở ngoài nước liên quan đến đề tài luận án	8
1.2. Những công trình nghiên cứu ở trong nước liên quan đến đề tài luận án	16
1.3. Khái quát kết quả nghiên cứu của các công trình đã công bố liên quan đến đề tài và những vấn đề cần tiếp tục giải quyết	29
Chương 2 NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM	32
2.1. Khái quát về các cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ; đội ngũ văn nghệ sĩ và bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam	32
2.2. Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam - Quan niệm, nội dung, phương thức	63
Chương 3 NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM - THỰC TRẠNG, NGUYÊN NHÂN VÀ KINH NGHIỆM	76

3.1.	Thực trạng nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam	76
3.2.	Nguyên nhân và kinh nghiệm	104
Chương 4	YÊU CẦU VÀ GIẢI PHÁP TIẾP TỤC NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM THỜI GIAN TỚI	123
4.1.	Dự báo những yếu tố tác động và yêu cầu tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới	123
4.2.	Những giải pháp tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới	135
	KẾT LUẬN	169
	CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA NGHIÊN CỨU SINH ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN	171
	TÀI LIỆU THAM KHẢO	172
	PHỤ LỤC	190

DANH MỤC CỤM TỪ VIẾT TẮT TRONG LUẬN ÁN

Chữ viết tắt

BLCT

BQP

CNXH

Nxb

XHCN

Chữ viết đầy đủ

Ban lãnh chính trị

Bộ Quốc phòng

Chủ nghĩa xã hội

Nhà xuất bản

Xã hội chủ nghĩa

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội chiếm tỷ lệ đông đảo, có vai trò hết sức quan trọng của đội ngũ văn nghệ sĩ nước ta. Họ là những cán bộ chính trị, tác giả, nhà văn, nhà báo, nghệ sĩ, nhạc sĩ, vũ công, biên đạo múa, diễn viên đang học tập, rèn luyện và công tác ở các cơ quan, đơn vị văn hóa, văn học, nghệ thuật trong toàn quân. Những năm qua, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã đóng góp to lớn công sức, trí tuệ đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị. Bản lĩnh chính trị (BLCT) của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là phẩm chất vô cùng quan trọng giúp họ vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Ngày 24/7/2017, Quân ủy Trung ương ban hành Chỉ thị số 355-CT/QUTW về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay. Ngày 16/6/2022, Quân ủy Trung ương triển khai thực hiện Kết luận số 1172- KL/QUTW về “Tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới”, đặc biệt, Quân ủy Trung ương đã xác định nội dung, yêu cầu, đó là: “Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ, văn nghệ sĩ Quân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, chuyên môn giỏi, trách nhiệm cao, luôn tâm huyết với sự nghiệp văn hóa, văn nghệ của Đảng, của Quân đội” [107].

Những năm qua, ở các đơn vị có văn nghệ sĩ, các cấp ủy, tổ chức đảng thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện nghiêm các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật; xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng đội ngũ văn nghệ sĩ; cụ thể hóa bằng nghị quyết, chỉ thị, quy chế, chương trình, kế hoạch hằng năm và tổ chức thực hiện sát yêu cầu nhiệm vụ. Cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp đã phát huy tốt vai trò tham mưu, đề xuất nhiều chủ trương, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo; triển

khai thực hiện tốt nội dung, yêu cầu nhiệm vụ, giải pháp nâng cao BLCT gắn với công tác quy hoạch, đào tạo, bố trí, sử dụng, quản lý, kiểm tra, giám sát đội ngũ văn nghệ sĩ. Chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị bám sát nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của trên, triển khai đồng bộ các biện pháp nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Các tổ chức quần chúng cùng với đội ngũ văn nghệ sĩ đã phát huy tốt vai trò xung kích trong thực hiện nhiệm vụ. Nhờ đó, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có BLCT vững vàng, trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân; sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội (CNXH); hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ được giao; góp phần tích cực vào việc xây dựng đời sống văn hóa, tinh thần tốt đẹp, phong phú và lành mạnh cho cán bộ, chiến sĩ, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, lên án, phê phán, đẩy lùi cái xấu, những hiện tượng tiêu cực trong xã hội. Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội kế tục xứng đáng các thế hệ đi trước và có bước phát triển, trưởng thành, tích cực sáng tạo nhiều tác phẩm, đóng góp nhiều hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có giá trị phục vụ bộ đội và nhân dân. Song bên cạnh đó, nhận thức của một số cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ chủ trì về tầm quan trọng, ý nghĩa nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ còn hạn chế; công tác lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ có thời điểm thiếu chặt chẽ, hiệu quả chưa cao. Chưa phát huy hết vai trò của cơ quan chức năng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Một số chỉ huy đơn vị quan tâm nâng cao trình độ nghề nghiệp mà chưa chú trọng nâng cao BLCT cho các văn nghệ sĩ. Nội dung nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ chưa cụ thể, tỷ mỷ, hình thức nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ có thời điểm thiếu tính sáng tạo. Còn có văn nghệ sĩ ngại khó, ngại khổ tu dưỡng, tự rèn luyện; “cá biệt có văn nghệ sĩ có biểu hiện lệch chuẩn, tư tưởng “nhạt màu áo lính”, không tha thiết với đề tài “Lực lượng vũ trang - Chiến tranh cách mạng”, chưa bám sát đời sống bộ đội để phản ánh”

[105, tr. 3].

Trong giai đoạn hiện nay, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa (XHCN) đặt ra những yêu cầu mới đối với xây dựng Quân đội. Các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh chiến lược “diễn biến hòa bình” để chống phá cách mạng nước ta với những âm mưu, thủ đoạn mới. Mặt trái của cơ chế thị trường, tệ nạn xã hội, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cùng biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên của Đảng tác động đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm, BLCT và nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Vì vậy, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội vừa là yêu cầu cấp thiết, vừa có ý nghĩa to lớn trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

Từ những lý do trên, nghiên cứu sinh lựa chọn đề tài: “*Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*” làm luận án tiến sĩ. Đây là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc; đồng thời mang tính cấp thiết đối với việc phát huy vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

2. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu đề tài luận án

2.1. Mục đích nghiên cứu của luận án

Trên cơ sở nghiên cứu làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay; Luận án đề xuất yêu cầu và những giải pháp tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới.

2.2. Nhiệm vụ nghiên cứu của luận án

- Tổng quan tình hình nghiên cứu liên quan đến đề tài luận án, xác định những vấn đề luận án cần tập trung giải quyết.

- Luận giải làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

- Khảo sát, đánh giá đúng thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam từ năm 2018 đến năm 2023, chỉ ra ưu điểm, khuyết điểm, nguyên nhân và kinh nghiệm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

- Phân tích những yếu tố tác động, đề xuất yêu cầu và giải pháp tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu đề tài luận án

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

3.2. Phạm vi nghiên cứu

Luận án nghiên cứu nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Các tư liệu, số liệu điều tra, khảo sát thực tế từ năm 2018 đến năm 2023. Bởi vì đây là thời điểm sau khi triển khai và kết thúc thực hiện giai đoạn 05 năm về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội; đồng thời, năm 2023 cũng là năm tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 23- NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thời kỳ mới”. Cụ thể như sau: Ngày 20/4/2017, Quân ủy Trung ương ban hành Chỉ thị số 355-CT/QUTW về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay. Ngày 18/10/2017, Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị ban hành Hướng dẫn quán triệt và triển khai thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương “Về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay”. Ngày 29/3/2022, Đảng ủy Cơ quan Tổng cục

Chính trị có Báo cáo số 396- BC/ĐU về kết quả 05 năm thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay”. Tháng 12 năm 2023, các cơ quan, đơn vị trong toàn quân có báo cáo tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 23- NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thời kỳ mới”.

Luận án đề xuất phương hướng và giải pháp có giá trị ứng dụng đến năm 2035.

4. Cơ sở lý luận, thực tiễn và phương pháp nghiên cứu đề tài luận án

4.1. Cơ sở lý luận

Cơ sở lý luận của nghiên cứu đề tài luận án là chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam, nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị về chính trị, BLCT, nâng cao BLCT, xây dựng Đảng; văn hóa, văn học, nghệ thuật; văn nghệ sĩ; văn nghệ sĩ trong Quân đội.

4.2. Cơ sở thực tiễn

Thực trạng hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam từ năm 2017 đến năm 2023; được biểu hiện thông qua các nghị quyết, chỉ thị, báo cáo của Quân ủy Trung ương, Tổng cục Chính trị, cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chính trị, cơ quan, đơn vị quản lý văn nghệ sĩ và kết quả điều tra, khảo sát của tác giả về vấn đề này.

4.3. Phương pháp nghiên cứu

Luận án sử dụng phương pháp luận của chủ nghĩa Mác- Lênin và sử dụng các phương pháp nghiên cứu của khoa học chuyên ngành và liên ngành, cụ thể như sau:

Phương pháp lịch sử và phương pháp lôgic: Phương pháp này được sử dụng để có cái nhìn bao quát, toàn diện về những công trình nghiên cứu trước

đó về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội từ các tài liệu liên quan đến đề tài.

Phương pháp nghiên cứu lý luận và phương pháp tổng kết thực tiễn: Phương pháp này được sử dụng để làm rõ, bổ sung và hoàn thiện những vấn đề về lý luận và thực tiễn nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam; cung cấp luận cứ khoa học cho việc học tập, nghiên cứu nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Phương pháp phân tích và phương pháp tổng hợp; phương pháp thống kê và so sánh: Phương pháp này được sử dụng để thu thập, đối chiếu, so sánh các dữ liệu, số liệu, thông số hằng năm tại các báo cáo liên quan đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; là cơ sở để phân tích, đánh giá, tổng hợp các nội dung và đối tượng nghiên cứu một cách khách quan và chính xác.

Phương pháp điều tra xã hội học và phương pháp phỏng vấn sâu: Phương pháp này được sử dụng trong quá trình nghiên cứu thực tế tại các cơ quan, đơn vị có văn nghệ sĩ để đánh giá chính xác những thuận lợi, khó khăn, những ưu điểm, tồn tại, hạn chế và giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay.

5. Đóng góp mới về mặt khoa học của luận án

Đã xây dựng quan niệm, khái quát, luận giải nội dung, phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; rút ra 04 kinh nghiệm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; đề xuất một số nội dung, biện pháp mới trong 06 giải pháp tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thời gian tới, bao gồm: Một là, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Hai là, phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Ba là,

xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với việc đưa đội ngũ văn nghệ sĩ vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách để rèn luyện, nâng cao BLCT.

6. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận án

Kết quả nghiên cứu của luận án góp phần làm sáng tỏ những vấn đề lý luận và thực tiễn về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; cung cấp thêm luận cứ khoa học giúp các cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị,... tham khảo, vận dụng vào thực tiễn lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Luận án còn có thể dùng làm tài liệu tham khảo phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập những nội dung liên quan ở trong và ngoài Quân đội.

7. Cấu trúc của luận án

Ngoài phần mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, cấu trúc của luận án gồm 04 chương, 09 tiết.

Chương 1

TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN

1.1. Những công trình nghiên cứu ở ngoài nước liên quan đến đề tài luận án

1.1.1. *Những công trình nghiên cứu về bản lĩnh chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên, quân nhân trong quân đội*

Phon Chay Khăm Bun My (2011), *Vai trò của Quân đội nhân dân Lào trong đấu tranh chống chiến lược “diễn biến hòa bình” ở nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào* [159]. Tác giả tập trung phân tích nhiệm vụ, vai trò, thực trạng và đề xuất giải pháp nhằm phát huy vai trò của Quân đội nhân dân Lào trong đấu tranh chống “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch ở Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào hiện nay. Tác giả đưa ra bài học kinh nghiệm về công tác giáo dục nâng cao BLCT, mục tiêu, lý tưởng chiến đấu cho mọi cán bộ, chiến sĩ. Luận án cũng nhấn mạnh giải pháp chăm lo công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nhằm tăng cường và củng cố trận địa tư tưởng cho cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội nhân dân Lào đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Son Xay Chan Nha Lat (2013), *Giáo dục chính trị, tư tưởng cho hạ sĩ quan, binh sĩ Quân đội nhân dân Lào hiện nay* [149]. Tác giả khẳng định vai trò rất quan trọng của giáo dục chính trị, tư tưởng trong sự nghiệp cách mạng của Đảng; trực tiếp bồi dưỡng, phát triển phẩm chất, năng lực chính trị của quân nhân. Tác giả đã đưa ra một số quan điểm mới về giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, hạ sĩ quan, binh sĩ Quân đội nhân dân Lào; là quá trình tự giác, chủ động, có mục đích, có tổ chức với những nội dung, phương thức phù hợp của các chủ thể tới cán bộ, hạ sĩ quan, binh sĩ nhằm nâng cao ý thức chính trị, tư tưởng, bồi dưỡng BLCT kiên định, vững vàng, vượt qua mọi khó khăn, thử thách, tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, có

năng lực hành động chính trị thực tiễn, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Lào cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, xây dựng và bảo vệ đất nước.

Seng Thoong Unnang (2016), *Bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ tiểu đoàn bộ đội chủ lực Quân đội nhân dân giai đoạn hiện nay* [182]. Tác giả đưa ra quan niệm về nâng cao BLCT của đội ngũ cán bộ tiểu đoàn bộ đội chủ lực Quân đội nhân dân Lào: Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ tiểu đoàn bộ đội chủ lực Quân đội nhân dân Lào là toàn bộ những hoạt động có mục đích, có tổ chức của chủ thể và đối tượng, bằng những nội dung, hình thức, biện pháp tác động vào nhận thức, ý chí, tình cảm và hành vi của đội ngũ cán bộ tiểu đoàn để bồi dưỡng, phát triển bản lĩnh chính trị lên một trình độ mới, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ, chức trách được giao [182, tr.65]. Trên cơ sở thực trạng, những bài học kinh nghiệm, tác giả đưa ra một số dự báo về sự tác động của các nhân tố; xác định phương hướng và đề xuất những giải pháp chủ yếu nâng cao BLCT của đội ngũ cán bộ tiểu đoàn bộ đội chủ lực Quân đội nhân dân Lào giai đoạn hiện nay.

Xi Jinping (2018), *“Về kiên trì cải cách sâu sắc toàn diện”* [157]. Cuốn sách gồm 72 bản thảo quan trọng về cải cách của Tập Cận Bình do Ủy ban Trung ương Đảng Cộng sản biên tập. Tác giả nhấn mạnh phải tập trung thực hiện mục tiêu của Đảng về tăng cường quân đội trong tình hình mới, nắm vững những vấn đề cơ bản, bám sát phương hướng đổi mới đúng đắn, nắm vững trọng tâm đánh và đánh thắng, nắm vững phương hướng hiện đại hóa quân đội, hình thức tổ chức quân đội, xây dựng những người lính có tài thao lược, có bản lĩnh vững vàng, gan dạ, luôn tuyệt đối trung thành, tuyệt đối trong sáng và đáng tin cậy.

V.I. Pashkov (2018), *Giáo dục đạo đức và tinh thần cho quân nhân trong Quân đội Nga* [172]. Trong cuốn sách của mình, tác giả không trực tiếp nói đến BLCT, nâng cao BLCT cho quân nhân, song đề cập đến các yếu tố

cấu thành BLCT của quân nhân như: ý chí, tình cảm, lý trí và niềm tin. Tác giả còn chú ý đến sự phát triển của giáo dục các giá trị đạo đức và tinh thần của quân nhân Nga trong triết lý giáo dục và bối cảnh chính trị, xã hội của nước Nga hiện nay.

Luu Minh Phuc (2020), *Giấc mộng Quân đội hùng mạnh của Trung Quốc trong kỷ nguyên mới* [174]. Cuốn sách dựa trên lý thuyết quân sự cơ bản và thực tiễn quân sự của Quân đội Giải phóng Nhân dân kể từ Đại hội Đảng Cộng sản Trung Quốc lần thứ 18, được định hướng bởi tư duy của Trung Quốc về củng cố quân đội trong thời đại mới, và tập trung vào mục tiêu chính là xây dựng quân đội đẳng cấp thế giới trong giai đoạn hiện nay. Cuốn sách cũng giải thích lý do tại sao Trung Quốc nên xây dựng quân đội đẳng cấp thế giới; giấc mơ về một đội quân hùng mạnh trong thời đại mới là gì; làm thế nào để thực hiện giấc mơ của quân đội mạnh trong thời kỳ mới. Yếu tố quan trọng, không thể thiếu để quân đội mạnh đó là phải tuyệt đối phục tùng sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Trung quốc và không thể quên xây dựng BLCT vững vàng cho mọi quân nhân.

S.M. Chernov (2021), *Lý thuyết và thực hành hoạt động bồi dưỡng niềm tin lý tưởng cho quân nhân trong giáo dục quân sự giai đoạn giữa 1950 đến đầu 1980* [150]. Luận án đã trình bày quá trình phát triển và các phương pháp giáo dục tư tưởng quân nhân trong giai đoạn phát triển đỉnh cao của Liên bang Xô Viết. Đồng thời, hệ thống hóa kinh nghiệm công tác giáo dục lý tưởng, niềm tin trong Lực lượng vũ trang Liên Xô. Theo tác giả, giáo dục cộng sản là sự hình thành nhân cách một cách có kế hoạch, có mục đích và có hệ thống, được phát triển toàn diện và hài hòa trong quá trình xây dựng CNXH và chủ nghĩa cộng sản. Còn niềm tin, lý tưởng là một đặc điểm nhân cách phức tạp, được đặc trưng bởi sự nhận thức về những lý tưởng, giá trị và quan điểm nhất định của xã hội và nhà nước, hiểu biết của bản thân, xây dựng ý thức và thế giới quan của bản thân phù hợp với những lý tưởng, giá trị và

quan điểm đó, sẵn sàng thực hiện chúng trong hoạt động thực tiễn. Bản chất và nội dung của niềm tin lý tưởng phản ánh kết quả quá trình giáo dục chính trị, tư tưởng của quân nhân, cũng như tác động của bối cảnh chính trị, xã hội và văn hóa trong giai đoạn này. Giáo dục cộng sản là cơ sở quan trọng hình thành niềm tin lý tưởng cộng sản của quân nhân Xô viết. Nhận thức được lý tưởng cộng sản, có niềm tin vào hệ tư tưởng là một đặc điểm nhân cách, hình thành thái độ tôn trọng, xây dựng Tổ quốc XHCN, nhà nước Xô viết.

Zhang Yi Xu Jun Li Longyi Zhu Ri (2022), *Xây dựng Quân đội nhân dân thành Quân đội đẳng cấp thế giới (hướng Trung Quốc)* [162]. Tác giả nhấn mạnh: Trung ương Đảng và Quân ủy Trung ương đã tập trung vào việc thực hiện Giác mơ Trung Hoa và giấc mơ củng cố Quân đội, lãnh đạo toàn quân đẩy mạnh hơn nữa công cuộc xây dựng, cải cách Quân đội về chính trị, khoa học và công nghệ, nhân tài và pháp quyền. Để xây dựng Quân đội nhân dân thành Quân đội đẳng cấp thế giới cần thực hiện tốt tư tưởng giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng đối với Quân đội nhân dân và kiên định con đường củng cố Quân đội đặc sắc và đường lối chiến lược quân sự Trung Quốc, trong đó phải tập trung xây dựng, phát triển những người lính luôn tuyệt đối trung thành, tuyệt đối trong sáng và tuyệt đối đáng tin cậy.

Wang Feng (2022), *Về việc giữ vững sự lãnh đạo tuyệt đối của Đảng đối với Quân đội nhân dân* [154]. Tác giả đề cập lý do vì sao Đảng lãnh đạo tuyệt đối Quân đội Nhân dân Trung Hoa là nền tảng, linh hồn của quân đội mạnh. Đồng thời, tác giả nhấn mạnh để xây dựng quân đội mạnh, trong đó yếu tố căn bản, cốt lõi là cán bộ, chiến sĩ toàn quân phải luôn có bản lĩnh kiên định vững vàng, nhận thức sâu sắc ý nghĩa quyết định của “hai cơ sở”, không ngừng nâng cao “bốn thức”, củng cố “bốn tự tin”, thực hiện “hai giữ”; thực hiện chế độ, trách nhiệm của Chủ tịch Quân ủy và kiên quyết tuân theo Ủy ban Trung ương Đảng và Ủy ban Trung ương do Quân ủy và Chủ tịch Tập Cận Bình chỉ huy.

1.1.2. Những công trình nghiên cứu về bản lĩnh chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị của văn nghệ sĩ và văn nghệ sĩ trong quân đội

Chan Thi Duom Sa Van (1999), *Con đường cuộc sống* [153]. Cuốn sách viết về cuộc đời, sự nghiệp của một người lính, cán bộ quân đội, nhà văn Chăn Thi Đuom Sạ Văn trong suốt những năm tháng tham gia cách mạng. Ông rất tình cờ đi theo bộ đội và trở thành người lính, chính trị viên đại đội. Ông được đánh giá là một nhà văn, người cán bộ trong Quân đội mẫu mực về phẩm chất đạo đức, có BLCT vững vàng, có tình thương yêu, chia sẻ với đồng chí, đồng đội và nhân dân mọi khó khăn, gian khổ, trong bất kỳ hoàn cảnh nào, ông cũng luôn đứng vững trên lập trường của giai cấp công nhân, kiên quyết không rời trận địa, không bỏ mặc đồng đội và chiến đấu giành thắng lợi cuối cùng, giải phóng miền Bắc của Lào.

Anthony Downey (2014), *Nghệ thuật và Chính trị hiện nay* [146]. Cuốn sách đã cung cấp một cuộc khảo sát xuất sắc về các nghệ sĩ tham gia vào chính trị, ở đó, đặt ra yêu cầu rất cao đối với người nghệ sĩ, nhất là những nghệ sĩ nổi tiếng phải hội tụ đầy đủ các yếu tố tri thức, tình cảm, đạo đức nghề nghiệp và bản lĩnh để hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

Chika Okeke - Agulu (2015), *Nghệ thuật và quá trình phi thực dân hóa ở Nigeria thế kỷ 20* [152]. Cuốn sách ghi lại sự xuất hiện của chủ nghĩa hiện đại nghệ thuật ở Nigeria trong những năm đầu tranh giành độc lập vào năm 1960. Điểm nổi bật trong cuốn sách, đó là một nhóm sinh viên tại Trường Cao đẳng Nghệ thuật Zaria đã thành lập Hiệp hội Nghệ thuật và sáng tạo chủ nghĩa hiện đại hậu thuộc địa. Các tác phẩm của họ thể hiện cả mối liên hệ sâu sắc với nghệ thuật truyền thống lẫn sự tinh tế về phong cách, trình độ, bản lĩnh của nghệ sĩ trong thực tiễn theo chủ nghĩa hiện đại của thế kỷ 20. Bên cạnh đó, tác giả cũng đề cập đến việc làm thế nào những nghệ sĩ trẻ người Nigeria được truyền cảm hứng sáng tạo từ hệ tư tưởng về quá trình phi thực dân hóa và chủ nghĩa dân tộc vào đầu và giữa thế kỷ 20. Họ đã biến những

trải nghiệm của quá trình phi thực dân hóa thành một chủ nghĩa hiện đại hậu thuộc địa đặc biệt đã tiếp tục truyền cảm hứng cho tác phẩm của các nghệ sĩ lớn ở Nigeria.

Jeff Goins (2017), *Nghệ sĩ thực thụ không chết đói: Chiến lược vượt thời gian để phát triển mạnh mẽ trong thời đại sáng tạo mới Kindle Edition* [155]. Trong cuốn sách này, tác giả khẳng định: Từ các nhà thiết kế đồ họa, nhà văn đến nghệ sĩ và chuyên gia kinh doanh, các nhà sáng tạo đều biết rằng không ai sinh ra đã là nghệ sĩ. Thay vào đó, những người bước vào lĩnh vực sáng tạo đã nỗ lực, cố gắng không ngừng, có quyết tâm rất cao, vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, sử dụng trí tưởng tượng theo những cách cơ bản để đạt được những gì họ có.

Warren F. Clark (2018), *Người nghệ sĩ và người lính* [148]. “Người nghệ sĩ và người lính” là tuyển tập tác phẩm của một nghệ sĩ vô cùng quả cảm và bản lĩnh, là một người yêu nước, yêu chuộng hòa bình và cứu quân nhân trong Thế chiến II. Warren Clark kể lại câu chuyện về cuộc đời của mình khi còn là một người lính trẻ tuổi, bình thường, đi khắp chiến tuyến châu Âu và cuộc chiến sau đó với bệnh bại liệt. Cả hai sự kiện nêu trên đều ảnh hưởng đến cuộc sống, khối lượng công việc mà ông đã tạo ra. Nó bao gồm hàng chục bức ảnh thời chiến và hơn 500 tác phẩm nghệ thuật.

Kursevich, Natalia Ivanovna (2019), *Quy luật của quá trình hình thành hình tượng nghệ thuật của người nghệ sĩ* [170]. Cuốn sách bao gồm các bài viết của các nghệ sĩ đương đại thế kỷ 20 và thế kỷ 21 về việc tạo ra một hình tượng nghệ thuật (K. S. Stanislavsky, V.E. Meyerhold, M.A. Chekhov, M.O. Knebel, P.M. Ershov, I. M. Smoktunovsky, T.V. Doronina, S.Yu. Yursky, A. S. Demidova, N.I. Kursevich). Các tác giả đề cập đến phương pháp giáo dục để phát triển kỹ thuật, kỹ năng, bản lĩnh diễn xuất, tâm lý cho diễn viên chuyên nghiệp, giáo viên và sinh viên của các cơ sở giáo dục sân khấu. Các nhà khoa học nghiên cứu tâm lý, bản lĩnh diễn xuất và hoạt động nghề nghiệp

của diễn viên nhằm mở rộng kiến thức khoa học cho người nghệ sĩ. Thông qua cuốn sách, người đọc có thể nắm bắt, hình thành khả năng nghiên cứu hiện tượng tâm lý, bản lĩnh biểu diễn của nghệ sĩ một cách toàn diện, sâu sắc hơn, đồng thời phân tích nội dung của các tác nhân tác động về tâm lý, bản lĩnh của việc tạo ra một hình tượng nghệ thuật đích thực.

Bykova Polina Anatolyevna (2019), *Hình thành hình ảnh giai đoạn của người biểu diễn trong sinh viên tham gia nhóm rock trẻ* [146]. Tác giả đề cập nội dung: Hình ảnh của một nghệ sĩ biểu diễn âm nhạc được hình thành thông qua nhiều công đoạn, đó là hệ quả của việc học tập, rèn luyện để trở thành một nghệ sĩ có bản lĩnh vững vàng. Do đó, tác giả cũng lưu ý rằng việc giáo dục sinh viên phải tiến hành toàn diện, nhưng không thể không giáo dục phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, tâm lý và bản lĩnh để sinh viên có đủ điều kiện tham gia nhóm nhạc rock trẻ đạt chất lượng, kết quả tốt.

Juan Liu (2019), *Giáo dục tư tưởng và chính trị trong các trường cao đẳng và đại học dưới nền tảng của thực hành nghệ thuật* [163]. Tác giả tập trung làm rõ vai trò của giáo dục tư tưởng và chính trị trong thực hành nghệ thuật. Thông qua công tác giáo dục làm cho đội ngũ nghệ sĩ có sự vững vàng, tin tưởng vào nội dung, phương pháp và có phong cách biểu diễn tốt hơn.

Bridgette Mayer (2020), *Con đường của nghệ sĩ hiện đại: Cách xây dựng sự nghiệp sáng tạo thành công trong thế kỷ 21* [164]. Cuốn sách dài 93 trang, viết về việc làm thế nào để tạo nên động lực mạnh mẽ và truyền cảm hứng giúp các nhà sáng tạo nghệ thuật trên thế giới tìm thấy thành công trong sự nghiệp. Tác giả khẳng định với sự hiểu biết, nỗ lực không ngừng và niềm tin vào sự tỏa sáng của tác phẩm sẽ tạo nên động lực to lớn giúp các nghệ sĩ sáng tạo ra những tác phẩm nghệ thuật đặc sắc.

William Deresiewicz (2020), *Cái chết của nghệ sĩ* [151]. Cuốn sách dài 368 trang, tác giả khảo sát một cách sắc sảo tình trạng nghệ thuật trong văn hóa đương đại, vẽ một bức tranh sống động về những thách thức liên quan

đến việc sáng tạo nghệ thuật, những văn nghệ sĩ bị đẩy vào tình trạng cơ cực và tui nhục. Đại đa số văn nghệ sĩ không thể tự nuôi sống bản thân và tập trung vào công việc của mình. Tác phẩm của William Deresiewicz đã tạo ra một thủ thuật phi thường. Đó là một phân tích xuất sắc về tình trạng nghệ thuật - một phân tích không né tránh sự thật về việc kiếm sống từ chính cuộc sống của một văn nghệ sĩ có thể khó khăn đến mức nào. Nhưng nó cũng soi sáng cho các tác giả, nhạc sĩ, họa sĩ và nhiều người khác cần phải dũng cảm, đồng lòng, đoàn kết, tập hợp lại để sáng tạo nghệ thuật và tồn tại trong xã hội với nền kinh tế kỹ thuật số.

Pressfield Steven (2022), *Cuộc chiến nghệ thuật: Chiến thắng trong cuộc chiến sáng tạo nội tâm* [181]. Cuốn sách là một hướng dẫn ngắn gọn, hấp dẫn và thiết thực để thành công trong bất kỳ lĩnh vực sáng tạo nào. Cuộc chiến nghệ thuật nhấn mạnh sự quyết tâm, bản lĩnh cần thiết của văn nghệ sĩ để nhận ra và vượt qua những trở ngại của tham vọng, đồng thời chỉ ra cách hiệu quả, đạt đến kỷ luật sáng tạo cao nhất. Dù là nghệ sĩ, nhà văn, cuốn sách sẽ truyền cảm hứng cho bạn để nắm bắt tiềm năng của cuộc đời mình.

Paul Richards (2023), *Làm thế nào để trở thành một nghệ sĩ* [175]. Với 200 trang, cuốn sách là một hướng dẫn toàn diện để trang bị cho các nghệ sĩ tất cả các công cụ, kiến thức và kỹ thuật cần thiết để vượt trội trong nghề và tạo dựng sự nghiệp trong thế giới nghệ thuật. Tác giả đi sâu nghiên cứu các loại hình nghệ thuật cụ thể, như: vẽ, hội họa, điêu khắc, in ấn, nghệ thuật kỹ thuật số, phương tiện truyền thông hỗn hợp, chân dung, phong cảnh và nghệ thuật trừu tượng. Cuốn sách cũng vượt ra ngoài phạm vi sáng tạo đơn thuần, đề cập đến các khía cạnh quan trọng khác trong hành trình của một nghệ sĩ, bao gồm phê bình nghệ thuật, kinh doanh nghệ thuật, phòng thu nghệ thuật và tham gia vào giáo dục nghệ thuật. Cuốn sách là người bạn đồng hành vô giá, soi sáng con đường dẫn đến tham vọng nghệ thuật của bạn.

Kham Sao Keo Vi Set (2023), *Phải nhớ anh Vị Xay Bo Bay Khăm*

[158]. Trong bài viết, tác giả đánh giá: Đại tá Vị Xay Bo Bay Khăm là một cán bộ cách mạng cao cấp, nguyên quân nhân Tiểu đoàn 2 anh hùng, nguyên Trưởng phòng Nghiên cứu Lịch sử Quân sự, nguyên tổng biên tập báo Quân đội Nhân dân Lào, là người viết sách rất hay, có tài viết văn. Anh là một cán bộ có tố chất, với BLCT vững vàng. Từ trong kháng chiến cho đến khi đất nước hòa bình, đồng chí Vị Xay Bo Bay Khăm vẫn thường xuyên tham gia vào công việc biên tập và viết văn. Anh là một tài năng, đồng thời là tấm gương sáng để mỗi cán bộ, chiến sĩ học tập và noi theo.

Kham Phan (2023), *Trung tá Thong Nhót Năn Thạ Lăng Sĩ, nghệ sĩ dân tộc có giọng hát độc đáo, đã tạo nên danh tiếng cho Quân đội* [173]. Bài viết nhấn mạnh: Đồng chí Trung tá Thong Nhót Năn Thạ Lăng Sĩ là nghệ sĩ tiêu biểu trong Quân đội nhân dân Lào. Mặc dù không qua đào tạo cơ bản, không được tập luyện chuyên nghiệp, nhưng với năng khiếu thiên bẩm và BLCT vững vàng, đồng chí đã vượt qua mọi khó khăn, thử thách để học tập, rèn luyện, sáng tác và trình diễn nghệ thuật trên khắp thế giới như ở Việt Nam, Campuchia, Trung Quốc, Liên Xô, Indonesia, Malaysia, Hàn Quốc. Đồng chí đã tạo được tên tuổi với các tác phẩm văn học nghệ thuật của Quân đội và đất nước, đặc biệt là giọng hát, giọng hát và chất giọng cao vút, độc đáo. Năm 2010, đồng chí được phong tặng danh hiệu Nghệ sĩ Quốc gia.

1.2. Những công trình nghiên cứu ở trong nước liên quan đến đề tài luận án

1.2.1. Những công trình nghiên cứu về bản lĩnh chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên, quân nhân trong quân đội

Nguyễn Mạnh Hưởng (2011), *Xây dựng Quân đội về chính trị trong tình hình mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh* [80]. Nội dung cuốn sách cho chúng ta thấy, trong di sản tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh về quân sự thì việc xây dựng Quân đội về chính trị là một nội dung hết sức quan trọng. Tác giả khẳng định: Trong giai đoạn hiện nay, trước yêu cầu xây dựng Quân đội về

chính trị, chúng ta cần xây dựng được đội ngũ cán bộ có chất lượng cao, đủ sức hoàn thành nhiệm vụ được giao. “Cán bộ Quân đội phải là người có phẩm chất chính trị tốt, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, hết lòng phấn đấu vì lợi ích của nhân dân, của dân tộc; có BLCT vững vàng, không dao động trước những khó khăn, thử thách; có năng lực hoàn thành nhiệm vụ được giao; có nhân cách và lối sống mẫu mực, trong sáng; có ý thức tổ chức kỷ luật cao, tôn trọng tập thể, gắn bó với chiến sĩ” [80, tr. 209-210].

Tăng Bình, Thu Huyền, Ái Phương (2013), *Phát triển đảng viên, nâng cao bản lĩnh chính trị, rèn luyện tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay* [3]. Các tác giả chỉ rõ, BLCT là cơ sở đầu tiên tạo nên sức mạnh, uy tín, sự thống nhất ý chí, hành động của Đảng; là điều kiện đưa phong trào cách mạng vượt qua những thử thách của lịch sử. “Bản lĩnh chính trị là có tư duy khoa học, tự quyết định một cách độc lập hành động của mình, không vì áp lực bên ngoài mà thay đổi quan điểm. Bản lĩnh thể hiện sự trưởng thành, sự vững vàng của một con người, một tổ chức. Càng nhiều khó khăn, thử thách thì càng bộc lộ rõ bản lĩnh, đồng thời bản lĩnh càng được tôi luyện, vững vàng. Có bản lĩnh là có được phẩm chất quyết định sự sống còn và thành công của mỗi cá nhân, tổ chức. Thiếu bản lĩnh thì dễ bị sai lầm, thất bại, khó vượt qua thử thách, trở ngại để đi đến thành công” [3, tr. 46]. Vì thế, cần coi trọng việc nâng cao hơn nữa BLCT của cán bộ, đảng viên.

Nguyễn Bá Dương (2015), *Xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, chiến sĩ, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị* [31]. Tác giả khẳng định: Cán bộ, chiến sĩ thời bình được đào tạo, tôi luyện trong các nhà trường, chưa qua thực tiễn chiến đấu; đồng thời chịu tác động to lớn của mặt trái cơ chế thị trường, xu thế hội nhập quốc tế, âm mưu, thủ đoạn chống phá quyết liệt, thâm độc của các thế lực thù địch và nguy cơ “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Do đó, việc xây dựng BLCT cho cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội là nhiệm vụ rất quan trọng và cấp thiết hiện nay.

Lê Hữu Nghĩa (2016), Bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế [95]. Nội dung nghiên cứu chỉ rõ, BLCT “là phẩm chất chính trị tuyệt đối cần thiết đối với Đảng Cộng sản và cán bộ, đảng viên của Đảng” [95, tr. 56]. Đồng thời, khẳng định, BLCT của cán bộ, đảng viên có vai trò rất quan trọng không chỉ đối với sự phát triển, hoàn thiện chính bản thân người cán bộ, đảng viên mà còn là cơ sở để nâng cao chất lượng công tác xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên; xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng. Theo tác giả, BLCT của cán bộ, đảng viên được biểu hiện một cách thường xuyên, liên tục và phong phú; tập trung trên một số phương diện chủ yếu như: “Sự kiên định với mục tiêu, lý tưởng của Đảng - mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, kiên định nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định đường lối đổi mới của Đảng, kiên định các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng, nhất là nguyên tắc tập trung dân chủ...” [95, tr. 56]. Đặc biệt, từ góc nhìn xây dựng Đảng, tác giả nhấn mạnh những thách thức đang đặt ra đối với việc nâng cao BLCT của cán bộ, đảng viên: Tác động tiêu cực từ những biến động phức tạp của tình hình thế giới; âm mưu và hoạt động “diễn biến hòa bình”, kết hợp bạo loạn lật đổ chế độ chính trị nước ta của các thế lực thù địch; sự suy thoái về tư tưởng chính trị và đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên... Từ đó, tác giả đề xuất nhiều giải pháp đồng bộ nhằm tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng để xây dựng, nâng cao BLCT của cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay. Tác giả cho rằng việc phát huy tính tích cực, tự giác rèn luyện BLCT của cán bộ, đảng viên là phương thức đặc biệt quan trọng để mỗi cán bộ, đảng viên tự mình nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, trình độ, năng lực công tác đáp ứng được yêu cầu, đòi hỏi của sự nghiệp đổi mới và hội nhập quốc tế. Vì vậy, các tổ chức đảng phải đẩy mạnh công tác giáo dục thường xuyên cho đội ngũ cán bộ, đảng viên; đồng thời, chú trọng xây dựng

môi trường thuận lợi gắn với các phong trào hoạt động thực tiễn để cán bộ, đảng viên tích cực, tự giác tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao BLCT.

Đinh Xuân Dũng (2016), *Công tác tư tưởng – văn hóa trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam* [27]. Cuốn sách đề cập đến việc nuôi dưỡng giá trị văn hóa trong nhân cách, BLCT của người chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam, trong đó tác giả chỉ ra rằng “nhân cách, BLCT không phải tự nhiên mà có, nó phải và chỉ có thể hình thành trong quá trình sống, hoạt động của con người”. [27, tr. 195]. Đồng thời tác giả tập trung làm rõ “một trong những con đường đặc thù để tạo nên BLCT của đội ngũ cán bộ, chiến sĩ đó là phải tiến hành xây dựng Quân đội chính quy” [27, tr. 274].

Lê Hồng Vương (2019), *Xây dựng bản lĩnh chính trị của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam* [144]. Tác giả đưa ra quan niệm, cấu trúc BLCT của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam; luận giải thực chất việc xây dựng BLCT của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam. Trên cơ sở phân tích, làm rõ thực trạng xây dựng BLCT của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam, tác giả đã đề xuất các giải pháp cơ bản để xây dựng BLCT của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam, trong đó, đặc biệt nhấn mạnh giải pháp “Phát huy vai trò, trách nhiệm của tổ chức đảng, chỉ huy các cấp và đổi mới công tác giáo dục, rèn luyện trong xây dựng BLCT của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam” [144, tr. 117]; “Phát huy tác động tích cực của điều kiện kinh tế - xã hội và xây dựng môi trường chính trị để xây dựng bản lĩnh chính trị của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam” [144, tr.135].

Nguyễn Trọng Nghĩa (2019), *Công tác đảng, công tác chính trị trong nâng cao sức mạnh chính trị - tinh thần của Quân đội nhân dân Việt Nam* [96]. Bài viết đề cập vị trí, vai trò, hiệu quả của công tác đảng, công tác chính trị góp phần nâng cao sức mạnh chính trị - tinh thần của cán bộ, chiến sĩ, bảo đảm trong bất cứ hoàn cảnh nào, Quân đội luôn là lực lượng chính trị, lực

lượng chiến đấu tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân, xứng đáng với lời khen của Chủ tịch Hồ Chí Minh: Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì CNXH. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng. Tác giả cũng nhấn mạnh: Để nâng cao sức mạnh chính trị - tinh thần của Quân đội cần tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao giác ngộ, lập trường, BLCT cho cán bộ, chiến sĩ, làm cho cán bộ, chiến sĩ kiên định với mục tiêu, lý tưởng: Độc lập dân tộc và CNXH, tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, con đường đi lên CNXH và công cuộc đổi mới đất nước.

Nguyễn Đăng Tuyên (2019), *Phát triển phẩm chất chính trị của sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay* [140]. Nội dung của cuốn sách đã khẳng định ưu điểm, hạn chế về phẩm chất chính trị của sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội. Theo tác giả, “một số sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội thiếu tích cực trong rèn luyện; còn tư tưởng bình quân chủ nghĩa, thiếu tự giác học tập, rèn luyện, vi phạm kỷ luật quan hệ quân dân, tham gia vào các tệ nạn xã hội dẫn đến phải xử lý kỷ luật” [140, tr. 70]. Từ đó, tác giả đề xuất một số giải pháp phát triển phẩm chất chính trị của sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội; trong đó nhấn mạnh cần xây dựng và phát huy vai trò của môi trường văn hóa chính trị ở phân đội; nâng cao ý thức tự giáo dục, tự rèn luyện phẩm chất chính trị của sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội hiện nay.

Lương Cường (2020), *Nâng cao hiệu quả hoạt động công tác đảng, công tác chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới* [25]. Cuốn sách gồm 04 phần với 101 bài viết, bài nói tiêu biểu của Đại tướng Lương Cường. Trong đó, nhiều bài viết đề cập đến công tác xây dựng nhân tố chính trị, tinh thần, giáo dục, bồi dưỡng nâng cao BLCT cho đội ngũ cán bộ, đảng viên, chiến sĩ. Tiêu biểu như: Giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, Quân đội vững tin hoàn thành nhiệm vụ; Xây dựng đội

ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, vững mạnh theo tinh thần nghị quyết Đại hội lần thứ XI của Đảng; Xây dựng Đảng bộ Quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới; Nhân tố chính trị, tinh thần sức mạnh của dân tộc Việt Nam bước vào cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược”; Phát huy nhân tố chính trị, tinh thần trong Chiến dịch Việt Bắc Thu - Đông 1947 vào xây dựng Quân đội về chính trị hiện nay [25, tr.336]. Nhân tố chính trị, tinh thần trong chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ với xây dựng Quân đội về chính trị hiện nay; Xây dựng BLCT cho cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội nhân dân và Công an nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa [25, tr.1008].

Ngô Xuân Lịch (2020), *Bộ đội Cụ Hồ phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân* [85]. Cuốn sách gồm 04 phần, với 115 bài viết, bài nói tiêu biểu của tác giả nhằm tuyên truyền sâu rộng nhiệm vụ xây dựng Quân đội, củng cố quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới; bổ sung thêm tài liệu học tập, nghiên cứu, phát triển tư duy lý luận chính trị, quân sự, thống nhất nhận thức và hành động, xây dựng BLCT cho cán bộ, chiến sĩ trong toàn quân; đồng thời, chuyển tải thông điệp, quan điểm, tư tưởng và sự chỉ đạo, định hướng nhận thức chính trị của đồng chí Bộ trưởng Bộ Quốc phòng đến toàn thể cán bộ, chiến sĩ và nhân dân.

Cơ quan Tổng cục Chính trị (2021), *Tổng kết công tác đảng, công tác chính trị của Cơ quan Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam trong thực hiện nhiệm vụ phòng, chống “diễn biến hòa bình”* [14]. Cuốn sách đề cập một trong những bài học kinh nghiệm trong phòng, chống âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, đó là xây dựng, củng cố vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong các cơ quan, đơn vị; đồng thời tập trung xây dựng các tổ chức đảng, tổ chức quần chúng, từng cơ quan, đơn vị trong sạch vững mạnh. Trong đó nhấn mạnh: Về chính trị được thể hiện ở sự vững mạnh, trong sạch về chính trị của các tổ chức đảng đó là việc giữ vững

bản chất giai cấp công nhân, đường lối, quan điểm chính trị của Đảng, bảo đảm cho cấp ủy, tổ chức đảng là hạt nhân lãnh đạo chính trị ở đơn vị. Không ngừng nâng cao trình độ lãnh đạo chính trị của các tổ chức đảng, BLCT của cán bộ, đảng viên; quán triệt sâu sắc nhiệm vụ chính trị, định hướng chính trị cho mọi mặt hoạt động của đơn vị; chỉ rõ những mục tiêu mà công tác tư tưởng, công tác tổ chức trong từng thời kỳ. Khi thuận lợi cũng như lúc đơn vị gặp khó khăn, cấp ủy, tổ chức đảng phải xác định rõ nội dung chính trị cần lãnh đạo; xác định đúng thái độ chính trị của cán bộ, đảng viên chiến sĩ, công nhân viên, đề phòng và ngăn ngừa những quan điểm, tư tưởng sai trái. Nhạy bén, chủ động, sáng tạo trong phát hiện những vấn đề mới xuất hiện, sự tác động của các hiện tượng tiêu cực phát sinh trong đơn vị hoặc tác động từ bên ngoài vào để chủ động ngăn ngừa và xử lý kịp thời. Về tư tưởng: Sự trong sạch, vững mạnh, vững chắc về tư tưởng của tổ chức đảng, của mọi cán bộ, đảng viên thể hiện ở trình độ giác ngộ chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối của Đảng; sự hiểu biết chính sách, pháp luật của Nhà nước; ở quyết tâm sắt đá, không sợ hy sinh, gian khổ, kiên quyết vượt qua mọi khó khăn, thử thách để hoàn thành nhiệm vụ; ở tinh thần chiến đấu không khoan nhượng chống lại những quan điểm, tư tưởng sai trái, thù địch trên mọi lĩnh vực chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh, bảo vệ chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Có như vậy mới giữ vững được trận địa tư tưởng của Đảng [14, tr.724-725].

Đình Phiêm, Phạm Tuấn, Đình Bằng, Minh Đức, Lê Phong (2022), Phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị trong tình hình mới [100]. Nhóm tác giả khẳng định: Để phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị trong tình hình mới các cấp ủy, người chỉ huy cần tập trung tiến hành đồng bộ nhiều giải

pháp, trong đó đặc biệt là việc xây dựng cho đội ngũ cán bộ các cấp có BLCT vững vàng, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với nhân dân là giải pháp căn bản nhất để đẩy lùi chủ nghĩa cá nhân trong từng cơ quan, đơn vị.

Nguyễn Đắc Thái (2023), Rèn luyện BLCT cho cán bộ, đảng viên theo tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh, phòng, chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, *Tạp chí Cộng sản*, ngày 15 tháng 11 năm 2023 [111]. Tác giả đánh giá, làm rõ một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên BLCT thiếu kiên định, thiếu vững vàng là do sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Do đó, các cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần tăng cường hơn nữa công tác giáo dục, rèn luyện nâng cao BLCT cho đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Phan Trọng Hào (2024), Bác bỏ luận điệu xuyên tạc vai trò của đội ngũ trí thức, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân*, ngày 11 tháng 3 năm 2024 [77]. Bài viết khẳng định vị trí, vai trò to lớn của đội ngũ trí thức trong sự nghiệp cách mạng song cũng thẳng thắn phê phán, bác bỏ luận điệu, quan điểm sai lầm, không có cơ sở khoa học, thiếu căn cứ thực tiễn, đó là: “chỉ có trí thức mới là đội ngũ lãnh đạo xã hội”.

1.2.2. Những công trình nghiên cứu về bản lĩnh chính trị, nâng cao bản lĩnh chính trị của văn nghệ sĩ và văn nghệ sĩ trong quân đội

Lưu Thị Phương Thảo (2014), *Nâng cao chất lượng xây dựng môi trường văn hóa ở đơn vị cơ sở trong Quân đội hiện nay* [112]. Trong cuốn sách này, tác giả nhấn mạnh: Mỗi hoạt động trong đơn vị đều mang dấu ấn của văn hóa, góp phần trực tiếp xây dựng BLCT, tình cảm, trách nhiệm, tình thương yêu, tính kỷ luật và nghĩa tình đồng đội. Tác giả cũng đề cập đến việc chăm lo bồi dưỡng, nâng cao trình độ đội ngũ cán bộ, nhân viên làm công tác văn hóa, văn nghệ ở đơn vị cơ sở, trong đó yếu tố quan trọng hàng đầu đó là phải xây dựng cho họ có những phẩm chất chính trị, nhất là BLCT vững vàng, kiên định lập trường giai cấp công nhân; tuyệt đối trung thành với Đảng, với

nhân dân, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH; sẵn sàng hy sinh bảo vệ độc lập chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, bảo vệ nhân dân. Tin tưởng vào sự nghiệp đổi mới của đất nước, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước [112, tr.185].

Nguyễn Đức Trinh (2014), *Văn hóa, Nghệ thuật với nâng cao đời sống tinh thần bộ đội và nhân dân* [129]. Cuốn sách của Thiếu tướng, Nhạc sĩ Nguyễn Đức Trinh gồm 03 phần. Tác giả đặt ra yêu cầu phát triển nguồn lực văn hóa, văn học, nghệ thuật là tổng thể các chủ trương, biện pháp của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị và đảng ủy, chỉ huy các cấp nhằm xây dựng cơ cấu đồng bộ, số lượng hợp lý, chất lượng cao, phẩm chất chính trị vững vàng, năng lực nghệ thuật giỏi, trong đó để nâng cao đời sống tinh thần của bộ đội và nhân dân trước hết đòi hỏi đội ngũ văn nghệ sĩ phải thường xuyên học tập, tu dưỡng và rèn luyện để có tri thức, BLCT vững vàng, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao [129, tr.335].

Tổng cục Chính trị (2016), *Phòng, chống “diễn biến hòa bình” trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật* [121]. Cuốn sách gồm 25 bài viết của các nhà văn, nhà thơ, nhà nghiên cứu phê bình văn học, nghệ thuật. Bên cạnh việc đề cập đến nội dung phòng, chống chiến lược “diễn biến hòa bình” trong văn học và các loại hình nghệ thuật, nhiều bài viết còn khẳng định vị trí, vai trò to lớn của đội ngũ văn nghệ sĩ trong quá trình bồi dưỡng tình cảm, tâm hồn, lối sống, BLCT, phát triển trí tuệ, có nhân cách tốt đẹp của cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội. Các tác giả còn đặt vấn đề xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ Quân đội trong thời kỳ mới, đòi hỏi văn nghệ sĩ chân chính phải có ý chí, nghị lực, BLCT vững vàng, trình độ chuyên môn giỏi, tinh thần yêu nước, đồng thời nâng cao chất lượng sáng tác đề tài về người lính và chiến tranh cách mạng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh nhằm phục vụ tốt đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sĩ hôm nay, góp phần làm thất bại âm mưu “phi chính trị hóa” Quân đội của các thế lực thù địch.

Nguyễn Thanh Tâm (2017), *Xây dựng nền văn hóa, văn nghệ của Quân đội ngang tầm nhiệm vụ mới* [110]. Tác giả đánh giá vai trò của văn hóa, văn nghệ trong kháng chiến cũng như trong giai đoạn cách mạng hiện nay. Để xây dựng một nền văn hóa, văn nghệ cách mạng đáp ứng yêu cầu mới, đòi hỏi phải tập trung xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ có BLCT, có đạo đức nghề nghiệp vững vàng, có khả năng sáng tạo, trình độ chuyên môn cao, bám sát thực tiễn, có nhiều tác phẩm, công trình nghệ thuật có chất lượng cao phục vụ bộ đội, nhân dân, phục vụ đất nước.

Nguyễn Học Từ (2017), *Phát huy vai trò của văn học, nghệ thuật trong xây dựng Quân đội về chính trị* [141]. Tác giả khẳng định vai trò của văn học, nghệ thuật, ở đó, đội ngũ văn nghệ sĩ là những người trực tiếp quyết định đến việc xây dựng Quân đội về chính trị, bởi vì, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, nhất là văn nghệ sĩ ở các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp được đào tạo cơ bản, toàn diện, chuyên sâu, có BLCT vững vàng, phẩm chất đạo đức nghề nghiệp, ý thức phục vụ tốt, trình độ chuyên môn và tính chuyên nghiệp cao; phát huy tốt vai trò xung kích trên mặt trận tư tưởng, văn hóa, tiếp tục kế thừa, phát huy những thành tựu văn học, nghệ thuật có giá trị, sáng tạo nên những tác phẩm thấm đậm tính nhân văn, có chất lượng cao.

Đinh Xuân Dũng (2018), *Văn nghệ với người lính và thời cuộc* [28]. Cuốn sách gồm 02 phần, trong đó, Phần I. Cảm nhận về Tổ quốc và văn nghệ; Phần II. Mấy suy nghĩ lý luận từ thực tiễn văn hóa văn nghệ. Tác giả đề cập nhiều góc nhìn về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ có đức, có tài, có dũng khí và BLCT vững vàng. Đội ngũ văn nghệ sĩ bằng trí tuệ và bản lĩnh cũng như sự sáng tạo của mình đã đóng góp to lớn trong xây dựng phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” cho cán bộ, chiến sĩ Quân đội. Tác giả khẳng định: “Sản phẩm đẹp nhất, độc đáo nhất của công tác tư tưởng, văn hóa chính là góp phần trực tiếp nuôi dưỡng, đào tạo và xây dựng các thế hệ những người chiến sĩ cách mạng của Đảng, của dân tộc và nhân dân, được đúc kết trong kiểu mẫu con người của

70 năm chiến đấu, xây dựng và trưởng thành: “Bộ đội Cụ Hồ”, mà đặc trưng sâu sắc của nó chính là ý chí, quyết tâm, bản lĩnh hành động chiến đấu và sẵn sàng chiến đấu vì Tổ quốc Việt nam, vì CNXH” [28, tr.27].

Ngô Xuân Lịch (2019), Phát huy vai trò của báo chí Quân đội trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc [84]. Tác giả nhấn mạnh trong thời gian tới, để phát huy tốt vai trò của báo chí Quân đội trong sự nghiệp cách mạng đòi hỏi các cấp, các ngành phải coi trọng việc bồi dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT, đạo đức, kỹ năng nghề nghiệp, kiến thức toàn diện, tư duy nhạy bén, tính chuyên nghiệp, ý thức tổ chức, kỷ luật,... cho đội ngũ người làm báo trong Quân đội, đảm bảo cho họ luôn có tinh thần “bút sắc, lòng trong, tâm sáng”, giữ vững phẩm chất, nhân cách của người làm báo cách mạng.

Nguyễn Xuân Thủy (2020), *Phát triển nguồn nhân lực báo chí Quân đội thời kỳ mới* [119]. Cuốn sách đánh giá vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ, những người trực tiếp làm báo chí trong Quân đội thời gian qua, đồng thời đề ra một số giải pháp chủ yếu nhằm nâng cao chất lượng nguồn nhân lực báo chí Quân đội trong những năm tiếp theo. Tác giả khẳng định cần phải xây dựng đội ngũ nguồn nhân lực báo chí có chất lượng cao, số lượng phù hợp yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới; đồng thời chỉ rõ phải làm tốt công tác giáo dục nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống, xây dựng BLCT cho đội ngũ những người làm báo trong Quân đội mới hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Quân đội giao cho. “Xây dựng và phát triển nguồn nhân lực báo chí Quân đội có BLCT vững vàng, trình độ năng lực chuyên môn giỏi, trở thành lực lượng nòng cốt thực hiện nhiệm vụ thông tin tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, an ninh, đối ngoại góp phần vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN” [119, tr.8].

Phạm Văn Phong (2021), Đấu tranh phòng, chống diễn biến hòa bình trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật ở nước ta hiện nay [101]. Tác giả vạch trần

âm mưu, thủ đoạn chống phá lĩnh vực văn hóa nghệ thuật của các thế lực thù địch, cơ hội, phản động nhằm thúc đẩy “diễn biến hòa bình” chống phá cách mạng Việt Nam. Văn nghệ sĩ Việt Nam cần cảnh giác trước những âm mưu chống phá, lôi kéo của những thế lực thù địch nấp dưới danh nghĩa đảm bảo quyền con người trong xã hội dân chủ, dân sự. Mặt khác, không chạy theo xu hướng thương mại hóa, hạ thấp các giá trị căn cốt và bền vững, đích thực của tác phẩm văn hóa nghệ thuật, không để lợi nhuận, đồng tiền chi phối. Cần giữ vững BLCT của người nghệ sĩ chân chính vì lợi ích tối cao của dân tộc mà tăng cường tính chuyên nghiệp của hoạt động nghề nghiệp, tâm nguyện đồng hành cùng nhân dân, hướng tới những giá trị “Chân - Thiện - Mỹ”.

Nguyễn Phú Trọng (2021), Ra sức xây dựng, giữ gìn và phát huy những giá trị đặc sắc của nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc [131]. Bài viết đề cập đến tầm quan trọng và những đóng góp to lớn của đội ngũ văn nghệ sĩ trong sự nghiệp cách mạng; tác giả nhấn mạnh để tiếp tục phát huy những giá trị đặc sắc của nền văn hóa Việt Nam cần chú trọng đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ về mọi mặt để đội ngũ văn nghệ sĩ làm tròn nhiệm vụ cao quý của mình, đồng thời đặt yêu cầu cao đối với văn nghệ sĩ cần phải rèn luyện đạo đức cách mạng, nâng cao tinh thần phục vụ nhân dân, giữ gìn thái độ khiêm tốn, phải thật sự hòa mình với quần chúng, cố gắng học tập chính trị, trau dồi nghề nghiệp.

Nguyễn Quang Hưng (2022), Chú trọng đào tạo đội ngũ làm văn hóa, văn nghệ [79]. Tác giả khẳng định việc sáng tạo tác phẩm có giá trị nội dung, nghệ thuật đáp ứng nhu cầu lành mạnh của công chúng luôn đặt ra một cách trực tiếp. Để phát triển đội ngũ văn nghệ sĩ hiện tại và tương lai đòi hỏi công tác đào tạo lực lượng làm văn hóa, văn nghệ đặt ra những yêu cầu mới, nhất là về đổi mới tư duy sáng tạo. Trước đòi hỏi ngày càng cao của công chúng và xã hội, công tác đào tạo cho văn nghệ sĩ trẻ giai đoạn đầu cũng như quá trình thực hành nghề nghiệp sau này luôn có nhiều thách thức. Do đó, từng văn

nghệ sĩ phải học tập suốt đời để không ngừng trưởng thành và hoàn thiện bản thân. Trường hợp đào tạo lại, đào tạo nâng cao phải xây dựng nội dung, chương trình phù hợp để văn nghệ sĩ phấn đấu.

Phạm Phương Oanh (2022), *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại các đoàn văn công Quân đội trong giai đoạn hiện nay* [99]. Luận án nghiên cứu thực trạng công tác quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật của các đoàn văn công Quân đội, từ đó đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động này ở các đoàn văn công Quân đội trong thời gian tới. Đồng thời, tác giả cũng đề cập đến công tác quản lý đội ngũ nghệ sĩ, trọng tâm là việc quản lý con người, mối quan hệ, tình hình tư tưởng và việc xây dựng phẩm chất chính trị, đạo đức cách mạng, lối sống, BLCT cũng như hoạt động biểu diễn nghệ thuật của đội ngũ nghệ sĩ tại các đoàn văn công trong Quân đội.

Nguyễn Thế Kỳ (2023), Vai trò, ảnh hưởng của trí thức, văn nghệ sĩ trong khơi dậy và phát huy giá trị văn hóa Việt Nam, thực hiện khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng [82]. Tác giả đề cập vai trò, ảnh hưởng của trí thức, văn nghệ sĩ trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc ta, trong khơi dậy, phát huy giá trị văn hóa Việt Nam, thực hiện khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc. Văn nghệ sĩ là đội ngũ tài năng của dân tộc, từ đó góp phần nâng tầm trí tuệ, tầm văn hóa của dân tộc. Văn nghệ sĩ, người chiến sĩ xây dựng và phát triển nền văn nghệ tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, tuy nhiên, trong thực tế, không phải tất cả các văn nghệ sĩ đều có nhận thức đúng đắn, có đủ bản lĩnh để vượt qua những cám dỗ đời thường, gắn mình với vận mệnh của đất nước, sáng tác những tác phẩm “vị nhân sinh”.

Nguyễn Thị Triều (2023), Văn nghệ sĩ với bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch [127]. Tác giả đề cập việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là trách nhiệm của toàn xã hội, trong đó có văn nghệ sĩ,

những chiến sĩ trên mặt trận văn hóa, có nhiều ảnh hưởng đến cộng đồng, công chúng. Văn nghệ sĩ thể hiện trách nhiệm trong xây dựng và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng và hoạt động sáng tác những tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật. Họ phải là những người tiêu biểu về phẩm chất chính trị, có BLCT vững vàng, không vì lợi ích cá nhân mà sáng tác ngược lại lợi ích của cộng đồng, của dân tộc, đất nước.

1.3. Khái quát kết quả của các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài và những vấn đề luận án sẽ tập trung giải quyết

1.3.1. Khái quát kết quả của các công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài

Nhìn chung, các công trình khoa học của các tác giả nêu trên nghiên cứu ở nhiều góc độ, phạm vi, nội dung, hình thức khác nhau, trong đó tập trung luận giải, làm rõ vị trí, vai trò, chức trách, nhiệm vụ của cán bộ, đảng viên, quân nhân, văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ trong quân đội; những vấn đề lý luận, thực tiễn về xây dựng, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên, quân nhân, văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ trong quân đội; về BLCT, nâng cao BLCT của đội ngũ cán bộ, đảng viên, quân nhân, văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ trong Quân đội đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Các công trình khoa học cũng khẳng định việc nâng cao BLCT của cán bộ, đảng viên, quân nhân, văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ trong quân đội phải tiến hành bằng nhiều nội dung, hình thức, biện pháp phong phú, đa dạng, đồng bộ, thống nhất mới đem lại chất lượng, hiệu quả cao. Tuy nhiên, chưa có công trình khoa học nào đi sâu nghiên cứu, luận giải, làm rõ trực tiếp, cơ bản, toàn diện, có hệ thống về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay. Do vậy, nghiên cứu sinh chọn đề tài “*Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*” là vấn đề độc lập, không trùng lặp với các công trình khoa học đã được công bố.

1.3.2. Những vấn đề luận án tập trung giải quyết

Một là, luận giải làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn về đội ngũ văn nghệ sĩ, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

Hai là, nghiên cứu, làm rõ quan niệm, nội dung, phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

Ba là, điều tra, khảo sát thực tiễn, đánh giá đúng thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam; xác định nguyên nhân khách quan, chủ quan và kinh nghiệm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam.

Bốn là, dự báo những yếu tố tác động và phương hướng tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới.

Năm là, đề xuất và luận giải những giải pháp tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới.

Tiểu kết chương 1

Đến nay, có nhiều công trình khoa học của các tác giả trong và ngoài nước nghiên cứu về xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên, quân nhân, văn nghệ sĩ và văn nghệ sĩ trong quân đội; về BLCT, nâng cao BLCT của đội ngũ cán bộ, đảng viên, quân nhân; về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, văn nghệ sĩ trong quân đội nhân dân Việt Nam.

Các công trình khoa học đó đã đề cập nhiều nội dung hết sức phong phú, đa dạng, với các hướng tiếp cận khác nhau và được thể hiện dưới nhiều hình thức như: Sách chuyên khảo, sách tham khảo, luận án, tạp chí khoa học. Đây là những nguồn tài liệu khoa học hết sức quan trọng, bước đầu đã luận giải, làm sáng tỏ nhiều vấn đề liên quan đến đề tài luận án, đồng thời cung cấp những tư liệu có giá trị để tác giả nghiên cứu, tham khảo, kế thừa có chọn lọc phục vụ cho quá trình xây dựng, hoàn chỉnh luận án.

Chương 2

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

2.1. Khái quát về các cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ; đội ngũ văn nghệ sĩ và bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

2.1.1. Khái quát về các cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ

Báo cáo thực trạng hệ thống thiết chế văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay của Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam đánh giá [21]: Hiện nay, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được biên chế ở 12.144 thiết chế văn hóa và các cơ quan tham mưu, quản lý, tổ chức hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của Quân đội, cụ thể như sau:

Tạp chí Quốc phòng toàn dân: Thành lập ngày 01/4/1948, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 59 đồng chí. Tạp chí Quốc phòng toàn dân trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam. Đây là một trong những tạp chí lớn của Quân đội nhân dân Việt Nam, là cơ quan lý luận quân sự, chính trị của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, có nhiệm vụ phổ biến, tuyên truyền, giáo dục Chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chủ trương, đường lối của Đảng, trọng tâm là đường lối quân sự, chính trị, chiến tranh nhân dân, kháng chiến toàn dân, toàn diện; phát triển khoa học, nghệ thuật quân sự Việt Nam... Qua đó, góp phần nâng cao trình độ, kiến thức, định hướng tư tưởng chính trị cho cán bộ, chiến sĩ trong toàn quân.

Tạp chí Văn nghệ Quân đội: Thành lập ngày 01/01/1957, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 62 đồng chí. Tạp chí Văn nghệ Quân đội trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam; là cơ quan sáng tác văn học và bình luận văn học nghệ thuật của Quân đội. Có nhiệm vụ sáng tác, xuất bản tiểu thuyết, truyện ngắn, bút ký, thơ, trường ca và các tác phẩm lý luận phê

bình văn học cho Quân đội; tuyên truyền chủ nghĩa Mác- Lênin, quán triệt đường lối, chính sách của Đảng, góp phần từng bước nâng cao trình độ lý luận chính trị, quân sự, nghiệp vụ của cán bộ các cấp trong Quân đội.

Báo Quân đội nhân dân: Thành lập ngày 20/10/1950, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 60 đồng chí. Báo Quân đội nhân dân là cơ quan trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam; tiếng nói của lực lượng vũ trang và nhân dân Việt Nam, một trong những tờ báo chính trị hàng đầu của đất nước, trực tiếp thể hiện kịp thời mọi quan điểm của Đảng, Nhà nước và Quân đội nhân dân Việt Nam về mọi vấn đề, sự kiện quan trọng của đất nước và thế giới. Báo Quân đội nhân dân không phải là một tờ báo ngành, mà là tờ báo của Đảng trong lực lượng vũ trang, tờ báo chính trị, quân sự của Đảng, Nhà nước, hệ thống chính trị của đất nước.

Nhà xuất bản Quân đội nhân dân: Thành lập ngày 11/7/1950, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 70 đồng chí. Đây là cơ quan trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam; là cơ quan xuất bản của Quân ủy Trung ương và Bộ Quốc phòng, trung tâm xuất bản của toàn quân; có nhiệm vụ biên tập và xuất bản: sách kinh điển và lý luận chính trị; sách khoa học và kỹ thuật quân sự; sách lịch sử, hồi ký quân sự và tổng kết chiến tranh của các lực lượng vũ trang nhân dân; sách hướng dẫn nghiệp vụ tham mưu, chính trị, hậu cần, kỹ thuật, phổ biến kinh nghiệm chiến đấu, huấn luyện, xây dựng; sách điều lệnh, điều lệ và chế độ chính sách trong quân đội; sách giáo khoa, giáo trình, tài liệu giảng dạy, huấn luyện trong quân đội và các tài liệu giáo dục quân sự phục vụ sự nghiệp quốc phòng toàn dân; sách văn học, nghệ thuật, văn hóa phẩm; sách tham khảo về tri thức quân sự và văn hóa thế giới... Sách của Nhà xuất bản Quân đội nhân dân lưu hành nội bộ trong quân đội và phát hành rộng rãi trong cả nước.

Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội: Thành lập ngày 07/3/2011, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 68 đồng chí. Trung tâm Phát

thanh - Truyền hình Quân đội trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam. Đây là đơn vị hoạt động trên lĩnh vực báo chí với 02 loại hình “Báo nói” và “Báo hình”, là một bộ phận nằm trong hệ thống báo chí Việt Nam, là cơ quan của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tiếng nói của lực lượng vũ trang và nhân dân Việt Nam, đồng thời là cầu nối thông tin giữa lãnh đạo, chỉ huy của Quân đội và cán bộ, chiến sĩ trong toàn quân. Hiện Trung tâm đang quản lý Kênh Truyền hình Quốc phòng Việt Nam.

Điện ảnh Quân đội nhân dân: Thành lập ngày 17/8/1960, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 56 đồng chí. Đây là đơn vị trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, có nhiệm vụ sản xuất phim chuyên nghiệp cho Quân đội và đất nước.

Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội: Thành lập ngày 23/9/1955, tổng quân số văn nghệ sĩ hiện có 174 đồng chí. Đây là đơn vị trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam. Nhà trường có nhiệm vụ thực hiện các mặt công tác của một trường đại học theo quy định của Nhà nước; đào tạo cán bộ có trình độ thạc sĩ, đại học, cao đẳng và trung cấp trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật cho các đoàn nghệ thuật, nhà văn hóa, cơ quan nghiên cứu và các đơn vị sự nghiệp văn hóa nghệ thuật của Quân đội và cho các cơ sở đào tạo nghệ thuật khác. (Gồm các chuyên ngành: Văn hóa cơ sở, Thư viện, Bảo tàng, Viết văn, Biên đạo Múa, Huấn luyện múa, Nhạc cụ, Thanh nhạc, Sáng tác âm nhạc, Chỉ huy âm nhạc, Lý luận phê bình âm nhạc, Sân khấu...). Bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ công tác văn hóa nghệ thuật cho cán bộ chuyên trách, các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp và không chuyên nghiệp. Tham gia đào tạo cán bộ, nhân viên văn hoá nghệ thuật và cán bộ chuyên trách các đoàn nghệ thuật cho các nước bạn. Kết hợp đào tạo với tham gia các hoạt động văn hoá nghệ thuật phục vụ bộ đội và nhân dân. Nghiên cứu khoa học lĩnh vực văn hoá nghệ thuật phục vụ công tác đào tạo và ứng dụng trong thực tiễn. Hợp tác quốc tế đại học và sau đại học trong lĩnh vực văn hoá

nghệ thuật. Đào tạo cán bộ, diễn viên văn hoá nghệ thuật cho các tỉnh miền núi, vùng sâu, vùng xa và nguồn lực phục vụ sự nghiệp công nghiệp hoá hiện đại hoá đất nước.

Các nhà văn hóa, câu lạc bộ: Toàn quân hiện có 31 nhà văn hóa cấp quân khu, quân chủng, quân đoàn, binh chủng, Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, các học viện, trường sĩ quan trực thuộc Bộ Quốc phòng, một số tổng cục; 110 câu lạc bộ cấp sư đoàn đủ quân, bộ chỉ huy quân sự, thành phố (trực thuộc Trung ương); 19 câu lạc bộ quân nhân của một số quân khu, quân đoàn.

Hệ thống thư viện: Có 484 thư viện ở các cấp trong toàn quân. Trong đó, Thư viện Quân đội là đơn vị đầu hệ, được tổ chức hoạt động và biên chế số lượng văn nghệ sĩ theo chỉ đạo của Tổng cục Chính trị. 483 thư viện của các đơn vị đầu mối trực thuộc Bộ Quốc phòng, trong đó, thư viện quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng, Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, bộ chỉ huy quân sự tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; các sư đoàn, lữ đoàn, trung đoàn đủ quân.

Hệ thống đội chiếu phim: Toàn quân có 141 đội chiếu phim, trong đó có 87 đội chuyên nghiệp, 54 đội bán chuyên nghiệp.

Hệ thống bảo tàng: Có 26 bảo tàng trong toàn quân, trong đó, Bảo tàng Lịch sử Quân sự Việt Nam là bảo tàng đầu hệ, trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, 25 bảo tàng còn lại trực thuộc các quân khu, quân đoàn, quân chủng, binh chủng, Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, Tổng cục Hậu cần, Tổng cục Kỹ thuật, Tổng cục 2.

Nhà truyền thống, phòng truyền thống: Toàn quân có 148 nhà truyền thống ở các đơn vị cấp sư đoàn và tương đương, bộ chỉ huy quân sự tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; 489 phòng truyền thống ở các lữ đoàn, trung đoàn và tương đương; bộ chỉ huy quân sự tỉnh, thành phố; nhà trường, bệnh viện, nhà máy, kho... trực thuộc cơ quan chính trị.

Phòng Hồ Chí Minh: Có 3095 phòng Hồ Chí Minh, trong đó 2282 phòng Hồ Chí Minh được đảm bảo kinh phí hoạt động thường xuyên do Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam quản lý.

Các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp: Gồm 03 nhà hát (Nhà hát Chèo Quân đội, quân số văn nghệ sĩ hiện có 112 đồng chí; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội, quân số văn nghệ sĩ hiện có 145 đồng chí; Nhà hát Kịch nói Quân đội, 98 đồng chí) thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam và 10 đoàn văn công thuộc quân khu, quân chủng và bộ đội biên phòng, được tổ chức theo các quyết định của Bộ Tổng Tham mưu. Hằng năm, căn cứ yêu cầu nhiệm vụ, các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp xây dựng kế hoạch và tổ chức biểu diễn các chương trình nghệ thuật có giá trị, có ý nghĩa; tuyên truyền, giáo dục, phổ biến đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, đồng thời góp phần bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức, nâng cao tinh thần yêu nước, ý chí chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân.

2.1.2. Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam - khái niệm, vai trò, đặc điểm

2.1.2.1. Khái niệm đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Văn nghệ sĩ là những cán bộ chính trị, những người chuyên sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động trên lĩnh vực báo chí, xuất bản, văn hóa, văn học, nghệ thuật. Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được biên chế ở một số cơ quan, đơn vị trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, các quân chủng, binh chủng, quân khu, quân đoàn, sư đoàn, lữ đoàn, trung đoàn đủ quân, Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, các tổng cục, học viện, trường sĩ quan trực thuộc Bộ Quốc phòng, bộ chỉ huy quân sự tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương có nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm, công trình văn hóa, văn học, nghệ thuật có giá trị tư tưởng, nghệ thuật cao, phục vụ nhu cầu thưởng thức văn hóa, văn học, nghệ thuật của

cán bộ, chiến sĩ và nhân dân; tuyên truyền, giáo dục, phổ biến sâu rộng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức, nâng cao tinh thần yêu nước, ý chí chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân. Họ là “những người mặc áo lính”, là “chiến sĩ - nghệ sĩ”. Đội ngũ văn nghệ sĩ ra đời, phát triển gắn liền với quá trình xây dựng, chiến đấu và trưởng thành của Quân đội, cống hiến to lớn cho sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Hình ảnh người “chiến sĩ - nghệ sĩ” góp phần làm sáng danh “Bộ đội Cụ Hồ”.

Đội ngũ được hiểu là khối đông người, được tập hợp và tổ chức thành một lực lượng có quy củ. Hiện nay, toàn quân có 3292 văn nghệ sĩ, trong đó các đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp có 1226 đồng chí; bảo tàng 437 đồng chí; nhà văn hóa, câu lạc bộ 1629 đồng chí (thư viện 751 đồng chí; đội chiếu phim 273 đồng chí; lãnh đạo và bộ phận văn hóa cơ sở 605 đồng chí) [125].
Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội bao gồm:

Thứ nhất, những cán bộ lãnh đạo, quản lý và giảng dạy về văn hóa, nghệ thuật ở cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ

Đội ngũ văn nghệ sĩ là những cán bộ lãnh đạo, quản lý ở các cấp, họ chiếm tỷ lệ khoảng 25% tổng số văn nghệ sĩ. Đây là những cán bộ quản lý toàn bộ văn nghệ sĩ thuộc quyền. Họ giữ vai trò nòng cốt, người định hướng tôn chỉ, mục đích, xác định chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo, có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Đội ngũ này hiểu biết rất sâu sắc về tâm sinh lý, sở trường, sở đoản, năng khiếu, tài năng, trình độ của văn nghệ sĩ thuộc quyền, cũng được xem như những “người anh”, “người chị” trong gia đình; là người có quân hàm, tuổi đời thường cao hơn văn nghệ sĩ còn lại, trực tiếp cầm lái “con thuyền”, có trình độ chuyên môn sâu, hiểu biết rộng về lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật và từng chuyên ngành, dễ gần gũi, đồng cảm, chia sẻ nhất đôi với đội

ngũ văn nghệ sĩ; là người phát hiện, tổ chức, định hướng, khơi nguồn cảm hứng cho đội ngũ văn nghệ sĩ để sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm, công trình và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ở đơn vị cơ sở. Song, cán bộ lãnh đạo, quản lý thường mai một trong sáng tác, sáng tạo, thậm chí có cán bộ còn xa rời nghề nghiệp. Đặc biệt, một số đồng chí trong lực lượng này ít kinh nghiệm, thiếu kỹ năng trong tiến hành hoạt động công tác đảng, công tác chính trị, nhất là trình độ lãnh đạo, chỉ huy đơn vị, việc nắm, quản lý con người và giải quyết tư tưởng của đội ngũ văn nghệ sĩ còn gặp nhiều khó khăn.

Những giảng viên tham gia vào công tác giáo dục và đào tạo. Họ là những cán bộ trực tiếp tuyển sinh, tuyển chọn, đào tạo, truyền thụ tri thức, kinh nghiệm, bồi dưỡng nhân tài, tạo nguồn văn nghệ sĩ kế cận, kế tiếp cho Quân đội, đất nước, được biên chế ở Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội. Hiện nay, lực lượng này gồm 174 đồng chí, chiếm 20,47% tổng quân số Nhà trường; 100% giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục là đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam, có trình độ đại học trở lên, trong đó có 90,8% có trình độ sau đại học; 15 nhà giáo ưu tú, 16 tiến sĩ, 10 nghệ sĩ nhân dân, 16 nghệ sĩ ưu tú. Từ năm 2020 đến nay, đội ngũ văn nghệ sĩ Nhà trường đã tham gia đào tạo 1155 học viên, sinh viên [139]. Những học viên, sinh viên sau khi tốt nghiệp ra trường trở thành những văn nghệ sĩ trong và ngoài Quân đội; có phẩm chất chính trị tốt; lối sống trong sạch, lành mạnh; tích cực sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá hàng nghìn tác phẩm, chương trình nghệ thuật có giá trị, phục vụ các sự kiện trọng đại của đất nước, của Quân đội. Để có được những nhân tài, “người giữ lửa” hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội đòi hỏi “người truyền lửa” phải có BLCT vững vàng, được tổ chức giáo dục, bồi dưỡng, đào tạo nâng cao trình độ mọi mặt, thường xuyên rà soát, kiểm toàn, đồng thời cũng phải là những người luôn gương mẫu trong công tác giáo dục và đào tạo, nói đi đôi với làm.

Thứ hai, những cán bộ, nhân viên, hạ sĩ quan, binh sĩ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật

Những văn nghệ sĩ là người sáng tác, sáng tạo các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Họ có vai trò quyết định số lượng, chất lượng các tác phẩm văn học, âm nhạc, múa, mỹ thuật, điện ảnh, nhiếp ảnh, sân khấu, kiến trúc, kịch bản, chương trình biểu diễn... Đội ngũ này chiếm tỷ lệ 35% tổng số văn nghệ sĩ, đây là những văn nghệ sĩ thực sự có tài, năng khiếu và giữ vai trò rất quan trọng trong công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật của Quân đội. Điều đó đặt ra yêu cầu rất cao đối với công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ về mọi mặt, nhất là ý chí, nghị lực, tinh thần vượt khó, sự nỗ lực, cố gắng vươn lên trong học tập, rèn luyện và công tác của đội ngũ văn nghệ sĩ để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Mặc dù là những người có tài năng, song nội dung sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của lực lượng này cũng được cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ, đảm bảo đúng định hướng, bám sát chức năng, nhiệm vụ của Quân đội, phản ánh sinh động đời sống của bộ đội và có giá trị nghệ thuật cao; chú trọng bảo tồn, phát triển các loại hình văn hóa, văn học, nghệ thuật mang đậm bản sắc văn hóa các dân tộc trên mọi vùng, miền của đất nước; sáng tác, sáng tạo các tác phẩm về đề tài lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc XHCN; vai trò lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước và xã hội; củng cố, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại; chủ đề “Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”; tuyên truyền sâu rộng những điển hình tiên tiến, gương “người tốt”, “việc tốt” và khắc phục hạn chế, khuyết điểm theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII, khóa XIII) của Đảng; phê phán thói hư, tật xấu, lối sống ích kỷ, thực dụng, vô cảm, đề cao lợi ích cá nhân,...

Những ca sĩ, vũ công, nghệ sĩ biểu diễn, nhạc công, diễn viên kịch, diễn viên điện ảnh, diễn viên truyền hình hay những người làm công tác bảo tàng, thư viện, hướng dẫn viên, tổ chức hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ở các cơ quan, đơn vị. Đây là lực lượng đông đảo, chiếm tỷ lệ 40% tổng số văn nghệ sĩ toàn quân, họ là những cán bộ, đảng viên, nhân viên, hạ sĩ quan, chiến sĩ trực tiếp gắn bó với bộ đội, chăm lo đáp ứng nhu cầu về văn hóa - tinh thần của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, nhất là ở đơn vị làm nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu. Họ phong phú, đa dạng về lứa tuổi, vùng miền, cơ cấu ngành nghề, do đó, đặt ra yêu cầu rất cao về BLCT, phẩm chất đạo đức, lối sống, năng lực, phương pháp, tác phong công tác.

Từ cách tiếp cận trên, có thể khái niệm: *Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam là tập hợp những sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp, công nhân, viên chức quốc phòng, hạ sĩ quan, binh sĩ, được biên chế ở một số cơ quan, đơn vị trực thuộc Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam, các quân chủng, binh chủng, quân khu, quân đoàn, sư đoàn, lữ đoàn, trung đoàn đủ quân, Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng, các tổng cục, học viện, trường sĩ quan trực thuộc Bộ Quốc phòng, bộ chỉ huy quân sự tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, có nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có chất lượng, giá trị tư tưởng, nghệ thuật; tuyên truyền, giáo dục, phổ biến sâu rộng đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; bồi dưỡng phẩm chất chính trị, đạo đức, nâng cao tinh thần yêu nước, ý chí chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, xây dựng các cấp ủy, tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện.*

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải thực hiện đầy đủ chức trách, nhiệm vụ của một quân nhân nói chung, song được cụ thể hóa phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ của Quân đội, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị và ngành

mình đảm nhiệm. Theo đó, chức trách của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, đó là: Căn cứ vào các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, mệnh lệnh của người chỉ huy, văn nghệ sĩ có trách nhiệm sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật bảo đảm đúng chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật Quân đội, chịu trách nhiệm trước pháp luật, cấp ủy, người chỉ huy, chính ủy, chính trị viên cấp trên và cấp ủy cấp mình về toàn bộ hoạt động của bản thân theo phạm vi, chức trách, nhiệm vụ.

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có nhiệm vụ: Thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện BLCT, rèn luyện thể lực, ý thức tự giác chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội và chỉ thị, mệnh lệnh của cấp trên; tích cực học tập để nâng cao trình độ về mọi mặt; không sợ khó khăn, gian khổ, hy sinh, kiên quyết hoàn thành mọi nhiệm vụ. Tham gia sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có chất lượng, giá trị tư tưởng, nghệ thuật để phục vụ cán bộ, chiến sĩ và nhân dân. Tuyên truyền, phổ biến đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật của Quân đội, cổ vũ và tổ chức tập thể thực hiện nhiệm vụ cách mạng, đặc biệt là nhiệm vụ chiến lược bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Quân đội, củng cố nền quốc phòng toàn dân, xây dựng CNXH. Tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, giáo dục, nâng cao BLCT, phẩm chất cách mạng, truyền thống “Bộ đội Cụ Hồ” trong tình hình mới. Phản ánh và hướng dẫn dư luận xã hội, định hướng tư tưởng bộ đội trong học tập, rèn luyện và công tác. Phát hiện, tuyên truyền gương tốt, nhân tố mới, đấu tranh phòng, chống âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch và các hiện tượng tiêu cực. Đoàn kết, thương yêu đồng chí, đồng đội, tôn trọng cấp trên, tôn trọng và giúp đỡ nhân dân. Tham gia xây dựng các tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, đơn vị vững mạnh toàn diện.

2.1.2.2. Vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội góp phần sáng tạo, tuyên truyền, phổ biến các giá trị văn hóa, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với cán bộ, chiến sĩ và nhân dân

Lịch sử đấu tranh xây dựng và bảo vệ Tổ quốc của nhân dân Việt Nam đã đúc kết nên nhiều giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp, quý giá như: yêu nước, đoàn kết, cần cù, nhân nghĩa, thủy chung... Những giá trị văn hóa đó được tuyên truyền, phổ biến, lan tỏa rộng rãi đối với cán bộ, chiến sĩ và nhân dân bằng nhiều con đường, biện pháp, trong đó đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là những người đóng góp rất to lớn. Bằng sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động của mình, đội ngũ văn nghệ sĩ đã phản ánh và làm sáng tỏ những giá trị văn hóa trong chính trị, kinh tế, xã hội, nghệ thuật quân sự Việt Nam, đường lối xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận chiến tranh nhân dân, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN... Những giá trị văn hóa đó là nhân tố bên trong, góp phần xây dựng tư tưởng, tình cảm cách mạng, giáo dục lòng yêu quê hương, đất nước, lòng tự hào dân tộc, quy tụ, tập hợp đông đảo cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, tạo nên sức mạnh nội sinh, biến thành lực lượng vật chất to lớn để vượt qua khó khăn, thử thách, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, để phát huy tốt hơn nữa các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, trước các tác động của mặt trái nền kinh tế thị trường, sự du nhập các giá trị văn hóa trên thế giới và sự chống phá đất nước ta trên lĩnh vực văn hóa, tinh thần của các thế lực thù địch càng đặt ra yêu cầu cao đối với đội ngũ văn nghệ sĩ trong sáng tác, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Bên cạnh đó, đội ngũ văn nghệ sĩ đóng góp rất lớn công sức của mình để tuyên truyền mọi chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với cán bộ, chiến sĩ và nhân dân, thông qua đó góp phần

nâng cao nhận thức, trách nhiệm, xây dựng niềm tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý, điều hành của Nhà nước, đồng thời không ngừng nâng cao khát vọng cống hiến, lý tưởng cao đẹp, xây dựng tinh thần đoàn kết tốt, kỷ luật nghiêm cho mọi cán bộ, chiến sĩ.

Hai là, đội ngũ văn nghệ sĩ góp phần làm cho cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội giác ngộ mục tiêu, lý tưởng cách mạng

Mục tiêu, lý tưởng chiến đấu của Quân đội nhân dân Việt Nam là độc lập của dân tộc, tự do của Tổ quốc, vì CNXH, vì hạnh phúc của nhân dân. Mục tiêu, lý tưởng ấy do Đảng Cộng sản Việt Nam và lãnh tụ Hồ Chí Minh giáo dục, xây dựng cho Quân đội; được cán bộ, chiến sĩ thừa nhận, theo đuổi, phấn đấu và bảo vệ. Mục tiêu, lý tưởng của mỗi người được hình thành bắt đầu từ tình yêu quê hương, đất nước, gia đình, tình yêu đôi lứa, yêu thương đồng bào, đồng chí, đồng đội. Với những tác phẩm văn học, thơ, ca, múa, nhạc, kịch, phim rất độc đáo, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã làm cho cán bộ, chiến sĩ cảm nhận sâu sắc tình yêu quê hương, đất nước, gia đình; được sẻ chia niềm vui, kể cả những thiệt thòi, mất mát. Thông qua đội ngũ văn nghệ sĩ, cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội tự hào về Tổ quốc, quê hương, sức mạnh chiến đấu của Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng, không ngại hy sinh, gian khổ và thấy cần sống sao cho có ý nghĩa. Bằng con đường riêng của văn hóa, văn học, nghệ thuật, đội ngũ văn nghệ sĩ đã tác động đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm của mỗi cán bộ, chiến sĩ. Với tư cách là cơ chế tổng hợp cảm xúc, văn hóa, văn học, nghệ thuật đã giúp cho cán bộ, chiến sĩ trở nên cao quý, tâm hồn của họ thanh khiết hơn. Do đó, làm cho mục tiêu, lý tưởng cách mạng không ngừng được giác ngộ trong mỗi đồng chí.

Ba là, đội ngũ văn nghệ sĩ góp phần nâng cao ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội và đời sống tinh thần cho bộ đội

Ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội của mỗi quân nhân được hình thành bằng nhiều con đường khác nhau, trong đó, thông qua

hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ, bằng những hình tượng về gương người tốt, việc tốt, phẩm chất, nhân cách “Bộ đội Cụ Hồ” đã làm cho con đường tiếp thu tri thức về pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội của cán bộ, chiến sĩ trở nên ngắn hơn, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ chấp hành hơn. Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã mang lại cho mỗi quân nhân nhận thức đúng đắn về tình yêu, lẽ sống và trách nhiệm, giúp họ có ý thức tốt trong việc rèn luyện những phẩm chất cao quý của người chiến sĩ cách mạng, hình thành, phát triển BLCT vững vàng, luôn luôn cân nhắc, điều chỉnh từng suy nghĩ, hành động, cho phù hợp với pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội, quy định của đơn vị.

Nhu cầu hưởng thụ những giá trị văn hóa, văn học, nghệ thuật của bộ đội, nhất là ở các đơn vị đóng quân nơi biên giới, hải đảo, vùng sâu, vùng xa ngày càng cao. Mỗi tác phẩm nghệ thuật ra đời, hoặc hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật được đưa đến, phục vụ bộ đội đúng thời điểm luôn có tác động rất lớn đến tư tưởng, tình cảm và những giá trị thẩm mỹ của bộ đội, thông qua đó, giúp cán bộ, chiến sĩ phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Sự khỏe mạnh, phong phú về nội dung, đa dạng về hình thức, phản ánh chân thực cuộc sống của các tác phẩm sẽ tạo ra môi trường văn hóa trong sạch, lành mạnh, nâng cao đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sĩ. Thông qua sáng tác thơ, văn, truyện ngắn, ca khúc cách mạng, biểu diễn nghệ thuật, hội diễn, liên hoan, giao lưu văn hóa, chương trình “Chúng tôi là chiến sĩ” thực sự trở thành món ăn tinh thần hấp dẫn, bổ ích đối với mọi cán bộ, chiến sĩ.

Bốn là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội góp phần định hướng giá trị thẩm mỹ, xây dựng và hoàn thiện nhân cách người quân nhân cách mạng cho bộ đội

Giá trị thẩm mỹ, nhân cách của người quân nhân cách mạng được hình thành, phát triển và hoàn thiện bằng nhiều con đường, thông qua nhiều hoạt

động, trong đó hoạt động của đội ngũ văn nghệ sĩ là một nhân tố tích cực, quan trọng. Bằng cách tác động đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm, ý thức của bộ đội, đội ngũ văn nghệ sĩ làm cho bộ đội tự tin, sống có phương hướng, mục tiêu, hoài bão. Những tác phẩm nghệ thuật có chất lượng tốt, những hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có ý nghĩa sâu sắc sẽ giúp cho cán bộ, chiến sĩ có cái nhìn đúng đắn, khách quan, toàn diện, lịch sử, cụ thể và phát triển về quá khứ, hiện tại và tương lai. Để quân nhân có nhân cách phát triển toàn diện thì các mặt ý thức, tình cảm, hành động của họ phải thống nhất. Không phải ngẫu nhiên mà văn hóa, văn học, nghệ thuật được gọi là “bức họa về nhân cách”. Sức mạnh trong giáo dục thẩm mỹ của văn hóa, văn học, nghệ thuật mà văn nghệ sĩ đem lại đã làm cho nó trở thành phương tiện hết sức quan trọng trong giáo dục và hoàn thiện phẩm chất đạo đức, lối sống, nhân cách cho cán bộ chiến sĩ, lên án, phê phán các tiêu cực, tên nạn xã hội và hủ tục lạc hậu, mê tín dị đoan...

Năm là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội góp phần bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch

Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch là cuộc đấu tranh phòng, chống chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Đây là một hình thức khó khăn, phức tạp trên mặt trận đấu tranh chính trị, tư tưởng của Đảng trong giai đoạn cách mạng hiện nay, đồng thời là trách nhiệm của mọi tổ chức, mọi lực lượng, trong đó có đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Thời gian qua, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, kiện toàn cả về số lượng và chất lượng; đồng thời đã chú trọng định hướng văn nghệ sĩ tham gia các cuộc vận động sáng tác, quảng bá văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí, tập trung, chuyên sâu vào đề tài xây dựng, chỉnh đốn Đảng, chiến tranh và cách mạng, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, xây dựng nếp

sống văn hóa ở các đơn vị cơ sở, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nhờ đó, trách nhiệm của văn nghệ sĩ trong đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch ngày càng cao. Với việc tuyên truyền, lan tỏa nhiều tin, bài, tác phẩm thơ, bài hát, kịch, truyện ngắn, bút ký... về hình ảnh đất nước, con người, truyền thống cách mạng của dân tộc, Quân đội đã góp phần đấu tranh với các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng và khẳng định niềm tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước và Quân đội.

2.1.2.3. Đặc điểm đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có những đặc điểm chung của văn nghệ sĩ nước ta, song, họ cũng có những nét đặc thù. Tiêu biểu là:

Một là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là những đồng chí trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với Nhà nước và nhân dân

Quân đội nhân dân Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh tổ chức, giáo dục và rèn luyện, là Quân đội kiểu mới, từ nhân dân mà ra, vì nhân dân mà chiến đấu. Trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với nhân dân là vấn đề có tính nguyên tắc của Quân đội nhân dân Việt Nam và cũng là sự kế thừa, phát huy truyền thống của dân tộc. Lòng trung thành, tận tụy ấy của Quân đội ta đã ăn sâu vào từng thớ thịt của mỗi văn nghệ sĩ, nuôi dưỡng phẩm chất cách mạng của họ, truyền từ thế hệ này đến thế hệ khác. Lòng trung thành với Tổ quốc, với Đảng, với Nhà nước và nhân dân của đội ngũ văn nghệ sĩ không phải bằng khẩu hiệu mà được biểu hiện ở sự giác ngộ sâu sắc mục tiêu, lý tưởng chiến đấu, không dao động tư tưởng trong mọi tình huống, có ý chí vượt qua mọi khó khăn, thử thách, ở việc bám sát yêu cầu nhiệm vụ cách mạng và tình hình thực tiễn đất nước, Quân đội, đơn vị để hoàn thành tốt nghĩa vụ, trách nhiệm trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, ở sự sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì CNXH, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.

Văn hóa, văn học, nghệ thuật là một nội dung rất quan trọng của hoạt động công tác đảng, công tác chính trị trong Quân đội, vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ hết sức to lớn, trực tiếp sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, góp phần xây dựng nhân tố chính trị, tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ; xây dựng con người mới XHCN đầy đủ đức và tài; xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị. Do vậy, đặt ra yêu cầu cao đối với các tổ chức, các lực lượng trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện những nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, nhất là xây dựng cho văn nghệ sĩ có lòng trung thành vô hạn đối với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng; có ý chí quyết tâm chiến đấu cao; kỷ luật tự giác, nghiêm minh; chấp hành nghiêm mệnh lệnh của người chỉ huy; có tinh thần đồng chí, đồng đội, tương trợ, giúp đỡ lẫn nhau trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Hai là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được tuyển chọn và đào tạo cơ bản trong và ngoài Quân đội

Văn nghệ sĩ trong Quân đội được tổ chức thi tuyển, hoặc lựa chọn thông qua các cuộc thi, hội thao, chương trình nghệ thuật trên khắp mọi miền của Tổ quốc. Tuy khác nhau về vùng miền, trình độ nhận thức, song họ đều là những người có năng khiếu, tài năng về một loại hình nghệ thuật, có ngoại hình, vóc dáng, sức khỏe tốt để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đặc thù trong Quân đội. Họ là những quân nhân ở các cơ quan, đơn vị trong toàn quân, những người rất tâm huyết, yêu “màu xanh áo lính”, có nguyện vọng được cống hiến và phục vụ lâu dài trong Quân đội. Bên cạnh những kiến thức chuyên ngành về văn hóa, văn học, nghệ thuật, văn nghệ sĩ trong Quân đội còn được huấn luyện, bồi dưỡng về quân sự, khoa học xã hội và nhân văn quân sự để có phẩm chất đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, giản

đi; nói đi đôi với làm, luôn đặt lợi ích của tập thể lên trên lợi ích của cá nhân; không thỏa mãn, dừng lại với thành tích, hay chùn bước trước khó khăn, hiểm nguy; có ý thức tự giác chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; có tinh thần đoàn kết, yêu thương lẫn nhau; gắn bó mật thiết với nhân dân; có hiểu biết nhất định về nghệ thuật quân sự, đường lối xây dựng nền quốc phòng toàn dân, thế trận chiến tranh nhân dân; Điều lệ tác chiến, Điều lệnh kỷ luật, Điều lệnh đóng quân, canh phòng, Điều lệnh đội ngũ, các chế độ quy định của Quân đội; chiến thuật, chiến dịch, chiến lược; tính năng, tác dụng của các loại vũ khí, trang bị; các hình thức, nguyên tắc tổ chức đội hình tác chiến, bố trí đội hình, sử dụng lực lượng; các hình thái chiến đấu tiến công, chiến đấu phòng ngự, vận động tiến công; có kỹ năng vận động trên chiến trường. Nét đặc thù nêu trên của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là yếu tố rất cơ bản bảo đảm cho đội ngũ văn nghệ sĩ hoàn thành tốt nhiệm vụ, chức trách được giao. Song, đặc thù đó cũng tạo nên những khó khăn nhất định, nếu không hiểu sâu sắc lĩnh vực quân sự và những hoạt động mang những nét riêng của bộ đội thì chất lượng sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật không cao, khô cứng, thậm chí không đảm bảo được yếu tố bí mật quân sự.

Trong xu thế toàn cầu hóa, hội nhập quốc tế, đội ngũ văn nghệ sĩ của Quân đội có điều kiện, khả năng học tập, mở rộng sáng tác, sáng tạo, giao lưu, biểu diễn, tham gia các cuộc thi, liên hoan với các nước trong khu vực và thế giới, như: Liên Bang Nga, Trung Quốc, An-giê-ri, Ác-mê-ni-a, A-déc-bai-dan, Bê-la-rút, I-ran, Ca-dắc-xtan, Mông Cổ, U-dơ-bê-ki-xtan, Vê-nê-xuê-la. Thông qua các hoạt động thiết thực, ý nghĩa đó góp phần tuyên truyền, quảng bá những giá trị văn hóa truyền thống của đất nước, của dân tộc và của Quân đội, mở rộng hợp tác trong lĩnh vực quân sự, quốc phòng của Việt Nam với các quốc gia trên thế giới. Đây là ưu thế và là đặc điểm nổi bật của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay.

Ba là, nội dung, phương thức hoạt động của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội gắn với nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và đời sống của bộ đội

Có thể nói nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và đời sống của bộ đội là “mảnh đất màu mỡ” để văn nghệ sĩ thực hiện nội dung, cách thức và định hướng sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động của mình. Huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu là nhiệm vụ chính trị của các đơn vị chủ lực, đòi hỏi yêu cầu rất cao, nhiều khó khăn, gian khổ, thậm chí mất mát, hư hỏng vũ khí, trang bị, hy sinh tính mạng của cán bộ, chiến sĩ. Do vậy, đòi hỏi văn nghệ sĩ phải bám sát yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn đời sống bộ đội để tích cực, chủ động học tập, tham gia huấn luyện, nghiên cứu nâng cao trình độ mọi mặt và kiến thức chuyên môn nghiệp vụ; xây dựng phương pháp, tác phong công tác khoa học, ý thức nghiêm túc, trách nhiệm cao; gương mẫu trong công tác và sinh hoạt; kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện suy thoái, tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn và quảng bá nhiều tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có giá trị, qua đó kịp thời động viên, chia sẻ, cổ vũ cán bộ, chiến sĩ yên tâm công tác, xác định tốt nhiệm vụ, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Đặc điểm này đòi hỏi các cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần quan tâm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần của văn nghệ sĩ để họ yên tâm cống hiến, phấn đấu. Đồng thời, từng văn nghệ sĩ càng phải tích cực tự học tập, tu dưỡng và rèn luyện để không ngừng hoàn thiện bản thân, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đề ra.

Phần lớn chiến sĩ trong Quân đội tuổi đời còn rất trẻ, khoảng từ 18 đến 20 tuổi, phải xa gia đình, người thân để thực hiện nghĩa vụ quân sự; kinh nghiệm, bản lĩnh trong cuộc sống, việc triển khai thực hiện nhiệm vụ huấn luyện điều lệnh đội ngũ, chiến thuật, kỹ thuật, động tác bắn súng, ném lựu đạn, vượt vật cản, thực hiện các nền nếp, chế độ xây dựng chính quy, quản lý

kỷ luật còn hạn chế. Điều đó càng đòi hỏi các tổ chức, lực lượng, trong đó có đội ngũ văn nghệ sĩ phải có tác phong khoa học, cụ thể, tỉ mỉ, sâu sát, gần gũi, nhất là việc tích cực tham gia các trại sáng tác, cuộc vận động sáng tác, hội thi, hội diễn, liên hoan, khai thác hiệu quả chủ đề về lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đây là một trong những lý do để khẳng định nội dung, phương thức hoạt động của đội ngũ văn nghệ sĩ phải gắn với nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu và đời sống của bộ đội là cấp thiết hiện nay.

Bốn là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hoạt động trong môi trường có tính kỷ luật “tự giác, nghiêm minh”

Được sinh sống và làm việc trong môi trường quân sự, rất thuận lợi cho văn nghệ sĩ thường xuyên học tập, tu dưỡng, rèn luyện bản thân, giữ vững phẩm chất đạo đức cách mạng, nâng cao năng lực, trình độ, kỹ năng chuyên ngành. Song, có khó khăn đó là điều kiện hoạt động của văn nghệ sĩ hết sức gian khổ, phân tán, độc lập, yêu cầu nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu cao. Đặc biệt, sự đối lập giữa một bên là những người có cá tính, có phong cách phóng khoáng, cần đạt đến sự thăng hoa trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động biểu diễn nghệ thuật, với một bên là phải tuân thủ điều lệnh, điều lệ, kỷ luật, quy chế, quy định của Quân đội và đơn vị. Trong điều kiện đó, chỉ có BLCT, lập trường tư tưởng kiên định, vững vàng, tính tổ chức, tính kỷ luật tự giác, nghiêm minh, đội ngũ văn nghệ sĩ mới không quản ngại khó khăn, có thể hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ. Đặc điểm này đòi hỏi các tổ chức, lực lượng cần tăng cường công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng toàn diện cho đội ngũ văn nghệ sĩ cả về phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực chuyên môn nghiệp vụ, trong đó chú trọng rèn luyện nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Năm là, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân có tinh thần đoàn kết, thống nhất trong nội bộ, gần bó mật thiết với nhân dân

Quân đội ta là Quân đội của dân, do dân, vì dân. Đoàn kết, thống nhất,

gắn bó máu thịt với nhân dân là một phẩm chất, đồng thời còn là một nét đặc sắc trong bản chất cách mạng và truyền thống tốt đẹp của Quân đội. Đội ngũ văn nghệ sĩ là những quân nhân cùng lý tưởng, bình đẳng về chính trị, thống nhất về mục tiêu và nhiệm vụ chiến đấu. Mỗi quan hệ cấp trên, cấp dưới, cán bộ, chiến sĩ và nhân dân được xây dựng trên cơ sở truyền thống dân tộc, tình cảm cách mạng, tình thương yêu giai cấp, tình đồng chí, đồng đội.

Được học tập, rèn luyện, công tác trong môi trường quân sự, rất thuận lợi cho văn nghệ sĩ hoàn thiện phẩm chất đạo đức, lối sống, trình độ chuyên môn nghiệp vụ. Song, họ là những người thường xuyên phải xa nhà, hoạt động trong điều kiện gian khổ, phức tạp, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, với yêu cầu nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu cao, nhiều hoạt động diễn ra mau lẹ, đòi hỏi tinh thần đoàn kết, thống nhất rất cao, gắn bó mật thiết với nhân dân nơi đóng quân, nơi thực hiện nhiệm vụ, do đó, các văn nghệ sĩ phải luôn luôn chủ động mọi mặt để vượt qua mọi khó khăn, thử thách, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

2.1.3. Bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam - khái niệm, cấu trúc, nội dung

2.1.3.1. Khái niệm bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Đến nay, có nhiều cách tiếp cận, nghiên cứu về “bản lĩnh”. Đại Từ điển tiếng Việt của Nhà xuất bản Văn hóa - Thông tin khẳng định: “Bản lĩnh là khả năng và ý chí kiên định trước mọi hoàn cảnh” [135, tr.76]. Từ điển tiếng Việt cho rằng: “Bản lĩnh là đức tính tự quyết định một cách độc lập thái độ, hành động của mình, không vì áp lực bên ngoài mà thay đổi quan điểm” [136, tr.28]. Từ các cách tiếp cận trên, có thể hiểu bản lĩnh là phẩm chất đặc trưng của con người, gắn với yếu tố tâm lý, thể hiện bằng việc nhận định, xử lý, giải quyết các tình huống ở trong thực tiễn. Bản lĩnh là tiền đề để từng người có khả năng đưa ra quyết định một cách độc lập và sáng tạo; đồng thời, bản lĩnh

cũng là yếu tố quan trọng giúp cho mỗi cá nhân giữ được ý kiến, quan điểm của mình, không lung lay, dao động, thay đổi quyết định trước tác động từ bên ngoài.

Theo Từ điển Bách khoa Việt Nam: Chính trị là toàn bộ những hoạt động có liên quan đến các mối quan hệ giữa các giai cấp, dân tộc, tầng lớp xã hội mà cốt lõi là vấn đề giành chính quyền, duy trì và sử dụng quyền lực nhà nước, sự tham gia vào công việc của nhà nước, sự xác định hình thức tổ chức, nhiệm vụ, nội dung hoạt động của nhà nước [137, tr.584]. Từ điển tiếng Việt của Nhà xuất bản Đà Nẵng: Chính trị là những hiểu biết hoặc những hoạt động để nâng cao hiểu biết về mục đích, đường lối, nhiệm vụ đấu tranh của một giai cấp, một chính đảng nhằm giành hoặc duy trì quyền điều khiển bộ máy nhà nước [138, tr.228]. Cùng với sự vận động phát triển của xã hội, chính trị luôn có ảnh hưởng mạnh mẽ đến các lĩnh vực hoạt động của con người. Chính trị là sự phản ánh và bảo vệ lợi ích của một giai cấp gắn với các hoạt động của nhà nước; chính trị là mối quan hệ giữa các giai cấp, dân tộc, tập đoàn xã hội khác nhau trong việc giành, giữ chính quyền. Nói cách khác, chính trị là toàn bộ những hoạt động có liên quan đến các mối quan hệ giữa các giai cấp, dân tộc, tầng lớp xã hội; cốt lõi là vấn đề giành chính quyền, duy trì và sử dụng quyền lực nhà nước. Mọi vấn đề chính trị đều liên quan đến quyền lợi của giai cấp và nhà nước.

Từ điển công tác đảng, công tác chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam do Viện Khoa học xã hội nhân văn Quân sự biên soạn, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân Việt Nam xuất bản năm 2007 định nghĩa:

Bản lĩnh chính trị là đức tính của mỗi người hay một cộng đồng người phát triển đạt tới trình độ tự giác, tạo nên năng lực làm chủ của chủ thể, thể hiện ở sự tự quyết định một cách độc lập, sáng tạo suy nghĩ, hành vi chính trị của họ trước những chuyển biến, những tình huống phức tạp, mau lẹ về chính trị - xã hội của thực tiễn chính

trị đúng với quy luật khách quan, không dao động, giảm sút về niềm tin, ý chí chính trị trước mọi tác động.

Bản lĩnh chính trị của cán bộ, chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam là phẩm chất tiêu biểu của người quân nhân cách mạng trong đấu tranh chính trị, đấu tranh vũ trang, được biểu hiện ở sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; có dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động thù địch sai trái; tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, không dao động, mơ hồ trước mọi tình huống chính trị phức tạp và những thách thức ngặt nghèo [142, tr.22- 23].

Từ những cách tiếp cận nêu trên, có thể thấy BLCT là thuộc tính phản ánh bản chất chính trị của một người hay tổ chức xã hội, được cấu thành bởi tri thức, tình cảm, nhận thức, ý chí và hành vi chính trị của chủ thể; được biểu hiện ở khả năng suy nghĩ độc lập, tự quyết định những hành vi chính trị một cách sáng tạo và có hiệu quả trong các tình huống phức tạp, không dao động, thay đổi trước những tác động từ bên ngoài. Do đó, BLCT là tập hợp những phẩm chất tích cực tạo thành cơ sở cho các hành động của từng cá nhân, tổ chức trong hoạt động chính trị được thực hiện theo hướng độc lập, sáng tạo, hiệu quả. Như vậy, BLCT được biểu hiện rõ nhất ở lập trường tư tưởng chính trị kiên định vững vàng, không hoang mang, dao động trước những hoàn cảnh khó khăn, phức tạp và những diễn biến về chính trị, xã hội.

Văn nghệ sĩ trong Quân đội là lực lượng nòng cốt trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, trực tiếp phục vụ đời sống văn hóa - tinh thần của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân. Vì vậy, không chỉ các tác phẩm nghệ thuật mà cả lối sống, phát ngôn, phẩm chất chính trị nói chung, BLCT của họ nói riêng cũng tác động trực tiếp đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm, ý chí, thẩm mỹ của cán

bộ, chiến sĩ trong Quân đội. BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được biểu hiện ở sự vững vàng, kiên định về lập trường chính trị, tin tưởng vào chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng; có năng lực làm chủ về chính trị, không bị dao động, nao núng tinh thần trước mọi khó khăn, thử thách, các vấn đề chính trị - xã hội, trước những ảnh hưởng tiêu cực của xã hội.

Từ những phân tích trên, có thể khái niệm: *Bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam là phẩm chất tiêu biểu của người quân nhân cách mạng, biểu hiện ở trình độ lý luận chính trị; sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch; sự trung thành tuyệt đối với Đảng, Tổ quốc và nhân dân; nhận thức, thái độ và hành vi chính trị đúng đắn; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo trong sáng tác, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.*

Từ khái niệm BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam, ta thấy, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là phẩm chất tiêu biểu của người quân nhân cách mạng. Phẩm chất này không xa vời, cao siêu, cũng không tự nhiên sinh ra mà được hình thành và phát triển thông qua công tác giáo dục của các tổ chức, lực lượng, bằng tự giáo dục, rèn luyện của cá nhân văn nghệ sĩ, và thông qua công tác sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Đồng thời, phẩm chất ấy cũng không chỉ là phẩm chất đơn lẻ mà được cấu thành bởi nhiều yếu tố. Mỗi yếu tố đó có vị trí, vai trò nhất định trong sự hình thành, phát triển BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Song, chúng có mối quan hệ gắn bó, tác động qua lại, chuyển hóa lẫn nhau và thúc đẩy nhau cùng phát triển.

2.1.3.2. Cấu trúc bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Thứ nhất, tri thức khoa học chính trị và trình độ giác ngộ chính trị

Tri thức khoa học chính trị bao gồm toàn bộ những kiến thức, hiểu biết về tự nhiên, xã hội và tư duy mà bản thân văn nghệ sĩ đã tích lũy, lĩnh hội, làm chủ trong quá trình học tập, công tác và rèn luyện. Tri thức khoa học chính trị trực tiếp góp phần hình thành, hoàn thiện BLCT, nâng cao trình độ giác ngộ chính trị, giữ vai trò định hướng và điều chỉnh hành vi của văn nghệ sĩ theo chuẩn mực chính trị, đạo đức cách mạng; giúp văn nghệ sĩ luôn vững vàng trước biến động của tình hình thực tiễn, mọi khó khăn, thử thách, không dao động, chệch hướng về lập trường, quan điểm; không giảm sút ý chí chiến đấu và niềm tin chính trị. Trong tổng thể tri thức khoa học chính trị của văn nghệ sĩ, quan trọng nhất là hệ thống tri thức được trang bị và tiếp nhận từ chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, nhất là quan điểm của Đảng về xây dựng Quân đội, về bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên, về văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Những kiến thức, tri thức khoa học nói trên là cơ sở giúp văn nghệ sĩ xây dựng, hình thành, phát triển, hoàn thiện tư duy chính trị nhạy bén, sâu sắc và năng lực nhận định, đánh giá, giải quyết những vấn đề nảy sinh trong thực tiễn; đồng thời nâng cao trình độ giác ngộ chính trị, bảo đảm cho đội ngũ văn nghệ sĩ hoàn thành tốt nhiệm vụ.

Trình độ giác ngộ chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ là mức độ, khả năng nhận thức, hiểu biết của đội ngũ văn nghệ sĩ về nền tảng tư tưởng, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; mức độ, khả năng thấm nhuần mục tiêu, lý tưởng độc lập dân tộc gắn liền với CNXH; sự chuyển hóa từ nhận thức chính trị thành ý chí quyết tâm phấn đấu vươn lên, không dao động trước khó khăn, thử thách; chủ động nhận và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

Tri thức khoa học chính trị và trình độ giác ngộ chính trị tuy là hai nhân tố khác nhau, song tác động qua lại với nhau, giữ vai trò định hướng, điều chỉnh nhận thức, tình cảm, ý chí và hành vi của đội ngũ văn nghệ sĩ phù hợp với những quy tắc chính trị, chuẩn mực đạo đức cách mạng; giúp cho đội ngũ văn nghệ sĩ luôn giữ vững lập trường, quan điểm và thực sự vững vàng trước các tình huống phức tạp, khó khăn.

Thứ hai, thế giới quan khoa học và niềm tin chính trị

Thế giới quan khoa học là cơ sở để mỗi văn nghệ sĩ nhìn nhận, đánh giá các con người, sự vật, hiện tượng và các vấn đề trong thực tiễn đời sống xã hội một cách chính xác, khách quan, toàn diện, lịch sử, cụ thể, phát triển; từ đó có phương pháp giải quyết những vấn đề thực tiễn một cách đúng đắn, khoa học, hiệu quả. Thế giới quan khoa học của đội ngũ văn nghệ sĩ là sự hòa nhập giữa tri thức chính trị và niềm tin chính trị. Đội ngũ văn nghệ sĩ có thể giới quan khoa học để xem xét, nhận định, giải quyết công việc theo chức trách, nhiệm vụ một cách nhanh nhất, hiệu quả nhất.

Niềm tin chính trị là sự tin tưởng về sự đúng đắn của một lý tưởng chính trị. Niềm tin chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ là lòng tin, sự đồng thuận, ủng hộ của họ đối với chế độ XHCN, đối với Đảng, Tổ quốc, nhân dân; có vai trò chi phối toàn bộ hoạt động sáng tạo, sáng tác, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ. Niềm tin chính trị được hình thành từ tri thức khoa học chính trị, kinh nghiệm thực tiễn, lập trường duy vật biện chứng và quá trình giải quyết các mối quan hệ của đội ngũ văn nghệ sĩ. Đối với đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, niềm tin chính trị được hình thành trên cơ sở tự giác, khoa học nên luôn có tính ổn định, giữ vai trò là động lực chính trị bên trong giúp văn nghệ sĩ luôn vững vàng trước mọi biến động, khó khăn, thử thách và chủ động phát huy năng lực sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Thực tiễn cho

thấy, chỉ khi có được niềm tin chính trị thì văn nghệ sĩ mới tâm huyết trong hoạt động sáng tạo của mình.

Thứ ba, tình cảm chính trị và ý chí chính trị

Tình cảm chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ là tổng hợp những cảm xúc, trong đó biểu hiện tập trung chủ yếu ở tinh thần, thái độ của họ đối với chức trách, nhiệm vụ được giao. Tình cảm chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ là thành tố cơ bản trong BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, có vai trò đẩy nhanh sự vận động, biến đổi các thành tố còn lại của BLCT như: hệ thống tri thức khoa học chính trị, trình độ giác ngộ chính trị, thế giới quan khoa học, niềm tin chính trị... Phải trên cơ sở xây dựng được tình cảm chính trị sâu sắc, đội ngũ văn nghệ sĩ mới có thể thực sự say mê sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Tình cảm chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ cũng thường xuyên chịu tác động từ các nội dung khác của BLCT. Thông qua việc không ngừng nâng cao nhận thức chính trị, trình độ giác ngộ chính trị nhất là giác ngộ chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng và quá trình rèn luyện sẽ tạo thành tình cảm chính trị sâu sắc, bền vững cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Ý chí chính trị là kết quả quá trình đội ngũ văn nghệ sĩ lĩnh hội, làm chủ hệ thống các tri thức khoa học chính trị gắn với thực tiễn tôi luyện trong những tình huống chính trị khó khăn, phức tạp. Tình cảm chính trị sâu sắc và ý chí chính trị mạnh mẽ là nhân tố cốt lõi để chuyển hóa thành động lực to lớn, chi phối hành động của văn nghệ sĩ trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ. Tình cảm chính trị và ý chí chính trị đúng đắn giúp đội ngũ văn nghệ sĩ miệt mài, hăng say công tác, không có biểu hiện mệt mỏi, chán trường, và quyết đoán trong sáng tạo, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Đặc biệt, ý chí chính trị mạnh mẽ còn là tiền đề bảo đảm cho văn nghệ sĩ

luôn tỉnh táo, bình tĩnh, làm chủ hoàn cảnh, xử lý nhanh, gọn, kịp thời và hiệu quả các tình huống. Bởi văn nghệ sĩ có ý chí chính trị mạnh mẽ sẽ có thể điều chỉnh cảm xúc, làm chủ tình cảm để từ đó đưa ra phương án giải quyết các tình huống một cách khoa học.

Thứ tư, năng lực chính trị

Năng lực chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ là khả năng làm chủ cảm xúc, sự tự tin, quyết đoán, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm và xử lý tình huống phức hợp trong thực tiễn một cách nhanh chóng, hiệu quả, đây là yếu tố đảm bảo cho việc hoàn thành nhiệm vụ của họ đạt kết quả ở mức độ nào. Năng lực chính trị đó thể hiện ở trình độ tư duy, biết đứng vững trên lập trường của giai cấp công nhân, của Đảng Cộng sản Việt Nam để phân tích và hiểu đúng bản chất những vấn đề chính trị - xã hội trong nước và trên thế giới, những vấn đề chính trị có liên quan đến đời sống của cá nhân và đội ngũ văn nghệ sĩ; nhận rõ bản chất, âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù; khả năng xử lý đúng đắn, kịp thời các tình huống chính trị và khả năng tham gia có chất lượng, hiệu quả các hoạt động chính trị - xã hội, quân sự ở địa bàn nơi làm việc và cư trú và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; khả năng vận dụng lý luận chính trị vào triển khai, tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị; năng lực đấu tranh trên mặt trận tư tưởng, lý luận, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Nếu thiếu năng lực chính trị thì văn nghệ sĩ không thể biến trình độ giác ngộ chính trị, niềm tin và ý chí của mình thành hiện thực. Với ý nghĩa ấy, năng lực chính trị là một nội dung rất quan trọng cấu thành BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Mỗi yếu tố trong cấu trúc BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có vị trí, vai trò khác nhau, song chúng có mối quan hệ chặt chẽ, thống nhất với nhau, góp phần củng cố, phát triển BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Đây là vấn đề mang tính quy luật mà các chủ thể cần chú ý trong xác định các biện pháp thích hợp, khả thi nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay.

2.1.3.3. Nội dung bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Thứ nhất, sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Dù là nhà văn, nhà thơ, nhà báo, người quay phim, nhà viết kịch, nghệ sĩ, nhạc sĩ, vũ công, diễn viên hay ca sĩ thì BLCT của họ đều mang bản chất giai cấp công nhân. Vì vậy, nội dung BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ chính là lập trường chính trị tư tưởng vững vàng; kiên định mục tiêu, lý tưởng cách mạng: Độc lập dân tộc và CNXH; tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng. Đội ngũ văn nghệ sĩ phải “nắm vững, hiểu sâu” những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; cương lĩnh chính trị, quan điểm, đường lối của Đảng, chính sách, luật pháp của Nhà nước, nhiệm vụ của Quân đội, nhất là hệ thống đường lối, quan điểm của Đảng về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật; xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ; về chiến lược quốc phòng, an ninh;... Đồng thời, phải tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân; thực sự tin tưởng vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới toàn diện đất nước, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN. Trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, trước mọi nhiệm vụ luôn có sự kiên định, ý chí quyết tâm cao. Nếu không có lập trường chính trị tư tưởng vững vàng, văn nghệ sĩ rất dễ dao động, suy giảm niềm tin, mất phương hướng chính trị. Điều này không chỉ ảnh hưởng đến cá nhân văn nghệ sĩ mà còn trực tiếp tác động đến tư tưởng, tình cảm, việc xây dựng, hoàn thiện phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, chiến sĩ trong toàn quân.

Thứ hai, dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Dũng khí, thái độ tích cực, chủ động, kiên quyết đấu tranh chống các hiện tượng tiêu cực là một trong những biểu hiện rõ nét nhất cho BLCT vững

vàng của đội ngũ văn nghệ sĩ. Văn nghệ sĩ có BLCT sẽ là người biết huy động toàn bộ khả năng, năng lực của bản thân để phục vụ cho các hoạt động thực tiễn; tích cực, chủ động đấu tranh không khoan nhượng với các hiện tượng tiêu cực trong xã hội, lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật; các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng; đưa “góc nhìn” của người được thưởng thức đến với giá trị “Chân - Thiện - Mỹ”.

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII chỉ rõ: “Đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch có lúc, có nơi còn bị động, thiếu sắc bén, tính chiến đấu chưa cao. Công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận chưa đáp ứng được yêu cầu, một số vấn đề mới, khó, phức tạp chưa được làm sáng tỏ. Một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa tiên phong, gương mẫu; tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ vẫn còn diễn biến phức tạp” [46]. Không chỉ là lực lượng trực tiếp sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, đội ngũ văn nghệ sĩ còn là lực lượng chủ động tham gia vào Ban chỉ đạo 35, Lực lượng 47 ở các đơn vị, thường xuyên đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Chỉ khi có BLCT vững vàng, đội ngũ văn nghệ sĩ mới có đủ khả năng đấu tranh vạch rõ bản chất của các luận điểm phản động, tư tưởng sai trái, thù địch; từ đó góp phần khẳng định sự đúng đắn của những luận điểm khoa học; bảo vệ quan điểm, đường lối của Đảng. Trong giai đoạn hiện nay, nhiều tình huống phức tạp, khó lường có thể xảy ra bất cứ lúc nào, nên từng văn nghệ sĩ phải thực sự tỉnh táo, sắc sảo, nhạy bén về chính trị; có thái độ kiên quyết, kiên trì đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch; bảo vệ quan điểm khoa học, bảo vệ cái mới, cái đúng; phê phán, lên án, đấu tranh với những biểu hiện chủ quan, thiếu trách nhiệm trong thực hiện

nhiệm vụ hoặc dao động, thiếu tin tưởng vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước.

Thứ ba, lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Trung với Đảng, trung với nước, hiếu với dân trở thành phẩm chất hàng đầu của người quân nhân cách mạng. Phẩm chất đó là cơ sở vững chắc của sức mạnh đoàn kết, thống nhất về tư tưởng và hành động; là động lực mạnh mẽ thúc đẩy đội ngũ văn nghệ sĩ trong toàn quân luôn nêu cao ý chí quyết tâm, huy động mọi sức lực, trí tuệ, sở trường, năng khiếu và khả năng, phấn đấu vươn lên hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao. Lòng trung thành đó trước hết thể hiện ở sự tuyệt đối phục tùng sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý, điều hành, mệnh lệnh, chỉ thị của người chỉ huy. Trung thành với nhân dân là phải gắn bó mật thiết với nhân dân, hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân, để nhân dân tin, nhân dân yêu, nhân dân giúp đỡ, bao bọc, che chở. Đồng thời, tuyệt đối trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân còn được thể hiện ngay trong lời ăn, tiếng nói, phát ngôn chuẩn mực của người cán bộ, đảng viên; sự sáng tạo, tuyên truyền, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật phải dựa trên cơ sở thấm nhuần chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng, các tác phẩm, hoạt động của văn nghệ sĩ nhất thiết phải thể hiện tính khoa học, tính Đảng, tính giai cấp và tính chiến đấu sâu sắc.

Thứ tư, luôn yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Văn hóa, văn học, nghệ thuật là hoạt động đặc thù, ở đó đòi hỏi văn nghệ sĩ trước hết phải là những người có năng khiếu, đồng thời cũng không thể thiếu ở họ tình yêu nghề, tha thiết, tâm huyết, gắn bó với nghề. Trong giai đoạn hiện nay, sự nghiệp xây dựng Quân đội đang đặt ra những yêu cầu ngày

càng cao; sự tác động của cơ chế thị trường rất mạnh mẽ; với sự chống phá điên cuồng của các thế lực thù địch trên mặt trận tư tưởng, văn hóa của Đảng, đòi hỏi văn nghệ sĩ càng phải không ngừng nỗ lực, cố gắng, tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao BLCT. Vì vậy, cần thường xuyên bồi dưỡng tinh thần yêu nghề, tâm huyết, trách nhiệm với nghề cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Không có những điều đó, văn nghệ sĩ không thể toàn tâm, toàn ý với hoạt động sáng tạo nghệ thuật; không thể đào sâu suy nghĩ, tìm tòi để có được những tác phẩm chất lượng cả về tư tưởng và nghệ thuật. Tinh thần yêu nghề, tâm huyết với nghề còn là điều kiện để đội ngũ văn nghệ sĩ luôn tận tụy trong công việc, cố gắng đổi mới nội dung, phương thức sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn và quảng bá các tác phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Chỉ có yêu nghề, đội ngũ văn nghệ sĩ mới có thể cống hiến cho Quân đội, tích cực, chủ động đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Do đó, tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết với nghề cũng là nội dung rất quan trọng góp phần khẳng định BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ năm, nhận thức, thái độ và hành vi chính trị đúng đắn; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Lý luận khoa học chính trị và thực tiễn đời sống xã hội đã chứng minh, BLCT là tổng hòa của nhiều yếu tố khác nhau; là cơ sở để hoàn thiện phẩm chất chính trị, nhân cách của mỗi cá nhân. Đồng thời, BLCT không phải là cái chung chung, trừu tượng mà luôn được biểu hiện cụ thể thông qua thái độ, khả năng và kết quả hoạt động thực tiễn của chủ thể. Đối với đội ngũ văn nghệ sĩ, thái độ, khả năng, kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ cũng là

biểu hiện cụ thể của BLCT. Trên cơ sở nhận thức sâu sắc, đầy đủ về chức trách, nhiệm vụ được phân công, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ được thể hiện ở việc không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; có năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong quá trình thực tiễn thực hiện nhiệm vụ. Văn nghệ sĩ có BLCT vững vàng phải là người có sự quyết đoán, ý chí quyết tâm cao; thắng không kiêu ngạo, thất bại không sồn lòng; có thái độ khăng khải, kiên trì, bền bỉ trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ; có lập trường tư tưởng vững vàng, không ngả nghiêng, dao động, hoang mang trước những hoàn cảnh khó khăn, phức tạp. Tự tin vào khả năng, năng lực của bản thân, quyết đoán, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm về hành vi của mình trước cấp ủy, tổ chức đảng và chỉ huy các cấp.

Quá trình thực hiện nhiệm vụ, văn nghệ sĩ thường xuyên gặp những khó khăn, thử thách đòi hỏi phải có BLCT. Không chỉ được đánh giá trong nhận thức mà quan trọng hơn, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ được phản ánh thông qua thực tiễn. Sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật là một lĩnh vực tinh tế, nhạy cảm; là lãnh địa của khám phá và sáng tạo, tâm hồn và cảm xúc, có sức mạnh cảm hóa, thu phục lòng người rất lớn, hướng con người đến với giá trị “Chân - Thiện - Mỹ”. Đòi hỏi văn nghệ sĩ phải luôn độc lập, bình tĩnh, tự tin, biết nhận định, phân tích, đánh giá; từ đó kịp thời đưa ra những phương án tối ưu, chính xác để đạt được kết quả cao nhất; do đó yêu cầu đặt ra là từng văn nghệ sĩ phải luôn nắm vững, bám sát và vận dụng tốt nguyên tắc tính Đảng, tính giai cấp, tính chiến đấu trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn và quảng bá các sản phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Như vậy, nội dung BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là một chỉnh thể, có tính thống nhất, biện chứng, tác động qua lại lẫn nhau. Mỗi nội dung có vị trí, vai trò nhất định trong việc hình thành, phát triển BLCT của họ. Vì vậy, các

tổ chức, lực lượng cần xác định các biện pháp thích hợp, khả thi nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay.

2.2. Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam - khái niệm, nội dung, phương thức

2.2.1. Khái niệm nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Theo Từ điển bách khoa Việt Nam, “Nâng cao là làm cho cao hơn trước” [137, tr.41]. Đại từ điển tiếng Việt, Nhà xuất bản Văn hóa - Thông tin chỉ rõ: Nâng cao là “làm cho cao hơn, làm cho ở mức độ tốt hơn” [135, tr.1175]. Các hướng tiếp cận này đều coi nâng cao là hoạt động làm cho sự vật, hiện tượng có những vận động, biến đổi, phát triển theo chiều hướng đi lên với kết quả tốt hơn, tích cực hơn. Có thể thấy, nâng cao là làm cho sự vật, hiện tượng phát triển. Tuy nhiên, nâng cao và phát triển không hoàn toàn đồng nhất. Theo quan điểm của chủ nghĩa duy vật biện chứng: Phát triển là quá trình vận động đi lên từ thấp đến cao, từ đơn giản đến phức tạp, chưa hoàn thiện đến hoàn thiện. Nâng cao là hoạt động có mục đích của các tổ chức, lực lượng nhằm thúc đẩy sự vật, hiện tượng phát triển.

Mọi sự vật, hiện tượng trên thế giới đều được tạo thành từ nhiều yếu tố. Những bộ phận, yếu tố đó luôn có sự tương tác, tác động qua lại lẫn nhau theo những quy luật, nguyên tắc, cơ chế cụ thể. Đây là điều kiện để sự vật, hiện tượng tồn tại, phát triển. Việc tác động vào các bộ phận, yếu tố thành phần trên cơ sở phù hợp với các quy luật, nguyên tắc, cơ chế cụ thể sẽ là điều kiện để sự vật, hiện tượng vận động, phát triển theo chiều hướng tích cực; đưa sự vật, hiện tượng đạt đến chất mới và lượng mới, tốt đẹp hơn, hợp lý và hoàn thiện hơn. Như vậy, xét về bản chất, nâng cao có thể được hiểu là tổng thể những hoạt động làm cho sự vật, hiện tượng có bước chuyển biến tích cực, phát triển về mặt chất lượng. Theo góc độ tiếp cận này, có thể khái niệm:

Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

nhân dân Việt Nam là tổng thể các chủ trương, nội dung, cách thức, biện pháp của chủ thể, lực lượng tham gia tác động vào nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí và hành vi của đội ngũ văn nghệ sĩ nhằm đưa bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ lên trình độ mới cao hơn, giúp họ luôn kiên định, vững vàng và hoàn thành tốt nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Khái niệm trên cho thấy, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là hoạt động của chủ thể và các lực lượng trong Quân đội. Đây là hoạt động có mục đích và gắn liền với những chủ trương, nội dung, phương thức tác động cụ thể, phù hợp để thúc đẩy BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ có những bước phát triển tốt hơn, ngày càng hoàn thiện hơn. Theo đó, đặc trưng cơ bản nhất trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là hoạt động bồi dưỡng, giáo dục, rèn luyện nhằm làm cho BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ phát triển lên một trình độ mới cao hơn, hoàn thiện hơn, đáp ứng ngày càng tốt hơn những yêu cầu nhiệm vụ của Quân đội.

Chủ thể nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ bao gồm: các cấp ủy, tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy, đội ngũ cán bộ chính trị, cán bộ quản lý, giảng viên, cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra, tổ chức quần chúng và tập thể quân nhân. Trong đó, các cấp ủy, tổ chức đảng là chủ thể lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Chủ thể tổ chức thực hiện nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là tổ chức chỉ huy, đội ngũ cán bộ chính trị, cán bộ quản lý ở các cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ. Cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp có nhiệm vụ tham mưu các chủ trương, biện pháp giúp các cấp ủy, tổ chức đảng lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, đồng thời trực tiếp chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi, kiểm tra các cơ quan, đơn vị ở cơ sở tổ chức tiến hành nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ theo kế hoạch đã xác định.

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là chủ thể của quá trình tự học tập,

tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT, đồng thời là đối tượng của quá trình nâng cao BLCT. Đối tượng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí và hành vi của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Lực lượng tham gia nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhân viên, tổ chức quần chúng và tập thể quân nhân ở các cơ quan, đơn vị biên chế văn nghệ sĩ, hệ thống chính trị và toàn thể nhân dân.

Mục đích nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ nhằm tạo ra những chuyển biến tích cực, tốt hơn trong BLCT của họ; xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ vững mạnh về mọi mặt, hoàn thành tốt nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật có tính tư tưởng, nghệ thuật cao phục vụ bộ đội và nhân dân; góp phần giữ vững trận địa tư tưởng, văn hóa của Đảng trong Quân đội; xây dựng Đảng bộ Quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức và cán bộ.

2.2.2. Nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

2.2.2.1. Nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Độc lập dân tộc gắn liền với CNXH là mục tiêu xuyên suốt, chủ trương nhất quán, đúng đắn của cách mạng Việt Nam. Sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH của đội ngũ văn nghệ sĩ được nâng cao sẽ tiếp tục giúp cho văn nghệ sĩ giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân; có lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân; thực sự tin tưởng vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN; giúp cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có định hướng nhận thức đúng đắn, trách nhiệm chính trị cao trong nghiên cứu, sáng tạo, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Muốn có những điều đó, đòi hỏi các tổ chức, lực lượng phải không ngừng làm cho

đội ngũ văn nghệ sĩ “nắm vững, hiểu sâu” hơn nữa những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; cương lĩnh chính trị, đường lối của Đảng, chính sách, luật pháp của Nhà nước, nhiệm vụ của Quân đội; trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, trước mọi nhiệm vụ luôn ý chí quyết tâm cao, không dao động, suy giảm niềm tin, mất phương hướng chính trị.

Trước yêu cầu nhiệm vụ mới của cuộc cách mạng, các thế lực thù địch tăng cường tìm mọi cách xuyên tạc mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, nhằm làm chệch hướng cách mạng Việt Nam, làm giảm lòng tin của nhân dân, của văn nghệ sĩ đối với vai trò lãnh đạo của Đảng, con đường đi lên CNXH. Vấn đề đó đặt ra yêu cầu cao đối với các tổ chức, lực lượng trong việc nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH của đội ngũ văn nghệ sĩ.

2.2.2.2. Nâng cao dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Nâng cao dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch là hoạt động hết sức quan trọng của mỗi tổ chức, lực lượng trong nâng BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Dũng khí đó chỉ có thể có được và làm cho đội ngũ văn nghệ sĩ không giảm sút ý chí chiến đấu khi các chủ thể, lực lượng biết huy động toàn bộ khả năng, năng lực của văn nghệ sĩ để họ chủ động đấu tranh không khoan nhượng với các hiện tượng tiêu cực trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật và đời sống xã hội; các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng.

Chỉ khi dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch của đội ngũ được nâng cao thì họ mới có đủ khả năng phê phán, lên án, đấu tranh với những biểu hiện chủ quan, thiếu trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ hoặc dao động, thiếu tin tưởng vào thắng lợi của sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; đồng thời, vạch rõ bản chất các luận điểm phản động, sai trái, thù địch; khẳng

định sự đúng đắn của những luận điểm khoa học; bảo vệ quan điểm, đường lối của Đảng.

2.2.2.3. Nâng cao lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Phẩm chất hàng đầu của người quân nhân cách mạng đó là lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân. Lòng trung thành đó luôn được thể hiện ở sự tuyệt đối phục tùng sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý, điều hành của Nhà nước, mệnh lệnh, chỉ thị của người chỉ huy, gắn bó mật thiết với nhân dân, hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân, được nhân dân tin yêu, giúp đỡ, bao bọc, che chở. Lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân được nâng cao là cơ sở vững chắc nhất của sức mạnh đoàn kết, thống nhất về tư tưởng, ý chí và hành động; là động lực mạnh mẽ thúc đẩy đội ngũ văn nghệ sĩ luôn nêu cao ý chí quyết tâm, huy động mọi sức lực, trí tuệ, sở trường, năng khiếu và khả năng, phấn đấu vươn lên hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao.

2.2.2.4. Nâng cao tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Mỗi cán bộ, đảng viên hay quân nhân, dù ở bất cứ cương vị nào, bên cạnh tri thức, sự giác ngộ cũng cần có tình cảm, niềm tin cách mạng và trách nhiệm chính trị để hoàn thành nhiệm vụ. Ở mỗi điều kiện, hoàn cảnh khác nhau, tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ cũng thường xuyên cần được xây dựng, bồi dưỡng. Trên cơ sở xây dựng được tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết cao, đội ngũ văn nghệ sĩ mới có thể thực sự thoải mái, tự do, say mê sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

2.2.2.5. Nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chính trị là nhằm nâng cao năng lực chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ, giúp đội ngũ văn nghệ sĩ làm chủ cảm xúc, sự tự tin, quyết đoán, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm và xử lý tình huống phức hợp trong thực tiễn một cách nhanh chóng, hiệu quả, không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị. Những yếu tố đó đảm bảo cho việc hoàn thành nhiệm vụ chính trị của họ đạt kết quả cao nhất. Quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ, cùng với những thuận lợi là cơ bản, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội gặp không ít khó khăn, thách thức. Đặc biệt, những tác động của mặt trái cơ chế thị trường, mạng xã hội, cùng những cám dỗ của chủ nghĩa cá nhân và lối sống thực dụng, hưởng thụ cũng ảnh hưởng mạnh mẽ đến suy nghĩ, tình cảm và hành động của đội ngũ văn nghệ sĩ. Vì vậy, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần chú trọng nâng cao năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn; không hoang mang, dao động trước khó khăn, thử thách.

2.2.3. Phương thức nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

2.2.3.1. Thông qua công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng đối với đội ngũ văn nghệ sĩ và tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng

Đây là vấn đề có ý nghĩa quan trọng trong giáo dục, rèn luyện nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ hiện nay. Bởi lẽ, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không phải cố định, bất biến mà luôn có sự vận động, phát triển cùng với hoạt động thực tiễn. Công tác giáo dục chính trị đối với đội ngũ

văn nghệ sĩ nằm trong kế hoạch giáo dục chính trị hằng năm của các cơ quan, đơn vị. Theo đó, các chủ thể cần chú trọng đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị; tập trung nâng cao hiệu quả, chất lượng hoạt động nắm bắt, giải quyết tư tưởng, định hướng nhận thức, tư tưởng và hành động của văn nghệ sĩ. Đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị phải phù hợp với đội ngũ văn nghệ sĩ nói chung và từng nhóm văn nghệ sĩ nói riêng. Trong đó, trọng tâm là giáo dục chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; truyền thống của dân tộc, truyền thống của Quân đội và truyền thống của các cơ quan, đơn vị. Trên cơ sở đó trực tiếp trang bị hệ thống tri thức, bồi dưỡng thế giới quan, phương pháp luận khoa học, trình độ lý luận chính trị, củng cố niềm tin, thái độ, trách nhiệm trong thực hiện nhiệm vụ, góp phần không ngừng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng là hình thức, biện pháp hết sức hiệu quả của các cơ quan, đơn vị nhằm quy tụ, tập hợp đông đảo, nâng cao nhận thức, xây dựng động cơ đúng đắn, trách nhiệm cao, tinh thần đoàn kết nội bộ tốt cho từng tập thể và cá nhân văn nghệ sĩ, từ đó góp phần nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, xây dựng các cấp ủy, tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Trong thực tế, một trong những nguyên nhân quan trọng làm cho văn nghệ sĩ vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội đó là một số cơ quan, đơn vị chưa thực sự quan tâm đúng mức đến công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng của đội ngũ văn nghệ sĩ; việc tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng chất lượng, hiệu quả chưa cao.

2.2.3.2. Thông qua hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật

Tổ chức thực hiện nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ

văn nghệ sĩ là biện pháp quan trọng, cần thiết trong giáo dục, rèn luyện nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Làm tốt hình thức này sẽ là cơ sở để văn nghệ sĩ khẳng định bản thân, xây dựng và hoàn thiện nhân cách của người quân nhân cách mạng. Do đó, để nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ cần bám sát đặc điểm, yêu cầu, nội dung, hình thức của từng loại hình nghệ thuật, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị và phải phù hợp với năng lực, trình độ của từng đồng chí. Sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật văn hóa, văn học, nghệ thuật là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của văn nghệ sĩ; đồng thời cũng là những hoạt động trọng tâm ở các cơ quan, đơn vị. Vì vậy, cần bám sát nguyên tắc: Đặt ra yêu cầu cao, kết hợp tôn trọng nhân cách của văn nghệ sĩ.

2.2.3.3. Thông qua công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ

Đây là một hình thức quan trọng, xuyên suốt, giữ vị trí then chốt trong giáo dục, rèn luyện nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Xuất phát từ đặc thù môi trường hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật phải bằng thực tiễn, thông qua tình hình thực tiễn đất nước, nhiệm vụ Quân đội, hoạt động huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu của cán bộ, chiến sĩ ở đơn vị cơ sở, những tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật mới được lĩnh xướng, thăng hoa, đi vào lòng người và tồn tại mãi mãi với thời gian. Do đó, lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần chú trọng làm tốt công tác quản lý văn nghệ sĩ về mọi mặt, đồng thời, chủ động cử văn nghệ sĩ tham gia các cuộc thi, hội thi; tổ chức đi học, đi thực tế ở đơn vị cơ sở; tạo cơ hội giúp văn nghệ sĩ rèn luyện, nâng cao BLCT, hoàn thiện phẩm chất, nhân cách người cán bộ, đảng viên, quân nhân cách mạng.

Quản lý, giáo dục tốt đội ngũ văn nghệ sĩ sẽ góp phần thống nhất ý chí và hành động của họ trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, đồng thời xây dựng đoàn kết nội bộ tốt; nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng; xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ “vừa hồng”, “vừa

chuyên”; hoàn thành tốt nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu; xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện, “Mẫu mực, tiêu biểu”. Quá trình quản lý, giáo dục văn nghệ sĩ cần giữ mối liên hệ với các đơn vị bạn, chính quyền địa phương và gia đình của văn nghệ sĩ; đồng thời tổ chức kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm và biểu dương, khen thưởng đúng người, đúng việc; thông qua đó để định hướng tư tưởng, nhận thức và hành động cho văn nghệ sĩ, có biện pháp hỗ trợ kịp thời cho văn nghệ sĩ gặp khó khăn.

2.2.3.4. Bằng tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ

Hoạt động tự học tập nâng cao trình độ và tự tu dưỡng, tự rèn luyện có ý nghĩa quan trọng đặc biệt; là yếu tố có ý nghĩa quyết định trực tiếp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, tự nguyện, tự giác, xem công tác học tập cũng là một nhiệm vụ mà người cán bộ cách mạng phải hoàn thành cho được, do đó mà tích cực, tự động hoàn thành kế hoạch học tập, nêu cao tinh thần chịu khó, cố gắng, không lùi bước trước bất kỳ khó khăn nào trong việc học tập. Đối với đội ngũ văn nghệ sĩ, việc tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện nâng cao BLCT sẽ có chất lượng, hiệu quả cao khi họ thực sự nỗ lực học hỏi, rèn luyện mọi lúc, mọi nơi, mọi lĩnh vực, gắn mình với nhiệm vụ chính trị của đơn vị. Do đó, từng đồng chí cần chủ động xây dựng động cơ, thái độ trách nhiệm trong tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện đúng đắn; xây dựng kế hoạch và quyết tâm thực hiện tốt kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện.

Cần kết hợp nhuần nhuyễn giữa việc giáo dục, bồi dưỡng của chủ thể với phát huy tính tự giác, tích cực học tập, tu dưỡng, rèn luyện BLCT ở từng đồng chí. Kiên trì phương châm tích cực hóa hoạt động tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện của văn nghệ sĩ. Quá trình tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện, mỗi văn nghệ sĩ cần thường xuyên cập nhật, bổ sung tri thức cho bản thân; tự giác, chủ động rèn luyện, nâng cao kỹ năng sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; nâng cao năng lực đấu tranh chống các quan điểm sai trái, phản động, thù địch, cơ

hội chính trị; rèn luyện ý chí, quyết tâm và năng lực giải quyết các tình huống trong thực tiễn một cách đúng đắn, kịp thời.

2.2.3.5. Thông qua sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị

Việc tham gia sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị là môi trường quan trọng để xây dựng, phát triển và hoàn thiện phẩm chất đạo đức cách mạng và nhân cách “Bộ đội Cụ Hồ” cho văn nghệ sĩ. Do vậy, cần phát huy tốt vai trò của tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy, tổ chức quần chúng và hội đồng quân nhân để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Về bản chất, đây là việc phát huy vai trò tích cực của các tổ chức nhằm bồi dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT cho văn nghệ sĩ. Yêu cầu đặt ra là đội ngũ cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ chủ trì các cấp phải bám sát các nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn và kế hoạch của cấp trên, nhiệm vụ của cấp mình, chỉ đạo các tổ chức, lực lượng trong cơ quan, đơn vị làm tốt công tác chuẩn bị sinh hoạt; duy trì, điều hành sinh hoạt và hoạt động có nền nếp, đúng chế độ; phát huy dân chủ, vai trò tự phê bình và phê bình, tính tiên phong, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên tích cực tham gia xây dựng nghị quyết, chỉ thị, quy chế, chương trình hành động, đồng thời phân công, giao nhiệm vụ cụ thể, tỉ mỉ, triển khai thực hiện chặt chẽ các nhiệm vụ.

2.2.3.6. Thông qua công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp

Tuyệt đại đa số văn nghệ sĩ trong Quân đội là đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam. Vì vậy, công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp là một phương thức cơ bản, có vai trò rất quan trọng đối với nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thực hiện tốt phương thức này sẽ góp phần nêu cao vai trò, trách nhiệm của từng cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban

kiểm tra các cấp; phát huy dân chủ, siết chặt kỷ cương, kỷ luật Quân đội, ngăn chặn, phòng ngừa sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, những vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội của đội ngũ văn nghệ sĩ; kịp thời khen thưởng những tổ chức và cá nhân tiêu biểu, phát hiện những hạn chế, khuyết điểm, rút kinh nghiệm trong thực hiện và đề ra biện pháp phù hợp nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Tiểu kết chương 2

Trên cơ sở khái quát về các đơn vị cơ quan, đơn vị có biên chế văn nghệ sĩ, quan niệm, đặc điểm, vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; quan niệm, cấu trúc, nội dung BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, luận án đã xây dựng và làm rõ quan niệm, nội dung, phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội gồm: Nâng cao trình độ lý luận chính trị; sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH; dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch; lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân; tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ. Phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội gồm: thông qua công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng, tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng; hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; công tác quản lý, giáo dục; bằng tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ; thông qua sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị; thông qua công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp.

Chương 3

NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM - THỰC TRẠNG, NGUYÊN NHÂN VÀ KINH NGHIỆM

3.1. Thực trạng nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Những năm qua, nhìn chung hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã được cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì và cơ quan chức năng các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện với nhiều nội dung, phương thức, mang lại hiệu quả thiết thực. Nhờ vậy, cùng với quá trình công tác, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã không ngừng được nâng lên, đáp ứng ngày càng tốt yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới.

3.1.1. Những ưu điểm

3.1.1.1. Nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội của đội ngũ văn nghệ sĩ

Các chủ thể, lực lượng đã có nhận thức đúng, trách nhiệm cao đối với hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; đã tổ chức nhiều nội dung, biện pháp làm cho văn nghệ sĩ ngày càng kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH, tin tưởng vào vai trò lãnh đạo của Đảng, con đường đi lên CNXH. Báo cáo của Tổng cục Chính trị về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay đánh giá:

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thường xuyên được cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng, phát triển cả về số lượng và chất lượng; chăm lo bồi

đường về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống và trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng tốt yêu cầu xây dựng và phát triển văn hóa nghệ thuật [125].

Thông qua công tác giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có sự giác ngộ cao về chính trị, lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định với mục tiêu, con đường mà Đảng và nhân dân ta đã lựa chọn và sự nghiệp đổi mới của đất nước; luôn tin tưởng vào chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; không có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Văn nghệ sĩ có ý thức tổ chức kỷ luật, lối sống trong sạch, lành mạnh; tinh thần trách nhiệm cao, yêu mến nghề nghiệp; chủ động khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành tốt chức trách nhiệm vụ được giao. “Đội ngũ cán bộ làm công tác xuất bản, lý luận phê bình văn hóa, văn học, nghệ thuật đã tỏ rõ lòng trung thành với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, quán triệt sâu sắc đường lối văn hóa, văn nghệ cách mạng của Đảng, làm tốt nhiệm vụ định hướng cho hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật phát triển đúng hướng [125].

Hai là, nâng cao dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch của đội ngũ văn nghệ sĩ

Những năm qua, từ Quân ủy Trung ương đến các cấp ủy, tổ chức đảng ở cơ sở chúng ta đã chủ động triển khai thực hiện nghiêm Nghị quyết số 35-NQ/BCT, ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị (khóa XII) về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”; làm tốt công tác giáo dục nâng cao nhận thức, bồi dưỡng năng lực tự nhận thức, tự đánh giá cho văn nghệ sĩ; công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực được tăng cường; tổ chức chặt chẽ, đúng phân cấp việc nắm và quản lý tình hình tư tưởng; ngăn chặn kịp thời, từng bước đẩy lùi các hoạt động có khả năng thâm lậu văn hóa xấu độc;

phát huy tốt vai trò của dư luận tích cực trong Quân đội và xã hội để lên án, đấu tranh với các tệ nạn xã hội, biểu hiện tiêu cực, thói quen xấu. Thông qua đó đã góp phần hình thành phong trào tự giác xây dựng nếp sống tốt đẹp, phong cách làm việc, giao tiếp, ứng xử có văn hóa và khả năng thưởng thức văn hóa lành mạnh trong mỗi cán bộ, chiến sĩ và nhân dân; nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của các cấp ủy, tổ chức đảng, thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị đã đề ra. Thông qua việc ra nghị quyết hằng năm, quý, tháng, bằng công tác kiểm tra, giám sát, hay tổ chức tọa đàm, các tác phẩm, bài viết để từng tổ chức và cá nhân văn nghệ sĩ đấu tranh, phê phán, đả kích những khuynh hướng sáng tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trái với đường lối văn hóa, văn nghệ của Đảng, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, góp phần vào việc nuôi dưỡng, phát huy những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam, “Bộ đội Cụ Hồ”; với tinh thần lấy “xây” để “chống”, lấy cái tích cực, đẩy lùi cái tiêu cực; tích cực đấu tranh chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại, gây hủy hoại đạo đức xã hội.

Kết quả lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật của trong Quân đội giai đoạn hiện nay đề cập nhiều nội dung, trong đó đánh giá:

Tổng cục Chính trị chú trọng lãnh đạo công tác xây dựng đội ngũ, bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng đấu tranh, nhận diện cho lực lượng cán bộ văn hóa, văn nghệ sĩ Quân đội nhằm tổ chức chủ động, chặt chẽ trong công tác nhận diện đấu tranh chống các quan điểm sai trái trong các lĩnh vực (*kiện toàn, thành lập mới 4.035 thành viên Ban Chỉ đạo 35 và 1.510 thành viên tổ thư ký giúp việc Ban Chỉ đạo 35 các cấp trong Quân đội*). Lực lượng 47 các cấp, nhóm chuyên gia, cộng tác viên, văn nghệ sĩ trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng (*Tổ chức 20 chương trình, buổi giao ban phối hợp hoạt động về phòng, chống “diễn biến hòa bình” trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa; 16 đợt với Ban Chỉ đạo 35 Bộ Công an, ban Tuyên giáo Thành ủy Hà Nội. Tuyên truyền, lan tỏa hơn*

587.000 tin, bài tích cực; báo xấu, ngăn chặn, bóc gỡ 126 tin, bài tiêu cực; biên tập 06 sách ảnh phục vụ đối ngoại quốc phòng; 18 bài được giải thưởng Búa liềm vàng, 15 bài giải báo chí quốc gia, 204 tác phẩm được Thủ trưởng Tổng cục Chính trị tặng thưởng; 53 tập thể, 100 cá nhân được Thủ trưởng Tổng cục Chính trị tặng Bằng khen; 860 bài viết về điển hình tiên tiến, gương người tốt, việc tốt [125, tr.6].

Ba là, nâng cao lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân của đội ngũ văn nghệ sĩ

Cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp đã làm tốt việc tham mưu giúp các cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên nhiều nội dung, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu gương mẫu nói đi đôi với làm. Tổ chức tốt công tác giáo dục nâng cao nhận thức cho văn nghệ sĩ; tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện chức trách, nhiệm vụ; thực hiện sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm kịp thời hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ ở từng cấp. Kết quả là: Tuyệt đại đa số văn nghệ sĩ thể hiện rõ lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân, yên tâm công tác, xác định tốt nhiệm vụ, gắn bó, trách nhiệm tốt hơn với cơ quan, đơn vị.

Niềm tin của đội ngũ văn nghệ sĩ được hình thành, phát triển, củng cố và ổn định vững chắc là động lực giúp họ vững vàng trước mọi khó khăn, thử thách và chủ động phát huy tối đa năng lực, sở trường để sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. “Lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức hoạt động sáng tác, biểu diễn, quảng bá và thưởng thức văn hóa, văn học, nghệ thuật bảo đảm đúng quan điểm, chủ trương của Đảng, phù hợp với truyền thống, bản sắc văn hóa Việt Nam, văn hóa Quân đội, chất lượng nghệ thuật không ngừng được nâng lên; các đơn vị văn hóa, nghệ thuật thuộc Tổng cục Chính trị xứng đáng là những đơn vị hàng đầu về văn hóa, nghệ thuật của Quân đội và đất nước” [59, tr. 4].

Kết quả điều tra xã hội học cho thấy, tỷ lệ văn nghệ sĩ tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng chiếm tỷ lệ 90,25%; rất tin tưởng sức mạnh bảo vệ Tổ quốc của Quân đội trong giai đoạn hiện nay chiếm 90,8% [Phụ lục 4].

Bốn là, nâng cao tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ

Đánh giá thành tựu qua 15 năm thực hiện Nghị quyết số 23- NQ/TW ngày 16/6/2008 của Bộ Chính trị về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thời kỳ mới” trong Cơ quan Tổng cục Chính trị khẳng định: Thường xuyên quan tâm đào tạo, bồi dưỡng, xây dựng, phát triển đội ngũ văn nghệ sĩ cả về số lượng và chất lượng; chăm lo bồi dưỡng về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống và trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đáp ứng tốt yêu cầu xây dựng và phát triển văn hóa nghệ thuật trong thời kỳ mới [61, tr. 5].

Cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo, chỉ huy các cấp đã thường xuyên đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức, xây dựng động cơ phấn đấu, học tập, rèn luyện cho văn nghệ sĩ. Trong đó, nội dung trọng tâm là giáo dục về truyền thống tự lực, tự cường của dân tộc, truyền thống vẻ vang của Quân đội, của các cơ quan, đơn vị; trách nhiệm, nghĩa vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tình hình mới; tính chất, đặc thù, yêu cầu cao của hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; âm mưu, thủ đoạn chống phá cách mạng nước ta của các thế lực thù địch; thực trạng xây dựng BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội... Thông qua các sản phẩm và hoạt động của mình, đội ngũ văn nghệ sĩ ngày càng thể hiện sâu đậm hơn tình yêu, trách nhiệm, lòng tự hào đối với quê hương, đất nước, với Quân đội và đơn vị. Trong 05 năm qua, chỉ tính riêng hoạt động văn nghệ quân chúng, toàn quân đã tổ chức lực lượng, ghi hình, phát sóng có chất lượng 260 chương trình “Chúng tôi - Chiến sĩ”, 09 chương trình truyền hình trực tiếp “Giai điệu tự hào”; 44 đội tuyên truyền văn hóa ở 44 tỉnh thành phố, hơn

400 tổ tuyên truyền văn hóa ở các đồn biên phòng. Tham gia liên hoan nghệ thuật quần chúng các cấp với 875 chương trình nghệ thuật tổng hợp, có 12.435 cán bộ, chiến sĩ, nhân viên tham gia; chỉ tính riêng năm năm 2019, liên hoan nghệ thuật quần chúng lực lượng vũ trang, thanh niên, sinh viên tại 03 khu vực có 1.650 diễn viên của 54 đoàn nghệ thuật quần chúng tham gia. Cuộc vận động sáng tác văn học, nghệ thuật về “Tình đoàn kết chiến đấu ba nước Việt Nam – Lào – Cam pu chia” thu hút 791 tác giả, thu về 1.707 tác phẩm; trao 133 giải [125, tr.6].

Bên cạnh đó, các chủ thể, nhất là đội ngũ cán bộ chủ trì các cơ quan, đơn vị đã tích cực bồi dưỡng cho văn nghệ sĩ tinh thần nhiệt tình cách mạng, ý thức trách nhiệm, lòng trung thành với Tổ quốc, với Đảng, chế độ XHCN và nhân dân; xây dựng lối sống trong sạch, lành mạnh, tinh thần gương mẫu, trách nhiệm cao; nói và hành động đúng quan điểm, đường lối, nghị quyết, chỉ thị của Đảng; khiêm tốn, giản dị, gần gũi và tôn trọng mọi người; những thuận lợi, khó khăn, đặt ra yêu cầu cao trong phát triển văn hóa, văn học, nghệ thuật; tinh thần thẳng thắn nhận khuyết điểm, hạn chế... từ đó, giúp cho đội ngũ văn nghệ sĩ thường xuyên phải nỗ lực, cố gắng, xây dựng ý chí quyết tâm cao, trách nhiệm tốt, BLCT vững vàng trong thực hiện nhiệm vụ. Kết quả điều tra xã hội học cho thấy có 365/400, chiếm 91,25% ý kiến được hỏi cho rằng văn nghệ sĩ luôn yêu nghề, gắn bó với đơn vị, yên tâm công tác, xác định tốt nhiệm vụ, phục vụ Quân đội lâu dài [Phụ lục 4].

Năm là, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ

Đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cán bộ chủ trì của từng đơn vị thường xuyên quan tâm phát triển toàn diện nhận thức, khả năng, kỹ năng của đội ngũ văn nghệ sĩ thuộc quyền. Nhờ đó, đội ngũ văn nghệ sĩ đã phát huy tốt vai trò,

trách nhiệm, thường xuyên chủ động, tự giác học tập, rèn luyện; có nhận thức đúng, trách nhiệm cao, không mơ hồ, dao động trong mọi tình huống; năng động, sáng tạo, tích cực tham mưu giúp các cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy các cấp lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thực hiện tốt nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật cho toàn quân; nâng cao chất lượng giáo dục, bồi dưỡng nhân tài cho sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; phát triển năng lực nhận thức thẩm mỹ, thưởng thức giá trị văn hóa cho bộ đội và nhân dân. Các tác phẩm ngày càng tăng về số lượng và chất lượng ngày càng cao, được Thủ trưởng Bộ Quốc phòng khen ngợi và bạn bè quốc tế ghi nhận, đánh giá cao, để lại ấn tượng, tình cảm tốt đẹp trong bộ đội và nhân dân; góp phần quan trọng vào việc xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, bảo vệ vững chắc trận địa tư tưởng của Đảng trong Quân đội. “Tổng kết hoạt động trọng điểm giai đoạn 2015 - 2020 của đội ngũ văn nghệ sĩ đã thu về 500 bản thảo văn, thơ, lý luận phê bình; 268 tác phẩm âm nhạc; 377 tác phẩm hội họa; 125 kịch bản sân khấu; 72 kịch bản điện ảnh; 708 tác phẩm ảnh; gần 6000 tin, bài, ảnh, phóng sự văn hóa; 120 tin, bài đấu tranh chống diễn biến hòa bình, suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống, tự diễn biến, tự chuyển hóa; 761 chương trình quà tặng âm nhạc; 768 chương trình Văn nghệ Quân đội tổng hợp... Tiêu biểu: Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội, các nhà hát, đoàn văn công, Báo Quân đội nhân dân, Tạp chí Quốc phòng toàn dân, Tạp chí Văn nghệ Quân đội, Điện ảnh Quân đội, Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội” [125, tr.3].

Nhiều văn nghệ sĩ đã hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ, được tặng bằng khen của Chủ tịch nước, của Bộ Trưởng Bộ Quốc phòng, Thủ trưởng Tổng cục Chính trị, trở thành nghệ sĩ nhân dân, nghệ sĩ ưu tú, được phong, thăng quân hàm trước niên hạn; tham gia nhiều hội có uy tín như Hội Nhạc sĩ Việt Nam; Hội Nghệ sĩ Múa Việt Nam; Hội Nhạc sĩ Hà Nội...

Đánh giá về khả năng hoàn thành chức trách, nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay, đội ngũ cán bộ, giảng viên nhận định: Có $22/300$ đồng chí = $7,3\%$ hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ và $269/300 = 89,66\%$ đồng chí hoàn thành tốt nhiệm vụ (tổng cộng hoàn thành tốt và xuất sắc nhiệm vụ là $96,96\%$ [Phụ lục 2]. Kết quả đánh giá, xếp loại chất lượng đội ngũ đảng viên là văn nghệ sĩ bình quân hằng năm luôn có tỷ lệ cao, đều trên $99,75\%$ hoàn thành tốt và xuất sắc nhiệm vụ [Phụ lục 8]. Điều đó chứng minh rằng: Tuyệt đại đa số văn nghệ sĩ có BLCT vững vàng, tuyệt đối trung thành với sự nghiệp cách mạng, yên tâm công tác, xác định rõ nhiệm vụ, không ngừng tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, năng lực, phương pháp, tác phong công tác, có ý thức kỷ luật nghiêm minh, trách nhiệm cao, tâm huyết, tận tụy với công việc, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

3.1.1.2. Phương thức nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Thứ nhất, công tác giáo dục chính trị và các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng

Trong những năm qua, ở các cơ quan, đơn vị, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ gắn liền với công tác giáo dục chính trị. Các chủ thể đã đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị; tập trung nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác quản lý, nắm bắt, định hướng tư tưởng của văn nghệ sĩ. Việc đổi mới, nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị được thực hiện cơ bản phù hợp với đội ngũ văn nghệ sĩ; đã đa dạng hóa các hình thức, biện pháp để đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; nghị quyết, chỉ thị của các cấp ủy đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật; truyền thống dân tộc, truyền thống, nhiệm vụ của Quân đội và truyền thống của các cơ quan, đơn vị. “Tổ chức 210 buổi

thông tin thời sự, chuyên đề; năm 2022, phối hợp tổ chức trực tuyến Hội nghị văn hóa toàn quốc tại 46 điểm cầu trong toàn quân với 1.468 người tham dự...) [59, tr.2]. “Xây dựng 10 Nghị quyết Trung ương; 16 Nghị quyết Quân ủy Trung ương; triển khai thực hiện 07 đề án; phát hành 168 tài liệu, chuyên đề giáo dục chính trị cho các đối tượng, 06 bộ tài liệu học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và 11 chuyên đề, tài liệu khác. Tổ chức 12 Hội nghị công tác giáo dục chính trị, quản lý, chấp hành pháp luật, kỷ luật”. “Phát động và tổ chức ba phong trào thi đua lớn: Quân đội chung tay vì người nghèo, không để ai bị bỏ lại phía sau; Doanh nghiệp Quân đội hội nhập và phát triển; cán bộ, chiến sĩ thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” [125, tr.2].

Trên cơ sở trực tiếp trang bị hệ thống tri thức mới, bồi dưỡng thế giới quan, phương pháp luận khoa học, niềm tin chính trị, tình cảm chính trị và năng lực chính trị, đã góp phần nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Nhiều hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được vận dụng linh hoạt, sáng tạo như: Kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục cơ bản với giáo dục thường xuyên, giữa giáo dục, học tập chính trị tập trung với sinh hoạt truyền thống, thi tìm hiểu, trao đổi, giao lưu, tọa đàm, tổ chức truyền thông; giáo dục thông qua các thiết chế văn hóa, thực hiện ngày đảng, ngày chính trị, văn hóa và tinh thần, các hoạt động văn hóa, văn nghệ, nghệ thuật, các cuộc thi, liên hoan, hội diễn; thông qua phát động, triển khai các phong trào, đợt thi đua, cuộc vận động sáng tác các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Báo cáo Tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới của Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội đánh giá:

Thông qua công tác giáo dục, đào tạo; Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật Quân đội, website; tổ truyền thông Muca, ban nhạc, nhóm hát; các

cuộc thi nghệ thuật trong và ngoài nước; giáo dục chính trị, tổ chức tọa đàm, diễn đàn, tham quan Phòng Truyền thống,... để giáo dục về truyền thống của đất nước, dân tộc, Quân đội nhân dân Việt Nam, Tổng cục Chính trị và Nhà trường, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm, xây dựng ý chí quyết tâm, tinh tích cực tu dưỡng, rèn luyện cho đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhân viên, học viên, sinh viên, chiến sĩ Nhà trường [64, tr.5].

Đồng thời gắn với triển khai thực hiện việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, Cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới. Đánh giá thành tựu qua 15 năm thực hiện Nghị quyết số 23- NQ/TW ngày 16/6/2008 của Bộ Chính trị về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thời kỳ mới” trong Cơ quan Tổng cục Chính trị khẳng định:

Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị, Thủ trưởng Tổng cục Chính trị đã chỉ đạo các cơ quan, đơn vị tích cực tuyên truyền, thông tin, quảng bá chương trình, hoạt động văn hóa, văn nghệ trên các ấn phẩm, phương tiện thông tin đại chúng; thông qua các hình thức nghệ thuật sân khấu, ca múa nhạc, trưng bày, triển lãm, sách, báo, truyền hình... phục vụ cho cán, chiến sĩ trong Cơ quan Tổng cục Chính trị, nhân dân trên địa bàn nói riêng và toàn quân nói chung góp phần định hướng tư tưởng, thẩm mỹ về văn hóa nghệ thuật, thông qua các hoạt động văn hóa nghệ thuật để tuyên truyền đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nhiệm vụ quân sự, quốc phòng của Quân đội và nhiệm vụ của Tổng cục Chính trị, phục vụ nhu cầu thiết thực đời sống văn hóa tinh thần của bộ đội và nhân dân; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam “tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc”. Đồng thời quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị đẩy mạnh hoạt động phong trào văn

hóa, văn nghệ quần chúng; động viên quần chúng sáng tạo, khai thác, truyền bá và thưởng thức văn học, nghệ thuật [61, tr.2].

Công tác giáo dục chính trị và tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng đã góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của đội ngũ văn nghệ sĩ trong thực hiện nhiệm vụ, xây dựng động cơ đúng đắn, trách nhiệm cao, đoàn kết nội bộ tốt, nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ, xây dựng các cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Báo cáo của Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội nhân mạnh:

Đảng ủy, chỉ huy các cơ quan, đơn vị (nhất là các các quan, đơn vị chủ trì công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật) phát huy vai trò, trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức các hoạt động trọng điểm về văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí; coi đây là căn cứ để xây dựng các chương trình hành động, kế hoạch giáo dục chính trị của năm, 6 tháng hoặc hằng tháng. Qua đó, góp phần giáo dục, nâng cao nhận thức của toàn quân về vai trò của văn hóa, văn học, nghệ thuật trong xây dựng, phát triển đất nước, Quân đội giai đoạn hiện nay. Toàn quân tổ chức tốt 03 phong trào thi đua lớn; phát hiện, bồi dưỡng, nhân rộng nhiều mô hình, gương điển hình tiên tiến, tập thể “Đơn vị văn hóa”. Thông qua đó, tạo chuyển biến tiến bộ và nâng cao nhận thức, bản lĩnh chính trị, đạo đức, lối sống, lễ tiết, tác phong của cán bộ, chiến sĩ. Tiêu biểu; Tổng cục Chính trị, Bộ Tổng tham mưu, Tổng cục Hậu cần, Tổng cục Kỹ thuật; Quân khu 3, Quân khu 7, Quân khu 9; Quân chủng Hải quân, Phòng không Không quân; Bộ Tư lệnh Thủ đô Hà Nội, Biên phòng; Binh chủng Tăng thiết giáp, Công binh, Đặc công; Học viện Chính trị, Học viện Hậu cần, Học viện Kỹ thuật quân sự; Trường Sĩ quan Chính trị, Lục quân 1, Lục quân 2; Bệnh viện Quân y 175, Bệnh viện Trung ương Quân đội 108; Binh đoàn 15, 12, 16; Tập đoàn Công nghệ - Viễn thông

Quân đội, Tổng Công ty Đông Bắc (Toàn quân có 1,5 triệu lượt tập thể, cá nhân được các cấp khen thưởng, tôn vinh; cấp Bộ Quốc phòng xét và đề nghị khen thưởng 328.070 lượt tập thể, cá nhân, tổng kết 25 năm thực hiện Cuộc vận động xây dựng môi trường văn hóa, 456 tập thể được tặng Bằng khen Bộ Quốc phòng. 05 năm qua, đã có 45.821 tập thể được công nhận danh hiệu “Đơn vị văn hóa”; 276 tập thể, cá nhân được Chính phủ, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, Bộ Thông tin và Truyền thông tặng thưởng) [59, tr.2].

Thứ hai, hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật

Song song với đó, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ còn được thực hiện thông qua thực tiễn sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. “Về văn học: Tổ chức 13 trại sáng tác văn học, trên 200 lượt nhà văn tham dự, thu được 500 bản thảo thuộc các thể loại văn, thơ, lý luận phê bình; 05 cuộc tọa đàm và hội thảo khoa học với quy mô lớn; 02 cuộc thi, thu về hơn 700 tác phẩm. Tạp chí Văn nghệ Quân đội phát hành 120 số với 600 truyện ngắn, 1200 tác phẩm thơ, 25 bài phê bình”. “Về âm nhạc: 04 trại sáng tác thu về 268 tác phẩm”. “Về mỹ thuật: 07 trại sáng tác, thu về 491 tác phẩm, bao gồm: 377 tác phẩm hội họa, 41 tác phẩm đồ họa, 73 tác phẩm điêu khắc”. “Về sân khấu: 05 cuộc vận động sáng tác kịch bản sân khấu, thu về 125 đề cương, kịch bản”. “Về điện ảnh: Tổ chức 07 chuyến đi thực tế. 72 kịch bản nghiệm thu từ hoạt động trọng điểm. Liên hoan phim Việt Nam đạt 03 Bằng sen Bạc, 03 giải thưởng Ban Giám khảo; 02 Cánh diều Bạc; 04 Bằng khen Ban Giám khảo. Giải báo chí quốc gia đạt 03 giải B, 02 giải C, 03 giải Khuyến khích”. Về báo chí: Duy trì gần 6000 tin, bài, ảnh, phóng sự tuyên truyền, phản ánh lĩnh vực văn hóa. 120 tin, bài đấu tranh chống diễn biến hòa bình, suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống. 204 tác phẩm được Thủ trưởng Tổng cục Chính trị tặng thưởng...” [125, tr.3].

Báo cáo tổng kết hoạt động trọng điểm về văn hóa, văn học, nghệ thuật và báo chí Quân đội giai đoạn (2016 - 2020) của Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị khẳng định:

Các đơn vị văn hóa nghệ thuật, báo chí đã tổ chức các trại sáng tác và nhiều chuyến đi thâm nhập thực tế tại các đơn vị cơ sở ở vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo cho đội ngũ họa sĩ, nhạc sĩ, nhiếp ảnh, nhà văn, nhà biên kịch, đạo diễn"... Từ năm 2016 - 2020 có hàng trăm tác phẩm trên tất cả các thể loại văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí hoàn thiện kịp thời phục vụ đời sống văn hóa tinh thần cho bộ đội và nhân dân, góp phần bồi đắp thêm tình yêu quê hương đất nước, hướng về cội nguồn, truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam [22].

Các cơ quan, đơn vị đã phát huy tốt vai trò của cơ quan chính trị, tổ truyền thông, ban nhạc, nhóm hát, hội, câu lạc bộ trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Kết quả khảo sát đội ngũ cán bộ các cơ quan, đơn vị quản lý văn nghệ sĩ trong toàn quân cho thấy, có 97,3% ý kiến được hỏi cho rằng các cơ quan, đơn vị đã thực hiện tốt việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ thông qua hoạt động thực tiễn sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật [Phụ lục 2].

Bám sát kế hoạch công tác hàng năm, các chủ thể đã tiến hành giao nhiệm vụ, thử thách, rèn luyện văn nghệ sĩ trên cơ sở yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn hoạt động của từng cơ quan, đơn vị; bảo đảm phù hợp với năng lực, trình độ của văn nghệ sĩ. Theo đó, đã phát huy tốt vai trò của văn nghệ sĩ trong nhận định tình hình, nghiên cứu, sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, từ đó không ngừng hoàn thiện phẩm chất, nhân cách và BLCT của người quân nhân cách mạng. "Sau 05 năm thực hiện Chỉ thị 355, công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong toàn quân đã được Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng,

Tổng cục Chính trị, cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp tập trung lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ; triển khai toàn diện, đồng bộ, với cách làm sáng tạo và thường xuyên đổi mới, có chất lượng. Nhận thức về giá trị văn hóa và năng lực sáng tạo, thưởng thức văn hóa, văn học, nghệ thuật trong toàn quân có nhiều chuyển biến tiến bộ. Các thiết chế văn hóa được phát huy hiệu quả. Kết quả đó đã từng bước nâng cao đời sống văn hóa tinh thần, xây dựng, hoàn thiện phẩm chất đạo đức cách mạng cho cán bộ, chiến sĩ, góp phần xây dựng cơ quan, đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu” [125, tr.8].

Thứ ba, công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ

Lãnh đạo, chỉ huy các cơ quan, đơn vị đã quán triệt, triển khai thực hiện tốt các nghị quyết, chỉ thị, quy chế, quy định, chính sách của Đảng và Nhà nước, Quân đội về văn hóa, văn học, nghệ thuật. “Công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ được tiến hành chặt chẽ, đúng quy định, song rất linh hoạt, bảo đảm chất lượng, hiệu quả thiết thực. Đã chú trọng tổ chức các biện pháp nắm, quản lý tình hình tư tưởng; nâng cao chất lượng xây dựng chính quy, ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; duy trì nghiêm các chế độ trong ngày, trong tuần; trực chỉ huy, trực ban, trực nghiệp vụ, tuần tra, canh gác; công tác kiểm tra, giám sát, đôn đốc, động viên văn nghệ sĩ thực hiện nhiệm vụ, tham gia các hội thi, hội diễn, cuộc thi; tích cực, chủ động, tự giác sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật, nhất là tập trung vào đề tài lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng; ca ngợi Đảng, Bác Hồ, sự nghiệp đổi mới, nhiệm vụ của Quân đội; chủ đề học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” [70].

Cùng với đó, cấp ủy, chỉ huy các cấp đã lãnh đạo, chỉ đạo tập trung giải quyết dứt điểm những khâu yếu, mặt yếu, nhất là về tình hình tư tưởng của văn nghệ sĩ; tăng cường tổ chức đối thoại dân chủ giữa cấp trên và cấp dưới, giữa cán bộ với văn nghệ sĩ, xây dựng tinh thần đoàn kết, thống nhất cao trong cơ quan, đơn vị, tạo mọi điều kiện thuận lợi về vật chất, tinh thần để văn

nghệ sĩ thỏa sức sáng tạo, phát triển tài năng, nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ; bảo đảm tốt quyền, lợi ích hợp pháp của văn nghệ sĩ trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ở trong nước và nước ngoài, góp phần lan tỏa vẻ đẹp, truyền thống của đất nước, con người Việt Nam với bạn bè quốc tế.

Đội ngũ cán bộ chính trị các cấp đã thực hiện tốt chức năng tham mưu với cấp ủy, chỉ huy đơn vị trong lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn, triển khai thực hiện. Gắn với triển khai thực hiện Nghị quyết số 23 với thực hiện công tác giáo dục chính trị, huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, xây dựng chính quy, rèn luyện kỷ luật và các mặt công tác của các cơ quan, đơn vị; phát huy vai trò của các tổ chức, các lực lượng; thường xuyên làm tốt việc biểu dương, khen thưởng những tập thể, cá nhân tiêu biểu trong tổ chức nghiên cứu, quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết số 23 [61, tr.2].

Lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị chuyên môn văn hóa nghệ thuật làm tốt công tác giáo dục, quán triệt nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho cán bộ, chiến sĩ, văn nghệ sĩ về vai trò của văn hóa nghệ thuật trong giai đoạn hiện nay. Tích cực phát huy vai trò nòng cốt, năng lực, sở trường nghiên cứu, tìm tòi, sáng tạo, xây dựng, sáng tác, xuất bản, dàn dựng được nhiều tác phẩm văn hóa nghệ thuật có giá trị cao, đúng định hướng chính trị, quân sự, phản ánh sinh động đời sống hiện thực của bộ đội, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình hiện nay [61, tr.3].

Đội ngũ văn nghệ sĩ ở các nhóm, hội, ban nhạc, câu lạc bộ đã phát huy tốt vai trò của các trưởng nhóm, phó nhóm duy trì có nền nếp hoạt động; đã giao nhiệm vụ cụ thể, định hướng nội dung, hình thức hoạt động cho từng văn nghệ sĩ; tổ chức hội thảo, đánh giá chất lượng các tác phẩm; quy định rõ thời gian báo cáo, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm kịp thời. Những sản phẩm chưa đạt yêu cầu về nội dung, tiêu chí kiên quyết không tổ chức tuyên truyền, quảng bá, biểu diễn.

Thứ tư, việc tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ

Bên cạnh những hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ nêu trên, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp đã thường xuyên quan tâm khơi dậy tinh thần tự giác của văn nghệ sĩ; tạo điều kiện cho họ tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện. Kết quả khảo sát cho thấy, vai trò tích cực, tự giác của đội ngũ văn nghệ sĩ được phát huy có hiệu quả, góp phần nâng cao BLCT; chất lượng thực hiện chức trách, nhiệm vụ của văn nghệ sĩ cơ bản được nâng lên. Kết quả thống kê cũng cho thấy tỷ lệ văn nghệ sĩ là cán bộ, giảng viên, những người sáng tác, sáng tạo các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật có nhận thức tốt, trách nhiệm cao, hoàn thành chức trách, nhiệm vụ hơn so với đội ngũ văn nghệ sĩ là diễn viên, nhân viên.

Nghị quyết lãnh đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật đến năm 2020 và những năm tiếp theo của Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội đánh giá:

Đã phát huy tốt vai trò của lực lượng nòng cốt, nghiên cứu, tìm tòi, sáng tạo, xây dựng, sáng tác, dàn dựng được nhiều tác phẩm nghệ thuật có giá trị cao, đúng định hướng chính trị, quân sự; bám sát, khai thác có hiệu quả đề tài về lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng, hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”, phản ánh chân thực, sinh động đời sống của bộ đội, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình hiện nay; nhiều đồng chí tích cực tham gia và đạt giải cao trong các cuộc thi nghệ thuật chuyên nghiệp trong nước và quốc tế [63].

Tuyệt đại đa số cán bộ, giảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, kỷ luật nghiêm; có kiến thức, năng lực toàn diện, tin nhiệm cao, sức khỏe, độ tuổi phù hợp, phương pháp, tác phong công tác đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Nhiều đồng chí có khả năng tiếp cận tốt với nền giáo dục tiên tiến; có kiến thức toàn diện và khả năng sáng tạo, trở thành giảng viên giỏi, nhà giáo ưu tú, nghệ sĩ nhân dân, nghệ sĩ ưu tú [63].

Chủ thể nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ kết hợp tốt công tác quản lý, giáo dục với phát huy tính tích cực tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện BLCT của từng văn nghệ sĩ; kiên trì phương châm tích cực hóa hoạt động tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của bản thân văn nghệ sĩ. Song song với công tác giáo dục, tuyên truyền xây dựng động cơ, trách nhiệm, các chủ thể còn thường xuyên coi trọng hướng dẫn, tạo điều kiện thuận lợi để giúp văn nghệ sĩ tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Quá trình tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện, đội ngũ văn nghệ sĩ đã chủ động cập nhật, bổ sung tri thức; rèn luyện, nâng cao các kỹ năng, kinh nghiệm sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật và nâng cao năng lực đấu tranh chống các quan điểm sai trái, phản động, thù địch, cơ hội chính trị; rèn luyện ý chí, quyết tâm và năng lực xử lý các tình huống chính trị một cách đúng đắn, kịp thời.

Tự học tập, tu dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ được thực hiện thường xuyên, liên tục, ở mọi lúc, mọi nơi, trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, gắn với thực hiện chức trách, nhiệm vụ và các mối quan hệ của văn nghệ sĩ. Đồng thời, tự tu dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ cũng được thực hiện cùng với các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, trọng tâm là Chỉ thị số 05- CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Qua đó, giúp văn nghệ sĩ rèn luyện BLCT, thẳng thắn thừa nhận khuyết điểm của bản thân; mạnh dạn chỉ ra nguyên nhân và xác định biện pháp khắc phục, sửa chữa những khuyết điểm đó. Đánh giá về vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nâng cao BLCT có 89,33% số cán bộ cơ quan, đơn vị và giảng viên cho rằng đã phát huy tốt vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nâng cao BLCT [Phụ lục 2].

Thứ năm, việc sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị

Bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ còn được từng bước nâng

cao thông qua các hình thức sinh hoạt và hoạt động của tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy, tổ chức quần chúng, hội đồng quân nhân. Bằng triển khai đa dạng các hình thức đó, người chủ trì cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị đã kịp thời đánh giá kết quả đã đạt được trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ; phát huy vai trò của từng cán bộ, chiến sĩ tích cực phê bình, tự phê bình; chỉ ra những ưu điểm, hạn chế, khuyết điểm và nguyên nhân, đồng thời đề ra nhiệm vụ, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nhiệm vụ góp phần nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ thời gian tiếp theo.

Báo cáo tại Đại hội Hội đồng quân nhân, Điện ảnh Quân đội nhân dân nhiệm kỳ 2021- 2023 khẳng định:

Nhiệm kỳ qua, việc thực hiện dân chủ về chính trị, Hội đồng Quân nhân đã kịp thời phối hợp phổ biến, giáo dục mọi quân nhân có chuyển biến về nhận thức trong việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, đồng thời phát huy trách nhiệm của quân nhân trong xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện. Cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị luôn có bản lĩnh chính trị vững vàng, xác định rõ trách nhiệm, nhiệt tình, yên tâm trong công tác, sẵn sàng nhận và hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao [66].

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ Tạp chí Văn nghệ Quân đội nhiệm kỳ 2020 - 2025 đánh giá:

Đảng bộ đã chấp hành nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Duy trì và thực hiện nghiêm tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt đảng, xây dựng sự đoàn kết, thống nhất trong nội bộ. Thường xuyên coi trọng kiện toàn đảng ủy, chi bộ bảo đảm đủ về số lượng, không ngừng nâng cao chất lượng, có cơ cấu hợp lý. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các cấp ủy, chi bộ ngày càng được nâng cao. Cán bộ, đảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, nắm vững nguyên tắc, điều lệ đảng, quy chế, quy định của tổ chức đảng, chấp hành nghiêm chế độ, nề nếp, sinh hoạt đảng, phát huy dân chủ, trí tuệ

tập thể, thống nhất về ý chí và hành động, vì mục tiêu chung xây dựng, phát triển Tạp chí ổn định, bền vững [40].

Thứ sáu, công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp

Công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp ngày càng đi vào nề nếp, chất lượng, hiệu quả thiết thực. Đại tá Lê Hồng Kỳ, Đoàn trưởng, Đoàn văn công Quân khu 4 nhấn mạnh: “Từ năm 2021 đến nay, công tác kiểm tra, giám sát của Đảng bộ Đoàn văn công Quân khu 4 luôn được chú trọng, tập trung kiểm tra những nghệ sĩ có dấu hiệu vi phạm phẩm chất đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; những cán bộ, đảng viên có biểu hiện có mối quan hệ phức tạp bên ngoài xã hội... Qua đó, kịp thời phát hiện, ngăn chặn những biểu hiện tiêu cực, sai trái trong đơn vị, những dấu hiệu vi phạm pháp luật, kỷ luật” [Phụ lục 10].

Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 – 2022, Đoàn Văn công Quân khu 7 đánh giá:

“Công tác kiểm tra, giám sát được quán triệt đến từng tập thể, cá nhân, từ khâu xây dựng kế hoạch và tổ chức thực hiện phong trào thi đua. Hoạt động thi đua nâng cao chất lượng các tiết mục, chương trình biểu diễn của đội ngũ nghệ sĩ được chú trọng; tăng cường kiểm tra, giám sát, thanh tra đối với các nội dung, chương trình nghệ thuật, từ những tiết mục đơn lẻ cho đến tổng thể một chương trình. Ban Chỉ huy Đoàn giao nhiệm vụ cụ thể, phân công trách nhiệm rõ ràng đối với đối với từng tập thể, cá nhân. Hoạt động này nhằm mục tiêu không để một tiết mục, chương trình kém chất lượng, hoặc có sai phạm về quan điểm, tư tưởng xuất hiện

trước công chúng, cũng như không để xảy ra những sự cố sai phạm về nội dung, trang phục trong những chương trình của Đoàn” [72].

3.1.2. Những hạn chế, khuyết điểm

Mặc dù chất lượng, hiệu quả đạt được trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là không hề nhỏ, song bên cạnh đó vẫn còn một số hạn chế, khuyết điểm cả về nội dung và phương thức trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần được tiếp tục quan tâm khắc phục trong thời gian tới.

3.1.2.1. Nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Một là, nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội của đội ngũ văn nghệ sĩ

Nhìn một cách tổng thể, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ đã không ngừng được nâng cao. Tuy nhiên, ở một số cơ quan, đơn vị, nhất là ở nơi khó khăn, vất vả, một số cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ chủ trì chưa chú trọng nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH của đội ngũ văn nghệ sĩ, dẫn đến BLCT của số ít đồng chí vẫn còn những tồn tại, chưa đáp ứng yêu cầu đặt ra. Cụ thể, một số văn nghệ sĩ chưa thực sự thấm nhuần mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng và con đường đi lên CNXH; có biểu hiện ngại học, ngại tu dưỡng, rèn luyện, thường xuyên so đo, tính toán, thấy dễ thì làm, thấy khó thì bỏ, đùn đẩy trách nhiệm cho người khác, vì vậy trong công tác chất lượng, hiệu quả thấp, thậm chí vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội phải xử lý. “Một số cán bộ, đảng viên chưa đề cao trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu trong học tập, công tác, chấp hành kỷ luật; thực hiện chức trách nhiệm vụ còn chủ quan, đơn giản... còn biểu hiện thỏa mãn, dừng lại, tự bằng lòng, thiếu sự phấn đấu vươn lên”. “Một số văn nghệ sĩ nhận thức không đầy đủ về vị trí, vai trò của việc giáo dục chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam” [55].

Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 của Quân ủy Trung ương về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay đánh giá:

Cá biệt có văn nghệ sĩ, trước những khó khăn, bẽ bộn của cuộc sống thường ngày, nhất là sự tác động của mặt trái của nền kinh tế thị trường và sự chống phá quyết liệt bằng chiến lược “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, trong đó có âm mưu “phi chính trị hóa” Quân đội đã có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, thiếu bản lĩnh trước cám dỗ của lợi ích vật chất, giảm sút ý chí tu dưỡng, rèn luyện, dẫn đến vi phạm đạo đức nghề nghiệp, pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội. Điều đó ảnh hưởng trực tiếp đến uy tín của văn nghệ sĩ Quân đội và nền văn hóa, văn học, nghệ thuật nước nhà [105, tr. 3].

Một số văn nghệ sĩ trẻ còn có biểu hiện thực dụng, sống thụ động, tiêu cực; ngại nhận công tác ở những đơn vị vùng sâu, vùng xa, vùng khó khăn; làm việc cầm chừng, thiếu đột phá, thiếu gần gũi cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị. “Một số văn nghệ sĩ chưa thực sự chuyên tâm với nghề nghiệp, còn biểu hiện chạy theo thị hiếu, thị trường” [61, tr.6].

Hai là, nâng cao dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch của đội ngũ văn nghệ sĩ

Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện nghị quyết, chỉ thị của Đảng về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới ở một số cơ quan, đơn vị có thời điểm chất lượng còn hạn chế. Năng lực chỉ đạo, quản lý, tổ chức hoạt động đấu tranh chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch; bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng; phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của đội ngũ văn nghệ sĩ ở một số đơn vị chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; có biểu hiện lơ là, mất cảnh giác, tính đấu tranh tự phê bình và phê bình trong sinh hoạt còn yếu; chưa phát huy tốt vai trò của ban chỉ đạo 35, lực lượng 47 và cá

nhân tiêu biểu, nổi tiếng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật trên không gian mạng. “Số lượng bài viết chuyên sâu nghiên cứu lý luận về văn hóa, nghệ thuật còn hạn chế; tin bài đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật có lúc chưa nhạy bén; tác phẩm văn học, sân khấu sáng tác mới, phản ánh các hoạt động quân sự, quốc phòng giai đoạn hiện nay chưa đáp ứng yêu cầu cả số lượng và giá trị nghệ thuật” [125, tr.7].

Ba là, nâng cao lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân của đội ngũ văn nghệ sĩ

Thực tiễn cho thấy, mặc dù các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác giáo dục chính trị, phổ biến, giáo dục pháp luật, phẩm chất đạo đức cách mạng cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Song còn có văn nghệ sĩ không kiên định con đường cách mạng mà Đảng và nhân dân ta lựa chọn, nói và làm trái với quan điểm của Đảng, vi phạm phẩm chất đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, vi phạm những điều đảng viên không được làm, hoặc biểu hiện thờ ơ trong sinh hoạt tự phê bình và phê bình, thấy đúng không ủng hộ, thấy sai không đấu tranh, mất đoàn kết, phát ngôn thiếu chuẩn mực, vi phạm tệ nạn xã hội đánh bạc. Điều đó đặt ra cho các cấp ủy, tổ chức đảng, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp những yêu cầu mới đối với công tác giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng, lối sống văn hóa của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Bên cạnh việc bồi dưỡng kiến thức, rèn luyện tác phong quân nhân cho văn nghệ sĩ, phải làm tốt công tác xây dựng đạo đức, lối sống văn hóa cho từng đồng chí, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Tạp chí Quốc phòng toàn dân đánh giá: Nhiệm kỳ 2015 - 2020, Đảng bộ có 03 đảng viên không hoàn thành nhiệm vụ, vì đã vi phạm

phẩm chất đạo đức, lối sống [39]. Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2023 của Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội đánh giá: Còn có tổ chức đảng, đảng viên, học viên vi phạm kỷ luật phải xử lý (khiển trách 01 chi bộ; khai trừ 01 đảng viên; 05 cán bộ, đảng viên bị xử lý kỷ luật khiển trách) [65].

Bốn là, nâng cao tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn và quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ

Ở một số đơn vị, người chỉ huy chưa phát huy hết vai trò của các tổ chức, lực lượng để xây dựng và nâng cao tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ; không chú trọng đến việc giáo dục xây dựng nhận thức, trách nhiệm, tình cảm cho văn nghệ sĩ; nội dung giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng còn nghèo nàn, đơn giản, mang tính hình thức, chưa đủ sức động viên và nâng cao tình cảm cách mạng của văn nghệ sĩ. Do đó, còn có đồng chí chưa thật sự tự giác sáng tác, sáng tạo các tác phẩm có giá trị tư tưởng và nghệ thuật, khả năng thu hút đông đảo cán bộ, chiến sĩ và nhân dân còn hạn chế. “Thậm chí còn có đồng chí có biểu hiện không tha thiết, mặn mà với công việc, trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, còn gượng ép, thiếu khoa học, không sâu sát với cơ sở, chưa lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân; tinh thần vượt khó còn hạn chế, thiếu quyết tâm trong thực hiện nhiệm vụ và còn giấu giếm, bao che khuyết điểm” [55].

Năm là, nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ

Trong lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của một số cấp ủy, tổ chức đảng ở cơ sở còn hạn chế, dẫn đến còn có văn nghệ sĩ nhận thức, thái độ trong thực hiện nhiệm vụ chưa tốt, chưa phát huy hết khả năng, năng lực sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; chưa tích cực tham gia trại sáng tác, các hoạt động trọng điểm về văn hóa, văn học, nghệ thuật; còn bị động, dựa dẫm, ỷ lại vào đồng chí, đồng đội và đơn vị trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Thậm chí, một số tác phẩm chưa thể hiện rõ nét tính đảng, tính giai cấp, tính chiến đấu. Số ít tác phẩm tính ứng dụng, khả năng đáp ứng nhu cầu hưởng thụ văn hóa, văn học, nghệ thuật của bộ đội và nhân dân chưa nhiều. Tác phẩm “đặc sắc” phản ánh thực tiễn nhiệm vụ cách mạng, đời sống bộ đội, ca ngợi Đảng, Bác Hồ, chủ đề về lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh còn ít. Khả năng dàn dựng, quảng bá các tác phẩm, tổ chức biểu diễn chương trình nghệ thuật, tính sáng tạo, giá trị thẩm mỹ chưa cao, quy mô còn hạn chế.

Hoạt động lý luận, phê bình, đấu tranh chống quan điểm, khuynh hướng sai lầm, lệch lạc trên lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật có lúc chưa chủ động, thiếu nhạy bén, chưa quyết liệt. “Số lượng bài viết chuyên sâu nghiên cứu lý luận về văn hóa, văn học, nghệ thuật còn hạn chế; tin bài đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật có lúc chưa nhạy bén; tác phẩm văn học, sân khấu sáng tác mới, phản ánh các hoạt động quân sự, quốc phòng giai đoạn hiện nay chưa đáp ứng yêu cầu cả về số lượng và giá trị nghệ thuật”...“Lực lượng làm công tác lý luận, phê bình còn mỏng; cán bộ có trình độ chuyên môn cao trong một số lĩnh vực: Đạo diễn sân khấu, biên kịch, chỉ đạo nghệ thuật còn ít và khó khăn tìm nguồn kế cận [125, tr.7].

3.1.2.2. Phương thức nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Thứ nhất, công tác giáo dục chính trị và các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng

Những năm qua, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ chủ yếu thực hiện gắn với công tác giáo dục chính trị, thông qua hoạt động thực tiễn sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật. Thực tế cho thấy, một số cơ quan, đơn vị quản lý văn nghệ sĩ chưa thực sự quan tâm đúng mức đến việc giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng, xây dựng động cơ, ý thức học tập, công tác và rèn luyện đúng đắn cho văn nghệ sĩ. Công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng cho văn nghệ sĩ còn dàn trải, không có sự phân chia phù hợp với từng nhóm đối tượng; phương pháp truyền thụ, cảm hóa văn nghệ sĩ chủ yếu là thuyết trình, phổ biến, quán triệt, ít có sự sáng tạo nên hiệu quả trong sáng tác, sáng tạo các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật chưa cao. “Tổ chức hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ở một số đơn vị chất lượng, hiệu quả chưa cao; hình thức, biện pháp chậm đổi mới; chưa khơi dậy được khả năng sáng tạo của văn nghệ sĩ” [61].

Bên cạnh phần lớn văn nghệ sĩ có nhận thức đúng đắn về vai trò quan trọng và sự cần thiết nâng cao BLCT, thì vẫn còn một số văn nghệ sĩ nhận thức chưa đúng đắn, chưa đầy đủ, còn cho rằng, đối với văn nghệ sĩ thì kiến thức, kỹ năng chuyên môn, chuyên ngành vẫn là chính, còn nâng cao BLCT không phải là vấn đề quan trọng nhất. Từ đó, dẫn đến việc “có văn nghệ sĩ còn lười học tập, ngại rèn luyện, thiếu tích cực, chủ động trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật” [36].

Thứ hai, hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật

Bên cạnh những văn nghệ sĩ tích cực, chủ động tham gia sáng tạo,

tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật còn có văn nghệ sĩ chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ như biểu hiện ngại học tập, lười sáng tác và tham gia các hoạt động khi được lãnh đạo, chỉ huy đơn vị phân công. Điều đó ảnh hưởng không nhỏ đến chất lượng, hiệu quả hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật cũng như hình ảnh người chiến sĩ, nghệ sĩ trong Quân đội. “Hoạt động sáng tác văn hóa, văn học, nghệ thuật về đề tài lực lượng vũ trang và chiến tranh cách mạng có nội dung chưa thực sự chủ động” [59, tr.8]. “Tác phẩm văn học, sân khấu sáng tác mới, phản ánh các hoạt động quân sự, quốc phòng giai đoạn hiện nay chưa đáp ứng yêu cầu cả về số lượng và giá trị nghệ thuật” [125, tr.7]. “Một số đồng chí Chất lượng biểu diễn một số chương trình của một số cán bộ, nhân viên của Nhà hát Chèo còn hạn chế, khắc phục hạn chế đôi khi còn chậm” [36].

Thứ ba, công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ

Một số cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị chưa thực sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác giáo dục, rèn luyện, xây dựng BLCT cho văn nghệ sĩ. Việc quản lý con người có thời điểm thiếu chặt chẽ, còn hình thức, chưa có sự phối hợp thường xuyên với địa phương, gia đình, đơn vị bạn để quản lý văn nghệ sĩ; quản lý các mối quan hệ với bên ngoài xã hội của văn nghệ sĩ còn lỏng lẻo; giao nhiệm vụ, nắm chất lượng văn nghệ sĩ, nhất là ở các câu lạc bộ, hội, nhóm, tổ truyền thông ở một số thời điểm còn chưa cụ thể, thiếu chặt chẽ; công tác quản lý, báo cáo chất lượng sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá tác phẩm, hoạt động văn học, nghệ thuật chưa kịp thời; chưa chú trọng nắm bắt, phát hiện và giải quyết tình hình tư tưởng của văn nghệ sĩ dẫn đến còn có văn nghệ sĩ xin ra quân, vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội phải xử lý; công tác kiểm tra, giám sát chưa thành nền nếp; việc nhận xét, đánh giá văn nghệ sĩ còn chung chung, né tránh, ngại va chạm.

Báo cáo Chính trị tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Cơ quan Tổng cục

Chính trị lần thứ XIX nhiệm kỳ 2020 - 2025 nhận định: “Một số cấp ủy, chi bộ quản lý tư tưởng, quản lý nội bộ và các mối quan hệ của cán bộ, đảng viên chưa chắc; còn đơn thư nặc danh, mạo danh, vượt cấp”; “Công tác giáo dục, quản lý, rèn luyện cán bộ, đảng viên chưa thực sự hiệu quả, còn có cán bộ, đảng viên suy thoái về đạo đức, lối sống” [33].

Thứ tư, việc tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ

Cùng với đó, kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao ở số ít văn nghệ sĩ còn có những hạn chế nhất định, có biểu hiện ngại khó, ngại khổ, không tích cực trong tham gia thực hiện nhiệm vụ; chưa chủ động trong tự tu dưỡng phẩm chất đạo đức, lối sống; chưa tích cực học tập nâng cao trình độ, năng lực và tự rèn luyện nâng cao BLCT của bản thân; còn có văn nghệ sĩ đạt kết quả “Trung bình” trong kiểm tra chính trị hằng năm; chưa chủ động, nhiệt tình trách nhiệm trong công việc được giao; khả năng sáng tạo trong hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật hạn chế. Đặc biệt, một số văn nghệ sĩ chưa nhận thức đầy đủ ý nghĩa, tầm quan trọng và tính chất phức tạp, quyết liệt của cuộc đấu tranh tư tưởng, lý luận hiện nay; nhiều văn nghệ sĩ thiếu chủ động, chưa thực sự kiên định, vững vàng trong đấu tranh bảo vệ quan điểm, đường lối của Đảng; không ít văn nghệ sĩ có biểu hiện lúng túng, bị động trong đấu tranh phê phán các hiện tượng tiêu cực. “Một số văn nghệ sĩ BLCT thiếu vững vàng, còn bị tác động bởi mặt trái cơ chế thị trường và những tiêu cực xã hội” [55]. Tỷ lệ vi phạm kỷ luật khiển trách, cảnh cáo năm 2020 là 19 đồng chí (chiếm 0,58%); năm 2021 là 24 đồng chí (chiếm 0,73%); năm 2022 là 12 đồng chí (chiếm 0,36%); năm 2023 là 03 đồng chí (chiếm 0,09%) [Phụ lục 9]. Kết quả đánh giá, xếp loại cán bộ, đảng viên là văn nghệ sĩ hằng năm chưa đạt được như mong muốn. Qua thống kê có từ 0,18% - 0,37% văn nghệ sĩ là đảng viên “Không hoàn thành nhiệm vụ” [Phụ lục 7].

Thứ năm, việc sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị

Việc tổ chức sinh hoạt của một số cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn

vị thời gian qua vẫn còn tồn tại, hạn chế; duy trì chưa nghiêm chế độ sinh hoạt đảng, thậm chí còn tổ chức đảng sinh hoạt ghép với cuộc họp cơ quan, đơn vị nên tính lãnh đạo, tính giáo dục, tính chiến đấu của văn nghệ sĩ trong sinh hoạt đảng chưa rõ nét; tinh thần tự phê bình và phê bình, ý thức tổ chức kỷ luật của một số đồng chí chưa cao nên chất lượng và hiệu quả của công tác giáo dục chính trị tư tưởng, kết quả thực hiện nhiệm vụ chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, công tác xây dựng đảng vẫn còn có mặt hạn chế. “Một số tổ chức đảng chưa làm tốt việc chuẩn bị dẫn đến nội dung sinh hoạt nghèo nàn, hình thức; việc thông tin thời sự và phổ biến văn bản chỉ đạo của cấp trên về văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ còn dàn trải; có chi bộ còn lúng túng trong việc chọn nội dung, chủ đề sinh hoạt chuyên đề. Vai trò của người chủ trì trong việc gọi mở để tham gia thảo luận còn hạn chế. Sau sinh hoạt, một số cấp ủy, bí thư chưa phân công, giao nhiệm vụ cụ thể để biến nghị quyết thành hành động cụ thể của tập thể và cá nhân” [55].

Thứ sáu, công tác kiểm tra, giám sát của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp

Công tác kiểm tra, giám sát của một số cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp có lúc, có thời điểm chưa được chú trọng, nội dung, hình thức thiếu hiệu quả; còn các sai phạm của cá nhân, tổ chức. “Vẫn còn có cá nhân, tổ chức có các sai phạm như không chấp hành nghiêm các quy định về chấp hành thời gian, giờ giấc trong luyện tập, biểu diễn, tự ý thêm bớt lời ca, sử dụng trang phục phản cảm, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, quy định của Quân đội; quá trình biểu diễn phục vụ bộ đội và nhân dân vẫn có cá nhân có những phát ngôn, ứng xử chưa đúng với chuẩn mực văn hóa quân sự và văn hóa của địa phương, làm ảnh hưởng đến hình ảnh và truyền thống tốt đẹp của “Bộ đội Cụ Hồ” [72].

Việc triển khai và kiểm tra thực hiện nhiệm vụ của một số chỉ huy cơ

quan, đơn vị thiếu cụ thể, thiếu kiên quyết, còn tình trạng giao khoán cho cấp dưới. “Còn có cấp ủy, tổ chức đảng, người chủ trì chưa chú trọng làm tốt công tác kiểm tra, giám sát mọi hoạt động của văn nghệ sĩ, nhất là việc kiểm tra, giám sát việc thực hiện kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của văn nghệ sĩ chưa thành nền nếp. Một số văn nghệ sĩ còn ngại học, ngại rèn, suy thoái về phẩm chất đạo đức, lối sống” [Phụ lục 10]. “Công tác kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm còn nặng về hình thức; công tác khen thưởng chưa kịp thời, hoặc chưa đúng người, đúng việc” [125].

3.2. Nguyên nhân và kinh nghiệm

3.2.1. Nguyên nhân

3.2.1.1. Nguyên nhân của những ưu điểm

*** Những nguyên nhân khách quan:**

Một là, kết quả, thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới toàn diện đất nước, trong đó có lĩnh vực chính trị, tư tưởng và văn hóa, văn học, nghệ thuật

Kết quả, thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới toàn diện đất nước đã tạo ra thế và lực mới cho nước ta tiếp tục phát triển đi lên. Tình hình chính trị của đất nước ổn định; quốc phòng, an ninh được củng cố; xã hội ngày càng phát triển... Đó là cơ sở, điều kiện vô cùng thuận lợi và vững chắc để xây dựng nền tảng tư tưởng, chính trị, phát triển nền văn hóa nước nhà tiên tiến, đậm đà bản sắc văn hóa dân tộc, tiếp tục xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị; củng cố niềm tin của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, hình thành tình cảm, động cơ, trách nhiệm và hành vi đạo đức tốt đẹp, thúc đẩy mỗi văn nghệ sĩ tích cực, tự giác học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Hai là, Đảng, Nhà nước và Quân đội thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật và chất lượng đội ngũ văn nghệ sĩ

Đảng, Nhà nước đã ban hành nhiều nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn

nhằm lãnh đạo, chỉ đạo và định hướng hoạt động, tiêu biểu là: Nghị quyết số 23- NQ/TW ngày 16/6/2008 của Bộ Chính trị (khóa X) về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật trong thời kỳ mới”; Nghị quyết Trung ương 9 (khóa XI) “Về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”; Kết luận số 76- KL/TW về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33- NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI “Về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”; Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; Nghị quyết số 45- NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới; Hướng dẫn số 145-HD/BTGTW ngày 12/3/2024 của Ban Tuyên giáo Trung ương về thực hiện Nghị quyết số 45- NQ/TW ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới.

Quán triệt sâu sắc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương đã chỉ đạo toàn quân tổ chức thực hiện Chỉ thị số 355-CT/QUTW ngày 20/4/2017 về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay; Kết luận số 1172-KL/QUTW ngày 16/6/2022 “Về tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới”. Theo đó, Tổng cục Chính trị cũng triển khai Kế hoạch số 1349/KH-CT ngày 15/8/2022 về thực hiện Chiến lược phát triển Văn hóa đến năm 2030 trong Quân đội nhân dân Việt Nam;... Sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước, Quân ủy Trung ương, Tổng cục Chính trị đã tạo động lực, khuyến khích đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội tích cực tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, năng lực chuyên môn và nâng cao BLCT.

Ba là, những tác động, ảnh hưởng của tiến trình hội nhập quốc tế và sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa

Hội nhập, mở rộng giao lưu văn hóa quốc tế tạo ra những biến đổi to lớn trong đời sống của cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội. Làn sóng toàn cầu hóa đã tác động mạnh mẽ đến tất cả các quốc gia trên thế giới, đem đến những cơ hội mới đối với phát triển toàn cầu, giao lưu văn hóa, tiếp thu những giá trị và tinh hoa văn hóa nhân loại. Hiện nay, Việt Nam hợp tác với hơn 230 quốc gia và vùng lãnh thổ, là thành viên có uy tín của nhiều tổ chức trên thế giới. Đây là cơ hội lớn để phát triển hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Các ngành công nghiệp văn hóa phát triển mạnh mẽ trên thế giới tác động rất lớn đối với kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh của mỗi quốc gia, trong đó có Việt Nam. Những năm gần đây, các ngành công nghiệp văn hóa có những đóng góp to lớn vào tăng trưởng chung của đất nước ta, bình quân tăng trưởng hằng năm đạt từ 3,92 đến 4,04% GDP. Sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa đã và đang thúc đẩy sự phát triển toàn diện nội dung, phương thức hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, làm cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không ngừng hoàn thiện mọi mặt, nhất là nâng cao BLCT, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

**** Những nguyên nhân chủ quan***

Một là, nhận thức, trách nhiệm và năng lực của các chủ thể, lực lượng tham gia nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội ngày càng được nâng cao

Đây là nguyên nhân rất quan trọng góp phần huy động tối đa mọi nguồn lực, đồng thời làm chuyển biến căn bản, có hiệu quả trình độ, năng lực của các tổ chức, các lực lượng, với vai trò là chủ thể trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Cấp ủy, tổ chức đảng các cấp đã nhận thức rất đầy đủ, luôn luôn đề cao tinh thần trách nhiệm trong quán triệt và tổ chức thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, Quân ủy Trung ương, Tổng cục Chính trị, Bộ Quốc phòng, cấp ủy, cơ quan chức năng cấp trên về văn nghệ sĩ, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật; yêu cầu nhiệm vụ sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật trong tình hình mới; kịp thời cụ thể hóa các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chủ động ban hành các nghị quyết, chỉ thị, quy chế, quy định về nhiệm vụ xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, tổ chức hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; trong đó có nội dung liên quan đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Đồng thời, thường xuyên quán triệt, chỉ đạo các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra thuộc quyền tăng cường tuyên truyền, giáo dục nâng cao nhận thức về vị trí, vai trò, ý nghĩa nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Đại bộ phận cấp ủy, tổ chức đảng các cấp và đội ngũ cán bộ đều thống nhất nhận thức: Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có vai trò to lớn đối với hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là vấn đề có ý nghĩa rất quan trọng trong bồi dưỡng, nâng cao chất lượng toàn diện đội ngũ văn nghệ sĩ, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội trong tình hình mới.

Xuất phát từ nhận thức đúng, các chủ thể, lực lượng đã chủ động, tích cực phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong lãnh đạo, chỉ đạo và tham gia nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Cấp ủy các cấp đã quán triệt đầy đủ nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của Đảng; phân tích, đánh giá đúng tình hình mọi mặt gắn với yêu cầu, nhiệm vụ chính trị của từng cơ quan, đơn vị và thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ để xác định chủ trương, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong từng năm, từng giai đoạn; quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt các hình thức, biện pháp nâng cao

BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng, nhất là vai trò xung kích, chủ động, sáng tạo của tổ chức đoàn, phát huy dân chủ của tập thể quân nhân trong tham gia nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Đại tá Đặng Mỹ Hạnh, Phó Trưởng Phòng Văn hóa Văn nghệ đánh giá công tác lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội: Những năm qua, Thường vụ Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp tập trung lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ, triển khai toàn diện, đồng bộ các biện pháp nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Công tác giáo dục, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật, về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ “vừa hồng”, “vừa chuyên” được các cấp ủy tổ chức chặt chẽ từ việc ra nghị quyết hàng năm, hàng tháng cho đến việc triển khai thực hiện, kiểm tra, giám sát, cho đến sơ tổng kết, rút kinh nghiệm. Do đó, nhận thức của đại đa số văn nghệ sĩ được nâng lên; phát huy tốt vai trò của từng đồng chí trong thực hiện nhiệm vụ, nhất là hoạt động sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật về đề tài lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng. Hàng năm, văn nghệ sĩ đã sáng tác, sáng tạo hàng trăm tác phẩm có giá trị, ý nghĩa to lớn, kịp thời cổ vũ và động viên cũng như định hướng nhận thức, tư tưởng cho bộ đội và nhân dân [Phụ lục 10].

Điều tra xã hội học đối với đội ngũ cán bộ cơ quan, đơn vị, giảng viên cho thấy, 78% số ý kiến được hỏi cho rằng các tổ chức đoàn thanh niên, công đoàn, hội phụ nữ, hội đồng quân nhân đã phát huy tốt vai trò trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ [Phụ lục 2].

Cơ quan chức năng các cấp đã có nhận thức đúng, trách nhiệm cao trong nghiên cứu, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị, hướng dẫn của cấp trên về văn nghệ sĩ, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; phát huy tốt vai trò tham mưu giúp cấp ủy, tổ chức đảng các cấp những chủ trương, biện pháp

lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ; chủ động, tích cực trong xây dựng kế hoạch, thường xuyên theo dõi, hướng dẫn, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị phấn đấu thực hiện đạt được những chỉ tiêu, nội dung, biện pháp đã xác định; phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, đơn vị liên quan, tranh thủ sự chỉ đạo, hướng dẫn của cơ quan cấp trên, tiến hành kiểm tra, rút kinh nghiệm kịp thời hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp được đào tạo cơ bản, được bố trí, sử dụng phù hợp với từng loại hình nghệ thuật: “100% cán bộ chỉ huy các cấp của cơ quan, đơn vị văn hóa, văn học, nghệ thuật được đào tạo, bồi dưỡng lý luận chính trị; giáo dục, bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh. Đội ngũ này của Quân đội hiện nay đáp ứng tốt việc ứng dụng tiến bộ khoa học và công nghệ mới trong quản lý, nghiên cứu khoa học, giảng dạy; đóng góp tích cực trong nghiên cứu khoa học, sáng tác” [58]. Phần lớn cán bộ chủ trì đã nhận thức đúng về vị trí, vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ, vai trò của BLCT và yêu cầu nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; nhận thức rõ trách nhiệm trong lãnh đạo, quản lý, điều hành và tổ chức thực hiện các chủ trương, biện pháp của cấp ủy, tổ chức đảng về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Đồng thời, tích cực triển khai, chỉ đạo, quản lý, hướng dẫn và tổ chức các hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Đặc biệt, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp thường xuyên nắm bắt tình hình, kiểm tra, đánh giá kết quả và chỉ rõ những điểm mạnh, điểm hạn chế, từ đó kịp thời điều chỉnh, bổ sung nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Kết quả khảo sát cho thấy, 84% ý kiến được hỏi cho rằng cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp hiện nay rất quan tâm đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ [Phụ lục 2].

Đội ngũ văn nghệ sĩ là người sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, đồng thời cũng là thành viên của các tổ chức, các lực lượng ở các cơ quan, đơn vị. Quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ, các tổ chức, các lực lượng này đã

trực tiếp góp phần quan trọng giúp văn nghệ sĩ bồi dưỡng, nâng cao phẩm chất, năng lực toàn diện, theo đó BLCT của họ ngày càng được nâng lên.

Hai là, chất lượng đào tạo văn nghệ sĩ được nâng lên, đội ngũ văn nghệ sĩ được trang bị ngày càng tốt hơn về kiến thức chung và kiến thức chuyên ngành làm cơ sở để nâng cao bản lĩnh chính trị

Những năm qua, việc đào tạo văn nghệ sĩ được chú trọng, chất lượng ngày càng được nâng lên: “đào tạo cho toàn quân chuyên ngành văn hóa cơ sở cho 80 đồng chí; chuyên nghiệp 275 đồng chí. Giảng viên Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội: 02 đồng chí đào tạo thạc sĩ tại Liên Bang Nga; 04 đồng chí đào tạo thạc sĩ tại Liên bang Nga và Trung Quốc; 03 đồng chí đào tạo tại châu Âu; 26 đồng chí được bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm theo quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo; 12 đồng chí tham gia lớp nghiệp vụ quản lý giáo dục, tin học của Cục Nhà trường, Bộ Tổng tham mưu. Tập huấn chuyên gia của Đại học BYU Mỹ tại Việt Nam về phương pháp giảng dạy âm nhạc cho 50 cán bộ, giảng viên và 45 cán bộ, nhân viên, kỹ thuật viên làm âm thanh, ánh sáng của các nhà hát, đoàn văn công trong toàn quân; 02 lớp tập huấn sáng tác Âm nhạc và Mỹ thuật, 01 lớp tập huấn Kịch nói cho diễn viên Nhà hát Kịch nói Quân đội. Tổ chức tập huấn hạt nhân văn hóa, văn nghệ toàn quân cho 284 đồng chí; tổ chức thi nâng bậc thợ kỹ thuật cho công nhân kỹ thuật ngành in cho 415 đồng chí. Tổ chức Hội thi thợ giỏi ngành in toàn quân lần thứ III cho 180 đồng chí. Tập huấn cán bộ, nhân viên ngành xuất bản, in và phát hành cho 612 đồng chí; tập huấn nghiệp vụ chiếu phim cho 172 đồng chí. Toàn quân hiện có 17 nghệ sĩ nhân dân, 138 nghệ sĩ ưu tú. Năm 2021, Bộ Quốc phòng đề nghị Hội đồng cấp Nhà nước xét tặng danh hiệu nghệ sĩ nhân dân cho 17 người, nghệ sĩ ưu tú cho 32 người” [125, tr.8].

Cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp rất quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ văn nghệ sĩ. Theo đó, nội dung, chương

trình đào tạo văn nghệ sĩ đã có nhiều đổi mới, bám sát yêu cầu nhiệm vụ mới, thực trạng công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật và công tác đào tạo văn nghệ sĩ trong toàn quân. Các cơ sở giáo dục, đào tạo đã coi trọng công tác giáo dục chính trị tư tưởng, tập trung nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo để văn nghệ sĩ phát triển toàn diện; quan tâm đổi mới nội dung, hình thức thực hành, thực tập, tổ chức cuộc vận động sáng tác, hội thi, hội diễn... Do đó, đội ngũ văn nghệ sĩ không chỉ được trang bị kiến thức cơ bản về khoa học xã hội và nhân văn quân sự, kiến thức văn hóa, văn học, nghệ thuật, mà còn được trang bị và rèn luyện kỹ năng hoạt động thực tiễn từng chuyên ngành, đặc biệt lực lượng sáng tác, sáng tạo, khối nghệ thuật chuyên nghiệp, văn nghệ sĩ được tổ chức đi thực hành, thực tập gắn sát với đời sống bộ đội ở đơn vị cơ sở và nhân dân vùng đồng bào khó khăn, vùng dân tộc thiểu số; được tham gia vào hoạt động của trại sáng tác, các cuộc thi, liên hoan văn hóa, văn học, nghệ thuật. Nhờ vậy, đội ngũ văn nghệ sĩ không ngừng được phát triển toàn diện, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của tình hình thực tiễn công tác văn hóa, văn nghệ của Đảng và không ngừng nâng cao BLCT.

Ba là, sự nỗ lực, cố gắng phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ là nguyên nhân trực tiếp, quyết định nhất việc nâng cao bản lĩnh chính trị

Sự nỗ lực, cố gắng phấn đấu, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ là giữ vai trò quan trọng, quyết định trực tiếp đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thực tế nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ thời gian qua cho thấy, trước yêu cầu của nhiệm vụ cách mạng trong tình hình mới, đòi hỏi đội ngũ văn nghệ sĩ phải không ngừng phấn đấu hoàn thiện bản thân. Nhờ tinh thần, thái độ, trách nhiệm cao và sự nỗ lực, cố gắng của văn nghệ sĩ đã có tác động tích cực đến BLCT của họ; góp phần giúp các hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ ngày càng có hiệu quả hơn, đáp ứng tốt hơn những đòi hỏi của tình hình thực tiễn.

Đội ngũ văn nghệ sĩ hiện nay không những được đào tạo cơ bản, được trang bị hệ thống tri thức khoa học chính trị tương đối toàn diện mà còn có ý thức tự giác cao trong học tập, nghiên cứu, công tác và rèn luyện để hoàn thiện bản thân. Đại đa số văn nghệ sĩ luôn nhận thức rõ vị trí, tầm quan trọng của BLCT, nâng cao BLCT nên đã tự giác, tích cực, thường xuyên tự tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, nói đi đôi với làm; tự giác, tích cực tham gia đóng góp vào phong trào thi đua hằng năm, đợt thi đua đột kích, đẩy mạnh thực hiện Cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; chủ động khắc phục khó khăn, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Sự nỗ lực cố gắng, nêu cao ý thức trách nhiệm, tự giác phấn đấu vươn lên của đội ngũ văn nghệ sĩ đã biến quá trình nâng cao BLCT thành quá trình tự nâng cao BLCT; giúp họ có điều kiện huy động, phát huy tốt mọi khả năng của bản thân vào quá trình tự tu dưỡng, rèn luyện các phẩm chất, năng lực nói chung và nâng cao BLCT nói riêng.

3.2.1.2. Nguyên nhân của những hạn chế, khuyết điểm

*** Nguyên nhân khách quan**

Một là, sự biến động phức tạp của tình hình thế giới, khu vực và âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch đối với cách mạng nước ta trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa

Hiện nay, tình hình thế giới, khu vực rất phức tạp và khó lường, vấn đề: xung đột vũ trang, xung đột sắc tộc, tôn giáo, hoạt động can thiệp, lật đổ, khủng bố, tranh chấp lãnh thổ, biển, đảo,... diễn ra hết sức quyết liệt. Chủ nghĩa đế quốc và các thế lực thù địch tiếp tục thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” với các thủ đoạn, chiêu thức hết sức tinh vi, thâm độc để chống phá cách mạng Việt Nam. Đặc biệt, trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa, chúng ra sức truyền bá, cổ súy cho lối sống tư sản, thực dụng, chạy theo lợi ích vật chất, danh vọng, hưởng lạc, làm phai nhạt mục tiêu, lý tưởng chiến đấu, tha hóa phẩm chất đạo đức, lối sống, hư hỏng đội ngũ cán

bộ, đảng viên, trong đó có đội ngũ văn nghệ sĩ. Trước những diễn biến phức tạp đó, một số văn nghệ sĩ có biểu hiện dao động về tư tưởng, thiếu kiên định với chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và bị sa ngã, suy thoái phẩm chất đạo đức, lối sống, ảnh hưởng trực tiếp đến kết quả hoàn thành nhiệm vụ của văn nghệ sĩ và từng cơ quan, đơn vị. Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Nhà hát Chèo Quân đội nhiệm kỳ 2020 - 2025 nhận định:

Trong những năm tới, dự báo tình hình thế giới tiếp tục diễn biến hết sức nhanh chóng, phức tạp, khó lường. Cách mạng công nghiệp lần thứ Tư phát triển mạnh mẽ, mang lại thời cơ và thách thức trên mọi lĩnh vực kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội. Trong nước, thế và lực của đất nước ngày càng được nâng lên; hội nhập quốc tế ngày càng mở rộng, trong đó có hội nhập về văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí, truyền thông. Nền quốc phòng toàn dân tiếp tục được củng cố vững chắc; yêu cầu, nhiệm vụ của Quân đội ngày càng cao. Các thế lực thù địch tăng cường chống phá đất nước ta trên tất cả các lĩnh vực, trong đó tư tưởng, văn hóa, văn học, nghệ thuật, thông tin, truyền thông là “mũi nhọn” tập trung chống phá. Đơn vị tiếp tục thực hiện nhiệm vụ trong điều kiện tình hình về tổ chức, biên chế và sắp xếp lại đã tác động đến tâm tư, tình cảm của cán bộ, nhân viên, chiến sĩ [36].

Hai là, sự tác động của mặt trái cơ chế thị trường, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên tác động không nhỏ đến nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ

Kinh tế thị trường, bên cạnh mặt tích cực, nó còn có những tác động tiêu cực đến đời sống văn hóa, tinh thần, nhất là về phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Theo đó, chủ nghĩa cá nhân, lối sống thực dụng trong đội ngũ cán bộ, đảng viên cũng sẽ nảy sinh, phát triển làm xói mòn các

giá trị đạo đức, truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XIII) của Đảng chỉ rõ:

Một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa tiên phong, gương mẫu; tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ vẫn còn diễn biến phức tạp. Tự phê bình và phê bình ở nhiều nơi còn hình thức. Thực hiện trách nhiệm nêu gương, nhất là của người đứng đầu chưa tạo được sự lan tỏa sâu rộng [47, tr.223].

Báo cáo kết quả 05 năm thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 về “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay” của Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị khẳng định: “Nền văn hóa, văn học, nghệ thuật của nước ta có sự tác động từ hội nhập quốc tế sâu rộng, tiêu cực từ mặt trái cơ chế thị trường, tình hình dịch bệnh và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch” [59].

Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không chỉ là những người có năng khiếu mà còn có cảm xúc mạnh mẽ đối với những biến động của thực tiễn đời sống xã hội, mặt trái cơ chế thị trường, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên. Các nhân tố đó hàng ngày, hàng giờ tác động sâu sắc đến suy nghĩ, nhận thức và hành động cũng như hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

*** Những nguyên nhân chủ quan**

Một là, sự lãnh đạo, chỉ đạo của một số cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ chưa thường xuyên, liên tục

Lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp. Việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ chỉ thực sự thu được kết quả khi các chủ thể

nêu trên có nhận thức đúng đắn, quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện tốt các nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT. Thực tế thời gian qua cho thấy, còn có cấp ủy, cán bộ chủ trì nhận thức về vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ và nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ chưa thật đầy đủ, sâu sắc; chưa coi nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là nhiệm vụ quan trọng. Do vậy, quá trình lãnh đạo, chỉ đạo các hoạt động nâng cao BLCT có thời điểm chưa thường xuyên, liên tục, thiếu chặt chẽ, hiệu quả không cao.

Việc xác định nội dung, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo còn chung chung, thiếu khoa học; quan tâm thực hiện các chính sách đối với văn nghệ sĩ có thời điểm chưa phù hợp, hiệu quả; việc tạo điều kiện để văn nghệ sĩ đi học, nâng cao trình độ chuyên môn, đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cho hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật còn hạn chế; hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, rút kinh nghiệm các hoạt động nâng cao BLCT chưa đạt yêu cầu đề ra; sự phối hợp giữa các cơ quan chức năng, các cơ quan, đơn vị còn thiếu chặt chẽ, hiệu quả. Thông báo kết quả kiểm tra năm tình hình hoạt động Công tác đảng, công tác chính trị năm 2023 của Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị chỉ rõ:

Việc nắm, quản lý, dự báo tình hình tư tưởng, kỷ luật của cấp ủy, cơ quan, đơn vị trực thuộc nhà trường có thời điểm chưa chắc, chưa sâu sát, cụ thể; chưa chủ động, kịp thời kiểm tra tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm, còn dễ xảy ra đơn thư tố cáo và cán bộ, đảng viên vi phạm pháp luật, kỷ luật phải xử lý (có trường hợp nghiêm trọng). Kết quả kiểm tra nhận thức giáo dục chính trị của một số cán bộ, nhân viên còn hạn chế”. “Phát huy vai trò, trách nhiệm của cơ quan trong tham mưu, đề xuất có nội dung, có thời điểm còn hạn chế [19, tr.2].

Điều này đã hạn chế việc phát huy trí tuệ tập thể của cấp ủy, vai trò, trách nhiệm của cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Kết quả điều tra xã hội học cho thấy, 5% số cán bộ cơ quan, đơn vị, giảng viên cho rằng cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp thiếu quan tâm đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ [Phụ lục 2]; 5,5%

ý kiến của văn nghệ sĩ cho rằng sự thiếu quan tâm của lãnh đạo, chỉ huy các cấp là nguyên nhân dẫn đến những hạn chế trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ giai đoạn hiện nay [Phụ lục 4].

Hai là, nhận thức về vị trí, ý nghĩa nâng cao bản lĩnh chính trị của một số văn nghệ sĩ chưa đầy đủ; việc tự rèn luyện bản lĩnh chính trị có văn nghệ sĩ chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ

Đây là nguyên nhân cơ bản của những hạn chế, khuyết điểm trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ thời gian vừa qua. Do không nhận thức đầy đủ vị trí, ý nghĩa, tầm quan trọng của nâng cao BLCT đối với việc hoàn thiện bản thân nên một số văn nghệ sĩ còn biểu hiện ngại học, ngại rèn; chủ quan, thiếu tích cực, tự giác trong tự học tập, tự tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Trong giai đoạn mới, nhiệm vụ của cách mạng, nhiệm vụ của Quân đội có sự phát triển, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ngày càng đặt ra yêu cầu cao, đòi hỏi đội ngũ văn nghệ sĩ phải có đầy đủ phẩm chất, năng lực, nhất là việc thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Song, vẫn còn một số văn nghệ sĩ có tư tưởng trung bình chủ nghĩa; tự bằng lòng với bản thân; số ít văn nghệ sĩ bị ảnh hưởng bởi lối sống thực dụng, vị kỷ cá nhân, thiếu tinh thần trách nhiệm trong học tập, rèn luyện và công tác. Điều đó đã làm cho việc tự tu dưỡng, tự rèn luyện BLCT của một số văn nghệ sĩ hiệu quả không cao, chưa đáp ứng đòi hỏi thực tiễn đặt ra. Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội nhiệm kỳ 2020 – 2025 đánh giá: “Một số cán bộ, đảng viên, học viên nhận thức còn đơn giản, chưa quyết tâm, cố gắng, còn ngại khó và chưa thực sự nỗ lực phấn đấu trong học tập, rèn luyện; số ít cán bộ chủ trì chưa phát huy hết tinh thần trách nhiệm trong công tác” [42].

Ba là, việc phát huy vai trò của môi trường văn hóa trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ ở một số đơn vị có thời điểm chưa hiệu quả

Số ít cấp ủy, cơ quan chức năng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị nhận thức về đổi mới, phát huy hiệu quả các thiết chế văn hóa chưa sâu sắc; chưa thực

sự quan tâm nâng cao chất lượng, hiệu quả các hoạt động xây dựng môi trường văn hóa trong sạch, lành mạnh; đầu tư kinh phí cho hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật chưa nhiều, nhất là ở vùng sâu, vùng xa, đơn vị thực hiện nhiệm vụ đặc thù. Có ý kiến cho rằng, việc xây dựng môi trường văn hóa quân sự trong sạch, lành mạnh là trách nhiệm của cấp trên; chưa phát huy được các thiết chế văn hóa trong xây dựng môi trường văn hóa ở cơ sở. Đặc biệt, ở một số cơ quan, đơn vị, các hoạt động xây dựng, củng cố hệ thống tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, tổ chức chỉ huy, tổ chức quần chúng vững mạnh toàn diện đạt hiệu quả chưa cao; chưa phát huy hết vai trò tiên phong, gương mẫu của cán bộ, đảng viên, nhất là những đồng chí cán bộ chủ chốt, xây dựng, nhân rộng tập thể điển hình, tiên tiến có nội dung còn yếu. Điều này có tác động tiêu cực đến BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, đồng thời cũng không tạo dựng được môi trường thuận lợi để văn nghệ sĩ rèn luyện, nâng cao BLCT. Bên cạnh đó, kết quả xây dựng mối quan hệ tốt đẹp giữa văn nghệ sĩ với các lực lượng trong cơ quan, đơn vị còn có hạn chế nhất định. Có văn nghệ sĩ còn lúng túng, thiếu tự tin khi nhận định, đánh giá và giải quyết các tình huống phát sinh đối với các mối quan hệ trong và ngoài đơn vị.

3.2.2. Những kinh nghiệm rút ra từ thực tiễn bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

3.2.2.1. Luôn giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức đảng và sự chỉ đạo, hướng dẫn của cơ quan chức năng các cấp trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ

Thực tiễn cho thấy, thường xuyên giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn, tạo điều kiện thuận lợi của cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng các cấp là yếu tố bảo đảm cho hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ được tổ chức thực hiện đúng định hướng, đồng bộ, chặt chẽ.

Trong việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, trách nhiệm trước hết thuộc về cấp ủy, tổ chức đảng và cơ quan chức năng các cấp. Đây được

xác định là chủ thể quyết định đến kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Vì vậy, để nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ được thực hiện có hiệu quả, đòi hỏi phải không ngừng phát huy tốt vai trò, trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng và sự hướng dẫn tích cực, sự chỉ đạo sâu sát của cơ quan chức năng các cấp. Thực tế cho thấy, nhiều cơ quan, đơn vị đã có nghị quyết chuyên đề về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, trong đó đặc biệt nhấn mạnh việc nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ. Đây là căn cứ pháp lý để cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng các cấp triển khai có hiệu quả các hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Quán triệt, vận dụng kinh nghiệm này trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, đòi hỏi các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng các cấp cần thường xuyên nghiên cứu, nắm chắc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Đồng thời, chú trọng phát huy vai trò, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng trong tham gia nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Cần có kế hoạch cụ thể và chủ động tổ chức mọi hoạt động, đặc biệt coi trọng công tác quản lý, chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra của đội ngũ cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp.

3.2.2.2. Bám sát yêu cầu nhiệm vụ, coi trọng đổi mới nội dung, phương thức nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ phụ thuộc rất nhiều vào nội dung, phương thức thực hiện công việc đó. Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là quá trình lâu dài, khó khăn với nhiều nội dung, hình thức, biện pháp phong phú, đa dạng, trong khi yêu cầu, nhiệm vụ của cách mạng, của Quân đội và thực tiễn thực hiện nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị không ngừng vận động, phát triển. Do vậy, nếu không thường xuyên đổi mới thì nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ sẽ lạc hậu, không còn phù hợp với thực tiễn và kém phát huy được hiệu quả.

Kinh nghiệm này chỉ ra, trong quá trình nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ hiện nay, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp cần thường xuyên nắm chắc quan điểm, phương châm xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ; yêu cầu về phẩm chất, năng lực và thực trạng BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ cũng như nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị. Từ đó chủ động, mạnh dạn đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

3.2.2.3. Kết hợp chặt chẽ giữa xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ với xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh và tăng cường công tác quản lý đội ngũ văn nghệ sĩ trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Tuyệt đại đa số văn nghệ sĩ là cán bộ, đảng viên, thường xuyên tham gia sinh hoạt trong các tổ chức đảng. Chất lượng, kết quả hoàn thành nhiệm vụ của văn nghệ sĩ có ý nghĩa quyết định đến năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của các tổ chức đảng. Do vậy, chỉ khi nào kết hợp chặt chẽ giữa xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ với xây dựng tổ chức đảng trong sạch vững mạnh thì hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ mới có kết quả tích cực.

Kinh nghiệm này đòi hỏi các tổ chức, lực lượng liên quan phải có nhận thức đúng đắn về mối quan hệ biện chứng giữa văn nghệ sĩ và tổ chức đảng; vị trí, ý nghĩa của nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ với phát triển toàn diện đội ngũ văn nghệ sĩ. Các tổ chức, các lực lượng phải thường xuyên quan tâm xây dựng tổ chức đảng thực sự trong sạch vững mạnh; quán triệt sâu sắc và thực hiện tốt các nghị quyết, chỉ thị của Đảng; chấp hành nghiêm nền nếp, chế độ, nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt Đảng. Trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình, mọi tổ chức, lực lượng cần chủ động, tích cực thực hiện các nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ gắn với xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên; gắn kết quả đánh giá, xếp loại,

khen thưởng cán bộ, quân nhân chuyên nghiệp và đảng viên hằng năm với kết quả thực hiện chức trách, nhiệm vụ của từng văn nghệ sĩ; quan tâm chăm lo đời sống vật chất và tinh thần; tăng cường quản lý văn nghệ sĩ về mọi mặt, mọi lúc, mọi nơi, trong mọi điều kiện, hoàn cảnh, tạo điều kiện thuận lợi giúp đội ngũ văn nghệ sĩ phấn đấu trưởng thành, nâng cao BLCT. Đồng thời, đấu tranh với các biểu hiện xem nhẹ hoặc thoái thác, đùn đẩy trách nhiệm trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

3.2.2.4. Luôn phát huy tinh thần tích cực, tự giác của đội ngũ văn nghệ sĩ trong nâng cao bản lĩnh chính trị

Đây là kinh nghiệm đặc biệt quan trọng, có ý nghĩa thực tiễn sâu sắc, trực tiếp nhất, quyết định nhất trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Bởi vì, suy cho cùng các tổ chức, lực lượng nỗ lực, cố gắng đến mấy để nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ, nhưng bản thân họ là người không tích cực, tự giác thì BLCT cũng không thể có, càng không thể được nâng cao. Xét về bản chất, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là sự kết hợp biện chứng giữa quá trình tác động của các chủ thể đến đối tượng nâng cao BLCT với quá trình tự rèn luyện, tự tu dưỡng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Vì vậy, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ chỉ có hiệu quả khi chủ thể làm tốt việc động viên, khơi dậy được ý thức trách nhiệm và tinh thần tự giác học tập, rèn luyện ở từng đồng chí. Cùng với đó, khoa học cũng đã chỉ ra, con người là tổng hòa các mối quan hệ xã hội; trong mỗi cá nhân luôn tồn tại song song mặt ưu điểm và mặt hạn chế, khuyết điểm, do đó cần kết hợp nhuần nhuyễn giữa nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ với đấu tranh khắc phục những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng.

Vận dụng kinh nghiệm này, đòi hỏi cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp cần coi trọng công tác giáo dục, nâng cao nhận thức chính trị và trách nhiệm chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ; xây dựng môi trường văn hóa quân

sự trong sạch, lành mạnh, tạo thuận lợi để đội ngũ văn nghệ sĩ tự tu dưỡng, rèn luyện; kịp thời động viên, biểu dương những tập thể, cá nhân tiêu biểu, nhân rộng những mô hình hay, cách làm sáng tạo trong nâng cao BLCT. Đồng thời, quán triệt thực hiện tốt quan điểm kết hợp giữa “xây” và “chống”; gắn bồi dưỡng, nâng cao BLCT với tiếp tục đẩy mạnh thực hiện học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới.

3.2.2.5. Kết hợp chặt chẽ giữa nâng cao bản lĩnh chính trị với giáo dục, rèn luyện nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật của đội ngũ văn nghệ sĩ

Bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội gắn liền với phẩm chất đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật của họ. Nhận thức rõ điều đó, các cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, người chỉ huy, cơ quan chính trị các cấp đã coi trọng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, đồng thời không thể quên tiến hành đồng thời các biện pháp giáo dục xây dựng phẩm chất đạo đức, lối sống, ý thức tổ chức kỷ luật cho họ.

Tiểu kết Chương 3

Những năm qua, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; theo đó, nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được tiến hành đồng bộ, có nhiều đổi mới, chất lượng ngày càng tốt hơn; phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được tiến hành đa dạng, linh hoạt, hiệu quả thiết thực. Nhờ vậy, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không ngừng được nâng lên, góp phần nâng cao chất lượng công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Tuy nhiên, bên cạnh những ưu điểm, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ vẫn còn có hạn chế, khuyết điểm về nhận thức, trách nhiệm, nội dung, hình thức, biện pháp tổ chức thực hiện. Những hạn chế, khuyết điểm trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân, bao gồm cả khách quan và chủ quan, trong đó nguyên nhân trước hết, chủ yếu là xuất phát từ các tổ chức, các lực lượng và đội ngũ văn nghệ sĩ.

Nghiên cứu thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ và rút ra những kinh nghiệm bước đầu là cơ sở quan trọng để xác định yêu cầu và đề xuất những giải pháp khả thi nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Chương 4

YÊU CẦU VÀ GIẢI PHÁP TIẾP TỤC NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA ĐỘI NGŨ VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM THỜI GIAN TỚI

4.1. Dự báo những yếu tố tác động và yêu cầu tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới

4.1.1. Dự báo những yếu tố tác động đến tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới

4.1.1.1. Những yếu tố thuận lợi tác động

Thứ nhất, trên thế giới, xu thế hội nhập, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế chủ yếu

Dự báo trong những năm tới, hội nhập quốc tế, giao lưu văn hóa giữa các quốc gia trên thế giới ngày càng sâu rộng. Kinh tế tri thức phát triển, khoa học và công nghệ tiếp tục có bước nhảy vọt làm biến đổi sâu sắc nhận thức và tư duy của con người. Toàn cầu hóa diễn ra diễn ra mạnh mẽ, tạo nên sự giao lưu, hợp tác trên mọi lĩnh vực giữa các quốc gia. Những thành tựu của cuộc cách mạng khoa học và công nghệ hiện đại trên thế giới cung cấp những tri thức và điều kiện để nâng cao chất lượng, hiệu quả làm việc của con người, nghiên cứu các vấn đề xã hội, quản lý xã hội, xây dựng quân đội.

Hòa chung với xu thế đó, Việt Nam tích cực tham gia hội nhập quốc tế và việc hội nhập quốc tế được triển khai toàn diện trên mọi lĩnh vực: Kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, giáo dục, khoa học, công nghệ, quốc phòng, an ninh và hội nhập quốc tế trong các lĩnh vực khác. Tuy nhiên, hội nhập kinh tế quốc tế là trọng tâm của hội nhập quốc tế hiện nay; hội nhập trong các lĩnh vực khác phải tạo thuận lợi nhất để hội nhập kinh tế quốc tế. Thông qua hội nhập, hợp tác và phát triển sẽ tiếp tục tạo điều kiện thuận lợi để tuyên truyền, quảng

bá các thành tựu, giá trị văn hóa của Việt Nam ra quốc tế một cách nhanh chóng, xây dựng BLCT vững vàng cho văn nghệ sĩ.

Thứ hai, tình hình kinh tế, chính trị của đất nước ngày càng ổn định, quốc phòng, an ninh được tăng cường, văn hóa, xã hội có bước phát triển

Nền kinh tế Việt Nam hiện nay được đánh giá có triển vọng tốt, là một trong những nền kinh tế tăng trưởng nhanh nhất, ổn định nhất trong khu vực và thế giới. Những thành tựu to lớn của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước có ý nghĩa lịch sử, tác động tích cực đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội; khẳng định đường lối đổi mới đúng đắn của Đảng và con đường đi lên CNXH là hoàn toàn đúng đắn; làm cho cán bộ, chiến sĩ và nhân dân tin tưởng hơn vào vai trò lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước; tạo đồng thuận cao trong xã hội; nâng cao vị thế và uy tín của nước ta trên trường quốc tế. Trong những năm tới, dự báo nền kinh tế vĩ mô của đất nước tiếp tục ổn định, lạm phát được kiểm soát, vốn đầu tư công được chú trọng và ngày càng tăng cao, xuất khẩu được phục hồi; cơ sở vật chất, trang thiết bị kỹ thuật ngày càng được đầu tư hiện đại; đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội ngày càng được nâng cao. Bên cạnh đó, Việt Nam là quốc gia có nền chính trị ổn định, là một điểm sáng, hấp dẫn, thu hút ngày càng nhiều các doanh nghiệp trên thế giới. Những yếu tố đó tác động tích cực đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, trong đó có văn hóa, văn học, nghệ thuật, đồng thời tạo điều kiện thuận lợi nhất để đội ngũ văn nghệ sĩ yên tâm công tác, xác định tốt nhiệm vụ, không ngừng phấn đấu, trưởng thành trong Quân đội.

Thứ ba, Đảng, Nhà nước, Quân đội thường xuyên quan tâm chăm lo xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Tư duy lý luận và quan điểm của Đảng về văn hóa, nghệ thuật tiếp tục đổi mới, bổ sung, phát triển, nhất là quan điểm ngày càng quan tâm, coi trọng văn hóa, văn nghệ, khi xác định văn hóa phải được đặt ngang hàng và phát triển hài hòa với kinh tế, chính trị, xã hội. Đây chính là “bệ đỡ” chính trị - tinh

thần quan trọng cho sự phát triển của nền văn hóa, văn nghệ nước nhà, góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; cổ vũ, khích lệ, tạo niềm tin cho các văn nghệ sĩ lao động, sáng tạo, đóng góp nhiều tác phẩm xuất sắc trên lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị chỉ đạo cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp trong toàn quân tiếp tục đẩy mạnh triển khai thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ ngang tầm nhiệm vụ. Ngày 18/8/2022, Tổng cục Chính trị triển khai Kế hoạch thực hiện Chiến lược phát triển Văn hóa đến năm 2030 trong Quân đội nhân dân Việt Nam, trong đó, mục tiêu kế hoạch đề ra cần đạt được, đó là:

Phần đầu 100% quân nhân, công nhân, công chức, viên chức quốc phòng và người lao động trong Quân đội rèn luyện, hoàn thiện nhân cách theo 05 đặc trưng cơ bản của phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” và khắc phục 10 biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân được xác định tại Nghị quyết số 847- NQ/QUTW, ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương, gắn với “Xây dựng con người Việt Nam phát triển toàn diện, có sức khỏe, năng lực, trình độ, có ý thức, trách nhiệm cao đối với bản thân, gia đình, xã hội và Tổ quốc”; đội ngũ cán bộ, văn nghệ sĩ Quân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, chuyên môn giỏi, trách nhiệm, tâm huyết với sự nghiệp văn hóa, văn nghệ của Đảng, Quân đội, tiên phong trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, kiên quyết đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch [126].

Đây là cơ sở, môi trường quan trọng, bảo đảm cho việc triển khai công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật có hiệu quả và nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Thứ tư, nhu cầu thưởng thức và hưởng thụ văn hóa của cán bộ, chiến sĩ và nhân dân ngày càng cao

Đời sống của bộ đội và nhân dân ngày càng nâng cao, trong đó đời

sống văn hóa tinh thần của cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội phong phú hơn, đa dạng hơn. Nhu cầu thưởng thức, hưởng thụ và năng lực đánh giá nghệ thuật của cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội và nhân dân ngày càng cao hơn. Đại đa số cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội biết phân biệt, lựa chọn các giá trị, chuẩn mực cao đẹp, biết tự điều chỉnh hành vi, lối sống phù hợp với các chuẩn mực, phù hợp với đặc điểm, yêu cầu, nhiệm vụ của Quân đội. Trong thời gian tới, những yếu tố đó sẽ tiếp tục là môi trường thuận lợi, vừa là động lực tinh thần to lớn giúp cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không ngừng phấn đấu, rèn luyện để nâng cao trình độ mọi mặt cũng như nâng cao BLCT trong sáng tạo, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Thứ năm, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không ngừng lớn mạnh, trưởng thành về mọi mặt

Được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, liên tục của các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng, đội ngũ cán bộ chủ trì các cấp, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã được phát triển cả về số lượng, bảo đảm về chất lượng, có phẩm chất đạo đức tốt, lối sống trong sạch, lành mạnh, BLCT vững vàng, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ cách mạng thời kỳ mới. Nhìn chung, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội ở bất cứ thời điểm nào, hoàn cảnh nào cũng đóng góp vai trò đặc biệt quan trọng trong đời sống văn hóa, tinh thần của Quân đội và xã hội, cổ vũ, lan tỏa và đưa các hệ giá trị nhân văn thấm sâu vào cuộc sống. Nhiều đồng chí khẳng định bản thân bằng năng lực, trình độ sáng tạo các tác phẩm và được tặng nhiều giải thưởng cao quý của Nhà nước và Quân đội. Trong điều kiện đó, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội sẽ tiếp tục phát huy những thành tích, truyền thống đã đạt được, phấn đấu, cống hiến tài năng, xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ”.

4.1.1.2. Những yếu tố khó khăn, thách thức tác động

Thứ nhất, tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội và an ninh trên thế giới tiếp tục diễn biến phức tạp, khó lường

Hiện nay, tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội và an ninh trên thế giới diễn biến phức tạp, khó lường đặt ra những thách thức đối với các

nước trên thế giới, trong đó có Việt Nam. Các nhà tư bản, các công ty xuyên quốc gia vào nước ta ngày càng nhiều, không chỉ mang theo lối kinh doanh tư sản, mà theo đó là tư tưởng, lối sống, văn hóa đề cao cuộc sống hưởng lạc, chủ nghĩa cá nhân. Các nước lớn cạnh tranh, đấu tranh, kiềm chế lẫn nhau quyết liệt, giành vị thế và lợi ích gây ra tình hình phức tạp tại nhiều khu vực và nhiều nước. Những vấn đề toàn cầu và an ninh phi truyền như: Khủng bố, chiến tranh cục bộ, chiến tranh kinh tế, chiến tranh mạng diễn ra dưới những hình thức mới, gay gắt hơn. Các thế lực thù địch lợi dụng toàn cầu hóa để áp đặt, can thiệp vào công việc nội bộ của nước ta, nhất là lĩnh vực văn hóa, tư tưởng; lợi dụng những thành tựu của cuộc cách mạng khoa học công nghệ hiện đại để hạ thấp vai trò lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp, về mọi mặt của Đảng đối với Quân đội, hoặc kinh doanh, làm giàu bằng mọi giá, bất chấp đạo lý, coi nhẹ nhân phẩm và tính mạng con người. Cuộc cạnh tranh địa - chính trị gay gắt giữa các nước lớn trên thế giới hiện nay làm gia tăng nguy cơ đối với các quốc gia ở Đông Nam Á, trong đó có Việt Nam, rơi vào “bẫy địa chính trị”. Sự xâm nhập mạnh mẽ của công nghiệp giải trí, các trang mạng xã hội, phương tiện hiện đại truyền bá văn hóa vào nước ta, tác động sâu sắc đến nhận thức, tư tưởng, tình cảm, phẩm chất đạo đức, lối sống của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Thứ hai, các thế lực thù địch tiếp tục lợi dụng văn hóa, văn học, nghệ thuật, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội để chống phá cách mạng nước ta

Các thế lực thù địch triệt để lợi dụng văn hóa, văn học, nghệ thuật ra sức tuyên truyền, kích động, đòi xóa bỏ nguyên tắc Đảng lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt đối với Quân đội; cổ súy quan điểm Quân đội không tham gia chính trị, Quân đội chỉ bảo vệ Tổ quốc, không bảo vệ Đảng, không bảo vệ chế độ; tiến hành các hoạt động xâm phạm an ninh quốc gia Việt Nam, trong đó, đội ngũ văn nghệ sĩ được xem là “công cụ” rất quan trọng; tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động chống phá, xuyên tạc, phủ nhận đường lối văn hóa,

văn nghệ cách mạng của Đảng; hạ thấp chức năng nhận thức, giáo dục, thẩm mỹ của văn hóa, văn học, nghệ thuật; truyền bá lối sống thực dụng, đề cao tuyệt đối cá nhân, tăng bốc giá trị đích thực của văn hóa tư sản; khoác áo “sáng tác văn học, nghệ thuật”, lợi dụng những văn nghệ sĩ giao động về tư tưởng chính trị, một số “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, thậm chí suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống để chống phá Đảng, Nhà nước; đòi “văn hóa phi chính trị”, xét lại lịch sử...

Những âm mưu, thủ đoạn thâm độc, xảo quyệt của các thế lực thù địch đối với đất nước nói chung và đối với Quân đội ta nói riêng, tác động mạnh mẽ, đặt ra nhiều vấn đề mới cần quan tâm giải quyết nhằm nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Đội ngũ văn nghệ sĩ không những giữ vững định hướng chính trị mà còn phải tích cực đấu tranh phê phán, bác bỏ các quan điểm sai trái, thù địch, bảo vệ vững chắc nền tảng tư tưởng của Đảng, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN.

Thứ ba, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc hiện nay đặt ra những yêu cầu mới đối với nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong những năm tới dự báo tiếp tục có những khó khăn, thách thức đan xen. Theo đó, yêu cầu nhiệm vụ mới đối với nền văn hóa nước nhà đó là, phải xây dựng cho mọi cán bộ, chiến sĩ và nhân dân ý thức cao hơn nữa, trách nhiệm tốt hơn nữa trong bảo vệ Tổ quốc. Bên cạnh đó, Việt Nam tiếp tục cử nhiều cán bộ, chiến sĩ tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình của Liên Hiệp quốc. Việc hợp tác song phương và đa phương về quân sự, quốc phòng đòi hỏi cán bộ, chiến sĩ, trước hết là lực lượng trực tiếp tham gia phải có BLCT vững vàng. Điều đó càng đặt ra yêu cầu cao đối với văn nghệ sĩ trong việc sáng tác, tuyên truyền, quảng bá những giá trị truyền thống tốt đẹp của đất nước, Quân đội, những tác phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật đặc sắc, tiêu biểu hướng về đề tài ca ngợi

Đảng, ca ngợi Bác, thành tựu của sự nghiệp đổi mới, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Thứ tư, mặt trái của nền kinh tế thị trường làm ảnh hưởng không nhỏ đến nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ

Mặt trái của nền kinh tế thị trường sẽ kích thích lối sống thực dụng, hưởng thụ, tiêu xài, chạy theo đồng tiền của các tầng lớp xã hội, đặc biệt là giới trẻ, làm cho họ sao nhãng đối với các nghĩa vụ chung, lơ là với lý tưởng cách mạng. Đội ngũ cán bộ, đảng viên nếu không có BLCT vững vàng sẽ rơi vào suy thoái về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, quan liêu, tham nhũng, tệ nạn xã hội. Đây thực sự là những vấn đề đáng lo ngại, trực tiếp làm suy giảm niềm tin của nhân dân, của đội ngũ văn nghệ sĩ vào sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam chỉ rõ: “Một bộ phận cán bộ, đảng viên phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” [46, tr.92]. Điều đó làm ảnh hưởng xấu đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Thực tế cho thấy, do tác động tiêu cực của nền kinh tế thị trường, một số văn nghệ sĩ đã bị thoái hóa, biến chất, vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội, quy định của đơn vị.

Thứ năm, mạng xã hội hằng ngày, hằng giờ tác động sâu sắc đến tâm tư, tình cảm cũng như mọi hoạt động của đội ngũ văn nghệ sĩ

Ở thời đại công nghệ thông tin, mọi việc được chia sẻ rộng khắp trên các trang mạng, khiến người dùng gặp khó khăn trong việc chọn lọc và tiếp nhận các thông tin chính xác, khó kiểm soát chất lượng nội dung. Đặc biệt, do đặc thù lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật, mỗi văn nghệ sĩ thường có những đặc điểm riêng biệt về tính cách, tác phong, lối sống, có cái “tôi” nhất định để “thăng hoa cảm xúc” trong sáng tác, biên kịch, biên đạo và biểu diễn nghệ thuật. Hơn nữa, để đông đảo mọi người biết đến và khẳng định bản thân

với Quân đội và xã hội, mỗi văn nghệ sĩ thường sử dụng Internet, Zalo, Youtube, Tiktok và Facebook để đăng tải các hoạt động nghệ thuật của tập thể và cá nhân lên mạng xã hội. Đồng thời, các thế lực thù địch hằng ngày, hằng giờ gieo rắc tư tưởng sùng bái lối sống, văn hóa phương Tây; cổ vũ xu hướng văn hóa cực đoan, phản động; phát tán những tác phẩm chống đối, xúc phạm những giá trị văn hóa truyền thống, đòi “giải thiêng thần tượng”, “hạ bệ thần tượng”. Do đó, nếu công tác tuyên truyền, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ không thường xuyên, chặt chẽ, hiệu quả; việc đấu tranh đối với âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch không kịp thời sẽ tạo cơ hội để các thế lực thù địch lợi dụng mạng xã hội chống phá cách mạng nước ta, làm cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hoang mang, dao động, ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng, hiệu quả sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Có thể thấy mạng xã hội giống như con dao hai lưỡi đối với đội ngũ văn nghệ sĩ, vừa có mặt tích cực vừa có mặt tiêu cực. Bởi vậy, mỗi cá nhân cần có cách sử dụng, khai thác mạng xã hội an toàn để hạn chế tới đa những rủi ro từ nền tảng này đem lại.

4.1.2. Yêu cầu tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới

4.1.2.1. Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải quán triệt quan điểm của Đảng về xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị

Xây dựng Quân đội về chính trị là “cái gốc”, là quan điểm nhất quán của Đảng ta và Chủ tịch Hồ Chí Minh từ khi Quân đội được thành lập cho đến nay. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, vấn đề hàng đầu đối với lực lượng vũ trang cách mạng là phải có con đường chính trị đúng và quân sự mà không có chính trị như cây không có gốc vô dụng lại có hại. Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam vững mạnh về chính trị để Quân đội tiến lên chính quy, tinh

nhuệ, hiện đại, bảo đảm cho Quân đội luôn tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng.

Theo đó, nền tảng tư tưởng lý luận, kim chỉ nam cho mọi hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, đường lối của Đảng Cộng sản Việt Nam. Chỉ có trung thành với mục tiêu, lý tưởng, sự nghiệp cách mạng của Đảng, Nhà nước và nhân dân, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội mới có đủ sức mạnh hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao phó. Lòng trung thành của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là nội dung cốt lõi về chính trị - tinh thần, là động lực cơ bản, chủ yếu thúc đẩy đội ngũ văn nghệ sĩ thực hiện nhiệm vụ, khắc phục mọi khó khăn, gian khổ, vượt qua những lo toan, trăn trở về cuộc sống gia đình và bản thân, cống hiến sức mình cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Đó còn là yếu tố rất quan trọng để văn nghệ sĩ trong Quân đội có sức đề kháng, khắc phục và đấu tranh với những tiêu cực, lạc hậu, nhất là từ mặt trái của kinh tế thị trường, cũng như có sự sắc sảo, nhạy bén về chính trị, đủ kiến thức, khả năng đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn và hành động chống phá cách mạng nước ta của các thế lực thù địch; luôn luôn vững vàng về chính trị, kiên định mục tiêu, lý tưởng chiến đấu vì độc lập dân tộc và CNXH.

4.1.2.2. Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo và hướng dẫn của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội

Sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp là nhân tố quyết định sự trưởng thành của đội ngũ văn nghệ sĩ; là yêu cầu khách quan, điều kiện cơ bản, có ý nghĩa quyết định đến thành công trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Bên cạnh đó, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ được hình thành, phát triển từ sự giác ngộ về mục tiêu, lý tưởng, động cơ chiến đấu vì độc lập dân tộc, tự do

của Tổ quốc, vì CNXH. Sự giác ngộ đó phải được tổ chức chặt chẽ, nghiêm túc ở các cấp. Chính vì vậy, việc xây dựng BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ phải đặt dưới sự lãnh đạo từ Quân ủy Trung ương đến các đảng bộ, chi bộ cơ sở, sự chỉ đạo, hướng dẫn của cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp và đội ngũ cán bộ các cơ quan, đơn vị.

Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp trước hết phải phát huy tối đa trách nhiệm chính trị của các tổ chức, lực lượng này. Các hoạt động của các tổ chức, lực lượng cần hướng đến, đó là tập trung xây dựng các cấp ủy, tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, có năng lực lãnh đạo toàn diện, có sức chiến đấu cao; thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách; nâng cao chất lượng sinh hoạt cấp ủy, chi bộ, tập trung được trí tuệ của đảng viên tham gia thảo luận, tranh luận dân chủ, thẳng thắn, đúng nguyên tắc; làm tốt công tác quản lý, rèn luyện, nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên. Xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức tốt, có BLCT vững vàng, có trình độ, kiến thức, năng lực lãnh đạo toàn diện, năng lực chuyên môn quân sự, năng lực hoạt động thực tiễn theo chức trách được giao. Mỗi cán bộ, đảng viên, nhất là đội ngũ cán bộ chủ trì phải thực sự tiên phong gương mẫu về mọi mặt trước quần chúng, nói đi đôi với làm, nói và làm đúng đường lối chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước. Phát huy tốt vai trò của cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp trong tham mưu, chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị tổ chức các hoạt động nâng cao BLCT; tăng cường công tác kiểm tra, giám sát nhằm nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

4.1.2.3. Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải được tiến hành thường xuyên, liên tục, đồng bộ, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn từng cơ quan, đơn vị

Bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không phải từ trên trời rơi xuống, nó gắn liền với quá trình thực hiện nhiệm vụ, chức

trách của từng đồng chí. Đồng thời, kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là do nhiều yếu tố, nhiều hoạt động tác động cùng lúc. Do vậy, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải tiến hành thường xuyên, liên tục, đồng bộ, phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn từng cơ quan, đơn vị. Yêu cầu này đòi hỏi chủ thể nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần nhận thức đầy đủ, đúng đắn vị trí, vai trò, mục đích nâng cao BLCT; thực hiện đồng bộ các giải pháp về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng tham gia quá trình nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Tiến hành nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần có sự chuẩn bị nghiêm túc, phối hợp chặt chẽ giữa các tổ chức, các lực lượng trong và ngoài Quân đội. Việc xác định nội dung, chương trình, kế hoạch, hình thức, phương pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải xuất phát từ thực trạng nâng cao BLCT, yêu cầu nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị.

Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải được thực hiện thường xuyên, liên tục, đồng bộ, toàn diện về nội dung, hình thức, biện pháp. Việc thực hiện cần coi trọng tính linh hoạt, sáng tạo trong vận dụng các hình thức, biện pháp nâng cao BLCT nhằm huy động tối đa các tổ chức, các lực lượng cùng tham gia với tinh thần trách nhiệm cao nhất. Đồng thời, cần khắc phục những biểu hiện chủ quan, xem thường, thiếu trách nhiệm trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

4.1.2.4. Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của các tổ chức và cá nhân

Đây là nội dung quan trọng, giữ vai trò định hướng nhận thức và hành động của mọi tổ chức, cá nhân trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ mục đích cuối cùng là giúp văn nghệ sĩ hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ, góp phần xây dựng các tổ chức đảng, tổ chức chỉ huy và tổ chức quần chúng trong sạch, vững mạnh. Vì vậy, cần hướng đến mục tiêu bồi

duỡng, phát triển toàn diện đội ngũ văn nghệ sĩ có lập trường tư tưởng kiên định vững vàng, yên tâm học tập, công tác; tin tưởng tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng; không ngại khó, ngại khổ, sẵn sàng nhận và hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Xây dựng thái độ tích cực, tự giác học tập, trau dồi kiến thức, tri thức, nâng cao trình độ mọi mặt, nhất là trình độ chuyên môn nghiệp vụ; ý thức trách nhiệm tốt trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; nếp sống, lối sống văn hóa chuẩn mực “chiến sĩ - nghệ sĩ”; thực hiện tốt các phong trào, cuộc vận động mà đơn vị phát động. Thường xuyên tạo điều kiện để văn nghệ sĩ trau dồi phẩm chất, đạo đức, lối sống trong sạch, lành mạnh; có tác phong làm việc cụ thể, tỉ mỉ, cẩn thận và thái độ gần gũi, chia sẻ với mọi người, nhất là những trường hợp có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn; gương mẫu trong lời nói và việc làm; xây dựng tinh thần đoàn kết nội bộ tốt; chấp hành nghiêm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội, các quy định của đơn vị và mệnh lệnh của cấp trên; ra sức thực hành tiết kiệm, đấu tranh chống mọi biểu hiện tham nhũng, lãng phí; bảo vệ đường lối, chính sách của Đảng, đồng thời nêu cao tinh thần cảnh giác trước mọi âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù; đấu tranh chống mọi biểu hiện tiêu cực trong đơn vị...

4.1.2.5. Gắn nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội với phòng, chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch

Những năm qua, cuộc đấu tranh phòng, chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật diễn ra rất quyết liệt, phức tạp, vừa trực tiếp, vừa gián tiếp. Chúng ngấm ngấm phá hoại, bôi nhọ, công kích chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và nền văn hóa mới của dân tộc; sử dụng triệt để các trang mạng xã hội như Zalo, Facebook, Blogger và một số báo, đài, phương tiện truyền thông của lực lượng phản động, bọn lưu vong người Việt để tuyên truyền, xuyên tạc, vu cáo, kêu gọi dân chủ, nhân quyền, tự do ngôn luận, gây nhiễu loạn tư tưởng, mất phương hướng trong đời sống xã hội; tăng cường hoạt động xâm nhập, móc nối, xây dựng nhân tố bên trong để tác động

tư tưởng, phá hoại bản sắc văn hóa dân tộc, thực hiện xâm lăng văn hóa để thúc đẩy nhanh “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ.

Thực tế cho thấy trong Quân đội, còn có văn nghệ sĩ mơ hồ, ảo tưởng, dao động tư tưởng, thiếu niềm tin, sa sút ý chí chiến đấu, thấy đúng không bảo vệ, thấy sai không đấu tranh, hòa theo các quan điểm sai trái, lệch lạc; không tận tâm, tận lực sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, không làm tròn chức trách, nhiệm vụ được giao; kết bè, kéo cánh, cơ hội, vô cảm trước khó khăn, bức xúc của đồng đội và nhân dân; gián tiếp tiếp tay cho các lực lượng thù địch chống phá nền tảng tư tưởng của Đảng. Đó là biểu hiện cụ thể “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thực tế nêu trên đặt ra câu hỏi: Vậy làm thế nào để văn nghệ sĩ có đủ BLCT để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao? Đây vừa là yêu cầu, đồng thời định hướng cho các tổ chức, lực lượng, nhất là đội ngũ văn nghệ sĩ trong nâng cao BLCT phải tiến hành đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó nhất thiết phải gắn với phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh làm thất bại âm mưu, thủ đoạn của chiến lược “diễn biến hòa bình”, “phi chính trị hóa” lực lượng vũ trang của các thế lực thù địch.

4.2. Những giải pháp chủ yếu nhằm tiếp tục nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam thời gian tới

4.2.1. Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng trong nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Đây là giải pháp cơ bản chi phối các giải pháp khác trong quá trình hình thành, phát triển và hoàn thiện BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Thực hiện tốt giải pháp này có ý nghĩa quan trọng hàng đầu, đóng vai trò chỉ đạo, định hướng toàn bộ quá trình nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội; là cơ sở bảo đảm cho hoạt động nâng cao BLCT của

đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được thực hiện đúng định hướng, có hiệu quả lâu dài. Bởi vì, nhận thức của các chủ thể, lực lượng đúng thì họ mới có trách nhiệm cao và cách làm đúng, nhận thức sai do hiểu sai, tất yếu dẫn đến làm sai và khó có thể thúc đẩy sự phát triển. Giải pháp này còn xuất phát từ quan điểm, lý luận chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về vai trò của nhận thức đối với thái độ, hành vi thực tiễn của con người. Trước mỗi sự vật, hiện tượng trong cuộc sống, con người chỉ có thể có thái độ phù hợp, hành vi chuẩn mực trên cơ sở nhận thức đúng đắn. Thực tế cho thấy, ở đâu, khi nào các tổ chức, các lực lượng, trực tiếp là cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chức năng các cấp có nhận thức, trách nhiệm đúng đắn về vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ, vị trí, ý nghĩa nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thì ở đó, hoạt động này sẽ được thực hiện thường xuyên, liên tục, có hiệu quả. Ngược lại, nơi nào, những chủ thể nêu trên có nhận thức không đầy đủ thì việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội sẽ bị xem nhẹ, buông lỏng hoặc mang tính đối phó, hình thức, kém hiệu quả. Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội liên quan đến nhiều tổ chức, nhiều lực lượng, trong đó, nhận thức đúng, tinh thần trách nhiệm cao của các tổ chức, lực lượng, trước hết là cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp là yếu tố cơ bản, điều kiện có ý nghĩa quan trọng hàng đầu.

Để tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, cơ quan chính trị và ủy ban kiểm tra các cấp cần tiếp tục giáo dục, quán triệt, triển khai thực hiện tốt các nghị quyết, chỉ thị, quy định, kết luận, hướng dẫn của trên về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng BLCT, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đến với văn nghệ sĩ, nhất là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, Nghị quyết Đại hội XI của Đảng bộ Quân

đội; Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong giai đoạn hiện nay”; Kết luận số 76- KL/TW ngày 04/6/2020 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 33- NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước; chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021; Quyết định số 1909/QĐ-TTg ngày 12/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030; Kết luận số 1172- KL/QUTW ngày 16/6/2022 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới, gắn với thực hiện Kết luận số 01- KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị gắn với thực hiện Cuộc vận động Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh “Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới; Kết luận số 21- KL/TW ngày 25/10/2021 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; Nghị quyết số 847- NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương về phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới; Nghị quyết số 45- NQ/TW, ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới. Thông qua công tác quán triệt, học tập, nghiên cứu, triển khai thực hiện các nghị quyết, chỉ thị, quy định, kết luận, hướng dẫn của Đảng sẽ góp phần thống nhất nhận thức và hành động cho các chủ thể, lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Tiếp tục đẩy mạnh triển khai thực hiện toàn diện, thống nhất “Chiến

lược phát triển văn hóa đến năm 2030 trong Quân đội nhân dân Việt Nam”. Tổ chức tốt các phong trào thi đua, cuộc vận động về đề tài lực lượng vũ trang, nhiệm vụ cách mạng; học tập và làm theo tư tưởng đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phát huy vai trò nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên trong đấu tranh phòng, chống chủ nghĩa cá nhân. Tích cực tham gia các cuộc thi chính luận về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, chủ động đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị trên không gian mạng; phát huy vai trò của Ban Chỉ đạo 35, Lực lượng 47 ở các cấp tích cực tham gia đấu tranh phản bác những quan điểm sai trái, thù địch trên lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật. Phê phán khuynh hướng sáng tác văn hóa, văn học, nghệ thuật không đúng quan điểm, đường lối của Đảng, xa rời hiện thực, trái với thuần phong, mỹ tục của dân tộc.

Cơ quan chính trị, ủy ban kiểm tra các cấp tập trung hướng dẫn, theo dõi, đôn đốc, kiểm tra các cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị trong việc đổi mới nội dung, hình thức công tác giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng đối với nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, như việc tổ chức giáo dục chính trị, giáo dục pháp luật; học tập, sinh hoạt tập trung; thông qua sinh hoạt ngày Đảng, ngày chính trị, văn hóa và tinh thần; tổ chức mạn đàm, tọa đàm, trao đổi; hội diễn, hội thi, hội thao; website; tạp chí; kể chuyện truyền thống; mời các chuyên gia, đội ngũ văn nghệ sĩ nổi tiếng, có uy tín giới thiệu các chuyên đề về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tình hình mới. Thường xuyên bám sát thực tiễn tình hình đất nước, nhiệm vụ Quân đội, chất lượng công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, thực trạng đội ngũ văn nghệ sĩ, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, nhu cầu thưởng thức văn hóa, văn học, nghệ thuật của bộ đội và nhân dân để tham mưu, đề xuất các chủ trương, nội dung, biện pháp quản lý, chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra, tổ chức thực hiện các hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; công tác xây

dụng, bồi dưỡng, đào tạo, quy hoạch, sử dụng đội ngũ văn nghệ sĩ bảo đảm chặt chẽ, thống nhất, đồng bộ, phù hợp, hiệu quả, thiết thực.

Phát huy vai trò của đội ngũ cán bộ chủ trì ở cơ sở thường xuyên làm tốt việc học tập, quán triệt các văn bản của cấp trên đến 100% văn nghệ sĩ thuộc quyền; giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ nâng cao nhận thức, trách nhiệm về mục tiêu, yêu cầu, nội dung, phương thức nâng cao BLCT, từ đó giúp văn nghệ sĩ có căn cứ, cơ sở để xây dựng kế hoạch, biện pháp cụ thể trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện, phấn đấu vươn lên và hoàn thiện bản thân; làm cho đội ngũ văn nghệ sĩ thấy rõ trách nhiệm của bản thân trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các sản phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng tinh thần đoàn kết nội bộ tốt, giữ vững định hướng chính trị, tư tưởng của từng đồng chí trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ, góp phần xây dựng tổ chức đảng trong sạch, vững mạnh, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”. Bên cạnh đó, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cũng cần “trên nêu gương mẫu mực, dưới tích cực noi theo”; đội ngũ cán bộ phải làm gương cho văn nghệ sĩ, cấp trên làm gương cho cấp dưới, văn nghệ sĩ cũ làm gương cho văn nghệ sĩ mới, đảng viên làm gương cho quần chúng nói đi đôi với làm; làm tốt việc kiểm tra để nắm vững tình hình tư tưởng cũng như có nhận xét, đánh giá trình độ nhận thức, trách nhiệm của từng đồng chí, thông qua đó rút kinh nghiệm kịp thời. Lấy kết quả đánh giá, xếp loại văn nghệ sĩ hằng năm là tiêu chí đánh giá kết quả hoàn thành nhiệm vụ của cán bộ chủ trì ở cơ sở.

Bằng những nội dung, hình thức, biện pháp nêu trên làm cho các tổ chức, lực lượng, nhất là đội ngũ văn nghệ sĩ không ngừng nâng cao nhận thức, trách nhiệm về vị trí, vai trò của công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật; ý nghĩa, tầm quan trọng của BLCT, nâng cao BLCT; sự cần thiết nâng cao BLCT; thực trạng nâng cao BLCT; những thuận lợi, khó khăn; nội dung,

phương thức, yêu cầu và những nhiệm vụ, giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thời gian tới.

4.2.2. Xác định đúng nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Xác định đúng nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam là giải pháp rất quan trọng, vì giải pháp này quy định phương thức cụ thể để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Xác định đúng nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ là việc lựa chọn nội dung đầy đủ, phù hợp, chủ động tổ chức thực hiện các nội dung đó nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Theo đó, nội dung nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần bám sát và tổ chức thực hiện chặt chẽ, nghiêm túc, đó là: Nâng cao sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và CNXH; nâng cao dũng khí đấu tranh không khoan nhượng chống các quan điểm và hành động sai trái, thù địch; nâng cao lòng trung thành tuyệt đối với Đảng, với Tổ quốc và nhân dân; nâng cao tinh thần yêu nghề, trách nhiệm, tâm huyết trong sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; nâng cao nhận thức, thái độ và hành vi chính trị; không mơ hồ, dao động trước mọi tình huống phức tạp và những thách thức ngặt nghèo về chính trị; năng lực quyết định độc lập, sáng tạo, đúng đắn các tình huống trong thực tiễn của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Tuy nhiên, việc xác định đúng nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ cần có sự kế thừa, phát triển, bổ sung trên cơ sở sự vận động, phát triển của tình hình thực tiễn, bảo đảm sát với chức trách, nhiệm vụ của văn nghệ sĩ.

Các cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần nghiên cứu, quán triệt sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng, các nghị quyết, chỉ thị của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, mệnh lệnh, chỉ thị của người chỉ huy, sự hướng dẫn, chỉ đạo của các cơ quan chức năng, xác định đầy đủ

những nội dung nâng cao BLCT; cụ thể hóa những nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ thành những nội dung, mục tiêu, chỉ tiêu phấn đấu trong nghị quyết, quy chế, quy định, chương trình, kế hoạch nhiệm kỳ, hằng năm, hằng tháng, bảo đảm sát yêu cầu nhiệm vụ và thực tiễn từng cơ quan, đơn vị. Các cơ quan, đơn vị cần trang bị cho đội ngũ văn nghệ sĩ những nội dung cốt lõi về lý luận của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chức năng, nhiệm vụ, truyền thống của Quân đội, vị trí, vai trò, chức trách, nhiệm vụ của văn nghệ sĩ, yêu cầu nhiệm vụ, nội dung sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; âm mưu, thủ đoạn chống phá cách mạng của kẻ thù trên lĩnh vực tư tưởng, văn hóa. Coi trọng giáo dục, bồi dưỡng cho đội ngũ văn nghệ sĩ những nội dung kiến thức toàn diện cả về kinh tế, chính trị, quân sự, văn hóa, khoa học, xã hội, quốc phòng, an ninh, song phải có trọng tâm, trọng điểm, phù hợp với từng đối tượng và yêu cầu nhiệm vụ đặt ra. Cần tập trung vào việc nâng cao giác ngộ cho đội ngũ văn nghệ sĩ về các nguyên lý, quy luật cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, nhất là quan điểm, chủ trương, chỉ tiêu, biện pháp về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật; về giáo dục, rèn luyện, xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Đặc biệt, chú ý trang bị, bồi dưỡng những tri thức mới, chiến lược quân sự, quốc phòng, an ninh, kinh tế, văn hóa, chính trị của đất nước; kiến thức các chuyên ngành khoa học quân sự; nghệ thuật quân sự; khoa học xã hội và nhân văn quân sự; kỹ thuật quân sự; hậu cần, y học quân sự; kiến thức văn hóa, văn học, nghệ thuật cơ bản; kiến trúc, âm nhạc, thanh nhạc, múa, hội họa, mỹ thuật; báo chí truyền thông; sân khấu, điện ảnh, viết văn... Thông qua những hệ thống tri thức tổng hợp, toàn diện đó sẽ giúp đội ngũ văn nghệ sĩ nâng cao ý thức, trách nhiệm, năng lực hoạt động thực tiễn, phương pháp, tác phong công tác; củng cố niềm

tin; kiên trì mục tiêu, lý tưởng cách mạng; tự tin vào bản thân; dự báo, nhận định tình hình kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh một cách nhanh nhạy, sắc sảo; có sự quyết đoán trong sáng tác, sáng tạo, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Tập trung xây dựng cho đội ngũ văn nghệ sĩ phát triển toàn diện về mọi mặt, trong đó xây dựng lập trường tư tưởng vững vàng, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với CNXH, tuyệt đối tin tưởng vào vai trò lãnh đạo của Đảng và sự nghiệp đổi mới, sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; luôn sắc sảo, nhạy bén về chính trị; có ý chí quyết tâm cao và khả năng giải quyết nhanh gọn, đúng đắn, độc lập, kịp thời các tình huống trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ; có trách nhiệm cao, tâm huyết với hoạt động sáng tạo, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; thường xuyên học tập, tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống và năng lực chuyên môn nghiệp vụ của bản thân; tinh thần gương mẫu giữa lời nói và việc làm; xây dựng đoàn kết nội bộ; chủ động đấu tranh với mọi hiện tượng tiêu cực trong Quân đội và đời sống xã hội; kiên quyết đấu tranh loại bỏ các quan điểm sai trái, thù địch; kiên trì bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Bên cạnh đó, cần phát huy tốt vai trò và khơi dậy niềm vinh dự, tự hào là người quân nhân cách mạng để văn nghệ sĩ chủ động khắc phục mọi khó khăn, hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ.

Phát huy vai trò của lực lượng nòng cốt, những văn nghệ sĩ tiêu biểu, những hoạt động văn hóa có giá trị, sức cuốn hút lớn, tích cực, chủ động tổ chức chặt chẽ đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch trong hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, sự xâm nhập của các ấn phẩm độc hại, gây hủy hoại chuẩn mực đạo đức xã hội. Có thái độ kiên quyết, không khoan nhượng với các quan điểm sai trái trong văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí, xuất bản. Từng cơ quan, đơn vị, nhất là tổ chức đoàn các cấp nên tổ chức nhiều hình thức hoạt động cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên như: Tọa đàm,

diễn đàn, mạn đàm, trao đổi, bài viết phê phán những khuynh hướng sáng tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trái với đường lối văn hóa, nghệ thuật của Đảng, không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, góp phần vào việc nuôi dưỡng, phát huy những phẩm chất tốt đẹp của con người Việt Nam, “Bộ đội Cụ Hồ”. Chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Tích cực đấu tranh chống sự xâm nhập của các sản phẩm văn hóa độc hại, gây hủy hoại đạo đức xã hội với tinh thần lấy “xây” để “chống”, lấy cái đẹp dẹp cái xấu, lấy cái tích cực đẩy lùi cái tiêu cực, lạc hậu. Tăng cường giáo dục nhận thức, bồi dưỡng năng lực tự nhận thức, tự đánh giá; làm tốt công tác quản lý tư tưởng đối với văn nghệ sĩ và các hoạt động có khả năng thâm lậu văn hóa xấu độc; phát huy dư luận tích cực đấu tranh, lên án các tệ nạn xã hội, biểu hiện tiêu cực, thói quen xấu. Qua đó, hình thành phong trào tự giác xây dựng nếp sống lành mạnh, phong cách làm việc, giao tiếp, ứng xử có văn hóa và khả năng thương thức văn hóa lành mạnh trong mỗi cán bộ, chiến sĩ.

Có thể khẳng định, xác định đúng nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam là cơ sở để các chủ thể tiến hành tổng thể các hoạt động nhằm không ngừng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Xác định đúng nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là trách nhiệm của từng cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy, cơ quan chính trị các cấp, đội ngũ văn nghệ sĩ ở từng đơn vị. Do đó, quá trình tổ chức thực hiện cần phải phát huy tối đa vai trò của từng tổ chức và cá nhân, tránh coi trọng hoặc biểu hiện xem nhẹ bất cứ lực lượng nào.

4.2.3. Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục nâng cao bản lĩnh chính trị cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Đội ngũ cán bộ, giảng viên là người trực tiếp đào tạo, bồi dưỡng, định hướng tư tưởng, nhận thức, truyền cảm hứng sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ

thuật và nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Bởi vì, họ là những “người thầy” về mọi mặt, đại đa số được biên chế ở các cơ quan, đơn vị quan trọng. Đội ngũ này có chức năng, nhiệm vụ tham mưu, quản lý, chỉ đạo, giảng dạy, sáng tác, chỉ huy, biên đạo, biên kịch, viết văn, đạo diễn v.v.. Đó chính là những “chiến sĩ- nghệ sĩ” làm nòng cốt của “Bình chủng văn hóa, văn học, nghệ thuật”, đảm nhiệm một phần quan trọng chức năng của “đội quân công tác”, góp phần tuyên truyền đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, bồi dưỡng nâng cao lòng yêu nước, yêu CNXH, ý chí chiến đấu, xây dựng bản chất, truyền thống tốt đẹp của “Bộ đội Cụ Hồ”, xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ.

Những năm tới, cùng với cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, sự phát triển của “giáo dục thông minh”, “chuyển đổi số” tạo nên những thời cơ và thách thức trong thực hiện nhiệm vụ của các cơ quan, đơn vị. Các thế lực thù địch ra sức chống phá cách mạng nước ta về mọi mặt, trên mọi lĩnh vực, trong đó có văn hóa, văn học, nghệ thuật. Quân đội tiếp tục điều chỉnh tổ chức lực lượng theo hướng “tinh, gọn, mạnh”. Tình hình trên tác động, ảnh hưởng trực tiếp đến xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật. Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI xác định: Xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có BLCT vững vàng, kiên định mục tiêu lý tưởng về độc lập dân tộc và CNXH. Phẩm chất đạo đức trong sáng, lối sống trung thực, khiêm tốn, chân thành, giản dị; tâm huyết và có trách nhiệm với công việc; chấp hành nghiêm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội. 100% được đào tạo cơ bản, có năng lực và trình độ lý luận đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ từng chức danh; có kiến thức về văn hóa, nghệ thuật và các lĩnh vực khác; có trình độ tin học, ngoại ngữ phù hợp; tư duy đổi mới, phương pháp làm việc khoa học và đảm bảo về tuổi theo các chức danh.

Đối với cán bộ chủ trì các cấp phải là người tiêu biểu về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống; có kiến thức toàn diện và năng lực chuyên môn

giỏi; có nhiều kinh nghiệm thực tiễn; tư duy lãnh đạo, chỉ đạo nhạy bén, sắc sảo; là chỗ dựa tinh thần vững chắc, trung tâm đoàn kết, quy tụ và tổ chức thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị; qua thực tiễn chỉ huy, quản lý cơ quan, đơn vị theo quy định đối với từng cấp, có đủ điều kiện, tiêu chuẩn tham gia cấp ủy cấp mình và cấp trên.

Đối với cán bộ văn hóa, văn học, nghệ thuật phải có BLCT vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, năng lực chuyên môn sâu; nói, viết, sáng tác và tổ chức hoạt động tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá tác phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật đúng định hướng, tôn chỉ, mục đích; phương pháp thể hiện nội dung, hình thức đa dạng, phong phú, chất lượng, hiệu quả cao, có khả năng độc lập, sáng tạo và làm việc có hiệu quả trong môi trường quốc tế.

Đối với giảng viên văn hóa, văn học, nghệ thuật là những người có trình độ lý luận, thực tiễn, chuyên môn nghiệp vụ, phương pháp giảng dạy, nghiên cứu khoa học giỏi, phẩm chất đạo đức tốt, lối sống mẫu mực; phấn đấu 100% giảng viên đạt chuẩn chức danh theo quy định [38].

Theo đó, để xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần quán triệt và thực hiện tốt một số nội dung cơ bản sau:

Một là, tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị đối với việc xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên

Đây là vấn đề cơ bản, có ý nghĩa quyết định, chi phối. Bởi vì, xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên là vấn đề rất quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, trước hết trách nhiệm thuộc về cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp. Chất lượng của đội ngũ cán bộ, giảng viên phản ánh trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị và được thể hiện ở những chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể của cấp ủy, cán bộ chủ trì trực tiếp ở các đơn vị văn hóa, văn học, nghệ thuật. Theo đó, trong

công tác quy hoạch, đào tạo cán bộ, giảng viên phải thực sự quan tâm đến các lứa, lớp, đảm bảo tính kế thừa, kế tiếp, có độ tuổi phù hợp; gắn quy hoạch với đào tạo, bồi dưỡng và sử dụng cán bộ, giảng viên, bảo đảm không để “sót” những tài năng văn hóa, văn học, nghệ thuật có “tâm” và “tâm”. Yêu cầu đặt ra đối với cấp ủy, tổ chức đảng, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần chú trọng rà soát, đánh giá, kiểm tra việc thực hiện tổ chức, biên chế, số lượng, chất lượng đội ngũ cán bộ, giảng viên; thực hiện nghiêm túc quy trình, nguyên tắc, bảo đảm công tâm, khách quan và kiên quyết đấu tranh với mọi biểu hiện tiêu cực trong đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, giảng viên.

Cấp ủy, chỉ huy các đơn vị văn hóa nghệ thuật phải chủ động và thường xuyên xây dựng, bổ sung, hoàn thiện quy hoạch đội ngũ cán bộ, giảng viên. Lựa chọn những văn nghệ sĩ tiêu biểu, có phẩm chất chính trị, phẩm chất đạo đức tốt, lối sống trong sạch, lành mạnh, trình độ chuyên môn nghiệp vụ giỏi, có khả năng quản lý, chỉ huy, khả năng sư phạm và khả năng tập hợp, quy tụ quần chúng để có kế hoạch bồi dưỡng, rèn luyện và đào tạo. Kiên quyết khắc phục tình trạng bị động trong phát triển nguồn đào tạo; bổ nhiệm những người không đủ tiêu chuẩn vào các vị trí lãnh đạo, chỉ huy hoặc giảng viên.

Hai là, tích cực đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ, giảng viên lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật

Không ngừng nâng cao trình độ toàn diện cho đội ngũ cán bộ, giảng viên là yêu cầu khách quan hiện nay. Vì vậy, cấp ủy, cán bộ chủ trì các đơn vị cần quan tâm sâu sát công tác đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ, giảng viên ở cấp mình. Việc đào tạo, bồi dưỡng, rèn luyện đội ngũ cán bộ, giảng viên có thể được thực hiện thông qua trực tiếp tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn ở đơn vị, kết hợp mời các chuyên gia đầu ngành thuộc lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật trong và ngoài Quân đội hoặc bằng việc lựa chọn những đồng chí có tâm huyết, trình độ, năng khiếu đưa đi đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn ở các cơ sở trong nước và nước ngoài theo từng loại hình và chuyên ngành, nhất là đào tạo đại học và sau đại học. Bên cạnh đó, thường

xuyên động viên, khích lệ cán bộ, giảng viên tự nghiên cứu, tự học tập và rèn luyện để ngày càng hoàn thiện bản thân, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Chủ động đưa cán bộ, giảng viên vào hoạt động thực tiễn, giao nhiệm vụ và đặt ra yêu cầu cao để cán bộ, giảng viên phấn đấu.

Ba là, đổi mới nội dung, chương trình, phương pháp đào tạo cán bộ, giảng viên

Quán triệt, triển khai Nghị quyết số 1657- NQ/QUTW ngày 20/12/2022 của Quân ủy Trung ương “Về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng Quân đội trong tình hình mới”, các nhà trường trong Quân đội cần có chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo rà soát, bổ sung, hoàn thiện quy chế, các kế hoạch nhiệm kỳ, tích cực đổi mới nội dung, chương trình đào tạo cán bộ, giảng viên theo hướng chuẩn hóa đầu ra. Kịp thời cập nhật những nội dung về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ trong tình hình mới, công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, báo chí, truyền thông, vừa bảo lưu, bảo tồn, phát triển các giá trị văn hóa truyền thống, vừa kế thừa, chọn lọc những tinh hoa văn hóa nhân loại. Nội dung đào tạo phải thể hiện rõ quan điểm đổi mới và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc; khắc phục sự trùng lặp kiến thức giữa các cấp học, bậc học.

Cần nghiên cứu nội dung, chương trình đào tạo đội ngũ cán bộ, giảng viên vừa đảm bảo đáp ứng tiêu chí chung của đội ngũ cán bộ, giảng viên Quân đội vừa đáp ứng được những yêu cầu đặc thù của lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật. Lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần kết hợp bồi dưỡng, tập huấn, truyền thụ phương pháp, tác phong, kinh nghiệm, năng lực quản lý, chỉ đạo, điều hành, giảng dạy cho đội ngũ cán bộ, giảng viên thuộc quyền với bố trí, tạo điều kiện để cán bộ, giảng viên được học tập, rèn luyện, nâng cao trình độ mọi mặt ở các trường trong và ngoài Quân đội, nhất là việc học tập, rèn luyện tại Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội.

Hiện nay, trong toàn quân chỉ duy nhất có Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội đào tạo đội ngũ cán bộ, giảng viên thuộc lĩnh vực văn

hóa, văn học, nghệ thuật. Do đó, Nhà trường cần đổi mới phương pháp dạy – học theo phương châm chất lượng, hiệu quả, thiết thực. Kết hợp chặt chẽ giữa phương pháp dạy học truyền thống với phương pháp dạy học hiện đại, kích thích tư duy độc lập, sáng tạo của người học; tích cực ứng dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy, học tập; kết hợp chặt chẽ giữa học tập với sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá tác phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Gắn đào tạo các chuyên ngành văn hóa, văn học, nghệ thuật với giáo dục thẩm mỹ, chính trị, tư tưởng, phẩm chất “chiến sĩ- nghệ sĩ”, “Bộ đội Cụ Hồ”. Đồng thời, coi trọng nâng cao chất lượng nhà giáo; đổi mới công tác tuyển sinh, mở rộng phương thức liên kết đào tạo.

Bốn là, đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội đối với đội ngũ cán bộ, giảng viên

Mục đích của giáo dục là xây dựng BLCT vững vàng và phẩm chất đạo đức, lối sống cho đội ngũ cán bộ, giảng viên. Do đó, các cấp cần tập trung trang bị cho đội ngũ cán bộ, giảng viên những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; Điều lệnh, Điều lệ của Quân đội, nhiệm vụ của đơn vị; phẩm chất tốt đẹp của “Bộ đội Cụ Hồ”; những chuẩn mực đạo đức của quân nhân cách mạng. Trong đó, cần tập trung giáo dục cho đội ngũ cán bộ, giảng viên nhận thức sâu sắc đường lối văn hóa, văn nghệ của Đảng, về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước. Tích cực đấu tranh với những nhận thức lệch lạc, những biểu hiện tự do, thiếu ý thức tổ chức kỷ luật, xem nhẹ vai trò lãnh đạo của Đảng đối với công tác văn hóa, văn nghệ.

Năm là, thực hiện tốt công tác chính sách, chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ cán bộ, giảng viên

Cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp, trực tiếp là các đơn vị văn hóa, văn học, nghệ thuật cần có những chủ trương, biện pháp lãnh đạo, chỉ đạo chăm lo đời

sống vật chất, tinh thần của cán bộ, giảng viên, nhất là lực lượng ở đơn vị cơ sở, các địa bàn chiến lược, vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo. Trên cơ sở bảo đảm chế độ, chính sách của Quân đội nói chung, cơ quan chính trị các cấp chủ động nghiên cứu, tham mưu đề xuất những cơ chế, chính sách phù hợp, quan tâm vận dụng các chế độ, chính sách của Nhà nước, nghiên cứu, xây dựng các chế độ, quy định của Quân đội nhằm nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ văn nghệ sĩ nói chung, đội ngũ cán bộ, giảng viên nói riêng. Có chính sách thu hút tài năng trẻ, bảo đảm mọi điều kiện để cho cán bộ, giảng viên làm việc, giúp họ yên tâm gắn bó lâu dài với sự nghiệp văn hóa, văn học, nghệ thuật. “Có cơ chế, chính sách để thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao đưa về đào tạo tại Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội các chuyên ngành thuộc diện phục vụ nhiệm vụ của các thiết chế văn hóa (học bổng, điều động công tác...) hoặc tuyển chọn đội ngũ được đào tạo các chuyên ngành văn hóa nghệ thuật mà Quân đội không đào tạo đưa về các cơ quan, đơn vị, trực tiếp phục vụ công tác văn hóa văn nghệ” [17, tr.7].

Khác với nhiều lĩnh vực, đội ngũ cán bộ, giảng viên ngoài thực hiện chức trách, nhiệm vụ, chỉ huy, quản lý, giảng dạy nhưng vẫn tham gia rất sâu vào nhiệm vụ chuyên môn như: nghiên cứu, phê bình, tuyên truyền, sáng tác, đạo diễn, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm, hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật. Vì vậy, để hoàn thành tốt nhiệm vụ, lãnh đạo, chỉ huy các cấp cần có chính sách động viên, khích lệ thỏa đáng để đội ngũ cán bộ, giảng viên không ngừng phấn đấu vươn lên.

4.2.4. Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng nhằm nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Đây là một trong những giải pháp thể hiện sự cụ thể hóa quan điểm của Đảng về phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong Quân đội nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Sự lãnh đạo, chỉ đạo, của các cấp ủy đảng, chính ủy, chính trị viên, cán bộ chủ trì, cơ quan

chính trị giữ vai trò quyết định nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Do đó, cần thường xuyên tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị và sự chỉ đạo, hướng dẫn trực tiếp của cơ quan chính trị các cấp trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Các cấp ủy, tổ chức đảng cần tập trung lãnh đạo quán triệt, triển khai và thực hiện nghiêm túc các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ, công tác giáo dục và đào tạo trong tình hình mới, từ đó cụ thể hóa vào nghị quyết, kế hoạch, chương trình hành động ở cấp mình, trong đó cần xác định rõ phương hướng, mục tiêu, nội dung, chỉ tiêu, yêu cầu, nhiệm vụ, giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ phù hợp với tình hình thực tế của cơ quan, đơn vị. Duy trì nghiêm nền nếp, chế độ sinh hoạt đảng; phát huy dân chủ, tính đấu tranh tự phê bình và phê bình; thực hiện tốt công tác quản lý đội ngũ cán bộ, đảng viên; công tác phát triển đảng; tăng cường kiểm tra, giám sát, nhất là những văn nghệ sĩ có dấu hiệu vi phạm; lãnh đạo tổ chức tốt việc quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, bổ nhiệm và sử dụng đội ngũ văn nghệ sĩ. Hằng tháng, quý, 6 tháng, năm có đánh giá nghiêm túc kết quả tổ chức thực hiện, rút kinh nghiệm kịp thời công tác lãnh đạo, chỉ đạo tổ chức thực hiện nghị quyết, làm tốt công tác thi đua, khen thưởng; gắn nâng cao BLCT với đánh giá, xếp loại, khen thưởng tập thể, cá nhân; quy rõ trách nhiệm của cán bộ chủ trì các cấp đối với nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Cơ quan chính trị các cấp tham mưu giúp các cấp ủy, tổ chức đảng cấp mình các nội dung, chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ; đồng thời, thường xuyên bám sát thực tiễn, chỉ đạo, hướng dẫn, theo dõi các cơ quan, đơn vị quản lý văn nghệ sĩ tổ chức kiểm tra kế hoạch, đánh giá kết quả tự bồi dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ. Trong đó, cần kiểm điểm, đánh giá sự chuyển biến của văn nghệ sĩ về lập trường chính trị tư tưởng, sự kiên định mục tiêu độc lập dân tộc

và CNXH, tin tưởng vào vai trò lãnh đạo của Đảng, sự nghiệp đổi mới; nhạy bén về chính trị; ý chí quyết tâm và khả năng giải quyết các tình huống trong thực tiễn; trách nhiệm với hoạt động sáng tạo, quảng bá, biểu diễn văn hóa, văn học, nghệ thuật; học tập, tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống và năng lực chuyên môn nghiệp vụ của bản thân; đấu tranh với mọi hiện tượng tiêu cực trong Quân đội và đời sống xã hội; loại bỏ các quan điểm sai trái, thù địch; bảo vệ quan điểm khoa học, nền tảng tư tưởng của Đảng. Qua kiểm tra kế hoạch, đánh giá kết quả tự bồi dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ phải chỉ rõ mức độ trưởng thành của từng văn nghệ sĩ; hướng khắc phục những tồn tại, hạn chế trong thời gian tiếp theo.

Ủy ban kiểm tra phối hợp với cơ quan chính trị các cấp tham mưu, chỉ đạo, tổ chức nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát và kỷ luật đảng; chủ động phát hiện, ngăn chặn kịp thời và xử lý nghiêm những văn nghệ sĩ vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả việc tự kiểm tra của cấp ủy, tổ chức đảng các cấp; tăng cường kiểm tra, giám sát của cấp ủy, ủy ban kiểm tra cấp trên đối với cấp dưới. Tập trung kiểm tra, giám sát tổ chức đảng, đảng viên trong việc chấp hành Cương lĩnh Chính trị, Điều lệ Đảng, các nghị quyết, chỉ thị, kết luận, quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật Quân đội, những điều đảng viên không được làm.

Chính ủy, chính trị viên, chỉ huy cơ quan, đơn vị các cấp cần tập trung tham mưu giúp cấp ủy, tổ chức đảng các chủ trương, giải pháp lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ; ban hành các văn bản chỉ đạo, chương trình, kế hoạch; ra quyết định thành lập các hội, ban nhạc, nhóm hát, câu lạc bộ; động viên văn nghệ sĩ tích cực, chủ động tham gia các hội thi, hội diễn, cuộc thi trong và ngoài Quân đội để nâng cao trình độ; tăng cường công tác kiểm tra, nắm tình hình, khắc phục khâu yếu, mặt yếu về BLCT của văn

nghệ sĩ; triển khai tổ chức bồi dưỡng kiến thức, kinh nghiệm, kỹ năng nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong đơn vị. Phát huy vai trò, trách nhiệm, sự nhiệt tình, gương mẫu, quyết đoán, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm đối với nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Đội ngũ chính ủy, chính trị viên, chỉ huy cơ quan, đơn vị phải có BLCT vững vàng, có năng lực chuyên môn giỏi, có phẩm chất đạo đức trong sáng, luôn tạo được niềm tin với văn nghệ sĩ. Triển khai cho từng văn nghệ sĩ xây dựng và thực hiện kế hoạch tự giáo dục, tự rèn luyện về mọi mặt, đồng thời cần thường xuyên theo dõi, kiểm tra văn nghệ sĩ thực hiện kế hoạch, phát hiện những vấn đề mới nảy sinh, những điểm chưa phù hợp để rút kinh nghiệm kịp thời; đề xuất với cấp ủy, tổ chức đảng các cấp kịp thời điều chỉnh, bổ sung nội dung, hình thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ vào nghị quyết. Tập trung đổi mới nội dung, hình thức đánh giá BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Cùng với việc đội ngũ văn nghệ sĩ tiếp tục gắn thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng với các quy định về nêu gương, là việc phải xây dựng các tiêu chí để đánh giá, xếp loại cán bộ, đảng viên là văn nghệ sĩ phù hợp bối cảnh đổi mới và hội nhập quốc tế sâu rộng. Khi xem xét, đánh giá phải dựa vào tiêu chí, nội dung đăng ký thực hiện và kết quả học tập, rèn luyện và công tác của mỗi văn nghệ sĩ; thống nhất giữa đánh giá BLCT với kết quả thực hiện nhiệm vụ sáng tạo, quảng bá, biểu diễn văn hóa, văn học, nghệ thuật, đảm bảo hiệu quả thực sự trong đánh giá, xếp loại cán bộ, đảng viên hằng năm, khắc phục triệt để cách đánh giá cán bộ, đảng viên một cách chung chung, hình thức, dĩ hòa vi quý... Thông qua đó, tạo động lực để văn nghệ sĩ phấn đấu vươn lên, rèn luyện BLCT, kiên định, kiên trì và năng động, sáng tạo hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Những văn nghệ sĩ giữ chức vụ lãnh đạo, chỉ huy, hoặc là người nổi tiếng thì đạt danh hiệu càng cao, thành tích càng nhiều, càng phải gương mẫu, nghiêm khắc với bản thân, tích cực tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT.

Trước hết, cần phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong tham mưu với các cấp ủy, tổ chức đảng những chủ trương, chỉ tiêu, biện pháp nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thường xuyên làm tốt công tác giáo dục xây dựng động cơ, trách nhiệm và BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ thuộc quyền. Xây dựng, triển khai văn nghệ sĩ thực hiện các kế hoạch của cơ quan, đơn vị chặt chẽ, nghiêm túc. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, chủ động phát hiện, định hướng kịp thời những nhận thức, tư tưởng sai trái, lệch lạc; đồng thời, làm tốt công tác thi đua, khen thưởng. Bên cạnh đó, từng đồng chí cán bộ cần không ngừng học tập nâng cao trình độ chính trị, quân sự, văn hóa, khoa học, kỹ thuật, nghiệp vụ; xây dựng phẩm chất đạo đức tốt, lối sống trong sạch, lành mạnh; chấp hành nghiêm Điều lệ Đảng, pháp luật của Nhà nước, Điều lệnh, Điều lệ của Quân đội; thực hiện “nói đi đôi với làm”; gương mẫu trong sáng tác, dàn dựng, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật; định kỳ chỉ đạo sơ kết, tổng kết việc thực hiện nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ.

Đối với đội ngũ giảng viên là những người thường xuyên, trực tiếp tiếp xúc với văn nghệ sĩ. Trình độ, năng lực, phẩm chất đạo đức, lối sống, tác phong công tác của người thầy có ảnh hưởng trực tiếp đến quá trình hình thành và phát triển nhân cách, BLCT của văn nghệ sĩ. Mặt khác, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ còn là trách nhiệm của mỗi giảng viên. Đội ngũ giảng viên cần nhận thức đầy đủ vị trí, vai trò là chủ thể sư phạm, chủ thể công tác giáo dục, rèn luyện, có ảnh hưởng trực tiếp và sâu sắc đến quá trình hình thành và phát triển nhân cách, BLCT của văn nghệ sĩ. Vì vậy, đội ngũ giảng viên cần chuẩn bị chu đáo giáo án, bài giảng, tổ chức thông qua chặt chẽ, thực luyện cẩn thận để làm chủ về nội dung, phương pháp giảng dạy. Quá trình tổ chức giảng dạy, đội ngũ giảng viên cần trang bị cho đội ngũ văn nghệ sĩ hệ thống tri thức toàn diện về các vấn đề chính trị, quân sự, kinh tế, văn hóa, xã hội; nâng cao nhận thức của văn nghệ sĩ về bản chất cách mạng,

khoa học của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Qua đó, xây dựng cho họ thế giới quan, phương pháp luận khoa học; có BLCT vững vàng, tuyệt đối trung thành với Đảng, Tổ quốc, nhân dân, và chế độ XHCN. Từ những tri thức được trang bị, mỗi văn nghệ sĩ cần chọn lọc những vấn đề để sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật, đồng thời đấu tranh bác bỏ những thông tin xấu độc; ngăn chặn, đẩy lùi các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Do đặc thù hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật, các giảng viên cần hết sức chú ý quan tâm đến trạng thái tâm lý, tinh thần của người học, nhất là những nội dung mới, khó, yêu cầu cao về đặc thù, kỹ thuật chuyên ngành nghệ thuật để vừa nâng cao trình độ chuyên môn, vừa xây dựng BLCT cho người học; không nên coi đây là công việc của cán bộ quản lý, cần quán triệt và thực hiện tốt quan điểm người thầy không chỉ trang bị kiến thức khoa học, rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp mà còn phải giáo dục, rèn luyện phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, phương pháp, tác phong công tác và BLCT cho văn nghệ sĩ.

Văn nghệ sĩ ở các đoàn, đội, chi hội văn học, nghệ thuật cần duy trì thực hiện nghiêm nền nếp, chế độ, quy định của từng tổ chức; thường xuyên khuyến khích, động viên, giao nhiệm vụ và định hướng cho các thành viên tích cực nghiên cứu, đổi mới nội dung, hình thức sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; đăng tải, lan tỏa nhiều tác phẩm, công trình, chương trình văn hóa, văn học, nghệ thuật có sức lôi cuốn, hấp dẫn người xem lên các phương tiện truyền thông xã hội; quản lý chặt chẽ con người, chất lượng hoạt động sáng tác, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá của từng đoàn, đội, chi hội; làm tốt công tác thi đua, khen thưởng; tổ chức đánh giá chất lượng hoạt động; kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm kịp thời hoạt động của từng bộ phận.

Đội ngũ văn nghệ sĩ làm công tác xuất bản, lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật cần quán triệt, thực hiện tốt phương châm, bám sát thực tiễn và vận dụng tốt ba yếu tố: Tác giả, nghệ sĩ, công chúng. Sự có mặt của nhà xuất bản, lý luận, phê bình trong quá trình giới thiệu, dẫn giải, quảng bá các sản phẩm văn hóa sẽ giúp cán bộ, chiến sĩ và công chúng cảm thụ, thưởng thức tác phẩm tốt hơn, chính xác hơn và hào hứng hơn. Đây chính là nguyện vọng và là nỗi băn khoăn của các nhà lý luận, phê bình chuyên nghiệp và không chuyên. Do vậy, các văn nghệ sĩ làm công tác xuất bản, lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật cần tiếp tục được củng cố, kiện toàn và định hướng hoạt động, nhất là việc tham mưu cho lãnh đạo, chỉ huy các cấp trong xây dựng nội dung, chương trình, chuẩn bị tin, bài, công tác xuất bản, in, phát hành, quảng bá bảo đảm chất lượng, hiệu quả thiết thực; đồng thời, tích cực nghiên cứu tăng cường phát triển các loại hình truyền thông, sản phẩm thông tin chất lượng để góp phần xây dựng nền báo chí, truyền thông Quân đội thực sự chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại.

Văn nghệ sĩ ở các tổ chức quần chúng như đoàn thanh niên, công đoàn, phụ nữ. Đây là lực lượng đông đảo, trẻ trung, ảnh hưởng lớn đến chất lượng, hiệu quả công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật và nâng cao BLCT. Do vậy, các tổ chức này cần thường xuyên quán triệt, nắm chắc nghị quyết của các cấp ủy, tổ chức đảng, sự chỉ đạo của đội ngũ cán bộ và sự hướng dẫn của tổ chức quần chúng cấp trên để xây dựng, tổ chức thực hiện tốt chương trình hành động, các hoạt động phong trào cách mạng để giáo dục, rèn luyện và bồi dưỡng cho văn nghệ sĩ về mọi mặt. Phát huy tốt vai trò của cán bộ, đoàn viên, thanh niên, hội viên xung kích, sáng tạo trong thực hiện nhiệm vụ; tích cực tham gia thảo luận, đóng góp ý kiến xây dựng tổ chức đảng trong sạch vững mạnh, tổ chức chính quyền vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”.

Đối với tổ chức đoàn, bên cạnh việc tổ chức chặt chẽ, hiệu quả phong trào: Thanh niên Quân đội xung kích, sáng tạo, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ;

“Phấn đấu xứng danh Bộ đội Cụ Hồ”; “Vươn tới những đỉnh cao”; “Chiến dịch thanh niên tình nguyện hè”; “Chi đoàn văn hóa” với 3 yêu cầu: “Đẹp người - Đẹp doanh trại - Đẹp tình quân dân”; phong trào “3 đỉnh cao quyết thắng”, “Lý tưởng đẹp - Trách nhiệm cao; Học tập tốt - Hành động giỏi; Đoàn kết tốt - Kỷ luật nghiêm”... đội ngũ cán bộ đoàn cần đẩy mạnh công tác giáo dục chính trị, tư tưởng, nâng cao nhận thức, trách nhiệm cho văn nghệ sĩ trẻ về mục tiêu, lý tưởng cách mạng, xây dựng lòng yêu nước, yêu CNXH, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, truyền thống vẻ vang của Đảng, dân tộc, Quân đội và của Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh, tạo sức “đề kháng” cho cán bộ, đoàn viên, thanh niên phòng ngừa, ngăn chặn các biểu hiện suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; xây dựng niềm tin và bồi dưỡng kinh nghiệm sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các sản phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; tính năng động, sáng tạo, tự học, tự rèn, thích ứng nhanh với thực tiễn; có phẩm chất đạo đức tốt, lối sống trung thực, lành mạnh, đoàn kết; có ý thức tổ chức kỷ luật cao, xây dựng văn nghệ sĩ trẻ thực sự tiêu biểu cho phẩm chất, bản lĩnh, trí tuệ của thanh niên Việt Nam, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN trong thời kỳ mới.

Hội đồng quân nhân là tổ chức đại diện quyền dân chủ của quân nhân. Để phát huy vai trò của tập thể quân nhân trong quá trình nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ, chủ tịch và các ủy viên trong hội đồng quân nhân cần nắm chắc chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, hình thức hoạt động, chế độ sinh hoạt và các mối quan hệ của hội đồng quân nhân; theo định kỳ và kế hoạch, hội đồng quân nhân tổ chức các buổi sinh hoạt dân chủ trong đơn vị để thảo luận, bàn bạc biện pháp thực hiện nhiệm vụ chính trị, đấu tranh với những hành vi, dư luận xấu, bảo vệ những việc làm tốt và các quyền lợi hợp pháp, lợi ích chính đáng của cá nhân và tập thể, thông qua đó để nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ, giáo dục, rèn luyện văn nghệ sĩ ngày càng trưởng thành.

4.2.5. Phát huy tính tích cực, tự giác của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị

Đây là giải pháp rất quan trọng, thiết thực, có ý nghĩa quyết định đến hiệu quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Xuất phát từ quan điểm chủ nghĩa Mác- Lênin về mối quan hệ giữa khách quan và chủ quan, giải pháp này khẳng định vai trò chủ thể của văn nghệ sĩ trong nỗ lực chuyển hóa những yêu cầu khách quan thành những hoạt động chủ động, tích cực của từng đồng chí. Tất cả nội dung, phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội do các chủ thể thực hiện suy đến cùng đều là những tác động mang tính khách quan đối với đội ngũ văn nghệ sĩ. Chất lượng, hiệu quả của những tác động đó phụ thuộc rất nhiều vào nỗ lực chủ quan với quyết tâm cao của từng văn nghệ sĩ. Chỉ khi nào đội ngũ văn nghệ sĩ thực sự nêu cao nhận thức, trách nhiệm trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện thì lúc đó việc nâng cao BLCT mới có chất lượng, hiệu quả cao và ngược lại, nếu văn nghệ sĩ nhận thức không đầy đủ, thiếu trách nhiệm thì ảnh hưởng không tốt đến nâng cao BLCT của họ. Nói cách khác, BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội chỉ có thể được nâng cao trên cơ sở kết quả quá trình giáo dục, rèn luyện và tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện với tinh thần tích cực, tự giác, chủ động, sáng tạo. Thêm vào đó, thực tiễn cuộc sống luôn vận động, nhiệm vụ cách mạng, nhiệm vụ của Quân đội không ngừng phát triển, yêu cầu nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị ngày càng cao đòi hỏi đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội phải thường xuyên tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao phẩm chất đạo đức, lối sống, năng lực toàn diện để đáp ứng ngày càng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Không chỉ vậy, tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện còn là nghĩa vụ, trách nhiệm của mọi văn nghệ sĩ trong Quân đội. Chủ tịch Hồ Chí Minh từng dạy: “Để làm tròn nhiệm vụ cao quý của mình, văn nghệ sĩ cần phải rèn luyện đạo đức cách mạng, nâng cao tinh thần phục vụ nhân dân, giữ gìn thái độ khiêm

tôn; phải thật sự hòa mình với quần chúng, cố gắng học tập chính trị, trau dồi nghề nghiệp” [92]. Lời căn dặn của Người là bài học sâu sắc, tinh tế, có giá trị định hướng về nhận thức, tư tưởng và hành động nhằm mài sắc ý chí chiến đấu và nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ. Theo đó, để không ngừng nâng cao BLCT, yêu cầu đặt ra là đội ngũ văn nghệ sĩ cần chủ động, tự giác học tập để nắm vững nội dung cơ bản, cốt lõi của chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; quan điểm, đường lối của Đảng; chính sách, pháp luật của Nhà nước; lịch sử, truyền thống, văn hóa của dân tộc; Điều lệnh, Điều lệ, nhiệm vụ của Quân đội, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị để có kiến thức toàn diện, từng bước hình thành thế giới quan, phương pháp luận khoa học.

Từng đồng chí xây dựng, triển khai thực hiện nghiêm túc kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của văn nghệ sĩ cần gắn với nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị và chức trách, nhiệm vụ được giao, đồng thời thực hiện tốt phương châm “thiếu gì học đó, yếu gì rèn đó”. Hằng năm, trên cơ sở yêu cầu nhiệm vụ, tình hình thực tiễn đơn vị, các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị các cấp cần chỉ đạo, tổ chức quán triệt sâu sắc các nội dung, chỉ tiêu, biện pháp học tập, tu dưỡng, rèn luyện của từng văn nghệ sĩ; giao nhiệm vụ cụ thể đến từng đồng chí và gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị của cơ quan, đơn vị mình. Trên cơ sở đó, từng văn nghệ sĩ phải xây dựng kế hoạch và báo cáo kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện với các cấp ủy, tổ chức đảng, người chỉ huy cấp mình. Trong kế hoạch cần xác định rõ mục tiêu, yêu cầu, chỉ tiêu, nội dung, hình thức, biện pháp tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện và thời gian thực hiện. Mục tiêu xác định phải có cơ sở khoa học; chỉ tiêu đặt ra không quá cao để “tránh” nản chí, nhưng cũng không quá thấp để “bớt” chủ quan, xem nhẹ. Nội dung tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện phải toàn diện cả về lập trường chính trị, tư tưởng; phẩm chất đạo đức, lối sống; xây dựng động cơ, ý thức trách nhiệm; trình độ, năng lực, kỹ năng, phương pháp, tác phong

công tác; việc chấp hành Điều lệ Đảng, pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; giải quyết các mối quan hệ; công tác tuyên truyền, vận động nhân dân xây dựng đời sống văn hóa; đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị của các thế lực thù địch, phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Việc xác định thời gian trong kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện cũng cần bảo đảm phù hợp, tránh biểu hiện nôn nóng, đốt cháy giai đoạn. Đồng thời chống tư tưởng xây dựng kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT một cách chung chung, hình thức.

Để thực hiện quá trình tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT có hiệu quả, đội ngũ văn nghệ sĩ cần học tập ở mọi lúc, mọi nơi, trong cuộc sống cũng như trong công việc; phải biết lựa chọn các hình thức phù hợp, như gắn với thực hiện phong trào thi đua quyết thắng, Cuộc vận động học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; thông qua thực hiện các nền nếp, chế độ hằng ngày, hằng tuần, hằng tháng; trại sáng tác, các hội thi, hội diễn, cuộc thi, liên hoan; viết cam kết của cán bộ, đảng viên; tự nghiên cứu các nghị quyết, chỉ thị, quy chế, quy định của các cấp ủy đảng; tham gia các hoạt động sinh hoạt chuyên môn, hoạt động chính trị, xã hội; qua các mối quan hệ với đồng nghiệp, với xã hội; bằng các phương tiện thông tin đại chúng, mạng xã hội; thực tiễn hoạt động quân sự; sân khấu hóa; việc sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật.

Trong sinh hoạt, từng văn nghệ sĩ cần nghiêm túc tự phê bình và phê bình để phát huy những ưu điểm, kịp thời rút kinh nghiệm những việc chưa làm được trong triển khai thực hiện kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Đối với bản tự kiểm điểm của cá nhân hằng năm nhất thiết phải có đánh giá kết quả đã đạt được, hạn chế, khuyết điểm, nguyên nhân hạn chế, khuyết điểm, bài học kinh nghiệm, phương hướng khắc phục những hạn

ché, khuyết điểm trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nâng cao BLCT gắn với đánh giá, xếp loại và khen thưởng tập thể, cá nhân.

Các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì, cơ quan chính trị các cấp cần tổ chức tốt công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện kế hoạch tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của văn nghệ sĩ. Kịp thời động viên, khen thưởng những văn nghệ sĩ tiêu biểu trong học tập, tu dưỡng, rèn luyện, đồng thời nhắc nhở, chấn chỉnh những biểu hiện tiêu cực, sai trái, hoặc biểu hiện ngại học, ngại rèn luyện, vi phạm pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội, các quy định của đơn vị; xử lý kỷ luật các trường hợp vi phạm nếu có.

4.2.6. Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với việc đưa văn nghệ sĩ vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách để rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị

4.2.6.1. Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam

Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh cho đội ngũ văn nghệ sĩ là hoạt động rất quan trọng, tạo điều kiện thuận lợi nhất để văn nghệ sĩ nâng cao BLCT. Thực tế cho thấy, việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ thường xuyên chịu sự chi phối của nhiều yếu tố, trong đó môi trường văn hóa quân sự giữ vai trò hết sức quan trọng trong tạo ra phẩm chất chính trị và nhân cách người “chiến sĩ- nghệ sĩ”. Nó tác động, chi phối mạnh mẽ và sâu sắc đến nhận thức, ý thức, tình cảm, niềm tin, động cơ, thái độ, trách nhiệm của văn nghệ sĩ, đồng thời điều chỉnh hành vi chính trị của văn nghệ sĩ. Để xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, góp phần nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay, cần thực hiện tốt một số nội dung, biện pháp chủ yếu sau:

Một là, xây dựng môi trường chính trị tư tưởng mẫu mực, tiêu biểu

Môi trường chính trị, tư tưởng mẫu mực, tiêu biểu tác động to lớn đến xây dựng, phát triển, hoàn thiện nhân cách của người quân nhân cách mạng,

bồi đắp những phẩm chất tốt đẹp về trách nhiệm, BLCT vững vàng của “chiến sĩ- nghệ sĩ” đối với Tổ quốc, đối với nhân dân, đối với Quân đội; xây dựng nếp sống văn hóa, chuẩn mực, đạo đức nghề nghiệp, phong cách quân nhân, ý thức chấp hành pháp luật Nhà nước, kỷ luật Quân đội; góp phần phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” và truyền thống vẻ vang của Quân đội trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; hình thành tư tưởng tốt, tình cảm trong sáng, thái độ nghiêm túc, hành vi chuẩn mực trong sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Để xây dựng môi trường chính trị tư tưởng mẫu mực, tiêu biểu phải làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục cho văn nghệ sĩ, nhằm tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về ý thức và hành động của họ trong thực hiện nhiệm vụ. Các cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần tiếp tục tổ chức phát huy, làm đẹp thêm phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” theo tinh thần Nghị quyết số 847- NQ/QUTW ngày 28/12/2021 của Quân ủy Trung ương, gắn với tiêu chuẩn con người mới XHCN có tri thức, đạo đức, thể lực, lối sống và thẩm mỹ; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Nâng cao chất lượng, hiệu quả các cuộc vận động, phong trào thi đua về văn hóa, văn học, nghệ thuật; đẩy mạnh phong trào: “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ”. Phát huy vai trò làm chủ của mỗi văn nghệ sĩ trong xây dựng đời sống văn hóa, tinh thần của cơ quan, đơn vị. Thực hiện tốt vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên, người chủ trì trong xây dựng môi trường văn hóa. Chú trọng xây dựng văn hóa trong lãnh đạo, chỉ huy, quan hệ cấp trên, cấp dưới, đồng chí, đồng đội, giao tiếp, ứng xử trong và ngoài đơn vị. Thực hiện hiệu quả “Quy hoạch hệ thống thiết chế văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam giai đoạn 2021- 2025, định hướng đến năm 2030”; Quy chế tổ chức hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Khai thác, phát huy tốt công năng của các thiết

chế văn hóa; nghiên cứu đầu tư xây dựng một số công trình văn hóa Quân đội có quy mô, giá trị văn hóa nghệ thuật cao. Tăng cường giáo dục, nâng cao năng lực cảm thụ nghệ thuật; bảo đảm quyền tiếp cận, hưởng thụ và sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật trong toàn quân. Duy trì chặt chẽ công tác quản lý nội bộ; chủ động, kịp thời đấu tranh đẩy lùi cái xấu, cái lạc hậu, ngăn chặn các luồng tư tưởng xấu độc thâm nhập vào đơn vị; khen thưởng và xử phạt đúng người, đúng việc. Coi trọng quản lý chặt chẽ cả tổ chức và con người bảo đảm đơn vị luôn vững vàng, kiên định về chính trị tư tưởng, trong sạch về tổ chức, thực sự xứng đáng là lực lượng chính trị tin cậy và trung thành của Đảng và nhân dân.

Hai là, xây dựng tập thể quân nhân vững mạnh về mọi mặt

Đây là môi trường quan trọng trong quản lý đội ngũ văn nghệ sĩ về mọi mặt. Tập thể quân nhân là nơi hình thành, phát triển nhân cách người “chiến sĩ- nghệ sĩ”, chính vì vậy, xây dựng tập thể quân nhân vững mạnh toàn diện có vai trò rất quan trọng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Trước hết cần xây dựng tập thể quân nhân vững vàng về chính trị, kiên định chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, chấp hành nghiêm đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, kỷ luật Quân đội, quy định của đơn vị. Xây dựng bầu không khí dân chủ, cởi mở, chan hòa, thái độ chân thành, trung thực, tin tưởng, đoàn kết, thương yêu, giúp đỡ đồng chí, đồng đội trong học tập, rèn luyện, sáng tạo, truyền thụ, quảng bá văn hóa, văn học, nghệ thuật. Xây dựng tập thể lãnh đạo, chỉ huy các cơ quan, đơn vị vững mạnh, đoàn kết, không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo, trình độ tổ chức chỉ huy, quản lý; duy trì nền nếp, chế độ chính quy; thực hiện nghiêm quy chế dân chủ ở cơ sở; đề cao tự phê bình và phê bình; nắm chắc tình hình mọi mặt, nhất là diễn biến tư tưởng, kịp thời giải quyết những khó khăn, vướng mắc, xây dựng bầu không khí dân chủ, dư luận tập thể tích cực. Chủ động đấu tranh, lên án và xử lý kịp thời với mọi hành vi sai trái của quân nhân.

Ba là, chăm lo xây dựng môi trường giáo dục, đào tạo văn nghệ sĩ trong sạch, lành mạnh

Môi trường giáo dục, đào tạo văn nghệ sĩ là cái nôi nuôi dưỡng, ươm mầm các tài năng văn hóa, văn học, nghệ thuật, ảnh hưởng rất lớn tới nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ. Vì vậy, trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ cần chú trọng xây dựng môi trường giáo dục, đào tạo văn nghệ sĩ trong sạch, lành mạnh. Trong đó, trọng tâm là Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội phải thực sự “Mẫu mực, tiêu biểu” về mọi mặt, cần tập trung tổ chức thực hiện chặt chẽ công tác tuyển sinh, tuyển chọn đầu vào; hợp tác đào tạo, bồi dưỡng nhân lực thuộc lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật; xây dựng chiến lược đào tạo đại học, sau đại học cho các đối tượng; triển khai đúng, đủ nội dung, chương trình, kế hoạch đào tạo; thường xuyên rà soát, bổ sung và hoàn thiện quy chế giáo dục, đào tạo; thực hiện nghiêm các quy định trong thi, kiểm tra, đánh giá chất lượng người học, chống các biểu hiện tiêu cực trong dạy và học; chủ động lấy ý kiến phản hồi về chất lượng đào tạo văn nghệ sĩ; coi trọng xây dựng đội ngũ giảng viên chất lượng cao, tiên phong, gương mẫu, có uy tín, có vị thế về văn hóa, văn học, nghệ thuật, tiêu biểu về BLCT, phẩm chất đạo đức, lối sống, phải thực sự mô phạm cho văn nghệ sĩ học tập và noi theo; giao tiếp, ứng xử có văn hóa, đời sống vật chất, tinh thần thường xuyên được quan tâm và không ngừng được cải thiện, nâng cao. Đồng thời phải quan tâm đầu tư xây dựng và phát huy có hiệu quả các thiết chế văn hóa, xây dựng cảnh quan môi trường “sáng - xanh - sạch - đẹp”; đấu tranh với các biểu hiện sai trái, lệch lạc; xây dựng Nhà trường vững mạnh toàn diện “Mẫu mực, tiêu biểu”.

Bốn là, tiếp tục bổ sung, hoàn thiện các chế độ, chính sách, nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ văn nghệ sĩ

Thời gian qua, Đảng, Nhà nước, Quân đội đã có nhiều chế độ, chính sách, đảm bảo cho cán bộ, chiến sĩ nói chung và đội ngũ văn nghệ sĩ nói riêng

có đời sống vật chất, tinh thần tốt hơn, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong từng giai đoạn cách mạng. Tuy nhiên, một số chế độ, chính sách hiện không còn phù hợp. Vì vậy, phải tiếp tục nghiên cứu để bổ sung, hoàn thiện hệ thống chế độ, chính sách cho phù hợp với điều kiện hiện nay, đáp ứng ngày càng tốt hơn những yêu cầu ngày càng cao của công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật và sự phát triển toàn diện của đội ngũ văn nghệ sĩ. Phương hướng, nhiệm vụ trong năm 2024, Báo cáo tổng kết nhiệm vụ Cơ quan Tổng cục Chính trị năm 2023 nhấn mạnh: “Chú trọng xây dựng, triển khai các chính sách thu hút nhân tài vào công tác trong Cơ quan Tổng cục Chính trị, nhất là ở các ngành nghệ thuật” [18, tr.17].

Các cấp ủy, tổ chức đảng và chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần thường xuyên tuyên truyền, giáo dục cho đội ngũ văn nghệ sĩ thấy được sự quan tâm của Đảng, Nhà nước và Quân đội thông qua các chế độ, chính sách đãi ngộ đối với họ. Mỗi văn nghệ sĩ cần nhận thức sâu sắc rằng, đời sống vật chất không chỉ đơn thuần là tiêu chuẩn ăn, mặc, ngủ, nghỉ, tiền lương, thu nhập mà còn bao gồm những quyền lợi khác như điều kiện làm việc, sự cống hiến, công tác sáng tác, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá, hưởng thụ văn hóa, văn học, nghệ thuật, hậu phương Quân đội, các chính sách đãi ngộ về nhà ở, phương tiện, chế độ đi lại. Tiếp tục quan tâm đúng mức đến cả đời sống vật chất và đời sống tinh thần của đội ngũ văn nghệ sĩ, kết hợp hài hòa giữa hai mặt sẽ tạo ra động lực mới trong mọi hoạt động sáng tạo của họ. Đời sống tinh thần không chỉ đơn thuần là các nhu cầu về văn hóa, văn nghệ, vui chơi, giải trí mà nó bao gồm tổng hợp các yếu tố từ môi trường, điều kiện sống, các mối quan hệ trong đơn vị, gia đình và xã hội. Do đó, việc xây dựng môi trường sống lành mạnh, phong phú, khoa học, phù hợp với yêu cầu, nguyện vọng chính đáng, phù hợp với những hoạt động đặc thù của văn nghệ sĩ là hết sức cần thiết. Tăng cường tổ chức các hoạt động thể dục, thể thao, văn hóa, văn nghệ, tham quan, giao lưu, hợp tác, tạo điều kiện để văn nghệ sĩ được tiếp

cận thường xuyên với môi trường xã hội và các hoạt động bổ ích khác. Tiếp tục nghiên cứu và đề nghị các cấp có thẩm quyền đảm bảo về nơi ăn, ở, sinh hoạt, đi lại và thực hiện tốt chính sách về bản quyền, lương, phụ cấp, nhuận bút, thù lao cho văn nghệ sĩ, quan tâm chăm lo hậu phương của văn nghệ sĩ.

4.2.6.2. Đưa đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách để rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị

Đây là giải pháp có ý nghĩa thực tiễn, bảo đảm hiệu quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong giai đoạn cách mạng hiện nay. Sự hình thành, phát triển phẩm chất chính trị nói chung và BLCT nói riêng của mỗi cá nhân luôn có mối quan hệ biện chứng đối với môi trường xã hội, nơi cá nhân đó sinh sống, học tập, công tác, hoạt động, giao tiếp. Mọi hoạt động trong quá trình thực hiện chức trách, nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ đều diễn ra trong môi trường văn hóa quân sự trong sạch, lành mạnh. Quá trình thực hiện các nội dung, hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ và quá trình tự bồi dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ cũng diễn ra trong môi trường văn hóa quân sự. Vì vậy, môi trường văn hóa quân sự trong sạch, lành mạnh là điều kiện thuận lợi để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

BLCT không phải là yếu tố sẵn có ở mỗi văn nghệ sĩ. Lịch sử gần 80 năm xây dựng, chiến đấu, trưởng thành của Quân đội nhân dân Việt Nam cho thấy, BLCT của cán bộ, chiến sĩ phải được tôi luyện qua thực tiễn chiến đấu, được trải nghiệm trong môi trường nhiều thử thách, có độ phức tạp và nhạy cảm về chính trị. Hơn nữa, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đa dạng về chuyên ngành đào tạo, tuổi quân, tuổi đời, tuổi nghề, sự chênh lệch về trình độ chuyên môn và thu nhập khác nhau; hoạt động của đội ngũ văn nghệ sĩ vừa là loại hình lao động nghệ thuật sáng tạo, vừa là hình thức lao động nghệ thuật dày công khổ luyện, rất vất vả, với sự hao tổn rất lớn về thể lực và trí lực.

Song, họ thường lúng túng khi giải quyết các tình huống nảy sinh trong thực tiễn hoạt động quân sự; dễ có biểu hiện nóng vội, thiếu quyết tâm trước những khó khăn, thử thách. Mặt khác, đội ngũ văn nghệ sĩ sinh ra và lớn lên trong thời bình, có điều kiện học tập thuận lợi, được đào tạo cơ bản, tuy nhiên họ chưa được tôi luyện trong tình huống ác liệt, gian khổ, hy sinh nên tinh thần quyết tâm có thời điểm chưa cao, tâm lý và BLCT chưa thực sự vững vàng; nhất là khi đối diện với các tác động mặt trái cơ chế thị trường và những yêu cầu cao trong lĩnh vực văn hóa, văn học, nghệ thuật. Vì thế, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ cần thông qua hoạt động thực tiễn sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật; bằng các cuộc thi, hội thi, hội diễn, triển lãm, trại sáng tác nhằm giúp văn nghệ sĩ tự học tập, tự rèn luyện, tự đúc rút kinh nghiệm để bổ sung, hoàn thiện phẩm chất, năng lực của mình.

Lãnh đạo, chỉ huy các cơ quan, đơn vị cần quan tâm giao nhiệm vụ phù hợp với khả năng của từng văn nghệ sĩ để họ có cơ hội khẳng định bản thân, rèn luyện BLCT, ý chí quyết tâm hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Đồng thời, tạo điều kiện để đội ngũ văn nghệ sĩ đi học tập, công tác, nghiên cứu thực tế ở đơn vị chủ lực, địa bàn vùng sâu, vùng xa. Đây là những địa bàn có nhiều khó khăn về điều kiện cơ sở vật chất, phương tiện đi lại, trình độ, khả năng nhận thức của chính quyền địa phương và nhân dân, đòi hỏi văn nghệ sĩ phải độc lập, tự chủ trong công tác và sinh hoạt. Đồng thời, cũng là cơ hội để văn nghệ sĩ trải nghiệm, “va đập”, từ đó nâng cao chất lượng, hiệu quả sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá văn hóa, văn học, nghệ thuật, đồng thời không ngừng nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ. Cần đề cao vai trò, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng trong toàn quân nhằm hỗ trợ, tạo điều kiện thuận lợi về mọi mặt để văn nghệ sĩ phấn đấu, rèn luyện, trưởng thành.

Đồng thời, tiếp tục triển khai có hiệu quả các hội thi, cuộc thi, triển lãm, cuộc vận động sáng tác các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật về đề

tài lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh và công cuộc bảo vệ Tổ quốc hiện nay. Trước hết, các cơ quan chức năng tích cực, chủ động tham mưu với Thủ trưởng Bộ Quốc phòng và Tổng cục Chính trị tổ chức tốt các trại sáng tác trên tất cả các loại hình, như: văn học, hội họa, điện ảnh, âm nhạc, sân khấu, nghệ thuật múa, v.v.. Có chính sách thích hợp để động viên, khích lệ, tập hợp các tác giả trong và ngoài Quân đội tham gia sáng tạo các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật để phục vụ đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sĩ hiện nay. Tạo điều kiện cho văn nghệ sĩ thâm nhập thực tế, nhất là nhiệm vụ huấn luyện sẵn sàng chiến đấu, tham gia phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn của bộ đội, từ đó giúp cho văn nghệ sĩ có những hiểu biết sâu sắc về thực tiễn thực hiện nhiệm vụ của các đơn vị tuyến đầu bảo vệ chủ quyền biển, đảo, biên giới của Tổ quốc làm tư liệu cho việc sáng tác văn học, nghệ thuật ngày càng có chất lượng. Định kỳ tổ chức nghiệm thu, trao thưởng cấp Bộ Quốc phòng cho các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật một cách công tâm, khách quan, chính xác, tạo động lực thúc đẩy sự sáng tạo, cống hiến của văn nghệ sĩ.

Các cơ quan, đơn vị cơ sở trong toàn quân phát huy tối đa công năng của các thiết chế văn hóa trong việc thụ hưởng và sáng tạo văn hóa, văn học, nghệ thuật. Động viên cán bộ, chiến sĩ tham gia đấu tranh bài trừ ảnh hưởng của các sản phẩm phi văn hóa; tích cực tham gia phong trào văn hóa, văn nghệ trong đơn vị góp phần tích cực xây dựng môi trường văn hóa quân sự trong sạch, lành mạnh thực sự là cái nôi để đào luyện nhân cách người quân nhân cách mạng cho mỗi cán bộ, chiến sĩ. Đặc biệt, thông qua các thiết chế văn hóa, phải làm cho hoạt động văn học, nghệ thuật Quân đội luôn bám sát cuộc sống huấn luyện sẵn sàng chiến đấu; thiết thực cổ vũ, động viên cán bộ, chiến sĩ và nhân dân đấu tranh giữ vững độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, ứng phó có hiệu quả với các thách thức, an ninh phi truyền thống đang diễn biến phức tạp trong giai đoạn hiện nay.

Tiểu kết Chương 4

Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là quá trình liên tục, lâu dài, liên quan đến nhiều tổ chức, nhiều lực lượng. Trong đó, cần chú trọng thực hiện toàn diện các giải pháp: Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, lực lượng; Xác định đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo hình thức, biện pháp; Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên; Phát huy vai trò tích cực, chủ động của đội ngũ văn nghệ sĩ; Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với việc đưa đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách; Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Các giải pháp trên là một chỉnh thể thống nhất, tuy mỗi giải pháp có vị trí, vai trò, tầm quan trọng khác nhau, song chúng có mối quan hệ chặt chẽ, tác động qua lại với nhau, làm tiền đề và điều kiện để cùng hướng đến mục tiêu chung là nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Do đó, các chủ thể, các lực lượng cần có sự nghiên cứu, vận dụng linh hoạt, sáng tạo các giải pháp, bảo đảm phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ và tình hình thực tiễn của mỗi cơ quan, đơn vị, nhằm đem lại chất lượng, hiệu quả thiết thực trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ.

KẾT LUẬN

Những năm qua, có nhiều công trình khoa học trong nước và nước ngoài nghiên cứu về giáo dục chính trị, tư tưởng; xây dựng, bồi dưỡng, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Các công trình nghiên cứu có nội dung phong phú, hướng tiếp cận đa dạng. Tuy nhiên, dưới góc độ Khoa học Chính trị, ngành xây dựng Đảng và chính quyền Nhà nước, đến nay, chưa có công trình khoa học nào đi sâu nghiên cứu, luận giải một cách trực tiếp, cơ bản, toàn diện về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Do vậy, luận án là công trình nghiên cứu độc lập, không trùng lặp các công trình khoa học đã công bố.

Trên cơ sở nhận thức rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, đề tài luận án đã khảo sát thực trạng nội dung, phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thời gian vừa qua. Qua đó, đánh giá kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội trên hai mặt ưu điểm và hạn chế, khuyết điểm. Bên cạnh những ưu điểm, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội vẫn còn những hạn chế, khuyết điểm cần khắc phục trong thời gian tới. Hiểu được thực trạng nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội giúp các chủ thể, lực lượng phát huy tốt những điểm mạnh, khắc phục các mặt yếu, đánh giá đúng nguyên nhân, rút ra những kinh nghiệm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội.

Từ thực trạng, nguyên nhân, kinh nghiệm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội, luận án dự báo những yếu tố tác động và yêu cầu tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thời gian tới. Những yếu tố tác động và yêu cầu tiếp tục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là cơ sở để luận án đề xuất 06 giải pháp nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội thời gian tiếp theo, như:

Một là, tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các chủ thể, lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Hai là, xác định đúng nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Ba là, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Bốn là, phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng nhằm nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam. Năm là, phát huy tính tích cực, tự giác của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT. Sáu là, xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với việc đưa đội ngũ văn nghệ sĩ vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách để rèn luyện, nâng cao BLCT.

Nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội trực tiếp góp phần bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ phát triển toàn diện về mọi mặt; nâng cao chất lượng công tác huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu ở các cơ quan, đơn vị trong toàn quân, góp phần xây dựng Quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại. Tuy nhiên, nhiệm vụ cách mạng, nhiệm vụ của Quân đội luôn có sự vận động, phát triển. Vì vậy, kết quả nghiên cứu của luận án mới chỉ là những đóng góp bước đầu, những vấn đề về BLCT, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội rất cần sự tham gia nghiên cứu, bổ sung của các nhà khoa học.

**CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC CỦA NGHIÊN CỨU SINH
ĐÃ CÔNG BỐ CÓ LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI LUẬN ÁN**

1. Nguyễn Thành Vinh (2023), *Đội ngũ văn nghệ sĩ Quân đội học tập và rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị*, Tạp chí Lý luận Chính trị ngày 11/8/2023.
2. Nguyễn Thành Vinh (2023), *Nâng cao chất lượng đấu tranh chống quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị trên không gian mạng của đội ngũ văn nghệ sĩ Quân đội hiện nay*, Tạp chí Quản lý Nhà nước ngày 24/8/2023.
3. Nguyễn Thành Vinh (2024), *Tăng cường giáo dục đạo đức, lối sống cho đội ngũ văn nghệ sĩ Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội*, Tạp chí Lý luận Chính trị, Quân sự tháng 02/2024.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

* Tài liệu tiếng Việt

1. Đào Duy Anh (2014), *Từ điển Hán Việt*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
2. Ban Chấp hành Trung ương (2012), *Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4, khóa XI: “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
3. Tăng Bình, Thu Huyền, Ái Phương (2013), *Phát triển đảng viên, nâng cao bản lĩnh chính trị, rèn luyện tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay*, Nxb Lao Động, Hà Nội.
4. Bộ Chính trị (2014), *Nghị quyết số 37- NQ/TW, ngày 9/10/2014 về “Công tác lý luận và định hướng nghiên cứu đến năm 2030”*, Hà Nội.
5. Bộ Chính trị (2016), *Quy định số 55- QĐ/TW, ngày 19/12/2016 “Về một số việc cần làm ngay để tăng cường vai trò nêu gương của cán bộ, đảng viên”*, Hà Nội.
6. Bộ Chính trị (2016), *Quy định số 59- QĐ/TW ngày 22/12/2016 về “Tổ chức Đảng trong Quân đội nhân dân Việt Nam”*, Hà Nội.
7. Bộ Chính trị (2018), *Nghị quyết số 35- NQ/TW ngày 22/10/2018 “Về tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”*, Hà Nội.
8. Bộ Chính trị (2019), *Nghị quyết số 52- NQ/TW ngày 27/9/2019 “Về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư”*, Hà Nội.
9. Bộ Chính trị (2021), *Kết luận số 01- KL/TW, ngày 18/5/2021 về tiếp tục thực hiện Chỉ thị 05- CT/TW ngày 15/5/2016 “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”*, Hà Nội.
10. Bộ trưởng Bộ Quốc phòng (2020), *Quyết định 3672/QĐ- BQP, ngày 24/11/2020 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng về Ban hành Quy hoạch hệ thống thiết chế văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam giai đoạn 2021-2025 và định hướng đến năm 2030*, Hà Nội.

11. Bộ trưởng Bộ Quốc phòng (2021), *Thông tư số 07/2021/TT- BQP*, ngày 14/01/2021 của Bộ trưởng Bộ Quốc phòng quy định Tiêu chuẩn chức danh sĩ quan chuyên môn kỹ thuật - nghiệp vụ trong Quân đội nhân dân Việt Nam, Hà Nội.
12. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2018), *Giáo Trình Đường lối Văn hóa của Đảng Cộng sản Việt Nam*, Nxb Văn học, Hà Nội.
13. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch (2021), *Công văn số 1854/BVHTTDL-NTBD về việc tăng cường công tác quản lý trong hoạt động văn hóa nghệ thuật*, Hà Nội.
14. Cơ quan Tổng cục Chính trị (2021), *Tổng kết công tác đảng, công tác chính trị của Cơ quan Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam trong thực hiện nhiệm vụ phòng, chống “diễn biến hòa bình”*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
15. Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị (2017), *Hướng dẫn quán triệt và triển khai thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương “Về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay”*, Hà Nội.
16. Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị (2022), *Báo cáo số 788/BC-CT ngày 23/5/2022 sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022 của Cơ quan Tổng cục Chính trị*, Hà Nội.
17. Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị (2022), *Hướng dẫn quán triệt, triển khai thực hiện Kết luận số 1172- KL/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương về tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới trong Đảng bộ và Cơ quan Tổng cục Chính trị*, Hà Nội.
18. Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị (2023), *Báo cáo tổng kết nhiệm vụ Cơ quan Tổng cục Chính trị*, Hà Nội.

19. Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị (2023), *Thông báo số 1645/TB- CT ngày 06/11/2023 của Cục Chính trị, Tổng cục Chính trị về kết quả kiểm tra, nắm tình hình hoạt động Công tác đảng, công tác chính trị năm 2023*, Hà Nội.
20. Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2016), *Báo cáo số 3738/BC- TH “Báo cáo kết quả công tác giáo dục chính trị tại đơn vị năm 2016 và một số nhiệm vụ trọng tâm năm 2017*, Hà Nội.
21. Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2019), *Báo cáo thực trạng hệ thống thiết chế văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*, Hà Nội.
22. Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2020), *Báo cáo tổng kết hoạt động trọng điểm về văn hóa, văn học, nghệ thuật và báo chí Quân đội giai đoạn (2016-2020)*, Hà Nội.
23. Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị (2022), *Nghị quyết Công tác Tuyên huấn trong Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
24. Lương Cường (2017), *Xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội vững mạnh, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ chính trị trong tình hình mới*, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân*, số 11/2017, tr.1-5.
25. Lương Cường (2020), *Nâng cao hiệu quả hoạt động công tác đảng, công tác chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
26. Lương Cường (2020), *Xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, chiến sĩ trong Quân đội nhân dân và Công an nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
27. Đinh Xuân Dũng (2016), *Công tác tư tưởng- văn hóa trong xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
28. Đinh Xuân Dũng (2018), *Văn nghệ với người lính và thời cuộc*, Nxb Lao Động, Hà Nội.

29. Lê Văn Dũng (2004), *Xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam về chính trị*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
30. Lê Văn Dũng (2006), *Xây dựng bản chất cách mạng của Quân đội nhân dân trong thời kỳ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
31. Nguyễn Bá Dương (2015), *Xây dựng bản lĩnh chính trị cho cán bộ, chiến sĩ, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị*, Quân đội nhân dân ngày 08/9/2015.
32. Đảng bộ Báo Quân đội nhân dân (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020-2025*, Hà Nội.
33. Đảng bộ Cơ quan Tổng cục Chính trị (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Cơ quan Tổng cục Chính trị*, Hà Nội.
34. Đảng bộ Điện ảnh Quân đội nhân dân (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.
35. Đảng bộ Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020-2025*, Hà Nội.
36. Đảng bộ Nhà hát Chèo Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020-2025*, Hà Nội.
37. Đảng bộ Nhà hát Kịch nói Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.
38. Đảng bộ Quân đội (2020), *Văn kiện Đại hội đại biểu Đảng bộ Quân đội lần thứ XI*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
39. Đảng bộ Tạp chí Quốc phòng toàn dân (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.
40. Đảng bộ Tạp chí Văn nghệ Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.
41. Đảng bộ Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.
42. Đảng bộ Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội (2020), *Nghị quyết Đại hội Đảng bộ nhiệm kỳ 2020- 2025*, Hà Nội.

43. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Cương lĩnh xây dựng đất nước thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội (bổ sung, phát triển năm 2011)*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
44. Đảng Cộng sản Việt Nam (2014), *Nghị quyết số 33- NQ/TW ngày 09/6/2014 Hội nghị lần thứ 9 Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về “Xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước”*, Hà Nội.
45. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
46. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, tập 2*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
47. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
48. Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Nghị quyết số 18- NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị Trung ương lần thứ sáu (khóa XII) về “Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”*, Hà Nội.
49. Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Nghị quyết số 21- NQ/TW, ngày 16/6/2022 về tăng cường củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng và nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên trong giai đoạn mới*, Hà Nội.
50. Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Nghị quyết số 27- NQ/TW về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới*, Hà Nội.
51. Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Nghị quyết số 28- NQ/TW ngày 17/11/2022 Hội nghị lần thứ 6 về tiếp tục đổi mới phương thức lãnh đạo, cầm quyền của Đảng đối với hệ thống chính trị trong giai đoạn mới*, Hà Nội.

52. Đảng Cộng sản Việt Nam (2022), *Nghị quyết số 29- NQ/TW ngày 17/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045*, Hà Nội.
53. Đảng Cộng sản Việt Nam (2023), *Nghị quyết số 44- NQ/TW, ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*, Hà Nội.
54. Đảng Cộng sản Việt Nam (2023), *Nghị quyết số 45- NQ/TW, ngày 24/11/2023 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và phát huy vai trò của đội ngũ trí thức đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững trong giai đoạn mới*, Hà Nội.
55. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2017), *Nghị quyết số 238- NQ/ĐU ngày 21/12/2017 của Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị về “Lãnh đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật từ nay đến năm 2020 và những năm tiếp theo trong Cơ quan Tổng cục Chính trị”*, Hà Nội.
56. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2020), *Nghị quyết Đại hội đại biểu Đảng bộ Cơ quan Tổng cục Chính trị lần thứ XIX nhiệm kỳ 2020 - 2025*, Hà Nội.
57. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2020), *Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2020*, Hà Nội.
58. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2021), *Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2021*, Hà Nội.
59. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2022), *Báo cáo số 396- BC/ĐU ngày 29/3/2022 của Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị về kết quả 05 năm thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về “Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay”*, Hà Nội.

60. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2022), *Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2022*, Hà Nội.
61. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2023), *Báo cáo tổng kết 15 năm thực hiện Nghị quyết số 23- NQ/TW của Bộ Chính trị (khóa X) về “Tiếp tục xây dựng và phát triển văn học, nghệ thuật thời kỳ mới” trong Cơ quan Tổng cục Chính trị*, Hà Nội.
62. Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị (2023), *Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2023*, Hà Nội.
63. Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội (2018), *Nghị quyết lãnh đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật đến năm 2020 và những năm tiếp theo*, Hà Nội.
64. Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội (2022), *Báo cáo Tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 8 khóa XI về Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới*, Hà Nội.
65. Đảng ủy Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội (2022), *Nghị quyết lãnh đạo thực hiện nhiệm vụ năm 2023*, Hà Nội.
66. Điện ảnh Quân đội nhân dân (2021), *Báo cáo Đại hội hội đồng quân nhân nhiệm kỳ 2021- 2023*, Hà Nội.
67. Đoàn Văn công Quân khu 1 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*. Lưu hành nội bộ.
68. Đoàn Văn công Quân khu 2 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*. Lưu hành nội bộ.
69. Đoàn Văn công Quân khu 3 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*, Lưu hành nội bộ.

70. Đoàn Văn công Quân khu 4 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*, Lưu hành nội bộ.
71. Đoàn Văn công Quân khu 5 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*, Lưu hành nội bộ.
72. Đoàn Văn công Quân khu 7 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*, Lưu hành nội bộ.
73. Đoàn Văn công Quân khu 9 (2022), *Báo cáo sơ kết 03 năm thực hiện Phong trào thi đua “Cán bộ, chiến sĩ Quân đội thi đua thực hiện văn hóa công sở, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” giai đoạn 2019 - 2022*, Lưu hành nội bộ.
74. Phạm Duy Đức (2019), *Văn hóa trong chính trị và văn hóa trong kinh tế ở Việt Nam*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
75. Nguyễn Quang Hà (2023), *Thời tôi mặc áo lính*, Nxb Thanh niên, Hà Nội.
76. Nguyễn Tiến Hải (2016), *Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ cán bộ các bảo tàng quân đội nhân dân Việt Nam ở Hà Nội giai đoạn hiện nay*, Luận văn Xây dựng Đảng, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh, Hà Nội.
77. Phan Trọng Hào (2024), *Bác bỏ luận điệu xuyên tạc vai trò của đội ngũ trí thức*, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân*, ngày 11 tháng 3 năm 2024.
78. Hội đồng Quốc gia chỉ đạo biên soạn Từ điển Bách khoa Việt Nam (2005), *Từ điển bách khoa Việt Nam*, tập 4, Nxb Từ điển Bách khoa, Hà Nội.

79. Nguyễn Quang Hưng (2022), Chú trọng đào tạo đội ngũ làm văn hóa, văn nghệ, *Tạp chí Ban Tuyên giáo Trung ương* ngày 23/3/2022.
80. Nguyễn Mạnh Hưởng (2011), *Xây dựng Quân đội về chính trị trong tình hình mới theo tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
81. Ngô Thị Khánh (2017), Nâng cao bản lĩnh chính trị cho đội ngũ giảng viên các trường Công an nhân dân, *Tạp chí Giáo dục lý luận chính trị quân sự*, số 01/2017, tr.80- 82.
82. Nguyễn Thế Kỷ (2023), Vai trò, ảnh hưởng của trí thức, văn nghệ sĩ trong khơi dậy và phát huy giá trị văn hóa Việt Nam, thực hiện khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, *Tạp chí Cộng sản* ngày 09 tháng 10 năm 2023.
83. Ngô Xuân Lịch (2014), *Xây dựng đội ngũ cán bộ văn hóa, nghệ thuật Quân đội đáp ứng yêu cầu mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
84. Ngô Xuân Lịch (2019), Phát huy vai trò của báo chí Quân đội trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* tháng 6 năm 2019.
85. Ngô Xuân Lịch (2020), *Bộ đội Cụ Hồ phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
86. Ngô Xuân Lịch (2020), Giữ trọn niềm tin với Đảng Quân đội nhân dân Việt Nam luôn giữ vững ý chí, nâng cao sức mạnh chiến đấu bảo vệ vững chắc Tổ quốc, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* tháng 02 năm 2020.
87. Hồ Chí Minh (1947), *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2011.
88. Hồ Chí Minh (1949), *Toàn tập*, tập 6, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
89. Hồ Chí Minh (1950), *Toàn tập*, tập 6, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
90. Hồ Chí Minh (1951), *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
91. Hồ Chí Minh (1956), *Toàn tập*, tập 10, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

92. Hồ Chí Minh (1957), *Toàn tập*, tập 11, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
93. Hồ Chí Minh (1961), *Toàn tập*, tập 13, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
94. Phạm Thanh Ngân (1999), *Bản lĩnh chính trị Bộ đội Cụ Hồ trong thời kỳ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
95. Lê Hữu Nghĩa (2016), Bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, *Tạp chí Cộng sản*, số 879/2016, tr. 56-60.
96. Nguyễn Trọng Nghĩa (2019), Công tác đảng, công tác chính trị trong nâng cao sức mạnh chính trị - tinh thần của Quân đội nhân dân Việt Nam, *Tạp chí Cộng sản* tháng 12 năm 2019.
97. Nhà xuất bản Chính trị Quốc gia (2004), *Hội thảo lý luận giữa Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Cộng sản Trung Quốc: Xây dựng Đảng cầm quyền - kinh nghiệm của Việt Nam, kinh nghiệm của Trung Quốc*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
98. Nhà xuất bản Quân đội nhân dân (1981), *Công tác đảng - chính trị trong các lực lượng vũ trang Xô - Viết*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
99. Phạm Phương Oanh (2022), *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật tại các đoàn văn công Quân đội trong giai đoạn hiện nay*, Luận án Tiến sĩ Quản lý văn hóa, Học viện Văn hóa Nghệ thuật, Hà Nội.
100. Đinh Phiếm, Phạm Tuấn, Đinh Bằng, Minh Đức, Lê Phong (2022), Phát huy phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ”, kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, xây dựng Quân đội vững mạnh về chính trị trong tình hình mới. *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* số 4, 5 năm 2022.
101. Phạm Văn Phong (2021), Đấu tranh phòng, chống diễn biến hòa bình trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật ở nước ta hiện nay, *Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật* tháng 10 năm 2021.
102. Vũ Văn Phúc, Ngô Văn Thạo (2011), *Những giải pháp và điều kiện thực hiện phòng, chống suy thoái tư tưởng, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

103. Quân ủy Trung ương (2016), *Chỉ thị số 87- CT/QUTW về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong Đảng bộ Quân đội và toàn quân”*, Hà Nội.
104. Quân ủy Trung ương (2017), *Báo cáo tổng kết thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa VIII về “Chiến lược cán bộ thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước” trong Đảng bộ Quân đội*, Hà Nội.
105. Quân ủy Trung ương (2017), *Chỉ thị số 355- CT/QUTW ngày 20/4/2017 về việc tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay*, Hà Nội.
106. Quân ủy Trung ương (2019), *Nghị quyết số 109- NQ/QUTW “Về xây dựng đội ngũ cán bộ Quân đội, nhất là cấp chiến dịch, chiến lược đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới”*, Hà Nội.
107. Quân ủy Trung ương (2022), *Kết luận số 1172- KL/QUTW ngày 16/6/2022 về tiếp tục tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới*, Hà Nội.
108. Quân ủy Trung ương (2023), *Quy chế số 2063- QC/QUTW ngày 16/6/2023 về lãnh đạo công tác cán bộ trong Quân đội nhân dân Việt Nam*, Hà Nội.
109. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2018), *Luật Quốc phòng*.
110. Nguyễn Thanh Tâm (2017), *Xây dựng nền văn hóa, văn nghệ của Quân đội ngang tầm nhiệm vụ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
111. Nguyễn Đắc Thái (2023), *Rèn luyện BLCT cho cán bộ, đảng viên theo tư tưởng, phong cách Hồ Chí Minh, phòng, chống suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”*, *Tạp chí Cộng sản*, ngày 15 tháng 11 năm 2023.
112. Lưu Thị Phương Thảo (2014), *Nâng cao chất lượng xây dựng môi trường văn hóa ở đơn vị cơ sở trong Quân đội hiện nay*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.

113. Thanh Thảo (2022), Góp “lửa” đưa văn học nghệ thuật phát triển, *Báo điện tử Đảng Cộng sản Việt Nam* ngày 02 tháng 02 năm 2022.
114. Nguyễn Đức Thắng (2016), V.I.Lênin với vấn đề nâng cao bản lĩnh chính trị và trình độ trí tuệ của người cộng sản, *Tạp chí Cộng sản*, số 882, tr.61-64.
115. Nguyễn Ngọc Thiện (2020), “Đường lối văn hóa, văn nghệ của Đảng và lý luận, thực tiễn nghệ thuật”, Nxb Hội Nhà văn, Hà Nội.
116. Thông tấn xã Việt Nam (2020), “*Sách trắng quốc phòng Trung Quốc năm 2002*”, Hà Nội.
117. Cao Lê Thuần (2010), Quan điểm “*Văn hóa, nghệ thuật cũng là một mặt trận*” của Hồ Chí Minh trong bối cảnh hội nhập và phát triển hiện nay, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
118. Thủ tướng Chính phủ (2011), *Quyết định số 808/QĐ- TTG phê duyệt Đề án “Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, giảng viên trình độ cao trong lĩnh vực văn hóa nghệ thuật, giai đoạn 2011 - 2020”*, Hà Nội.
119. Nguyễn Xuân Thủy (2020), *Phát triển nguồn nhân lực báo chí Quân đội thời kỳ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
120. Thường vụ Quân ủy Trung ương (2019), *Chỉ thị số 855-CT/QUTW ngày 12/8/2019 về đẩy mạnh thực hiện cuộc vận động “Phát huy truyền thống, cống hiến tài năng, xứng danh Bộ đội Cụ Hồ” thời kỳ mới*, Hà Nội.
121. Tổng cục Chính trị (2016), *Phòng, chống “diễn biến hòa bình” trong lĩnh vực văn học, nghệ thuật*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
122. Tổng cục Chính trị (2016), *Kế hoạch số 833/KH-CT ngày 20/5/2016 của Tổng cục Chính trị về “Tổ chức các hoạt động trọng điểm về văn hóa, văn học, nghệ thuật và báo chí Quân đội giai đoạn (2016 - 2020)”*, Hà Nội.
123. Tổng cục Chính trị (2023), *Hướng dẫn số 1388/HD- CT, ngày 21/6/2023 về thực hiện Quy chế lãnh đạo công tác cán bộ trong Quân đội nhân dân Việt Nam*, Hà Nội.

124. Tổng cục Chính trị (2017), *Hướng dẫn số 1840/HD- CT ngày 05/10/2017 về tổ chức quán triệt và triển khai thực hiện Chỉ thị số 355- CT/QUTW của Thường vụ Quân ủy Trung ương “Về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
125. Tổng cục Chính trị (2022), *Báo cáo số 933/BC-TC, ngày 08/6/2022 về kết quả 05 năm thực hiện Chỉ thị số 355-CT/QUTW ngày 20/4/2017 của Thường vụ Quân ủy Trung ương về tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội giai đoạn hiện nay*, Hà Nội.
126. Tổng cục Chính trị (2022), *Kế hoạch số 1349/KH-CT ngày 15/8/2022 về thực hiện Chiến lược phát triển Văn hóa đến năm 2030 trong Quân đội nhân dân Việt Nam*, Hà Nội.
127. Nguyễn Thị Triều (2023), Văn nghệ sĩ với bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, *Tạp chí Lý luận Chính trị* ngày 28 tháng 3 năm 2023.
128. Nguyễn Đức Trịnh (2012), *Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động văn hóa, nghệ thuật trong Quân đội thời kỳ mới*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
129. Nguyễn Đức Trịnh (2014), *Văn hóa, Nghệ thuật với nâng cao đời sống tinh thần bộ đội và nhân dân*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
130. Nguyễn Phú Trọng (2019), Công tác đảng, công tác chính trị trong nâng cao sức mạnh chính trị, tinh thần của Quân đội nhân dân Việt Nam, *Tạp chí Quân sự quốc phòng* tháng 12 năm 2019.
131. Nguyễn Phú Trọng (2021), Ra sức xây dựng, giữ gìn và phát huy những giá trị đặc sắc của nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* tháng 11 năm 2021.
132. Nguyễn Phú Trọng (2023), “*Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống*

- tham những, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
133. Nguyễn Phú Trọng (2023), Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Lễ kỷ niệm 75 năm ngày thành lập Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam (1948 - 2023), *Tạp chí Tài nguyên và Môi trường*, Hà Nội ngày 25/7/2023.
134. Phạm Thành Trung (2022), Một số giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục chính trị cho hạ sĩ quan - binh sĩ ở đơn vị cơ sở, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* ngày 26 tháng 04 năm 2022.
135. Trung tâm Ngôn ngữ và Văn hóa Việt Nam (1998), *Đại từ điển tiếng Việt*, Nxb Văn hóa - Thông tin, Hà Nội.
136. Trung tâm Từ điển học (1994), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
137. Trung tâm Từ điển học (1995), *Từ điển Bách khoa Việt Nam*, Nxb Từ điển Bách Khoa, Hà Nội.
138. Trung tâm Từ điển học (2015), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng - Trung tâm Từ điển học, Hà Nội.
139. Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội (2022), *Báo cáo số 780/BC-TĐH ngày 27/4/2022 về thực trạng đội ngũ cán bộ, nhân viên văn hóa; văn nghệ sĩ, giảng viên ngành văn hóa nghệ thuật*, Hà Nội.
140. Nguyễn Đăng Tuyên (2019), *Phát triển phẩm chất chính trị của sĩ quan kỹ thuật cấp phân đội trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
141. Nguyễn Học Từ (2017), Phát huy vai trò của văn học, nghệ thuật trong xây dựng Quân đội về chính trị, *Tạp chí Quốc phòng toàn dân* ngày 22 tháng 5 năm 2017.
142. Viện Khoa học xã hội và nhân văn quân sự (2007), *Từ điển công tác đảng, công tác chính trị*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.

143. Viện Ngôn ngữ học Việt Nam, (1999), *Từ điển Tiếng Việt*, Nxb Thanh Hóa.
144. Lê Hồng Vương (2019), *Xây dựng bản lĩnh chính trị của lực lượng Cảnh vệ Công an nhân dân Việt Nam*, Luận án Tiến sĩ Triết học, Học viện Chính trị, Hà Nội.

*** Tài liệu nước ngoài**

145. Chika Okeke - Agulu (2015), *Art and decolonization in 20th-century Nigeria*, Duke University Press Books, Caronila.
146. Bykova Polina Anatolyevna (2019), *Formation of the stage image of the performer among students participating in young rock groups*.
147. Ken Bain (2009), *Qualities of excellent teachers*, (translator: Nguyen Van Nhat), Saigon Cultural Publisher, Ho Chi Minh City.
148. Warren F. Clark (2018), *The artist and the soldier*, Create Space Publisher.
149. Son Xay Chan Nha Lat (2013), *Political and ideological education for non-commissioned officers and soldiers of the Lao People's Army today*, Doctor of Philosophy thesis, National Academy of Politics and Administration, Hanoi.
150. S.M. Chernov (2021), *Theory and practice of fostering ideal beliefs for soldiers in military education in the period from mid-1950 to early 1980*, Doctoral thesis in General Pedagogy, major in Pedagogical History and education, University of the Pacific, Russia.
151. William Deresiewicz (2020) *The death of the artist*, Henry Holt and Co Publisher, USA.
152. Anthony Downey (2014), *Art and Politics Today*, Thames & Hudson Publisher.
153. Chan Thi Duom Sa Van (1999), *The Path of Life*, Vientiane Publisher.
154. Wang Feng (2022), *On Upholding the Party's Absolute Leadership of the People's Army*, PLA Daily Magazine September 18, 2022.

155. Jeff Goins (2017), *Real Artists Don't Starve: Timeless Strategies to Thrive in a New Age of Creativity* Kindle Edition, Harper Collins Leadership Publisher.
156. Marc James Leger (2014), *Collection of Essays on Contemporary Art and Politics*, John Hunt Publisher.
157. Xi Jinping (2018), "On persisting in comprehensively deepening reform", Chinese Publisher.
158. Kham Sao Keo Vi Set (2023), *Must remember Mr. Vi Xay Bo Bay Kham*, Lao People's Army Magazine January 24, 2023.
159. Phon Chay Kham Bun My (2011), *The role of the Lao People's Army in the fight against the strategy of "Peaceful Evolution" in the Lao People's Democratic Republic*, Doctor of Philosophy thesis, Hanoi .
160. V.I.Lenin (1916), "Imperialism and division in the socialist movement", V.I.Lenin's complete works, volume 30, National Political Publisher, Hanoi, 2006, pp.209-229.
161. V.I.Lenin (1921), "To the Conference of non-party workers in Petrograd", Complete works of Lenin, volume 43, Progressive Publisher, Moscow.
162. Zhang Yi Xu Jun Li Longyi Zhu Ri (2022), *Building the People's Army into a World-Class Army (China direction)*, People's Daily Magazine September 25, 2022.
163. Juan Liu (2019), *Ideological and political education in colleges and universities under the foundation of artistic practice*, Russian Political Publisher, Moscow City.
164. Bridgette Mayer (2020), *The path of the modern artist: How to build a successful creative career in the 21st century*, Mayer Gallery LLC.
165. I.S. Met-nhi-cop (1975), *Party work, political work in the Soviet armed forces 1918 - 1973*, People's Army Publisher, Hanoi.

166. Mikhailov (1979), V.I. Lenin, Communist Party of the Soviet Union discusses party work - political work in the armed forces, Journal of Communists in the Armed Forces, No. 24/1979, pp. 36-40.
167. A I.A.Moblep (1979), Activities of the Communist Party of the Soviet Union in the field of training military officers, Center for Information on Science, Technology, Environment, Ministry of National Defense, Translation: 1996, p.24 -26.
168. Frank Moller (2016), Politics and Art, Oxford University Press.
169. Kim Di Nam (2011), To Glory, China Book Company Publisher.
170. Kursevich, Natalia Ivanovna (2019), Rules of the process of forming an artist's artistic image, Scientific World Publisher, Moscow City.
171. Than Ngan Nhiem (2012), Discovering and using talents, Truth National Political Publisher, Hanoi.
172. V.I. Pashkov (2018), Moral and spiritual education for soldiers in the Russian Army, Unity-Dana Publisher, Moscow City.
173. Kham Phan (2023), Lieutenant Colonel Thong Nhon Tha Lang Si, a national artist with a unique voice, has created a reputation for the Army, Lao People's Magazine November 27, 2023.
174. Luu Minh Phuc (2020), China's dream of a powerful army in the new era, Central Party School Publisher.
175. Paul Richards (2023), How to Become an Artist, Amazon Services LLC Publisher.
176. Ken Robinson (1999), All our futures: Creativity, culture and education, University of Melbourne Publisher - Australia.
177. A. Huseynov, A.V. Rubtsov (2018), Philosophy and ideology from Karl Marx to postmodernity.
178. Stanley Shane (2018), Things You Don't Learn in Film School, Industry Insider Publisher, LLC.

179. S.V. Shevtsova (2015), Educational characteristics and formation of professional responsibilities in military training establishments in the United Kingdom, Germany, Israel, the United States and France.
180. V.A Sokhomlinxki (1961), Forming communist beliefs for the young generation, (Translated by Hiep Hao Ngo (1983), Youth Publisher, Hanoi.
181. Pressfield Steven (2022), The Art War: Winning the inner creative battle, Rugged Land Publisher.
182. Sengthoong Unnang (2016), Political bravery of the main force battalion cadres of the Lao People's Army in the current period, Doctoral thesis in Political Science, Academy of Politics, Hanoi.

PHỤ LỤC

Phụ lục 1

PHIẾU TRƯNG CẦU Ý KIẾN

(Dành cho văn nghệ sĩ là cán bộ, giảng viên)

Đồng chí thân mến!

Để phục vụ cho việc nghiên cứu đề tài ***“Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay”***, đồng chí vui lòng cho biết ý kiến về những vấn đề dưới đây. Từng câu hỏi đã có sẵn phương án trả lời; nhất trí với phương án nào, đồng chí đánh dấu (X) vào ô ☐ của phương án đó; không ghi tên vào phiếu này. Rất mong nhận được sự giúp đỡ của đồng chí. Chân thành cảm ơn!

1. Đánh giá của đồng chí về sự cần thiết nâng cao bản lĩnh chính trị (BLCT) của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay?

- Rất cần thiết	☐	- Không cần thiết	☐
- Cần thiết	☐	- Khó trả lời	☐

2. Đánh giá của đồng chí về nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay?

- Phù hợp	☐	- Chưa phù hợp	☐

3. Đánh giá của đồng chí về phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay?

- Đa dạng, phong phú, hiệu quả	☐
- Đơn điệu, kém phong phú, chưa hiệu quả	☐
- Khó trả lời	☐

4. Theo đồng chí, những phương thức nào được thực hiện tốt để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay?

- Thông qua công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng đối với đội ngũ văn nghệ sĩ và tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng: ☐

- Thông qua hoạt động sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá văn hóa, văn học, nghệ thuật và đấu tranh tư tưởng lý luận của đội ngũ văn nghệ sĩ: ☐
- Công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ: ☐
- Bằng tự học tập, tu dưỡng, rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ: ☐
- Thông qua sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức: ☐

5. Theo đồng chí, sự quan tâm của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ như thế nào?

- Rất quan tâm ☐ - Quan tâm ☐
- Thiếu quan tâm ☐

6. Theo đồng chí, kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay đang ở mức nào?

- Tốt ☐ - Trung bình ☐ - Khó trả lời ☐
- Khá ☐ - Yếu ☐

7. Đánh giá của đồng chí về thực trạng BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Vững vàng ☐ - Chưa thật vững vàng ☐
- Khá vững vàng ☐

8. Đánh giá của đồng chí về kết quả đấu tranh trên mặt trận tư tưởng lý luận của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Tốt ☐ - Trung bình ☐
- Khá ☐ - Yếu ☐

9. Đánh giá của đồng chí về tính tư tưởng, tính nghệ thuật trong sáng tạo các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật hiện nay?

- Thể hiện rất rõ ☐ - Thể hiện không rõ ☐
- Thể hiện rõ ☐ - Khó trả lời ☐

10. Ý kiến của đồng chí về vai trò, hoạt động của một số tổ chức, lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay? (Đánh dấu X vào cột có ý kiến của mình)

Nội dung đánh giá	Mức độ đánh giá			
	Tốt	Khá	Trung Bình	Yếu
Cấp ủy, tổ chức đảng các cấp				
Tổ chức chỉ huy				
Đoàn thanh niên, công đoàn, hội phụ nữ				
Hội đồng quân nhân				

11. Theo đồng chí, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội đã tích cực, tự giác học tập, tu dưỡng và rèn luyện nâng cao BLCT?

- Tích cực, tự giác ☐ - Chưa tích cực, tự giác ☐

12. Đánh giá của đồng chí về khả năng hoàn thành chức trách, nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Hoàn thành xuất sắc ☐ - Hoàn thành tốt ☐
 - Không hoàn thành ☐ - Hoàn thành khá ☐

13. Theo đồng chí, những hạn chế trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay xuất phát từ nguyên nhân nào dưới đây?

- Sự thiếu quan tâm của lãnh đạo, chỉ huy các cấp: ☐
 - Chậm đổi mới nội dung, vận dụng thiếu linh hoạt, sáng tạo phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ: ☐
 - Đội ngũ đội ngũ văn nghệ sĩ thiếu tích cực, tự giác học tập, tu dưỡng, rèn luyện nâng cao BLCT: ☐
 - Do những tác động tiêu cực của mặt trái kinh tế thị trường tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên: ☐
 - Cơ sở vật chất bảo đảm, các chế độ, chính sách chưa phù hợp: ☐
 - Nguyên nhân khác: ☐

14. Theo đồng chí, để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần tập trung thực hiện những giải pháp nào?

- Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng: ☐

- Xác định đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội: ☐

- Tăng cường đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, giảng viên làm công tác giáo dục nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội nhân dân Việt Nam: ☐

- Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh gắn với việc đưa đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội vào những điều kiện hoạt động có nhiều khó khăn, thử thách để rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị: ☐

- Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng nhằm nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội: ☐

- Phát huy vai trò tích cực, chủ động của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự bồi dưỡng, tự rèn luyện nâng cao bản lĩnh chính trị: ☐

- Giải pháp khác

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Phục lục 2

TỔNG HỢP KẾT QUẢ ĐIỀU TRA PHIẾU TRƯNG CẦU Ý KIẾN

Đối tượng: Văn nghệ sĩ là cán bộ, giảng viên.

Đơn vị điều tra: Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Số lượng: 300 đồng chí.

Thời gian: Tháng 12 năm 2023.

STT	Nội dung câu hỏi và phương án trả lời	Kết quả	
		Ý kiến trả lời	Tỷ lệ %
1	<i>Sự cần thiết nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Rất cần thiết - Cần thiết - Không cần thiết - Khó trả lời	282 18 0 0	93,3 6,0 0 0
2	<i>Nội dung nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Phù hợp - Chưa phù hợp	285 15	95,0 15,0
3	Phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay		

	- Đa dạng, phong phú, hiệu quả - Đơn điệu, kém phong phú, chưa hiệu quả - Khó trả lời	265 25 10	88,33 8,33 3,4
4	<i>Những phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Thông qua công tác giáo dục chính trị, định hướng tư tưởng đối với đội ngũ văn nghệ sĩ và tổ chức các cuộc vận động, phong trào thi đua quyết thắng - Thông qua hoạt động sáng tác, sáng tạo, tuyên truyền, biểu diễn, quảng bá văn hóa, văn học, nghệ thuật và đấu tranh tư tưởng lý luận của đội ngũ văn nghệ sĩ - Công tác quản lý, giáo dục đội ngũ văn nghệ sĩ - Bằng tự học tập, tự tu dưỡng, tự rèn luyện của đội ngũ văn nghệ sĩ - Thông qua sinh hoạt và hoạt động của các tổ chức trong đơn vị	280 292 287 280 293	93,0 97,3 95,6 93,0 97,7
5	<i>Sự quan tâm của cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ chủ trì các cấp đến nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội</i> - Rất quan tâm - Quan tâm - Thiếu quan tâm	252 33 15	84 11 5,0
6	<i>Kết quả nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội</i> - Tốt - Khá	265 26	88,3 8,7

	- Trung bình	9	3,0
	- Yếu	0	0
	- Khó trả lời	0	0
7	Thực trạng BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay - Vững vàng - Khá vững vàng - Chưa thật vững vàng	202 53 45	67,3 17,7 15,0
8	Kết quả đấu tranh trên mặt trận tư tưởng lý luận của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay - Tốt - Khá - Trung bình - Yếu	254 26 20 0	84,7 8,7 6,6 0
9	Tính tư tưởng, tính nghệ thuật trong sáng tạo các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật - Thể hiện rất rõ - Thể hiện rõ - Thể hiện không rõ - Khó trả lời	215 40 45 0	71,67 13,33 15,0 0
10	Vai trò, hoạt động của một số tổ chức, lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay		
		Mức độ đánh giá	
	Nội dung đánh giá	Tốt %	Khá % Trung Bình % Yếu %

	Cấp ủy, tổ chức đảng các cấp	85	10	5	0
	Tổ chức chỉ huy	85	10	5	0
	Đoàn Thanh niên, công đoàn, hội phụ nữ	78	13	9	0
	Hội đồng quân nhân	79	12	10	0
				Kết quả	
				Số lượng	Tỷ lệ %
11	<i>Đội ngũ văn nghệ sĩ đã tích cực, tự giác học tập, tu dưỡng và rèn luyện nâng cao BLCT</i> - Tự giác, tích cực - Chưa tích cực, tự giác	268 32	89,33 10,67		
12	<i>Khả năng hoàn thành chức trách, nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Hoàn thành xuất sắc - Hoàn thành tốt - Hoàn thành - Không hoàn thành	22 269 6 3	7,3 89,66 2,0 1,0		
13	<i>Nguyên nhân hạn chế nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Sự thiếu quan tâm của lãnh đạo, chỉ huy các cấp - Chậm đổi mới nội dung, vận dụng thiếu linh hoạt, sáng tạo các phương thức nâng cao BLCT - Đội ngũ văn nghệ sĩ thiếu chủ động, tự giác trong tự bồi dưỡng, nâng cao BLCT - Tác động tiêu cực của mặt trái kinh tế thị	265 247 274 255	88,4 82,3 91,3 85,0		

	trường, tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên: - Cơ sở vật chất bảo đảm, các chế độ, chính sách chưa phù hợp - Nguyên nhân khác	241 0	80,3 0
14	<i>Một số giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng - Xác định đúng nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo phương thức nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội - Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, cán bộ chủ trì các cấp, cơ quan chức năng - Xây dựng môi trường sư phạm quân sự trong sạch, lành mạnh - Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội - Phát huy tính tích cực, chủ động của đội ngũ văn nghệ sĩ trong tự học tập, rèn luyện nâng cao BLCT.	289 265 280 289 256 287	96,3 88,0 93,0 96,3 85,3 95,7

Phụ lục 3

PHIẾU TRỪNG CẦU Ý KIẾN

(Dùng cho văn nghệ sĩ trong toàn quân)

Đồng chí thân mến!

Để phục vụ cho việc nghiên cứu đề tài **“Nâng cao bản lĩnh chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay”**, đồng chí cho biết ý kiến về những vấn đề dưới đây. Nếu nhất trí với phương án nào, đồng chí đánh dấu (X) vào ô ☐ bên phải phương án đó. Đồng chí không ghi tên vào phiếu này. Chúng tôi rất mong sự giúp đỡ của đồng chí. Chân thành cảm ơn!

1. Đồng chí đánh giá như thế nào về vai trò của BLCT trong thực hiện nhiệm vụ của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Rất quan trọng ☐
- Quan trọng ☐
- Không quan trọng ☐

2. Theo đồng chí, văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay có nhận thức như thế nào về chủ nghĩa Mác- Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh?

- Rất tốt ☐ - Yếu ☐
- Tốt ☐ - Khó trả lời ☐
- Trung bình ☐

3. Niềm tin của đồng chí về vai trò lãnh đạo của Đảng và sự nghiệp đổi mới hiện nay?

- Tin tưởng tuyệt đối ☐ - Khó trả lời ☐
- Tin tưởng ☐ - Không tin tưởng ☐

4. Niềm tin của đồng chí về sức mạnh bảo vệ Tổ quốc của Quân đội giai đoạn hiện nay?

- Rất tin tưởng ☐ - Tin tưởng ☐
- Không tin tưởng ☐ - Khó trả lời ☐

5. Đánh giá của đồng chí về phẩm chất đạo đức, lối sống của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Tốt	☐	- Trung bình	☐
- Khá	☐	- Yếu	☐

6. Đánh giá của đồng chí về kết quả tham gia đấu tranh trên mặt trận tư tưởng chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Tốt	☐	- Trung bình	☐
- Khá	☐	- Yếu	☐

7. Trước tình hình thực tiễn xã hội hiện nay, đồng chí có suy nghĩ gì về định hướng nghề nghiệp của bản thân?

- Có ý định chuyển đổi nghề nghiệp ☐
- Có sự so sánh với các ngành nghề khác trong xã hội ☐
- Luôn yêu nghề, gắn bó với cơ quan, đơn vị, yên tâm công tác, phục vụ quân đội lâu dài ☐

8. Đánh giá của đồng chí về mức độ quan tâm của cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp đối với việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Rất quan tâm	☐	- Không quan tâm	☐
- Quan tâm	☐	- Khó trả lời	☐
- Ít quan tâm	☐		

9. Theo đồng chí, việc thường xuyên bồi dưỡng, trang bị kỹ năng, kinh nghiệm đấu tranh trên lĩnh vực tư tưởng lý luận cho đội ngũ văn nghệ sĩ có cần thiết hay không?

- Rất cần thiết ☐
- Cần thiết ☐
- Không cần thiết ☐

10. Đồng chí đánh giá như thế nào về việc thực hiện các hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

- Bảo đảm tốt mục đích, yêu cầu ☐
- Có sự trùng lặp giữa các khâu, các bước ☐
- Chưa thực sự sáng tạo, chủ động ☐

11. Theo đồng chí, để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội cần tập trung thực hiện những giải pháp nào?

- Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng ☐
- Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng, cán bộ chủ trì các cấp ☐
- Đổi mới nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ ☐
- Phát huy tính tích cực, chủ động của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội trong tự học tập, tự rèn luyện nâng cao BLCT ☐
- Xây dựng môi trường trong sạch, lành mạnh ☐
- Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ
- Giải pháp khác.....

12. Đồng chí cho biết về điều kiện kinh tế của gia đình:

- Khá giả ☐ - Khó khăn ☐
- Bình thường ☐

13. Đồng chí cho biết điều kiện về nhà ở của đồng chí hiện nay:

- Ở với bố mẹ ☐ - Thuê nhà ☐
- Có nhà riêng ☐ - Ở nhà công vụ ☐

14. Đồng chí cho biết một số thông tin:

- Đồng chí là đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam ☐
- Đồng chí được đào tạo ở trường trong Quân đội ☐
- Đồng chí được đào tạo ở trường ngoài Quân đội ☐

Trân trọng cảm ơn đồng chí!

Phụ lục 4

TỔNG HỢP KẾT QUẢ ĐIỀU TRA PHIẾU TRƯNG CẦU Ý KIẾN

Đối tượng: Dùng cho văn nghệ sĩ trong toàn quân

Đơn vị điều tra: Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; Điện ảnh Quân đội nhân dân; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Số lượng: 400 đồng chí.

Thời gian: Tháng 12 năm 2023.

STT	Nội dung và phương án trả lời	Kết quả	
		Ý kiến trả lời	Tỷ lệ %
1	<i>Vai trò của BLCT trong thực hiện nhiệm vụ của văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Rất quan trọng - Quan trọng - Không quan trọng	367 33 0	91,7 8,3 0
2	<i>Nhận thức của văn nghệ sĩ trong Quân đội về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay</i> - Rất tốt - Tốt - Trung bình - Yếu - Khó trả lời	343 38 19 0 0	85,8 9,5 4,7 0 0

3	<i>Niềm tin của đồng chí về vai trò lãnh đạo của Đảng và sự nghiệp đổi mới hiện nay</i> - Tin tưởng tuyệt đối - Tin tưởng - Không tin tưởng - Khó trả lời	361 39 0 0	90,25 9,75 0 0
4	<i>Niềm tin của đồng chí về sức mạnh bảo vệ Tổ quốc của Quân đội trong giai đoạn hiện nay</i> - Rất tin tưởng - Tin tưởng - Không tin tưởng - Khó trả lời	363 37 0 0	90,8 9,2 0 0
5	<i>Phẩm chất, đạo đức, lối sống của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Tốt - Khá - Trung bình - Yếu	326 51 23 0	81,5 12,7 5,8 0
6	<i>Kết quả tham gia đấu tranh trên mặt trận tư tưởng chính trị của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?</i> - Tốt - Khá - Trung bình - Yếu	347 33 20 0	86,8 8,2 5,0 0
7	<i>Suy nghĩ của đồng chí về định hướng nghề nghiệp của bản thân</i>		

	- Có ý định chuyển đổi nghề nghiệp	15	3,75
	- Có sự so sánh với các ngành nghề khác trong xã hội	20	5,0
	- Luôn yêu nghề, gắn bó với cơ quan, đơn vị, yên tâm công tác, phục vụ lâu dài trong Quân đội	365	91,25
8	Mức độ quan tâm của cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cấp đối với nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay		
	- Rất quan tâm	325	81,25
	- Quan tâm	53	13,25
	- Ít quan tâm	22	5,5
	- Không quan tâm	0	0
	- Khó trả lời	0	0
9	Tính cấp thiết của việc thường xuyên bồi dưỡng, trang bị kỹ năng và kinh nghiệm đấu tranh trên lĩnh vực chính trị tư tưởng cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay		
	- Rất cần thiết	350	87,5
	- Cần thiết	50	12,5
	- Không cần thiết	0	0
10	Việc thực hiện các hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay		
	- Bảo đảm tốt mục đích, yêu cầu	359	89,75
	- Có sự trùng lặp giữa các khâu, các bước	26	6,5
	- Chưa thực sự sáng tạo, chủ động	15	3,75

11	<i>Các giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay</i> - Tạo chuyển biến mạnh mẽ về nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các lực lượng - Tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng, cán bộ chủ trì các cấp - Đổi mới nội dung, vận dụng linh hoạt, sáng tạo hình thức, biện pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội - Phát huy tính tích cực, chủ động của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội trong tự học tập, tự rèn luyện nâng cao BLCT - Xây dựng môi trường quân sự trong sạch, lành mạnh - Phát huy sức mạnh tổng hợp của các tổ chức, các lực lượng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội	350 340 335 360 320 340	87,5 85,0 83,8 90,0 80,0 85,0
12	<i>Đồng chí cho biết về điều kiện kinh tế của gia đình:</i> - Khá giả - Bình thường - Khó khăn	80 280 40	20,0 70,0 10,0
13	<i>Đồng chí cho biết điều kiện về nhà ở hiện nay:</i> - Ở với bố mẹ - Thuê nhà - Có nhà riêng - Ở nhà công vụ	25 280 20 75	6,2 70,0 5,0 18,8

14	<i>Đồng chí cho biết một số thông tin:</i> - Đồng chí là đảng viên Đảng Cộng sản Việt Nam - Đồng chí được đào tạo ở trường trong Quân đội - Đồng chí được đào tạo ở trường ngoài Quân đội	400 280 120	100,0 70,0 30,0
----	---	-------------------------------	-------------------------------

Phụ lục 5
THỐNG KÊ SỐ LƯỢNG, CHẤT LƯỢNG CỦA VĂN NGHỆ SĨ
Ở MỘT SỐ CƠ QUAN, ĐƠN VỊ THÁNG 12 NĂM 2023

TT		Các cơ quan, đơn vị																			
		Tạp chí Quốc phòng toàn dân	Tạp chí Văn nghệ Quân đội	Báo Quân đội nhân dân	Điện ảnh Quân đội	Trường Đại học VHNT Quân đội	Nhà hát Chèo Quân đội	Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội	Nhà hát Kịch nói Quân đội	Trung tâm PTTH Quân đội	Đoàn Văn công QK1	Đoàn Văn công QK2	Đoàn Văn công QK3	Đoàn Văn công QK4	Đoàn Văn công QK5	Đoàn Văn công QK7	Đoàn Văn công QK9	Đoàn Văn công BDBP	Đoàn Văn công Quân chủng PKKQ	Đoàn Văn công QCHQ	Đội tuyên văn Bộ Tư lệnh TTTG
Tổng quân số		59	62	63	56	174	112	145	98	68	65	71	73	56	68	65	59	62	64	72	66
Sĩ quan		48	54	42	44	165	21	48	44	41	11	12	16	11	14	13	08	08	06	12	14
Quân nhân chuyên nghiệp		11	8	21	12	9	89	97	54	27	54	59	57	45	54	52	51	54	58	60	52
Đảng viên		59	62	63	56	174	69	122	98	68	46	56	52	48	64	48	57	58	59	64	60
Đoàn viên		13	18	6		29	44	48	08	16	26	19	21	20	18	20	18	19	23	26	22
Độ tuổi	Dưới 35	25	12		29	65	61	76	16		31	29	25	15	26	45	21	22	26	29	18
	Từ 35 đến 40	15	25		15	80	27	40	22		18	26	32	24	25	12	10	24	22	23	32

	Trên 40	19	26		12	29	24	29	30		16	16	16	17	17	08	21	16	16	20	16
Nghệ sĩ nhân dân					05	10	03	10	12												
Nghệ sĩ ưu tú					26	16	20	06	03		05	03	05	04	04	07	03	06	08	09	02
Nhà giáo ưu tú						15															
Tiến sĩ	05	02				16															
Thạc sĩ	20	19	05	11	158	06	04	12	18			01		01					02		
Đại học	17	31	35	45	174	76	76	58	28	18	28	28	18	20	29	24	32	23	28	26	
Cao đẳng	10	08	15			23	26	13	16	12	32	29	22	31	22	17	16	18	22	23	
Trung cấp	04	02	08			13	33	06	08	35	09	15	16	16	14	11	10	21	22	17	
Sơ cấp							06														

Nguồn: Cơ quan chính trị của một số cơ quan, đơn vị: Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Phụ lục 6
THỐNG KÊ KẾT QUẢ KIỂM TRA CHÍNH TRỊ HÀNG NĂM CỦA VĂN NGHỆ SĨ
Ở MỘT SỐ CƠ QUAN, ĐƠN VỊ TỪ NĂM 2020 ĐẾN NĂM 2023

(Tính bình quân theo tỷ lệ %)

Năm	Các cơ quan, đơn vị																			
	Tạp chí Quốc phòng toàn dân	Tạp chí Văn nghệ Quân đội	Báo Quân nhân dân	Điện ảnh Quân đội	Trường Đại học VHNT Quân đội	Nhà hát Chèo Quân đội	Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội	Nhà hát Kịch nói Quân đội	Trung tâm PTTH Quân đội	Đoàn Văn công QK1	Đoàn Văn công QK2	Đoàn Văn công QK3	Đoàn Văn công QK4	Đoàn Văn công QK5	Đoàn Văn công QK7	Đoàn Văn công QK9	Đoàn Văn công Bộ đội Biên phòng	Đoàn Văn công Quân chủng PKKQ	Đoàn Văn công QCHQ	Đội tuyên văn Bộ Tư lệnh TTTG
2018																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	18,0	22,6	22,1	19,0	20,5	13,8	25,0	25,0	23,0	18,0	18,8	22,1	21,0	20,8	22,0	20,9	20,0	19,5	19,2	18,9
Khá (6,6-7,9)	82,0	67,5	66,9	59,9	70,8	84,9	65,5	83,3	59,3	72,7	70,0	66,9	67,8	68,2	66,9	66,1	70,9	70,5	67,9	69,7
Trung bình khá (6-6,5)		9,9	11,0	21,1	8,7	1,3	9,5	1,7	17,7	9,3	11,2	11,0	11,2	11,0	11,1	13,0	9,1	10,0	12,9	11,4
2019																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	33,33	20,0	22,0	18,0	25,0	14,0	27,0	26,0	22,6	21,0	17,0	22,0	18,5	19,0	21,0	17,5	21,0	21,8	17,5	22,0

Khá (6,6-7,9)	66,67	67,5	66,9	66,6	67,8	81,9	64,4	66,8	60,5	68,0	73,9	66,6	71,2	70,4	67,9	70,7	67,8	66,0	72,9	65,2
Trung bình khá (6-6,5)		12,5	11,1	15,4	7,2	4,1	8,6	7,2	16,9	11,0	9,1	11,4	10,3	10,6	11,1	11,8	11,2	12,2	9,6	12,8
2020																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	33,33	20,2	23,0	18,4	25,7	14,6	27,1	26,4	22,9	21,0	17,5	22,5	18,6	19,2	21,3	17,6	21,2	21,3	17,7	22,6
Khá (6,6-7,9)	66,67	66,3	65,5	64,2	65,2	80,9	62,3	64,4	59,2	66	72,3	65,1	69,1	69,2	67,9	69,6	67,7	65,5	71,8	64,6
Trung bình khá (6-6,5)		13,5	11,5	17,4	9,1	4,5	10,6	9,2	17,9	13,0	10,2	12,4	12,3	11,6	10,8	12,8	11,1	13,2	10,5	12,8
2021																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	28,13	18,9	23,7	17,6	24,7	10,1%	27,7	28,2	23,8	21,4	17,3	22,6	19,4	20,2	19,6	18,8	20,4	21,2	18,1	22,1
Khá (6,6-7,9)	71,87	66,7	64,9	62,9	66,7	80,8%	63,2	63,5	58	67,4	71,1	65,3	67,8	68,4	68,9	66,9	69,4	68,3	70,6	65,3
Trung bình khá (6-6,5)		14,4	11,4	19,5	8,6	9,1%	9,1	8,3	18,2	11,2	11,6	12,1	12,8	10,6	11,5	14,3	10,2	10,5	11,3	12,6
2022																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	20,0	22,2	23,7	18,8	25,3	13,4%	29,0	30,0	24,0	18,2	17,8	22,6	21,4	21,4	21,8	20,5	20,2	18,5	19,6	19,8

Khá (6,6-7,9)	80,0	66,9	64,9	60,7	65,8	84,7%	61,1	63,3	57,7	70,5	69,9	66,3	66,4	67,2	66,1	66,9	70,7	71,0	67,6	67,8
Trung bình khá (6-6,5)		10,9	11,4	20,5	8,9	1,9%	9,9	6,7	18,3	11,3	12,3	11,1	12,2	11,4	12,1	12,6	9,1	10,5	12,8	12,4
2023																				
Xuất sắc (9-10)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Giỏi (8-8,9)	17,0	23,0	22,0	20,0	23,5	16%	25,0	26,0	27,5	20,5	19,0	18,6	20,0	22,0	20,0	21,0	20,0	16,5	20,0	20,0
Khá (6,6-7,9)	83,0	68,0	66,0	62,0	67,8	82%	66,0	65,0	58,0	72	71,0	68,5	68,0	69,0	67,0	69,0	72,0	74	68,5	69,0
Trung bình khá (6-6,5)		9,0	12,0	18,0	8,7	2%	9,0	9,0	14,5	7,5	10,0	12,9	12,0	9,0	13,0	10,0	8,0	9,5	11,5	11,0

Nguồn: Cơ quan chính trị của một số cơ quan, đơn vị (tháng 12/2023): Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Phụ lục 7
KẾT QUẢ ĐÁNH GIÁ, XẾP LOẠI CHẤT LƯỢNG ĐẢNG VIÊN
LÀ VĂN NGHỆ SĨ TỪ NĂM 2018 ĐẾN NĂM 2023

(Tinh bình quân theo tỷ lệ %)

Năm	Kết quả đánh giá, xếp loại chất lượng đảng viên (%)				Ghi chú
	HTXSNV	HTTNV	HTNV	Không HTNV	
2018	15,0	85,0	0	0	100% HTTNV
2019	17,8	82,2	0	0	100% HTTNV
2020	18,05	80,07	1,93	0	98,12% HTTNV trở lên
2021	19,94	79,62	0,26	0,18	99,56% HTTNV trở lên
2022	20,15	77,96	1,52	0,37	98,11% HTTNV trở lên
2023	19,89	78,88	1,23	0	98,77% HTTNV trở lên
Tỷ lệ bình quân	19,5	79,13	1,24	0,29	99,09% HTTNV trở lên

Nguồn: Cơ quan chính trị của một số cơ quan, đơn vị (tháng 12/2023): Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Phụ lục 8
THỐNG KÊ KHEN THƯỞNG CỦA VĂN NGHỆ SĨ
TRONG QUÂN ĐỘI TỪ NĂM 2018 ĐẾN NĂM 2023

(Tính bình quân theo tỷ lệ %)

Năm	Tỷ lệ khen thưởng về chính quyền		Tỷ lệ khen thưởng về Đảng	
	Chiến sĩ thi đua (%)	Chiến sĩ Tiên tiến (%)	Bằng khen (%)	Giấy khen (%)
2018	9,02	18,0	0	9,02
2019	8,09	17,8	0	8,09
2020	10,08	21,27	0	10,08
2021	11,8	22,04	0	11,8
2022	12,04	22,64	0	12,04
2023	11,53	23,42	0	11,53
Tỷ lệ bình quân	10,42	20,86	0	10,42

Nguồn: Cơ quan chính trị của một số cơ quan, đơn vị (tháng 12/2023): Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Phụ lục 9
THỐNG KÊ TÌNH HÌNH VI PHẠM PHÁP LUẬT, KỶ LUẬT
CỦA VĂN NGHỆ SĨ TRONG QUÂN ĐỘI TỪ NĂM 2020 ĐẾN NĂM 2023

(Tính bình quân theo tỷ lệ %)

Năm	Hình thức kỷ luật								Ghi chú
	Khiển trách (Người/%)	Cảnh cáo (Người/%)	Hạ Bậc lương (Người/%)	Giáng cấp bậc quân hàm (Người/%)	Giáng chức (Người/%)	Cách chức (Người/%)	Tước quân hàm sĩ quan (Người/%)	Tước danh hiệu quân nhân (Người/%)	
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	
2020	13 0,4%	06 0,018%	0	0	0	0	0	0	
2021	16 0,5%	08 0,025%	0	0	0	0	0	0	
2022	09 0,28%	03 0,009%	0	0	0	0	0	0	
2023	02 0,06%	01 0,03%	0	0	0	0	0	0	

Nguồn: Cơ quan chính trị của một số cơ quan, đơn vị (tháng 12/2023): Tạp chí Quốc phòng toàn dân; Tạp chí Văn nghệ Quân đội; Báo Quân đội nhân dân; Điện ảnh Quân đội nhân dân; Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội; Nhà hát Chèo Quân đội; Nhà hát Ca, Múa, Nhạc Quân đội; Nhà hát Kịch nói Quân đội; Trung tâm Phát thanh - Truyền hình Quân đội; 10 đoàn văn công trực thuộc các quân khu, quân chủng và Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng.

Phụ lục 10
BẢN PHỎNG VẤN SÂU

1. Danh sách những đồng chí trả lời phỏng vấn

TT	Họ và tên	Cấp bậc	Chức vụ	Đơn vị	Ghi chú
01	Đặng Mỹ Hạnh	Đại tá	Phó Trưởng phòng	Phòng Văn hóa Văn nghệ, Cục Tuyên huấn	
02	Vũ Hồ Tùng	Đại tá	Phó Hiệu trưởng	Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội	
03	Hồ Thị Hoàng Hà	Thượng tá	Phó Chủ nhiệm	Khoa Thanh nhạc, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội	
04	Trần Văn Bạch	Đại tá	Chủ nhiệm	Khoa Sân khấu, Điện ảnh và Viết văn, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội	
05	Trương Trung Tuấn	Đại tá	Phó Giám đốc	Điện ảnh Quân đội, Tổng cục Chính trị	
06	Nguyễn Văn Vĩ	Thượng tá	Trưởng Ban	Ban Chính trị, Nhà hát Chèo Quân đội	

07	Phùng Văn Khai	Thượng tá	Phó Tổng biên tập	Tạp chí Văn nghệ Quân đội, Tổng cục Chính trị	
08	Dương Thị Kim Ngân	Đại tá	Đoàn trưởng	Đoàn văn công Quân khu 1	
09	Lê Hồng Kỳ	Đại tá	Đoàn trưởng	Đoàn văn công Quân khu 4	
10	Phan Thị Thanh Thủy	Đại tá	Đoàn trưởng	Đoàn văn công Quân khu 9	
11	Dương Văn Đức	2/CN	Ca sĩ	Đoàn văn công Quân khu 1	
12	Nguyễn Mạnh Tiến	1/CN	Ca sĩ	Đoàn văn công Quân khu 4	

2. Biên bản phỏng vấn số 01

2.1. Những thông tin về cuộc phỏng vấn

Thời gian phỏng vấn: Ngày 11/10/2023

Địa điểm phỏng vấn: Cục Tuyên huấn, Tổng cục Chính trị

Người phỏng vấn: Tác giả luận án

Người được phỏng vấn: Đại tá Đặng Mỹ Hạnh, Phó Trưởng Phòng Văn hóa Văn nghệ, Cục Tuyên huấn

2.2. Nội dung phỏng vấn

Phỏng vấn: Thưa đồng chí, trong thời gian qua, công tác lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội được triển khai như thế nào?

Trả lời: Những năm qua, Thường vụ Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng, Tổng cục Chính trị, cấp ủy, chính ủy, chính trị viên, chỉ huy các cấp tập trung lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ, triển khai toàn diện, đồng bộ các biện pháp nâng

cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội. Công tác học tập chính trị, giáo dục, quán triệt các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật, về xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ “vừa hồng”, “vừa chuyên” được các cấp ủy tổ chức chặt chẽ từ việc ra nghị quyết hằng năm, hằng tháng cho đến việc triển khai thực hiện công tác kiểm tra, giám sát, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm. Do đó, trình độ lý luận chính trị của văn nghệ sĩ và nhận thức, trách nhiệm của đại đa số văn nghệ sĩ được nâng lên; phát huy tốt vai trò của từng đồng chí trong thực hiện nhiệm vụ, nhất là hoạt động sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật về đề tài lực lượng vũ trang, chiến tranh cách mạng. Hằng năm, văn nghệ sĩ đã sáng tác, sáng tạo hàng trăm tác phẩm có giá trị, ý nghĩa to lớn, kịp thời cổ vũ và động viên cũng như định hướng nhận thức, tư tưởng cho bộ đội và nhân dân.

Phỏng vấn: *Thưa đồng chí, thực trạng hoạt động nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ ở các đơn vị trong Quân đội hiện nay ra sao?*

Trả lời: Nhờ sự cố gắng, nỗ lực của các tập thể và cá nhân, trong những năm qua, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội không ngừng lớn mạnh và trưởng thành về mọi mặt, đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Tuy nhiên, toàn quân vẫn còn đơn vị chưa thật sự quan tâm sâu sát đến văn nghệ sĩ; công tác giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm, việc nắm bắt tư tưởng, tình cảm của văn nghệ sĩ còn chung chung, hời hợt; định hướng trong sáng tạo các tác phẩm nghệ thuật đặc sắc chưa rõ nét; có văn nghệ sĩ dao động tư tưởng, thiếu yên tâm, gấn bó với đơn vị. Ít có những sáng tạo trong hoạt động của mình. Thậm chí, có nơi cả tập thể và cá nhân bị xử lý kỷ luật. Đây là điều rất đáng tiếc cần rút kinh nghiệm sâu sắc trong toàn quân.

Phỏng vấn: *Trong thời gian tới, để phát huy tốt hơn nữa vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ cần triển khai các giải pháp gì tiếp theo, thưa đồng chí?*

Trả lời: Có thể nói, đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội có trị trí, vai trò hết sức quan trọng trong tiến hành hoạt động công tác tư tưởng của Đảng. Trong giai đoạn cách mạng hiện nay, đội ngũ văn nghệ sĩ càng được coi trọng hơn hết. Để phát huy tốt vai trò của đội ngũ văn nghệ sĩ cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp chủ yếu dưới đây:

Thứ nhất, cần tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm chỉ đạo của Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng về công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ hai, làm tốt công tác giáo dục nâng cao nhận thức cho mọi tổ chức, lực lượng về vai trò của văn hóa, văn học, nghệ thuật, vị trí, vai trò, ý nghĩa, sự cần thiết, nội dung, biện pháp xây dựng BLCT vững vàng cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ ba, phát huy hiệu quả công năng của các thiết chế văn hóa và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật trong Quân đội.

Bốn là, xây dựng quy hoạch, đào tạo, bố trí, sử dụng hợp lý đội ngũ văn nghệ sĩ.

Năm là, đấu tranh chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ đội ngũ văn nghệ sĩ.

Sáu là, thường xuyên rút kinh nghiệm việc sáng tạo, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật của đội ngũ văn nghệ sĩ; khen thưởng kịp thời, đúng người, đúng việc.

3. Biên bản phỏng vấn số 02

3.1. Những thông tin về cuộc phỏng vấn

Thời gian phỏng vấn: Ngày 17/10/2023

Địa điểm phỏng vấn: Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

Người phỏng vấn: Tác giả luận án

Người được phỏng vấn:

Đại tá Vũ Hồ Tùng, Phó Hiệu trưởng Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

Thượng tá Hồ Thị Hoàng Hà, Phó Chủ nhiệm Khoa Thanh nhạc, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

Đại tá Trần Văn Bạch, Phó Chủ nhiệm Khoa Sân khấu, Điện ảnh và Viết văn, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội.

3.2. Nội dung phỏng vấn

Phỏng vấn: *Thưa đồng chí, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội những năm qua đã làm gì và làm như thế nào để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ Nhà trường?*

Trả lời: Năm 2018, sau khi có Nghị quyết của Đảng ủy Cơ quan Tổng cục Chính trị về lãnh đạo công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, Ban Thường vụ, Đảng ủy Nhà trường đã xác định tập trung lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao chất lượng công tác văn hóa, văn học, nghệ thuật, trong đó yếu tố cốt lõi là xây dựng đội ngũ văn nghệ sĩ về mọi mặt. Triển khai kịp thời các chủ trương, giải pháp đến 100% các cấp ủy, chi bộ trực thuộc. Ban Thường vụ Đảng ủy đã giao Phòng Chính trị chủ trì, phối hợp các cơ quan, đơn vị xây dựng kế hoạch thực hiện nghị quyết của Đảng ủy Nhà trường. Chỉ huy các cơ quan, đơn vị triển khai đồng bộ, nhịp nhàng các hoạt động để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, nhất là đã tăng cường giáo dục, tuyên truyền các nghị quyết, chỉ thị của Đảng về văn hóa, văn học, nghệ thuật, xây dựng, nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thành lập Tổ Truyền thông MUCA, các ban nhạc, nhóm hát và cổ vũ, động

viên, khích lệ từng cá nhân tham gia sáng tác, tuyên truyền, quảng bá các tác phẩm và hoạt động thực hành biểu diễn của Nhà trường. Có thể khẳng định, đến nay 100% cán bộ, đảng viên của Nhà trường có lập trường chính trị tư tưởng vững vàng, yên tâm công tác, xác định rất tốt nhiệm vụ, tuyệt đối trung thành, tin tưởng và sự lãnh đạo của Đảng, không có cán bộ, đảng viên thoái hóa, biến chất, nội bộ đoàn kết, thống nhất cao, hoàn thành tốt và xuất sắc các nhiệm vụ, góp phần xây dựng Đảng bộ Nhà trường trong sạch vững mạnh, Nhà trường vững mạnh toàn diện.

Phỏng vấn: *Thưa đồng chí, Khoa Thanh nhạc, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội những năm qua đã phát huy vai trò của những ca sĩ, nhạc sĩ nổi tiếng như thế nào trong giáo dục nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong khoa và Nhà trường?*

Trả lời: Khoa Thanh nhạc có nhiều giảng viên là nhạc sĩ, ca sĩ nổi tiếng không chỉ trong Quân đội mà còn ở ngoài xã hội, như đồng chí Lương Nguyệt An, Trịnh Văn Phương, Đỗ Tố Hoa, Xuân Hảo.... Trong sinh hoạt khoa, giao ban, hội ý, chỉ huy khoa đã bàn bạc, thống nhất đưa nội dung, cập nhật thường xuyên, kịp thời tình hình thời sự thế giới, khu vực, trong nước, qua đó để định hướng nhận thức, tư tưởng và hành động đúng đắn cho đội ngũ văn nghệ sĩ trong khoa. Đồng thời, động viên kịp thời toàn thể cán bộ, giảng viên trong khoa sáng tác các tác phẩm về đề tài chiến tranh và cách mạng, ca ngợi Đảng, Bác Hồ, sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, trong phòng, chống dịch Covid-19 là một điển hình (toàn khoa đã sáng tác 15 ca khúc và biểu diễn hàng nghìn tác phẩm để ca ngợi, cổ vũ, động viên nhân dân phòng, chống dịch). Trong giảng dạy đội ngũ nghệ sĩ về Nhà trường học tập, công tác, từng đồng chí cán bộ, giảng viên đã biết truyền lửa nhiệt huyết cách mạng cho các thế hệ học viên, đồng thời đấu tranh ngăn chặn những biểu hiện đố kỵ, nạnh ty trong sáng tác, biểu diễn.

Phỏng vấn: *Thưa đồng chí, Khoa Sân khấu, Điện ảnh và Viết văn, Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội những năm qua đã sử dụng hình thức, biện pháp nào trong công tác giáo dục và đào tạo để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong khoa cũng như của Nhà trường?*

Trả lời: Với đặc thù hoạt động của khoa, số lượng các nghệ sĩ, nhạc sĩ không đông, nhưng yêu cầu nhiệm vụ giáo dục và đào tạo của Nhà trường đòi hỏi cao, cường độ hoạt động lớn, khoa đã tập trung làm tốt công tác xây dựng, quản lý, tổ chức hoạt động của đội ngũ cán bộ, giảng viên, nhất là thông qua xây dựng kịch bản, tổ chức luyện tập, biểu diễn các tác phẩm. Chỉ huy khoa đã yêu cầu đưa nội dung rèn luyện nâng cao BLCT vào bản phân đấu hằng năm của từng cá nhân; phân công, giao nhiệm vụ cụ thể đến từng đồng chí, cử cán bộ theo dõi, hướng dẫn giúp đỡ để từng nghệ sĩ tiến bộ. Do vậy, 100% cán bộ, giảng viên trong khoa luôn có lập trường tư tưởng vững vàng, an tâm công tác, xác định tốt nhiệm vụ. Đối với văn nghệ sĩ về Nhà trường học tập, chỉ huy khoa cũng thường xuyên rà soát, theo dõi cán bộ, giảng viên chuẩn bị bài giảng, thực hành giảng bài, rút kinh nghiệm kịp thời hoạt động dạy và học. Nhờ đó, chất lượng đào tạo ngày càng nâng lên, sau khi ra trường, từng văn nghệ sĩ đã phát huy tốt vai trò, trách nhiệm trong sáng tác, quảng bá các tác phẩm và hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật ở đơn vị.

4. Biên bản phỏng vấn số 03

4.1. Những thông tin về cuộc phỏng vấn

Thời gian phỏng vấn: Ngày 15/11/2023

Địa điểm phỏng vấn: Tổng cục Chính trị

Người phỏng vấn: Tác giả luận án

Người được phỏng vấn:

Đại tá Trương Trung Tuấn, Phó Giám đốc Điện ảnh Quân đội, Tổng cục Chính trị

Thượng tá Nguyễn Văn Vĩ, Trưởng Ban Chính trị, Nhà hát Chèo Quân đội, Tổng cục Chính trị

Thượng tá Phùng Văn Khai, Phó Tổng biên tập Tạp chí Văn nghệ Quân đội, Tổng cục Chính trị

Đại tá Dương Thị Kim Ngân, Đoàn trưởng, Đoàn văn công Quân khu 1

Đại tá Lê Hồng Kỳ, Đoàn trưởng, Đoàn văn công Quân khu 4

Đại tá Phan Thị Thanh Thủy, Đoàn trưởng, Đoàn văn công Quân khu 9.

4.2. Nội dung phỏng vấn

Phỏng vấn: Theo đồng chí, công tác kiểm tra, giám sát có tầm quan trọng như thế nào và cần tiến hành nội dung, giải pháp nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay?

Trả lời 1: Theo tôi, công tác kiểm tra, giám sát có vai trò hết sức quan trọng trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. Thông qua kiểm tra, giám sát để đánh giá ưu điểm, hạn chế, khuyết điểm của văn nghệ sĩ, từ đó có chủ trương, biện pháp thích hợp. Để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay cần tập trung thực hiện tốt một số giải pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất, làm tốt công tác lãnh đạo, chỉ đạo nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ hai, phát huy vai trò của từng cấp ủy, chỉ bộ, đội ngũ cán bộ chủ trì trong nâng cao BLCT cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ ba, tổ chức đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ văn nghệ sĩ về mọi mặt.

Thứ tư, quan tâm chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho đội ngũ văn nghệ sĩ.

Thứ năm, tổ chức kiểm tra, giám sát chặt chẽ mọi hoạt động; sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm kịp thời việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ. “Từ năm 2021 đến nay, công tác kiểm tra, giám sát của Đảng bộ Đoàn văn công Quân khu 4 luôn được chú trọng, tập trung kiểm tra những nghệ sĩ có dấu hiệu vi phạm phẩm chất đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; những cán bộ, đảng viên có biểu hiện có mối quan hệ phức tạp bên ngoài xã hội... Qua đó, kịp thời phát hiện, ngăn chặn những biểu hiện tiêu cực, sai trái trong đơn vị, những dấu hiệu vi phạm pháp luật, kỷ luật”- Đại tá Lê Hồng Kỳ, Đoàn trưởng, Đoàn văn công Quân khu 4.

Trả lời 2: Đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội là những người rất tài giỏi, do đó để nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ, theo tôi cần tập trung làm tốt công tác giáo dục nâng cao nhận thức, trách nhiệm của mọi tổ chức, lực lượng về nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ; tạo điều kiện thuận lợi nhất cả về vật chất lẫn tinh thần để đội ngũ văn nghệ sĩ cống hiến; chủ động làm tốt việc bồi dưỡng đội ngũ văn nghệ sĩ. Vinh danh văn nghệ sĩ có tài, cống hiến cho đất nước và Quân đội.

Trả lời 3: Văn nghệ sĩ trong Quân đội là những người hoạt động trong môi trường đặc thù của đặc thù. Vì vậy, để nâng cao BLCT của họ trong giai đoạn hiện nay, theo tôi cần phải tiến hành đồng bộ các biện pháp xây và chống. Trong đó, lấy xây làm cơ sở, là biện pháp chủ yếu để văn nghệ sĩ phấn đấu trưởng thành. Đồng thời, có chính sách tốt về nhà ở, điều kiện học tập, công tác để họ yên tâm, thoải mái sáng tạo và hoạt động, cũng như không ngừng nâng cao BLCT.

Trả lời 4: Môi trường là yếu tố rất quan trọng để tạo nên nhân cách con người. Do vậy, cần xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh để rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị, trong đó vai trò của người cán bộ chủ trì, chính trị viên là rất quan trọng trong định hướng, giáo dục, rèn luyện đội ngũ văn nghệ sĩ về mọi mặt.

Trả lời 5: Cần quan tâm hơn nữa đến trình độ chuyên môn của đội ngũ văn nghệ sĩ. Nếu không được rèn luyện thường xuyên để nâng cao trình độ thì khả năng sáng tạo trong mọi hoạt động của văn nghệ sĩ sẽ kém dần.

Trả lời 6: Suy cho cùng việc nâng cao BLCT của văn nghệ sĩ phải nói đến yếu tố từng cá nhân phải tự nhận thức, tự tu dưỡng và rèn luyện. Nếu đơn vị có cố gắng xây dựng, bồi dưỡng mà từng đồng chí không nỗ lực, cố gắng thì sẽ không có kết quả tốt.

5. Biên bản phỏng vấn số 04

5.1. Những thông tin về cuộc phỏng vấn

Thời gian phỏng vấn: Ngày 18/11/2023

Địa điểm phỏng vấn: Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật Quân đội

Người phỏng vấn: Tác giả luận án

Người được phỏng vấn:

Trung úy CN **Dương Văn Đức, ca sĩ**, Đoàn văn công Quân khu 1

Thiếu úy CN Nguyễn Mạnh Tiến, ca sĩ, Đoàn văn công Quân khu 4

4.2. Nội dung phỏng vấn

Phỏng vấn: Theo đồng chí, nguyên nhân nào chủ yếu dẫn đến việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay còn có những hạn chế, khuyết điểm?

Trả lời 1: Có nhiều nguyên nhân dẫn đến việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay còn có những hạn chế, khuyết điểm, trong đó, theo tôi nguyên nhân chủ yếu là do: Một số cán bộ, đảng viên trong đơn

vị, nhất là người đứng đầu chưa thật sự gương mẫu nói đi đôi với làm; trong khi đó, còn có văn nghệ sĩ ỷ lại, ham chơi, lười học tập, ngại nghiên cứu do tác động sâu sắc của mạng xã hội, bên cạnh đó còn có sự chống phá điên cuồng của các thế lực thù địch dẫn đến trong nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ còn có những khuyết điểm cần khắc phục trong thời gian tiếp theo.

Trả lời 1: Theo tôi, nguyên nhân sâu xa dẫn đến việc nâng cao BLCT của đội ngũ văn nghệ sĩ trong Quân đội hiện nay còn có những hạn chế, khuyết điểm đó là: Công tác giáo dục xây dựng ý chí quyết tâm vượt khó khăn, thử thách của các cấp ủy, tổ chức đảng, chỉ huy các cơ quan, đơn vị đối với đội ngũ văn nghệ sĩ có lúc còn chưa chủ động, nhạy bén; tổ chức hoạt động còn đơn điệu, không thu hút văn nghệ sĩ; chưa thật sự quan tâm đến đời sống vật chất và tinh thần của cán bộ, chiến sĩ. Một số văn nghệ sĩ còn ngại học, ngại rèn, suy thoái về phẩm chất đạo đức, lối sống.